

G28 Sipoon yleiskaava 2050

G28 Generalplan för Sibbo 2050

Liite 1 Bilaga 1

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
Program för deltagande och bedömning (PDB)

1.10.2025

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään miksi kaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä. Tämä OAS on julkaistu alunperin verkossa kahdessa osassa, yleiskaavan nettisivun alla: www.sipoo.fi/g28

Programmet för deltagande och bedömning (PDB) innehåller information om syftet med planen, planläggningens förlopp och i vilka skeden man kan påverka planläggningen. Programmet kompletteras efter behov allteftersom planprocessen fortskrider. Den här PDB:n har ursprungligen publicerats i två delar på generalplanens hemsida: www.sipoo.fi/sv/g28

Miksi uusi yleiskaava?

Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jolla ennakoita ja ohjataan kunnan maankäytön kehitystä tulevana vuosikymmeninä. Yleiskaavalla sovitetaan yhteen eri toimintoja, kuten asumista, palveluita, työpaikkoja ja viheralueita. Yleiskaavassa päätetään yleisellä tasolla kunnan kasvun ja kehityksen suunnasta.

Sipooseen laaditaan koko kunnan aluetta koskeva uusi yleiskaava. Yleiskaava sisältyy kunnan kaavoitusohjelmaan. Uuden yleiskaavan aikatahtain on vuodessa 2050 ja se korvaa nykyisen Sipoon yleiskaavan 2025. Sipooseen halutaan laatia oikeusvaikutteinen yleiskaava. Se tarkoittaa, että suunnitelma on sitova eikä siitä voida poiketa kuin vähäisissä määrin. Käytännössä tämä tarkoittaa seuraavaa:

- Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua.
- Yleiskaavaa voidaan käyttää

Varför en ny generalplan?

Generalplanen är en översiktlig plan där man förutser och styr markanvändningen för de kommande årtiondena. I generalplanen samordnas olika funktioner, såsom boende, service, arbetsplatser och grönområden. I generalplanen bestäms inriktningen för kommunens tillväxt och utveckling på en allmän nivå.

För Sibbo utarbetas en ny generalplan som omfattar hela kommunen. Generalplanen ingår i kommunens planlägningsprogram. År 2050 är mållåret för den nya generalplanen och den kommer att ersätta den nuvarande generalplanen för Sibbo 2025. Sibbo kommun utarbetar en generalplan med rättsverkningar, vilket betyder att planen är bindande och att man inte kan göra mer än smärre avvikelser från den. I praktiken innebär det följande:

- Generalplanen styr detaljplaneringen och den övriga, mer

joissakin tapauksissa suorien rakennuslupien myöntämisen perusteena.

- Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla voidaan antaa myös rakentamis- ja toimenpiderajoituksia.

TAVOITTEENA ON KESTÄVÄ KASVU

Sipoo kasvaa ja kehittyy. Toimintaympäristössä, kuten kaavoitusta ohjaavassa lainsäädännössä ja seudun maankäytön linjauksissa, tapahtuu muutoksia. Ajantasaisen yleiskaavan avulla voidaan ohjata kunnan kasvua ja maankäytön kehittymistä siten, että se on kestävää sekä huomioi toimintaympäristössä ja kunnan kehittämisen tavoitteissa tapahtuneet ja tapahtuvat muutokset.

Tavoitteet Sipoon uudelle yleiskaavalle on hyväksytty Sipoon kunnanhallituksen päätöksellä 27.3.2023 (§ 117). Tavoitteisiin pääset tutustumaan tarkemmin kaavan nettisivujen kautta: www.sipoo.fi/g28

exakta planeringen

- I vissa fall kan generalplanen tillämpas direkt som grund för beviljande av bygglov
- Med stöd av en generalplan med rättsverkningar kan också byggränskränkningar och åtgärdsbegrensningar utfärdas.

SYFTET ÄR HÅLLBAR TILLVÄXT

Sibbo växer och utvecklas samtidigt som det sker ändringar i verksamhetsmiljön, såsom i den lagstiftning som styr planläggningen och i riktlinjerna för regionens markanvändning. Med hjälp av en aktuell generalplan kan man styra tillväxten och utvecklingen inom markanvändningen så att den är hållbar och tar i beaktande de ändringar som skett och sker i verksamhetsmiljön och i kommunens utvecklingsmål.

Målen för Sibbos nya generalplan godkändes av Sibbokommunstyrelse den 27 mars 2023 (§ 117). Du kan bekanta dig närmare med målen på planes hemsida: www.sipoo.fi/sv/g28

Miten uusi yleiskaava tehdään?

Yleiskaavoitusta ohjaavat erilaiset lait, strategiat, selvitykset ja suunnitelmat, joista kerromme tässä dokumentissa.

Yleiskaava esitetään kaavakarttana, jossa on kaavamerkintöjä ja niihin liittyviä määräyksiä. Yleiskaavaan selostuksessa kuvataan suunnitelman lähtökohdat, sisältö, ja vaikutukset. Lisäksi yleiskaavatyön yhteydessä laaditaan selvityksiä.

Yleiskaava suunnitellaan yhteistyössä asukkaiden, päättäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Kunnanvaltuusto hyväksyy yleiskaavan.

Sipoossa on tarkoitus siirtyä niin sanottuun rullaavaan yleiskaavoitukseen. Se tarkoittaa sitä, että suunnitelmaa voidaan päivittää valtuustokausittain eri näkökulmista.

Hur görs den nya generalplanen?

Generalplaneringen styrs av lagar, strategier, utredningar och planer, som vi nämner i detta dokument.

Generalplanen framställs som en plankarta som har planbeteckningar och till dem relaterande planbestämmelser. I generalplanens planbeskrivning behandlas planens utgångspunkter, innehåll och konsekvenser. Därtill utarbetas nödvändiga utredningar i samband med generalplanarbetet.

Generalplanen utarbetas i samarbete med invånare, beslutsfattare och sakkunniga. Kommunfullmäktige godkänner generalplanen.

Sibbo kommun avser att övergå till en så kallad rullande generalplanering. Det betyder att planen kan uppdateras ur olika synvinklar under varje fullmäktigeperiod.

Suunnittelujärjestelmä

Suomessa on monitasoinen suunnittelujärjestelmä. Tämä tarkoittaa sitä, että yleispiirteisempää suunnittelua tarkennetaan tarkempitasoisella suunnitelmalla.

Yleiskaava on suunnittelutaso, joka tarkentaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja maakuntakaavaa. Toisaalta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan sisältö ohjaa yleiskaavoitusta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat Suomen valtioneuvoston päättämät tavoitteet maankäytön suunnittelulle Suomessa.

Sipoon yleiskaavaa ohjaa Uudenmaan maakuntakaavoitus, josta vastaa Uudenmaan liitto. Maakuntakaavassa tarkastellaan koko seudun aluetta ja ohjataan koko maakunnan yhdyskuntarakennetta. Tällä hetkellä suunnittelua ohjaavat Uusimaa-kaava 2050, Östersundomin maakuntakaava, sekä Uudenmaan 4. vaihemaakun-

Planeringssystemet

Finland har ett planeringssystem som består av flera nivåer. Översiktligare planer preciseras med mer detaljerade planer.

Generalplanen är den planeringsnivå som preciserar de riksomfattande målen för markanvändningen och landskapsplanen. Å andra sidan styrs generalplanen av innehållet i de riksomfattande målen för markanvändningen och av landskapsplanen.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen är mål som statsrådet fastställt för planeringen av markanvändningen i Finland.

Generalplanen för Sibbo styrs av landskapsplanläggningen för Nyland, som utarbetas av Nylands förbund. I landskapsplanen granskas hela regionen och ges riktlinjer för samhällsstrukturen i hela landskapet. För närvarande styrs planeringen av Nylandsplanen 2050, landskapsplanen för Östersundom samt den

takaava tuulivoimaratkaisun osalta. Lisäksi tekeillä on koko maakuntaa koskeva vihreän ja puhtaan siirtymän teemoihin keskittyvä VISIO-kaava.

Lait ja strategiat

Alueidenkäyttölaki on maankäytön-suunnittelua ohjaava laki Suomessa. Lain uudistus on parhaillaan käynnissä.

Suunnittelua ohjaavat myös erilaiset seutu- ja kuntastrategiat.

Sipoossa kaavoitusta ohjaa Sipoon kuntastrategia. Strategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnanvaltuusto laatii strategian vuorovaikutuksessa asukkaiden ja kunnan henkilöstön kanssa. Strategiaa päivitetään valtuustokausittain.

Helsingin seudun 14 kuntaa tekevät maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevaa strategista yhteistyötä muun muassa MAL-neuvottelukun-

nnan puitteissa. MAL-suunnitelmaan pohjautuvilla MAL-sopimuksilla tuetaan kaupunkiseutujen kasvua ja kehitystä yhteisillä tavoitteilla ja toimenpiteillä vuosiksi eteenpäin. Yleiskaavaratkaisun tulee mahdollistaa MAL-yhteistyöllä luotu kaupunkiseudun kokonaiskuva maankäytön ja asuntorakentamisen kehityksestä sekä kunnan liikennejärjestelmästä.

Lagar och strategier

Lagen om områdesanvändning styr markanvändningsplaneringen i Finland. En lagrevision pågår för närvarande.

Planeringen styrs också av region- och kommunstrategier.

I Sibbo styrs planläggningen av kommunstrategin. I strategin beslutar fullmäktige om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunfullmäktige sammanställer strategin i växelverkan med invånarna och kommunens personal. Strategin uppdateras varje fullmäktigeperiod.

De 14 kommunerna i Helsingforsregionen samarbetar strategiskt kring markanvändning, boende och trafik,

nan puitteissa. MAL-suunnitelmaan pohjautuvilla MAL-sopimuksilla tuetaan kaupunkiseutujen kasvua ja kehitystä yhteisillä tavoitteilla ja toimenpiteillä vuosiksi eteenpäin. Yleiskaavaratkaisun tulee mahdollistaa MAL-yhteistyöllä luotu kaupunkiseudun kokonaiskuva maankäytön ja asuntorakentamisen kehityksestä sekä kunnan liikennejärjestelmästä.

Selvitykset

Yleiskaavatyön tulee perustua ajantasaisiin lähtötietoihin ja selvityksiin alueen nykytilasta sekä tulevaisuuden näkymistä. Kaavatyössä hyödynnetään monipuolisesti erilaisia tutkimustuloksia ja selvitystietoa eri teemoista. Olemassa olevan selvitystiedon lisäksi kaavatyön yhteydessä laaditaan uusia selvityksiä. Tarvittaessa joillekin alueille voidaan laatia yleiskaavan kokonaisuutena tarkempia maankäyttötarkasteluja tulevaisuuden maankäytön kehityssuunnista.

bland annat inom ramen för MAL-delegationen. MAL-avtal baserade på MAL-planen stödjer regionens tillväxt och utveckling genom gemensamma mål och åtgärder för de kommande åren. Generalplaneringen ska möjliggöra den helhetsbild av storstadsregionens utveckling som utformats genom MAL-samarbetet beträffande markanvändning och bostadsbyggnad samt kommunens trafiksystem.

Utredningar

Generalplanarbetet bör baseras på aktuell utgångsdata och aktuella utredningar över både nuläget och framtidsutsikter. I planarbetet utnyttjas forsknings- och utredningsresultat inom olika teman mångsidigt. Förutom befintliga utredningar, utarbetas även nya utredningar under planarbetets gång. Vid behov kan man för specifika områden göra granskningar av markanvändningens utveckling som är mer detaljerade än helhetsframställningen.

Yleiskaavan yhteydessä laaditaan mm. seuraavia selvityksiä, joista kolme ensimmäistä on valmistunut.

- Ilmastovaikutusten ja hiilinielujen nykytilan arviointi
- Kulttuuriympäristö- ja rakennusperintöselvityksen päivitys
- Luontoarvotarkastelu
- Arkeologinen inventointi
- Natura-vaikutusten arviointi
- Tarkentavat luontoselvitykset
- Yleiskaavan vaikutusten arviointi (liikenne, talous, melu, ilmasto)

Vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan suunnittelussa tulee arvioida kaavan merkittävät vaikutukset:

1. ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön;
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon mo-

I samband med generalplanen kommer bland annat följande utredningar att utföras, varav de tre första är klara.

- Bedömning av klimatpåverkan och kolsänkornas nuvarande tillstånd
- Uppdatering av kulturmiljö- och byggnadsarvsutredningen
- Naturvärdesgranskning
- Arkeologisk inventering
- Natura-konsekvensbedömning
- Kompletterande naturutredningar
- Generalplanens konsekvensbedömning (trafik, ekonomi, buller, klimat)

Bedömning av konsekvenser

Enligt markanvändnings- och bygglagen ska man bedöma betydande konsekvenser av planen för:

1. människors levnadsförhållanden och livsmiljö;
2. marken och berggrunden, vattnet, luften och klimatet;

nimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Vaikutukset arvioidaan vuorovaikutteisesti asiantuntijoiden, kuntalaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Vaikutusten arviointi on jatkuvaa koko kaavaprosessin ajan.

Kaavan vaikutusalueena on Sipoon kunta. Lisäksi suunnitelman toteutumisella voi olla laajempia, kuntarajat ylittäviä vaikutuksia esimerkiksi ilmastoon ja hiilinieluihin, kunta- ja aluerakenteeseen, seudulliseen liikenneverkkoon ja liikennemääriin sekä seudulliseen viherrakenteeseen. Myös näitä vaikutuksia arvioidaan osana yleiskaavan suunnittelua.

3. växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurser;
4. region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin och trafiken;
5. stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön.

Konsekvenserna bedöms i växelverkan med sakkunniga, kommuninvånare och andra aktörer. Konsekvensbedömningen pågår genom hela planläggningsprocessen. Sibbo kommun är det område som i första hand påverkas av planen. Utöver det kan genomförandet av planen ha mer vidsträckta, kommunöverskridande konsekvenser t.ex. för klimatet och kolsänkor, kommun- och regionstrukturen, det regionala trafiknätet och trafikvolymerna samt den regionala grönsstrukturen. Även dessa konsekvenser bedöms inom ramen för generalplaneringen.

Vuorovaikutus

Yleiskaavoitus on monivaiheinen prosessi. Osallisilla on mahdollisuus kertoa näkemyksensä suunnittelun eri vaiheissa. Yleiskaavatyö on käynnistynyt loppuvuodesta 2022. Tavoite on, että yleiskaava on valmis vuonna 2027. Yleiskaavan hyväksymisestä päättää kunnanvaltuusto.

TAVOITTEENA AVOIN JA MONIÄÄNINEN OSALLISTUMINEN

Haluamme, että yleiskaava suunnitellaan yhdessä kuntalaisten ja kunnan toimijoiden kanssa. Tämän vuoksi kerromme suunnittelusta ja siihen osallistumisesta erilaisilla tavoilla ja käytämme monipuolisia osallistumisen tapoja. Tavoite on, että kaikki, joihin suunnittelu vaikuttaa, pystyvät halutessaan osallistumaan suunnitteluun, ja erilaiset mielipiteet ymmärretään suunnittelussa.

Osallistumalla autat suunnittelijoita ymmärtämään Sipoota sipoolaisien näkökulmasta. Näin pystymme paremmin arvioimaan suunnitelmien

Växelverkan

Generalplaneringen består av flera skeden. Intressenterna ges möjligheten att lägga fram åsikter i de olika skedena av planeringen. Generalplanarbetet inleddes i slutet av år 2022. Målet är att generalplanens första fas ska vara klar år 2027. Kommunfullmäktige beslutar om godkännandet av generalplanen.

MÅLET ÄR ETT ÖPPET OCH MÅNGSTÄMMIGT DELTAGANDE

Vi vill att generalplanen ska tas fram tillsammans med kommuninvånarna och de kommunala aktörerna. Därför redogör vi för planeringen och deltagandet på olika sätt och tillämpar mångsidiga metoder för deltagande. Målet är att alla som påverkas av planeringen ska kunna delta och att olika åsikter ska uppfattas i planeringen.

Genom att delta hjälper du planerarna att förstå Sibbo ur sibbobornas synvinkel. På det sättet kan vi bättre bedöma vilka konsekvenser planerna

vaikutuksia Sipoon asukkaisiin sekä Sipoossa työskenteleviin ja vieraileviin.

KUKA SAA OSALLISTUA?

Osallisia ovat suunnittelun alueen sekä lähialueiden asukkaat, maa- ja vesialueiden omistajat, yritykset ja yhteisöt ja muut tahot, joiden asumiin, työnteeseen tai muihin oloihin uusi yleiskaava saattaa vaikuttaa. Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Kaavaprosessiin osallistuvat kunnan suunnittelijat sekä maanomistajat, asukkaat ja muut osalliset sekä eri alojen asiantuntijat ja viranomaiset. Suunnittelijat koordinoivat kokonaisuutta, ylläpitävät keskusteluyhteyttä osallisiin ja suunnittelevat kaavaratkaisua eri lähtökohdat, tavoitteet ja tarpeet yhteensovittaen. Luottamushenkilöt päättävät yleiskaavan tavoitteista. Kunnan luottamushenkilöt ohjaavat kaavan laatimista ja päättävät kaavan tavoitteista, kaavan nähtäville asettamisesta ja hyväksymisestä.

har för invånarna och för dem som arbetar i och besöker Sibbo.

VEM FÅR DELTA?

Intressenter är invånare, ägare av mark- och vattenområden samt företag och sammanslutningar i planeringsområdet och närområdena, samt andra vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av den nya generalplanen. Intressenter är också de myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområde behandlas i planeringen. Kommunens planerare, markägare, invånare och andra intressenter samt experter och myndigheter från olika branscher deltar i planprocessen. Planerarna samordnar helheten, upprätthåller dialogen med intressenter och tar fram en planlösning som tar olika utgångspunkter, mål och behov i beaktande. De förtroendevalda fattar beslut om målen för generalplanen. Kommunens förtroendevalda styr utarbetande av planen och fattar beslut om planens mål, framläggandet av planen och godkännandet av planen.

OSALLISIA OVAT

Kuntalaiset ja käyttäjät:

- asukkaat, maanomistajat
- viher- ja virkistysalueiden käyttäjät
- Sipoossa vierailevat kuten kesäasukkaat ja työssäkävijät
- Sipoossa toimivat yrittäjät

Kunnan organisaatio:

- päättäjät, luottamushenkilöt
- toimielimet kuten vammais- ja vanhusneuvostot
- nuorisovaltuusto
- toimialat kuten koulutus sekä yhdyskunta ja ympäristö

Kunnan toimintaympäristön toimijat:

- naapuri- ja yhteistyökunnat
- yhdyskuntateknisestä huollosta vastaavat yritykset
- HSL
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- Pelastuslaitos
- paikalliset yritykset ja yhdistykset
- Saaristovaltuuskunta
- Sipoon Vesi

- Keravan Energia-yhtiöt, Sipoon Energia
- Fingrid Oyj
- Gasgrid Finland Oy
- Finavia (lentomeluasiat)

Yhteiskunnalliset toimijat:

- Uudenmaan liitto
- ELY-keskus
- Museoviranomaiset
- Väylävirasto
- Ympäristöministeriö
- muut viranomaistahot
- tulevat asukkaat ja yrittäjät

Puuttuuko mielestäsi jokin ryhmä?
Anna palautetta!

INTRESSENTERNA ÄR

Kommuninvånare och användare:

- invånare och markägare
- användare av grön- och rekreationsområden
- besökare, såsom sommarboende och de vars arbetsplats är i Sibbo
- företagare i Sibbo.

Kommunens organisation:

- beslutsfattare, förtroendevalda
- kommunala organ, såsom rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet
- ungdomsfullmäktige
- kommunala sektorer såsom utbildning och samhälle och miljö

Aktörer i kommunens verksamhetsmiljö:

- grannkommuner och samarbetskommuner
- företag som ansvarar för den samhällstekniska försörjningen
- HRT
- Östra Nylands välfärdsområde
- Räddningsverket

- lokala företag och föreningar
- Skärgårdsdelegationen
- Sibbo Vatten
- Kervo Energi-bolagen, Sibbo Energi
- Fingrid Abp
- Gasgrid Finland Oy
- Finavia (ärenden som gäller flygbuller)

Samhällsaktörer:

- Nylands förbund
- NTM-centralen
- Museimyndigheterna
- Trafikledsverket
- Miljöministeriet
- övriga myndigheter
- framtida invånare och företagare

Tycker du att någon grupp saknas?
Ge respons!

Miten voi osallistua?

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen suunnittelussa pyrimme huomioidaan eri osallisryhmien tarpeet mahdollisimman hyvin. Voit ehdottaa meille myös uusia osallistumistapoja.

TIEDOTTAMINEN

Pyrimme tiedottamaan yleiskaavasta selkeästi ja ymmärrettävästi. Yleiskaavan virallisista kuulemisvaiheista tiedotamme kuulutuksella. Kaavan nähtäville asettamisesta tiedotamme Sipoon Sanomissa ja Östra Nyländissa. Jaamme tietoa suunnittelun eri vaiheissa myös Sipoo rakentaa ja kehittää -Facebook-sivulla.

Voit myös liittyä sähköpostilistalle, niin saat tiedon yleiskaavan ajankohdaisista asioista säännöllisin väliajoin. Verkkosivuihin sekä kaava-aineistoihin voi tutustua myös Sipoon asiointipisteissä Söderkullassa (Amiraalintie 2) ja Nikkilässä (Pohjoinen Koulutie 2) niiden aukioloaikoina.

Hur kan jag delta?

Vid planeringen av deltagandet och växelverkan strävar vi efter att beakta olika intressentgruppers behov så väl som möjligt. Du kan även föreslå nya sätt att delta.

KOMMUNIKATION

Vi strävar efter att informera om generalplanen på ett tydligt och begripligt sätt. I kungörelser informerar vi om de officiella skedena för hörande. Information om det officiella framläggandet av planen publiceras i Östra Nyland och Sipoon Sanomat. Vi delar information i de olika skedena av planeringen även på Facebook-sidan Sibbo bygger och utvecklar.

Du kan också ansluta dig till en e-postlista för att med jämna mellanrum få nyhetsbrev om aktuella frågor angående generalplaneringen. Webbsidorna och planmaterialet kan läsas även på kommunens kundserviceplatser (SibbolInfo) i Söderkulla (Amiralsvägen 2) och Nickby (Norra Skolvägen 2).

Yleiskaavan luonnos

Yleiskaavan luonnos laaditaan laajaan osallistamisprosessiin perustuvan ja kunnanhallituksen 29.4.2024 hyväksymän rakennemallisynteesin perusteella. Kaavaluonnoksen tuomme nähtäville verkkoon ja esittelemme sitä avoimessa yleisötilaisuudessa. Kaavaluonnos tulee nähtäville myös Sipoon asiointipisteisiin Söderkullassa ja Nikkilässä.

Voit osallistua asukastilaisuuksiin ja asukaskyselyihin, joita järjestetään kaavaprosessin eri vaiheissa. Kun kaava-aineisto on nähtävillä, voit jättää virallisen mielipiteen kaavaluonnoksesta ja muistutuksen kaavaehdotuksesta.

Yleiskaavan ehdotus

Yleiskaavan ehdotus laaditaan luonnosvaiheen jälkeen. Siinä huomioidaan kaavaluonnoksesta annettu palaute ja lausunnot. Kaavaehdotuksesta voit jättää virallisen muistutuksen kaavan nähtävilläolon aikana.

Utkast till generalplan

Utkastet till generalplanen baserar sig på strukturmodellsyntesen, som har utarbetats genom en omfattande deltagandeprocess och som godkändes i kommunstyrelsen den 29.04.2024. Planutkastet publiceras på nätet och presenteras på offentliga möten. Planutkastet läggs även fram på kundserviceplatserna i Söderkulla och Nickby.

Du kan delta i de invånarmöten och -enkäter som ordnas i de olika skedena av planprocessen. När planmaterialet har lagts fram offentligt kan du lämna in en officiell åsikt om planutkastet och en anmärkning om planförslaget.

Förslag till generalplan

Ett förslag till generalplanen utarbetas efter utkastskedet. I förslaget beaktas den respons och de utlåtanden som planutkastet fått. Under framläggningstiden kan du lämna in en officiell anmärkning om planförslaget.

Yhteistyö asiantuntijoiden ja viranomais- ten kanssa

Kuntien maankäytön suunnittelu on monimutkaista ja joskus keskenään ristiriitaistenkin tavoitteiden yhteensovittamista. Monia eri asiantuntija-aloja edustavien osapuolten tuottaman tiedon huolellinen yhteensovittaminen on tärkeää suunnitelman laaja-alaisen vaikutusten arvioimiseksi.

Eri alojen asiantuntemusta keräämme tietoa tekemällä yhteistyötä kunnan omien toimialojen kesken (esim. rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu) ja eri viranomaisten kanssa. Tarpeen mukaan kutsumme mukaan myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Samarbete med experter och myndig- heter

Kommunernas markanvändningsplanering är komplicerad och ibland måste man försöka samordna motstridiga mål. För att de vidsträckta konsekvenserna av planen ska kunna bedömas är det viktigt att omsorgsfullt samordna den kunskap som tas fram av företrädare för olika fackområden.

Vi samlar in information från olika branscher genom att samarbete med kommunens sektorer (t.ex. byggnadstillsynen, miljöskyddet) och olika myndigheter. Vid behov kallar vi även in utomstående experter.

Yhteyshenkilöt / Förfrågningar

Lisätietoja asemakaavatyöstä antaa /
Tilläggsuppgifter om detaljplanearbetet ges av:

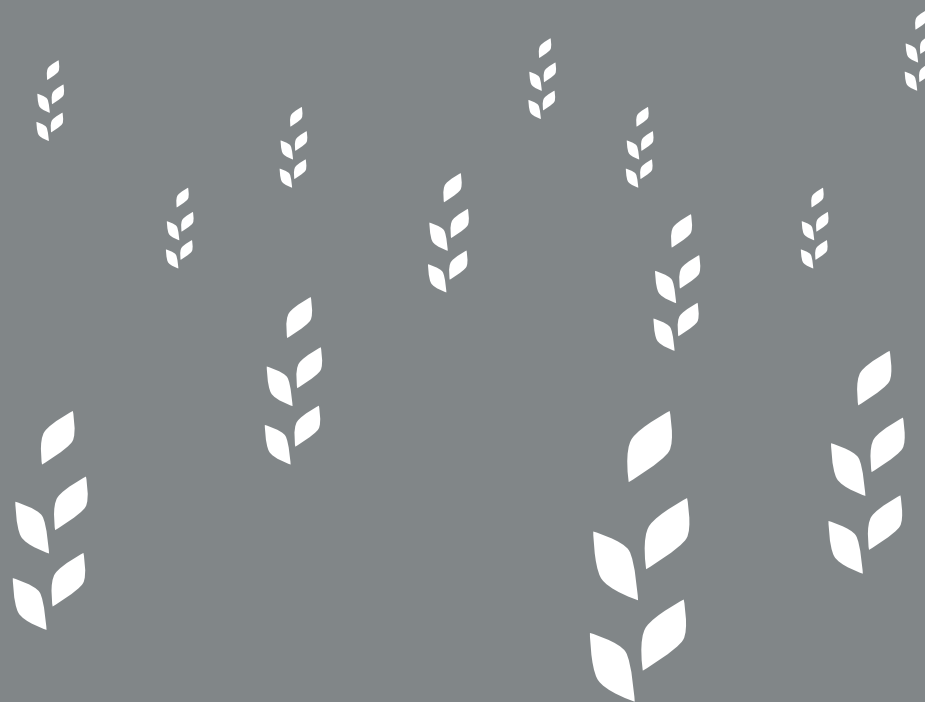
Miika Norppa
Yleiskaavoittaja / Generalplanläggare
040 187 7401

Eric Roselius
Kaavoituspäällikkö / Planläggningschef
040 153 1037
etunimi.sukunimi@sipoo.fi / fornamn.efternamn@sipoo.fi

Postiosoite / Postadress:

Sipoon kunta, Yhdyskunnan ja ympäristön toimiala
PL 7
04131 SIPOO

Sibbo kommun, Sektorn för samhälle och miljö
PB 7
04131 SIBBO

SIPOO
SIBBO

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Sipoon yleiskaavan viranomaisneuvottelu

Aika 4.5.2023 klo 12:00-14:45

Paikka Teams-neuvottelu

Läsnä

Jarkko Lyytinen, Sipoon kunta
Antti Kuusiniemi, Sipoon kunta
Pasi Rajala, Helsingin kaupunki
Anne Karlsson, Helsingin kaupunki
Laura Muukka, Vantaan kaupunki
Jonna Kurittu, Vantaan kaupunki
Joonas Stenroth, Vantaan kaupunki
Miika Tiihonen, Keravan kaupunki
Jenni Aalto, Keravan kaupunki
Martta Pirttioja, Järvenpään kaupunki
Anne Olkkola, Tuusulan kunta (poistui klo 13:58)
Henna Lindström, Tuusulan kunta (poistui klo 14:11)
Maarit Lönnroth, Porvoon kaupunki, ympäristöterveydenhuolto
Paula Hänninen, Porvoon kaupunki, ympäristöterveydenhuolto (poistui klo 13:28)
Hilkka Jokela, Porvoon kaupunki, (saapui klo 12:57)
Lari Siren, Sipoon kunta
Ulla-Maija Upola, Sipoon kunta
Lotta Peltö-Timper, Sipoon kunta
Jessica Karvinen, Sipoon kunta
Christel Kyttälä, Sipoon kunta
Maiju Idman, Sipoo vesi
Victor Lindell, Sipoo vesi
Esa Piirainen, Digita Oyj
Satu Routama, Finavia Oyj
Mikko Kaarlampi, Gasgrid Finland Oy, (poistui klo 13:03)
Johanna Järvinen, HSL
Riikka Aaltonen, HSL, (saapui klo 12:06)
Teija Visa, HSL, (poistui klo 14:34)
Riitta Lintukangas, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue (poistui klo 13:54)
Tommi Koivula, Pelastuslaitos
Janne Kaarakainen, Keravan energia, (poistui klo 13:08)
Asko Ijäs, Metsähallitus

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Karen Wik-Portin, Metsäkeskus
Kirsi Toivonen, Porvoon museo
Riikka Mustonen, Porvoon museo
Brita Dahlqvist-Solin, Uudenmaan ELY-keskus
Olga Hagström, Uudenmaan ELY-keskus
Tuomas Autere, Uudenmaan ELY-keskus
Tuomas Lahti, Uudenmaan ELY-keskus
Janne Sormunen, Uudenmaan ELY-keskus
Henrik Wager, Uudenmaan ELY-keskus
Veera Lyytikäinen, Uudenmaan ELY-keskus
Heini Peltonen, Uudenmaan liitto
Tanja Lamminmäki, Uudenmaan liitto
Ville Vuokko, Väylä

Poissa/ei edustajaa

Jani Arponen, Sipoon kunta
Mervi Keski-Oja, Sipoon kunta
Hannu Ollikainen, Sipoon kunta
Jukka Pietinen, Sipoon kunta
Katri Roivanen, Sipoon kunta, lausunto liitteenä
Matti Huttunen, Sipoon vesi
Mika Penttilä, Fingrid Oyj, lausunto liitteenä
Mäntsälän kunta
Pornaisten kunta
Puolustusvoimat
Rajavartiolaitos
Rosk'n roll

Jakelu

Läsnäolijat ja poissaolijat

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Aloitettiin kokous 12:06. Puheenjohtaja toimi Jarkko Lyytinen ja sihteerinä Antti Kuusiniemi. Käytiin läpi ja hyväksyttiin kokouksen esityslista. Osallistujilta kysyttiin, ja saatiin, lupa kokouksen tallentamiseksi pöytäkirjan laadinnan tueksi.

2 Hankkeen esittely

Jarkko Lyytinen esitteli hankkeen sisältöä, tavoitteita ja aikataulua. Esitys päättyi klo 12:45, jonka jälkeen siirryttiin viranomaispuheenvuoroihin.

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

3 Viranomaisten kommentit

Helsingin kaupunki

Pasi Rajala: Helsingin näkökulmasta on hyvä, että mukana on laajalti seudullista ajattelua, ja huomioitu miten kaava kytkeytyy muuhun Helsingin seutuun. Ns. seutuvastuullista yleiskaavoitusta. Helsingin näkökulmasta kolme merkittävää kokonaisuutta ovat seuraavat:

1) aluerakennekysymys eri vaihtoehtoissa, miten ne vaikuttavat Helsinkiin. Östersundomin (yleiskaava) alueen kasvu erityisesti koskee tätä, sekä miten Etelä-Sipoon kehitys liittyy siihen. Östersundomissa tehty skenaariotarkastelua ja suunnitteluperiaatteita, jotka menossa jaostokäsittelyyn syksyllä 2023. Ollaan valmistelemassa suunnitteluperiaatteita osayleiskaavaluonnoksen pohjaksi. Suunnitelmissa ja ehdotuksena malli, joka noudattelee jotakuinkin maakuntakaavan mukaisia määräyksiä. Menee luultavasti 2040-luvulle, ennen kuin alueella tapahtuu merkittävää kasvua. Ennen joukkoliikennematkaisen varmistamista ei monelle alueelle voida vielä tehdä asemakaavoja. Suunnitellaan siitä näkökulmasta, miten prosessi etenee, ei pelkästään lopputilannetta, koska toteutusaikaväli on niin pitkä. Ei todennäköisesti esitetä liikennematkaisuksi metromatkaisua, vaan pikaratikkaan tai vastaavaan tukeutuvaa ratkaisua. On myös iso poliittinen kysymys, ei pelkästään suunnittelukysymys.

2) liikennekysymys, erityisesti liikennematkaisen kapasiteetti tulee erityistarkasteluun lähiaikoina, mikä on kapasiteetti ja miten se riittää alueelle. Tämä on rinnakkaissuunnittelussa huomioitava tekijä. Myös kaupunkitaloudellisesti tehdään tätä tarkastelua.

3) vesihuolto, nyt Östersundom on Sipoon veden aluetta, ja muu HKI HSY:llä. Välitän HSY:n terveisinä, että asukasmäärän lisääntyessä rajan molemmin puolin, on vesihuollon kapasiteettiongelmia tiedossa. Lisääntyvä väestömäärä pitäisi kuitenkin pystyä hoitamaan. Niin kauan, kun Sipoon vesi hoitaa aluetta, on myös vastuu alueen vesihuollosta Sipoon vedellä. Siirtoajankohtaa ei vielä ollenkaan tiedetä. Myös jokin jätevesiratkaisu täytyy saada aikaan, jos kasvua halutaan alueelle saada.

Anne Karlsson: On hyvä, että hankkeiden aikataulut ja ajallinen eteneminen sopivat yhteen, tärkeää myös liikennematkaisen osalta.

- Jarkko Lyytinen: palataan liikennejärjestelmätyöstä tosiaan teidän kanssanne. Ajallinen syvyys toimii hyvin myös mm. Söderkullaan kehityksen osalta myös.

Vantaan kaupunki

Laura Muukka: Vantaan uusi yleiskaava on vahvistunut, lukuun ottamatta tiettyjä alueita. Osassa alueita edelleen vanhat kaavat voimassa. Sipoonkorpi on keskeinen huomionkohde, mm. matkailun ja virkistystyksen kehittäminen kokonaisuutena on tärkeä teema.

- Jarkko Lyytinen: Sipoonkorpi on hieno seudullinen mahdollisuus, jota on kehitetty ja joka edelleen kaipaa kehittämistä. Kuntayhteistyö on tässä tärkeää.

Jonna Kurittu: Myös Myyraksen alue on nostettu kasvualueeksi, on hyvä tehdä jatkossa yhteistyötä myös sen osalta.

- Jarkko Lyytinen: Meillä on myös sitä ajatusta, että aluetta voisi yhteistyössä kehittää.

Joonas Stenroth: mainitsen vielä Bastukärin alueen ja Kulomäentien raskaan liikenteen mahdollisen kasvun. Liikenteen kasvun vaikutuksiin palattaneen lausuntovaiheessa. Erityisesti raskaan liikenteen kasvu keskeinen seikka, jolla tulevaisuudessa merkittäviä vaikutuksia.

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

- Jarkko Lyytinen: verkostollisesti järkevää purkaa Bastukärin liikennettä myös useampaan suuntaan, mutta aiheesta ja sen suunnittelusta voidaan tuki jatkaa hyvässä yhteistyössä

Keravan kaupunki

Jenni Aalto: Onko mahdollista jakaa rakennemallit osallistujille? Meillä esihenkilöillä olisi varmasti kommentoitavaa rakennemalleihin liittyen. Keravalla käynnistymässä yleiskaavan päivitys nyt, joten kiinnostaa erityisesti mm. selvitysten laajuus ja yhteistyö niiden osalta.

- Jarkko Lyytinen: kun aineisto on käynyt päätöksenteossa, niin voidaan jakaa. Tehdään yhteistyötä ja KeNi-radan suunnittelun yhteydessä tehtiin hyvää yhteistyötä.

Järvenpään kaupunki

Martta Pirttioja: hyviä huomioita tullut. Vuonna 2021 laadittu Swecon ulkoilureittiselvitys on tärkeä aineisto, siinä erityisesti reitti 3 Söderkulla-Jokela. Nyt on hyvä aika palata selvitykseen, jotta se tulee huomioiduksi Sipoon yleiskaavatyössä. Myös Kuusijärvi tulee huomioida yhtenä vaihtoehtoisena lähtöpisteenä. Vetovoiman osalta seudulliset pitkät ulkoilureitit ovat tärkeitä ja niihin on tarpeen palata prosessin edetessä. Onko Pohjois-Paippinen mukana yleiskaavassa?

- Jarkko Lyytinen: Pohjois-Paippinen on omana hankkeenaan. Yhtenä haasteena olemassa olevat osayleiskaavat ja niiden asema suhteessa uuteen yleiskaavaan.

Tuusulan kunta

Henna Lindström: Huomioitavaa mm. ekologinen yhteys ja miten maankäyttö sopii yhteen. Kiinnostavaa myös kuulla, että mitä kaava-alue koskee, kun osayleiskaavat jäävät voimaan. Miten kokonaiskuva viedään valtuustoon, tuleeko oikeusvaikutteinen vai miten? Ja miten sitten rullaava vaihe siitä eteenpäin toteutuu? Meillä myös yleiskaavaa tarkoitus päivittää rullaavasti. Tuusula on käynyt tutustumassa Lahden prosessiin, jossa mm. rullautus valtuustokausittain vaikuttaa melko hurjalta (hyväksyy aina koko kaavan, että jos valtuusto ei hyväksykään jotain vanhempaa määräystä?)

- Jarkko Lyytinen: olemme kieltämättä uuden edessä ja miten esim. vaikutusten arviointeja käsitellään. Osayleiskaavojen avaaminen tuottaisi suuria haasteita. Rakennemallit tulevat nähtävillä ja lausunnoille.
- Pasi Rajala: Oma näkemykseni on, että rullaamisessa on se riski, että kun kaava on koko ajan vireillä, siihen ei suhtauduta vakavasti. Ratkaisut ovat ikäänkuin koko ajan auki. Siksi Helsinki ei ole tähän lähtenyt. Mutta voi hyvin sopia pienempään kuntaan (teams-kommentti)

Anne Olkkola: Tuusulassa käynnistyy 2024 viher- ja virkistysverkkojen suunnittelu, jossa huomioidaan myös ylikunnalliset reitit. Tämänkin tiimoilta ollaan varmasti yhteyksissä.

Porvoon kaupunki

Hilkka Jokela: näytän pienen diaesityksen aiheeseen liittyen Porvoon näkökulmista. Porvoossa keskeisten alueiden osayleiskaava nyt vireillä. Rakennemallit vieti jo eteenpäin, ja on tehty laajaa vuorovaikutusta niiden osalta. Sipoon yleiskaavan kannalta olennaista mm. se, että Porvoossa alustavat liikenteelliset tarkastelut jo tehty rakennemallivaiheessa. Porvoossa kehitys perustuu itärataratkaisuun, koska se on maakuntakaavankin mukainen. On laadittu eri malleja, joista eniten kannatettu on yhden kaupungin ja kahden liikennetarkastelun (kauko- ja lähiliikenne) mallia. KeNi-rata Porvoon lähijunaliikenteen kannalta ei ole Porvoon kannalta kehityskelpoinen ratkaisu, koska sen myötä heikkenee palvelutaso ja matka-ajat pitenevät. Tästä syystä Itärata tulisi huomioida jollain tavalla myös Sipoossa, että se esitettäisiin myös rakennemalleissa. Nyt jonkinlainen yhteyden jatko KeNi-radalta kyllä esitetty, mutta Porvoon kannalta se ei ole tosiaan todennäköinen. Erityisesti nämä liikenteelliset vaikutukset olisi siis huomioitava ennen Itäradan ja Östersundomin raideyhteyksien toteutumista. Valtatien 7 ja seututie 170:n joukkoliikennedyhteyden kehitys ennen itäradan toteutumista myös tärkeää. Mehän olemme raja-alueella tehneetkin paljon yhteistyötä eri

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

hankkeissa. Myös Kilpilahden alue junayhteyksineen ja toiminnan vaikutukset (suuronnettomuudet) olisi huomioitava Sipoossa, eli ei tulisi osoittaa uutta asutusta Kilpilahden läheiselle alueelle. Maakuntakaavassa on esitetty myös Porvoo-Helsinki siirtovesijohto, joka niin ikään huomioitava. Muutkin yhteiset ylikunnalliset hankkeet (hukkalämpöputki, sähköyhteydet) olisi huomioitava. Joka tapauksessa keskeisimpiä nuo liikennetarkastelut.

- Jarkko Lyytinen: meillä varmaankin kesälomien jälkeen käynnistellään liikennemallityötä ja sitä, miten liikenteen kasvu pystytään hallitsemaan. Itärata ei mukana rakennemalleissa, koska se tulee ikään kuin automaattisesti maakuntakaavasta.

Sipoon kunta

Rakennusvalvonta, Ulla-Maija Upola ja Lotta Peltö-Timper: Tärkein asia on, miten uusi kaava ohjaa hajakenttämistä ja asemakaavoitusta. Huomiona että yleiskaava 2025 on ollut haasteellinen rakennusvalvonnalle tältä osin.

Ympäristövalvonta, Christel Kyttälä: Yleiskaava 2025 ollut tosiaan haasteellinen tiettyjen teemojen osalta, mm. työpaikka-alueet, joissa ensin maa-ainesten ottoa ja sen jälkeen muutos työpaikka-alueeksi. Näissä ei olla mietitty asioiden ulottuvuuksia tarpeeksi (taustalla mm. Poski-projekti). Luonnonsuojelullisia asioita tulisi tarpeen tutkia laajemmin, koska se on jälkikäteen haasteellista. Eli kun tutkitaan, niin yritetään nähdä laajemmassa kontekstissa (eri näkökulmista) eikä vaan sijoiteta alueita ilman riittävää vaikutustenarviointia. Nämä asiat ovat työllistäneet ympäristövalvontaa. Esimerkiksi Linnanpellossa osoitettu nykyisessä yleiskaavassa eo-alue, minkä toiminta aiheuttanut paljon työtä.

Ympäristövalvonta, Jessika Karvinen: kaavatyön lähtökohdat näyttävät hyvältä ja se että lähiluonto on nostettu esiin, on hyvä asia. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys on nyt käynnissä, se voisi tukea myös kaavatyötä.

- Jarkko Lyytinen: yleiskaavatasolla myös hyvä tiedostaa hankkeiden laajuus työpaikka-alueilla ja niiden vaikutukset. Nämä tulevat myös vastaan yleiskaavan työpaikkateemassa.
- Tuomas Autere: kommenttina, maakuntakaava luonnollisesti toimi ohjeena edellisen kierroksen yleiskaavaa laadittaessa, kuten nytkin. Pelkkä Poski-projekti ei sanellut työpaikka-alueiden sijaintia/määräysmaailmaa (teams-kommentti).

Sipoon vesi

Ei tällä hetkellä kommentteja.

Digita Oyj

Ei kommentteja (poistunut).

Finavia Oyj

Satu Routama: Erityishuolenaiheena on Talman alue, jos alueelle tulee voimakkaasti uutta asutusta. Kyseessä on kiitotie 1:n laskeutumisalue, jossa paljon laskeutumisia nyt ja tulevaisuudessa. Linja ei tule muuttumaan (noin 15–20 kilometriä kiitotien suunnasta), joten lentomelua alueella tulee olemaan. Erityisesti tulevien asukkaiden informointi on tärkeää.

Gasgrid Finland Oy

Mikko Kaarlampi: Joudun siirtymään seuraavaan palaveriin. Gasgridin kommentti suunnittelun tässä vaiheessa: Maakaasun siirtoputkisto rajoittaa ympäröivää maankäyttöä ja rakentamista asetuksen 551/2009 mukaisesti. Pyydämme ottamaan asetuksen rajoitukset huomioon alueiden jatkosuunnittelun yhteydessä niin, ettei asetuksen vastainen rakentaminen ole mahdollista (teams-kommentti).

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

HSL

Johanna Järvinen: Yleisinä huomioina, että MAL2023 menossa pian hyväksyntään. Se antaa seudullista lähtökohtaa kaavatyölle, ja toisaalta nyt laadittava yleiskaava myös syöttää lähtötietoa seuraavalle MAL-kierrokselle. On hyvä, että eri rakennemalleja on tutkittu. Joukkoliikennetarkoituksista KeNi-rata on mukana 2035 mennessä toteutettavissa hankkeissa investointiohjelmassa, mutta sen toteutuminen edellyttää riittävää väestömäärän kasvua erityisesti asemien ympäristössä. Eteläinen rata ei ole vielä MAL-kokonaisuudessa mukana, se on seuraavien kierrosten asiaa. Hyvien joukkoliikennedyhteyksien toteutus kaikkiin kyliin on varmasti haasteellista, ja ratkaisujen osalta on tarpeen tehdä yhteistyötä HSL:n kanssa. HSL on mielellään mukana liikennemallityössä, kokonaisratkaisujen läpikäynnissä ja muutenkin. Suunnitteluyhteistyö on tässä tärkeää, erityisesti tavoiteasetantavaiheessa.

Riikka Aaltonen: Ilmastaselvitys on hyvä, kiitos siitä. Yhteinen tavoite on liikenteen päästöjen vähentäminen, se vaatii yhteisiä ratkaisuja.

- Jarkko Lyytinen: liikenteen merkitys on tosiaan suuri ilmastovaikutusten hillitsemisessä.

Teija Visa: Hyvä että kuntien välistä yhteistyötä tehdään. Pysäköintipaikkojen sijainti ja määrä tulee myös huomioida, etteivät tarpeettomasti houkuttele yksityisautoilua, ja nostaa esiin ensisijaisesti kestävätkä liikemallit. Liityntäpysäköintikin on tärkeä teema, jotta niitä saadaan järkeviin paikkoihin. Myös satamien kehittäminen olennaista esimerkiksi pysäköinnin ja joukkoliikennedyhteyksien kannalta (kun veneitä tuodaan ja viedään -> ratkaisuja myös näihin).

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Riikka Lintukangas: itse aloittanut hyvinvointialueella vuodenvaihteessa, organisaatio vielä muotoutumassa. Kiinnostaa erityisesti kehittämisen painopistealueet, jotta saadaan palvelut suunniteltua oikein ja sijoitettua erityisesti sinne, missä joukkoliikenne toimii. Ei tässä vaiheessa muuta kommenttia.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, pelastuslaitos

Tommi Koivula: Rakennemalleista 3:n päätaajaman malli kaikista haastavin pelastuslaitoksen näkökulmasta. Talman alue on haastava tavoittaa, toisaalta myös Bastukärin alueella mm. kemikaalien varastointia ym. jonka myötä teollinen alue sekoittuu asumisen kasvualueen kanssa. Onnettomuusaltis alue tulisi olla erillään asumisesta. Talman alueelle tavoitellaan 10 000 asukasta, joten vähintään ensihoitopalvelujen sijoittaminen alueelle tulisi jatkossa tarkasteltavaksi. Nyt noin 8 min ajo Talmaan lähimmältä asemalta.

- Jarkko Lyytinen: esitystapa saattaa hiukan hämätä, teollisuusalueelle ei aiota suunnata asumista. Mutta toki asiat tulee huomioida kaavatyössä.

Keravan energia

Janne Kaarakainen: joudun valitettavasti poistumaan. Kiitos hyvästä esityksestä! Sipoon Energialla ei kommentteja tässä vaiheessa (teams-kommentti).

Metsähallitus

Asko Ijäs: Sipoonkorven kansallispuiston asiat ovat varsin keskeisiä. Alueelle on tehty käyttösuunnitelma, joka hyväksytty vuonna 2019. Toivotaan että tätä käytetään myös lähtöaineistona kaavassa, esim. miten alueelle ohjataan virkistyskäyttöä. Alueella on tehty myös kunnostustyötä, taukopaikkoja ym. parannettu. Hyvin on saatutehtyä yhteistyötä, esim. Korvenportin suunnitelmiin liittyen. Myös ylikunnalliset reitit kiinnostavia, miten reitistöä saadaan laajennettua siten, etteivät ne keskity vain kansallispuiston alueelle. Näistä voidaan yhdessäkin keskustella. Toisena asiana luontoarvoihin liittyen kysymys; miten turvataan kansallispuiston ekologiset yhteydet? Esim. rakennemallin VE3 ekologiset yhteydet Sipoonkorvesta pohjoiseen Paippisiin huomioitava, asiaa tullee myöhemmin vielä tarkasteltavaksi.

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Metsäkeskus

Karen Wik-Portin: Metsäkeskus viittaa selvitykseen hiilinieluista. Erityinen huoli koskee metsäkatoa, kun mm. junaradat ja siirtolinjat kaikki vaikuttavat metsien tilaan ja siihen, että metsiä on yhä vähemmän. Teema tulee huomioida tarkasti ja ottaa myös mukaan selvityksiin. Kasvava metsä sitoo hiiltä ja toisaalta myös metsätaloutta tulisi voisi harjoittaa jatkossakin Sipoon alueella. Metsäkeskuksen viranomaisvastuulla on metsälain valvonta ja siihen liittyvät metsänkäyttöilmoitukset. Näitä peilataan aina koneellisesti yleiskaavoihin, joten mm. osayleiskaavojen jäljelle jäävä suuri lukumäärä hieman huolestuttaa. Toivotaan selkeitä rajoituksia ja kuvauksia kaavakartalle.

On hyvä myös huomioida, että iso osa ympäröivän alueen energiasta tulee metsästä, joten mm. isojen rekkojen liikkumien tulee huomioida Sipoossa myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi hukkalämpöputki maan allekin kaivettuna saattaa katkaista esim. ihmisten tieoikeuksia. Metsäkeskuksella on myös yksityismetsien metsävaratietoa olemassa, mikä voi olla hyödyllistä.

- Jarkko Lyytinen: luonto- ja viherteemassa erityisesti nämäkin teemat nousevat esiin. Rakennemallityön arvioinnissa voi olla aiheellista käyttää metsävaratietoa hyödyksi esim. puuston kasvun arvioinnin osalta.

Porvoon kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Maarit Lönnroth: On hyvä, että virkistysalueet ovat kehityksessä mukana. Huomioitavaa myös vesihuollon turvaaminen väestökasvun myötä, ja liikenteen yhteensovittaminen asutuksen kanssa. Raidemelu yms. melulähteet niin ikään huomioitava, myös lentomelu, etenkin asukasmäärän kasvaessa.

Porvoon museo

Kirsi Toivonen: Kylien ja saariston rakennemalli lienee paras elinvoimaisuuden kannalta koko Sipoon alueelle. Tällöin rakennusperintökin pysyisi paremmin asuttuna ja kunnossa. Toisaalta, jos paljon tiivistetään esim. taajamia, niin riski suurenee sille, että rakennusperintö jää helposti sivuun ja se heikkenee. Olevien keskusten alueelle rakentaminen vaatii aina enemmän arviointia ja sovittamista.

Kulttuuriympäristöselvityksen (2005) päivitys olisi nyt tarpeellinen ja sisältö olisi ajantasaistettava.

Riikka Mustonen: Myös VARG-kohteet eli valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet tulisi huomioida alueiden käytön suunnittelun lähtökohtana. Nyt 10 kpl Sipoossa ainakin viimeisten selvitysten mukaan. Aiemmin tehty inventointi on vuodelta 2007 ja se on jo vanhentunut; onko esim. muinaisjäännöksiä olemassa edelleen 28 vai mikä on tilanne, näistä tulisi saada lisätietoa. Porvoon museo on mielellään apuna mm. selvitysten laadinnassa.

Uudenmaan liitto

Tanja Lamminmäki: Nyt tehdyssä tarkasteluissa on hyvät lähtökohdat. Sipoon alueella on voimassa kaksi maakuntakaavaa, Östersundom ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Yleisesti maakuntakaava ohjaa yleiskaavatyötä, ja keskeinen tavoite on, että kasvu tukeutuu olemassa olevaan rakenteeseen ja sen infran hyödyntämiseen. Olennaista myös rakenteen hajautumisen rajoittaminen. Lähtökohtana olisi hyvä, että kasvu painottuu Söderkullaan, Nikkilään ja Talmaan, ja tehdyt mallit siinä mielessä kyllä hyviä. Huomiona väestömitoituksen korkeat luvut vrt. maakuntakaavaan, eli kunnan kasvuennusteet ovat varsin korkeat. KeNi-rataan liittyen on olennaista, että radan vaikutuspiiriin tulee riittävästi väestöpohjaa.

- Jarkko Lyytinen: kasvuennusteissa kaavan mahdollistavuus taustalla, siksi kasvua osoitettu rakennemalleissa osaksi reippaastikin. Ensin KeNi-rata-käytävän toteutus 2035 mennessä ja sen jälkeen kasvun suuntautuminen eri tavoilla.

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Peltonen Heini: KeNi-radon vyöhykkeelle tulisi saada 20 000 asukasta, jotta liikennöinti voidaan aloittaa. Nikkilän ja Talman alueet ovat selkeästi erilliset alueet nyt maakuntakaavassa. Tämä jäi rakennemalleissa hiukan tulkinnanvaraiseksi. Etelän joukkoliikennedyhteyksien osalta (Söderkulla) on tarpeen tehdä yhteistyötä ja kytkeä se myös Östersundomin kehitykseen. Joukkoliikennetarkaisut ovat siellä vielä auki. Itäradan osalta hyvä huomioida Porvoon puheenvuoro, eli kannattaa pitää mukana maakuntakaavassa osoitettu ohjeellinen linjaus. Tosin itärata kulkee tunnelissa Talman itäpuolelle, mutta siinäkin omat vaikutuksensa myös maanpäälliseen rakentamiseen.

Tanja Lamminmäki: Rakennemalleissa on useita kehittämiseen liittyviä merkintöjä, joihin liittyy maakuntakaavan mukaisia maakunnallisia arvoja, kuten kulttuuri- ja Natura-alueita sekä myös merkinnöistä teolliseen toimintoihin liittyvät merkinnät. Näitä voisi ottaa tarkemmin huomioon jatkotyössä. Rullaava teema vaikuttaa mielenkiintoiselta, miten esim. kaavavalitus vaikuttaa rullaavaan prosessiin? Mielenkiinnolla tehdään yhteistyötä.

Väylä

Ville Vuokko: KeNi-radon mahdollistamista on tehty yhteistyössä. Uusille asemanseuduille on taattava riittävä asukasmäärä, jotta liikennöinnin edellytykset täyttyvät. Radan meluasiat sekä värinähaitat Kerava-Kilpilahti-radalla on myös huomioitava. Liikenne on toki toista kuin 2 vuotta sitten, ja selvityksissä on huomioitava liikenteelliset muutokset. Pitää osata huomioida, että tulevaisuuden liikenne voi olla aivan erilaista. Tämä hyvä ottaa myös selvityksissä huomioon. Olisi hyvä ottaa myös Itärata Oy mukaan vuorovaikutukseen jatkossa, he vastaavat Itärata-asioista.

- Jarkko Lyytinen: täytyykö värinäasioissa huomioida venäläiset polttoainejunat, koska sellaista liikennettä ei todennäköisesti tule? Tästä täytyy siis tehdä omat selvityksensä, koska liikennöinti on muuttunut.

Uudenmaan ELY-keskus

Brita Dahlqvist-Solin: hyvä, että vaikutuksia on tarkasteltu ja esitetty. KeNi-rata kaikissa malleissa mukana, mutta tulisiko olla optio, jossa ei ole KeNi-rataa huomioitu? Kun kyseessä on strateginen yleiskaava, niin mitkä ovat varsinaiset strategiset ratkaisut, joita tällä tehdään? Näitä voisi esittää kaavalla selkeästi. Mitoitusta ei yleensä ole strategisessa yleiskaavassa mukana, miten se sopii strategiseen yleiskaavaan?

- Jarkko Lyytinen: KeNi-rata on kunnan suunnitelmissa ja eri kaavoissa mukana, joten siksi pidetty kaikissa tarkasteluissa. Mitoitus on hankala kysymys ja nykyisessä yleiskaavassa mukana, sitä täytyy vielä pohtia ja vaikutukset arvioida myös strategisessa kokonaiskuvassa. Siltä osin täytyy tehdä yhteistyötä.
- Pasi Rajala: mm. Helsingissä on strateginen yleiskaava, joka ottaa myös mitoittamiseen kantaa. Voi olla hyvinkin strateginen kysymys ohjata yleiskaavatasoisesti mitoittamista. Näin ainakin Helsingissä on nähty. Strategisuushan ei tarkoita yleispiirteisyyttä, vaan olennaisiin kysymyksiin keskittymistä (teams-kommentti).
- Brita Dahlqvist-Solin: Kyse on hajateeman mitoittuksesta. Siitähän Helsingissä ei ole kyse (teams-kommentti).
- Pasi Rajala: joo, ei ohjata suoraan rakentamista. Sitä en tuki tarkoittanutkaan.

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Olga Hagström: Esitetyt materiaalit ovat hyvät. On kuitenkin hieman epäselvää, että onko tarkoitus tehdä täysin uusi kaava vai päivittää 2025 yleiskaavaa. Mitä kaavalla korjataan, mikä on kaavan myötä tuleva muutos? Mitä ovat konkreettiset tavoitteet?

- Jarkko Lyytinen: kommenttina edelliseen, että ensin toteutetaan strateginen maankäytön kokonaiskuva. Vanhasta kaavasta on tehty vanhentumisarvio, jota aiemmin käyty läpi ja täytyy nostaa vielä paremmin esiin. Olennaisia tekijöitä mm. uudet työpaikka-alueet, liikennetarpeiden muutos ja myös Östersundom.

Olga Hagström: Myös selvitysten päivitystilanne olisi tarpeen todentaa; mitä on jo tehty ja mitä tulisi päivittää, ja myös missä laajuudessa. Yleisesti; mitä enemmän rakentamista tietyille alueille osoitetaan, niin sitä tarkemmin asioita ao. alueille tulisi selvittää. Rakennemallissa huomioitu voimassa olevat yleiskaavat, mutta osayleiskaavoja ei ole tässä esitetty erikseen, eli ne voisi huomioida paremmin tai mainita ainakin kuvatekstissä. Myöskään kunnan palvelut (koulut yms.) eivät ole nyt mukana, vaikka ne ovat äärimmäiset tärkeitä. Nämä vaikuttavat suoraan kuntatalouteen. Vaikutusten arvioinnin taulukkoa voisi tarkastella vähän kriittisemmin ennen kuin viedään päätöksentekoon, esimerkiksi luonnonympäristön kytkeytyminen ja elinkeinojen kehittyminen nähdään kaikissa vaihtoehdoissa yksiselitteisen positiivisena. Kylien ja saariston malli ei kaiketi pysty vahvistamaan välttämättä esim. elinkeinoelämää, koska se voi osaltaan syödä kaavoitusvaraa. Olisi myös hyvä selvittää, että missä yleensäkin on tilaa kehitykselle, mihin on mahdollista sijoittaa uusia toimintoja, jos asumista onkin joka paikassa. Saariston merkitys myös olennainen seikka, voisi olla tarpeen myös selvittää vapaat ranta-alueet ja mitä niillä voi tehdä. Yhteenvetona huomioitavia asioita: KeNi-radon toteutumattomuuden huomiointi, ilmastonmuutokseen ja hajarakentamiseen varautuminen, varautuminen rakentamistalain myötä, että miten kaavalla voidaan taklata hallitsematon rakentaminen, ja huomioida yhdyskuntarakenteen eheys ja toimiva palvelurakenne. Sitoutuminen tavoitteisiin tulee näkyä myös kaavassa.

Tuomas Autere: Hyvä että alueiden käyttöä lähestytään strategisella tasolla ja kunnan suunnittelukulttuuri toimii tässä suhteessa. On hyvä tarkastella, että mikä on toiminut, ja mikä ei. Eli ei korjata, jos ei ole todellista tarvetta. Juokseva kaava on oikeastaan juoksevaa suunnittelukulttuuria, jossa kitka on poistettu eri toimijoiden väliltä. Nyt ollaan tietysti hankalassa tilanteessa lainsäädännön muutosten myötä. Keskeinen viimeaikainen strateginen muutos on, että Sipoo on HSL:n aluetta ja nyt mukana MAL-sopimuksessa, ja että alueella vaikuttaa tuore maakuntakaava. Nämä ovat suurimmat muutokset, jotka ohjaavat suunnittelua.

- Jarkko Lyytinen: hajarakentamisen haasteista onkin ollut jo puhetta ja kylien kehittäminen nousee asialistalle. Meidän tulokulmamme on, että kunhan hajarakentamista saadaan ohjattua sellaisille alueille, jossa esim. jonkinlainen joukkoliikenne on järjestettävissä. Varmaan työneuvotteluja jatketaan tästä aiheesta, pitää olla seudulliseen kehitykseen vastaava ja lainsäädäntöön nojautuva kaava.

Janne Sormunen: Sipoonkorven kehittämisessä pistää silmään, että se on matkailun ja virkistykseen painopistealuetta. Pitää huomioida, että kyseessä on luonnonsuojelualue ja osittain myös Natura-alue. Virkistyskäytön lisäyksellä on vaikutuksensa luontoarvoihin. On tarpeen (myös muilla alueilla vastaavasti) huomioida, että miten kunnan ja virkistystoiminnan kehitys vaikuttaa luontoarvoihin. Viheryhteyksien säilyminen on myös tässä vaiheessa tärkeää huomioida.

Tuomas Lahti: Rakennemalleissa vihreät alueet ovat matkailun ja virkistykseen alueita, mikä hieman huolestuttava asia. Ensisijaisesti alueet ovat luonnonsuojelun alueita. Lähtökohtana tulisi olla, että matkailu

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

ja virkistys ovat mahdollisia luontoarvojen ehdoilla. Kokonaisuutta olisi hyvä tarkastella koko kunnan luonnonsuojelun osalta. Yleiskaava on hyvä luonnonsuojelun työväline ja sitä tulisi tässäkin hyödyntää. Kansainvälisesti kaikki laiti ja suositukset vievät samaan suuntaan; luonnolle tulee jättää enemmän tilaa. Liittyvät tietysti ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön ja sopeutumiseen. Tulisi tarkastella Sipoossakin suojeltujen alueiden pinta-alaa suhteessa tavoitteisiin, noin kolmasosa jää luonnontilaan ja siitä 10 % tiukassa suojelussa. Luonnonsuojelun suunnittelua tehdään useissa kunnissa yleiskaavan yhteydessä.

- Jarkko Lyytinen: tähän pureudutaan teematarkasteluissa, mutta voitaisiin nostaa paremmin esille myös tässä maankäytön yleistarkastelussa.
- Karen Wik-Portin: Metsäkeskus on ehdottomasti eri mieltä siitä, että yleiskaava on hyvä väline luonnonsuojelulle. LS elyn / luonnonsuojelulain kautta (teams-kommentti).

Veera Lyytikäinen: Hyvä, että olette aloittaneet ilmastoasian selvittämisen jo tässä vaiheessa. Porvoon keskeisten alueiden yleiskaavan toimii hyvänä sparrausapuna. Metsistä on jo puhuttu paljon, mutta myös hiilivarastoasia tulisi huomioida. Erityisesti vanhemmissa metsissä se on merkittävä. Hiilinielu vain lisää varaston kokoa. Suuret kasvutavoitteet nostavat esiin kysymyksen, että onko kasvun ohella mahdollista huolehtia näistä ilmastoasioista? Liikkuminen ja liikenne on tärkeä kysymys, ja kannattaa huomioida valmistunut Kestävät matkaketjut Itä- ja Länsi-Uudellamaalla- selvitys. Yleisesti hajarakentaminen on tässä riskinä, ja että päätyykö kaavatyö hybridimalliin ja "saako kaikki jotain"? Tämä on mahdollinen sudenkuoppa. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tulisi myös ottaa huomioon vaikutuksissa.

- Jarkko Lyytinen: rakennemallityöhön liittyen tullaan tekemään lisää tulevien maankäyttövaikutusten ilmastovaikutus- ja hiilinieluarviointia.

Henrik Wager: Vanha kulttuuriympäristöselvitys olisi tarpeen päivittää, jotta saadaan päivitetty tieto ympäristöistä ja maisemista ym. Tätä kautta vaikutusten arviointi on paremmin mahdollista. Olette hienoa pohjatyötä tehneet tähän asti.

- Jarkko Lyytinen: Porvoon museon kanssa onkin ollut keskustelua tehdä paikkatietopohjainen tarkastelu selvityksen päivityksen laatimisen yhteydessä.
- Tuomas Autere: L-vastuualueen kommentit tulevat perästä sähköpostitse. Liikennejärjestelmää on tosin kyllä jo käsiteltykin kokouksessa jonkun verran. He täydentävät oman osuutensa (teams-kommentti).

4 Muut asia

Ei muita asioita.

5 Kokouksen päättäminen

Jarkko Lyytinen päätti kokouksen klo 14:36.

Liitteet

Yhdyskunta ja ympäristö

29.5.2023

Liite 1: Fingrid Oyj:n lausunto Sipoon yleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun

Liite 2: Sipoon elinkeinopäällikön lausunto Sipoon yleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun

G28 Sipoon yleiskaava 2050:n rakennemallisynteesin hyväksyntä / G28 Generalplan för Sibbo 2050, godkännande av strukturmodellsyntes**Maankäyttöjaosto / Markanvändningssektionen 10.05.2023 § 57**

Valmistelija / Beredare: yleiskaavoittaja/generalplanläggare Jani Arponen, jani.arponen(at)sipoo.fi; kaavoituspäälikkö/planeringschef Jarkko Lyytinen, jarkko.lyytinen(at)sipoo.fi

Yleiskaavan rakennemallityön tausta

Sipoon uusi yleiskaava 2050 on koko Sipoon kattava maankäytön ja liikenteen yleispiirteinen suunnitelma. Yleiskaavalla kerrotaan kunnan maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen tavoitetilä ja ohjataan kunnan maankäytön kehitystä. Yleiskaavalla sovitetaan yhteen eri toimintoja, kuten asumista, palveluita, liikenneverkkoa ja työpaikkoja ja viheralueita. Sipoon uusi yleiskaava kuulutettiin vireille 15.12.2022, jolloin myös yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville. Yleiskaavan tavoitteet hyväksyttiin Sipoon kunnanhallituksen päätöksellä 27.3.2023 § 117.

Yleiskaavan rakennemallityö aloitettiin 1.7.2022 julkaisemalla tarjouspyyntö rakennemallien laatimisesta Cloudia-hankintajärjestelmässä. Kolme (3) konsulttitoimistoa vastasi tarjouspyyntöön, joista vastaajista WSP Finland Oy valittiin rakennemallityön tekijäksi kokonaistaloudellisen edullisuusarvioinnin perusteella 15.9.2022. Rakennemallityö viitoittaa erityisesti yleiskaavaluonnoksen laadintaa ja sen strategisia maankäyttöratkaisuja.

Rakennemallin merkitys yleiskaavan kannalta

Rakennemallin laadinta on olennainen osa Sipoon uuden yleiskaavan laatimista, ja on erittäin tärkeässä roolissa hahmoteltaessa Sipoon tulevaa yhdyskuntarakennetta ja kunnan asemaa Helsingin seudulla ja Uudellamaalla tulevaisuudessa. Rakennemallin laadinta pohjautuu Sipoon kuntastrategiaan, aiempiin tehtyihin selvityksiin sekä valtakunnallisiin ja seudullisiin maankäytön tavoitteisiin. Rakennemalli on strategisen tason alueellinen näkemys kunnan tulevaisuuden rakenteesta. Rakennemalli esitetään kartalla yleispiirteisesti ja havainnollisesti esittäen muiden muassa tulevaisuuden asumisen ja palveluiden painopistealueet sekä liikkumisen ja virkistykseen kehittämistarpeet. Rakennemalli yhdistää kunnan erilaisia kehittämissuunnitelmia ja strategioita ja ohjaa siten olennaisesti yleiskaavan laadintaa. Rakennemalli luodaan erilaisten rakennemallivaihtoehtojen kautta siten, että lopullinen rakennemalli on eri vaihtoehtojen yhdistelmä. Erilaisten rakennemallivaihtoehtojen kautta etsitään erilaisia vaihtoehtoja kunnan tulevaisuudelle, muuttuva toimintaympäristö huomioiden. Rakennemallivaihtoehdot voivat täten olla hyvinkin erilaisia ja toisistaan poikkeavia.

Sipoon uuden yleiskaavan rakennemallivaihtoehdot

Sipoon uuden yleiskaavan laadintaan liittyvässä rakennemallityössä on huomioitu paitsi yleiskaavan tavoitteet, myös yleiskaavan ohjelmointityössä sekä yleiskaavan aloitusvaiheen kuntalais- ja sidosryhmäkyselyissä saatu informaatio ja palaute. Rakennemallivaihtoehtojen laadintaa varten on lisäksi kerätty laajasti Sipoon maankäytön kehitykseen liittyvää tietoa eri lähteistä sekä analysoitu yhdyskuntakehitykseen tulevaisuudessa vaikuttavia megatrendejä.

Rakennemallivaihtoehtoja on muodostettu 3 kpl, ja ne edustavat vaihtoehtoisia maankäytön kehitysmalleja Sipoolle vuoteen 2050 saakka. Kaikissa rakennemallivaihtoehtoissa esitetään tärkeimmät maankäyttömuodot ja niiden volyymit sekä tärkeimmät kehitettävät liikenne- ja muut yhteydet. Rakennemallivaihtoehtojen esittämä kehityskulku on vaiheistettu vuosien 2035 ja 2050 tilannetta vastaavaksi. Lisäksi rakennemallivaihtoehtoissa esitetään kunkin mallin mukainen väestönkehitys sekä vaikutusten arviointi kahdeksan kunnan kehitykseen vaikuttavan tekijän osalta. Rakennemallivaihtoehdot eivät sellaisenaan muodosta lopullista yleiskaavaa ohjaavaa rakennemallia, vaan niissä esitetään erilaisia mahdollisia kehityskulkuja tulevaisuuden Sipoolle.

Rakennemallivaihtoehtojen nähtäville asettaminen

Rakennemallivaihtoehdot on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville asukas- ja muun vuorovaikutuksen käymiseksi. Päämääränä on kerätä mahdollisimman laajasti palautetta ja näkemyksiä eri rakennemallivaihtoehtoista. Saadun palautteen ja rakennemallivaihtoehtojen pohjalta on tarkoitus muodostaa yksi rakennemalli ohjaamaan Sipoon uuden yleiskaavan kaavaluonnoksen laadintaa. Rakennemallivaihtoehtoja on tarkoitus esitellä eri puolilla Sipoota järjestettävissä asukastapaamisissa. Lisäksi on tarkoitus järjestää malleihin liittyvä nettikysely tavanomaisten vuorovaikutustapojen ohella.

Esittelijä / Föredragande	Vt. Yhdyskuntajohtaja / Tf. Samhällsdirektör Siren Lari
Ehdotus / Förslag	Maankäyttöjaosto ehdottaa kunnanhallitukselle, että Sipoon yleiskaavan, G 28, rakennemallivaihtoehdot asetetaan julkisesti nähtäville liitteen 1 mukaisesti. Markanvändningssektionen föreslår för kommunstyrelsen att Sibbo generalplanens, G28, strukturmodellalternativ enligt bilaga 1 läggs offentligt fram.
Esittelijän muutettu ehdotus / Föredragandens ändrat förslag	Maankäyttöjaosto ehdottaa kunnanhallitukselle, että Sipoon yleiskaavan, G 28, virkamiesvalmistelun rakennemallivaihtoehdot asetetaan julkisesti nähtäville liitteen 1 mukaisesti. Markanvändningssektionen föreslår för kommunstyrelsen att Sibbo generalplanens, G28, tjänstemannaberedningens strukturmodellalternativ enligt bilaga 1 läggs offentligt fram.
Päätös / Beslut	Maankäyttöjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen. Markanvändningssektionen beslöt enhälligt godkänna föredragandens ändrat förslag.

Liitteet / Bilagor

Liite 1 Bilaga 1 – Sipoon rakennemallivaihtoehdot – Strukturmodellalternativ för Sibbo

Esittelijä / Föredragande	Talousjohtaja / Ekonomidirektör Kivilevo Pekka
Ehdotus / Förslag	Kunnanhallitus päättää, että Sipoon yleiskaavan, G 28, virkamiesvalmistelun rakennemallivaihtoehdot asetetaan julkisesti nähtäville liitteen 1 mukaisesti. Kommunstyrelsen beslutar att Sibbo generalplanens, G28, tjänstemannaberedningens strukturmodellalternativ enligt bilaga 1 läggs offentligt fram.
Käsittely / Behandling	
Päätös / Beslut	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen. Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens förslag.
Liitteet / Bilagor	

Maankäyttöjaosto / Markanvändningssektionen 06.03.2024 § 22

Valmistelija / Beredare: yleiskaavoittaja/generalplanläggare Miika Norppa, miika.norppa(at)sipoo.fi; vt. kaavoituspäällikkö/tf. planläggningschef Dennis Söderholm, dennis.soderholm(at)sipoo.fi

Yleiskaavan rakennemallityön taustaa ja vaiheita

Sipoon uusi yleiskaava 2050 on koko Sipoon kattava maankäytön ja liikenteen yleispiirteinen suunnitelma. Yleiskaavalla kerrotaan kunnan maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen tavoitetta ja ohjataan kunnan maankäytön kehitystä. Yleiskaavalla sovitetaan yhteen eri toimintoja, kuten asumista, palveluita, liikenneverkkoa ja työpaikkoja ja viheralueita.

Sipoon uusi yleiskaava kuulutettiin vireille 15.12.2022, jolloin myös yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville. Yleiskaavan tavoitteet hyväksyttiin Sipoon kunnanhallituksen päätöksellä 27.3.2023 § 117.

Rakennemallityön tarkoituksena oli viitoittaa yleiskaavaluonnoksen laadintaa ja sen strategisia maankäyttöratkaisuja. Rakennemallityö on olennainen osa Sipoon uuden yleiskaavan laatimista, ja sillä on tärkeä rooli hahmoteltaessa Sipoon tulevaa yhdyskuntarakennetta ja kunnan asemaa Helsingin seudulla ja Uudellamaalla tulevaisuudessa.

Rakennemallin laadinta pohjautui Sipoon kuntastrategiaan, aiempiin tehtyihin selvityksiin sekä valtakunnallisiin ja seudullisiin maankäytön tavoitteisiin. Rakennemallityössä huomioitiin paitsi yleiskaavan tavoitteet, myös yleiskaavan ohjelmointityössä sekä yleiskaavan aloitusvaiheen kuntalais- ja sidosryhmäkyselyissä saatu informaatio ja palaute.

Rakennemallivaihtoehtojen laadintaa varten kerättiin laajasti Sipoon maankäytön kehitykseen liittyvää tietoa eri lähteistä sekä analysoitiin yhdyskuntakehitykseen tulevaisuudessa vaikuttavia megatrendejä.

Sipoolle laadittiin kolme rakennemallivaihtoehtoa, jotka edustivat vaihtoehtoisia maankäytön kehitysmalleja vuoteen 2050 saakka. Erilaisten rakennemallivaihtoehtojen kautta etsittiin erilaisia vaihtoehtoja kunnan

tulevaisuudelle, muuttuva toimintaympäristö huomioiden. Rakennemallivaihtoehdot olivat täten hyvinkin erilaisia ja toisistaan poikkeavia.

Rakennemallivaihtoehtojen nähtävillä olosta päätettiin Sipoon maankäyttöjaostossa 10.05.2023 ja Sipoon kunnanhallituksessa 22.05.2023.

Rakennemallit olivat nähtävillä verkossa ja kunnan infopisteissä 15.6.2023–15.9.2023. Saman ajan oli avoinna verkkokysely rakennemalleista. Verkkokyselyyn vastasi 200 henkilöä. Elo- ja syyskuussa 2023 järjestettiin rakennemalliluonnoksiin liittyen asukastilaisuuksia kuntakeskuksissa, erilliset tilaisuudet nuorille ja ikäihmisille, webinaari sekä kyliin suuntautunut pop-up-kiertue. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 237 ihmistä. Rakennemalleista saatiin viisitoista kirjaamoon jätettyä mielipidettä asukailta sekä kuusitoista lausuntoa viranomaisilta ja yhdistyksiltä. Verkkokyselyn vastaukset, kirjallisesti ja tilaisuuksissa annetut asukasmielipiteet sekä viranomaisilta ja yhdistyksiltä saadut lausunnot huomioitiin rakennemallisynteesin laadinnassa.

Eri rakennemalleista laadittiin saadun palautteen pohjalta syksyllä 2023 yhdistelmä. Luonnosta esiteltiin Sipoon päättäjille infotilaisuudessa 13.12.2023. Lisäksi päättäjille järjestettiin rakennemallisynteesin työpajatilaisuus 29.1.2024. Työpajassa annetut kommentit huomioitiin rakennemallisynteesin viimeistelyssä.

Kaavoitusprosessin vaihe

Rakennemallivaihtoehdoista on nyt laadittu lopullinen hyväksyttäväksi menevä synteesi. Yleiskaavan rakennemallisynteesiin hyväksyminen edeltää yleiskaavaluonnoksen laadintaa.

Rakennemallisynteesin sisältö

Rakennemallisynteesissä on esitetty yleispiirteisellä ja havainnollisella kartalla visio Sipoosta vuonna 2050: muun muassa tulevaisuuden asumisen, palveluiden ja työpaikkojen painopistealueet sekä liikkumisen ja virkistykseen kehittämistarpeet. Rakennemalli on strategisen tason alueellinen näkemys kunnan tulevaisuuden rakenteesta. Rakennemalli yhdistää kunnan erilaisia kehittämissuunnitelmia ja strategioita ja ohjaa siten yleiskaavan laadintaa.

Rakennemallikartalle on merkitty kolme monimuotoisten toimintojen (asuminen, palvelut, yritystoiminta ym.) taajamaa, seitsemän elävän kyläverkoston kohdetta ja yhdeksän teollisten elinkeinojen kehittämisen painopistealuetta. Myös joukkoliikenteen pääyhteydet, muut joukkoliikennedyhteydet, KeNi-rata, Östersundomin raitiotie, pyöräilyn pääyhteys ja Itäradan ohjeellinen linjaus on havainnollistettu. Kartalla on esitetty myös luonnon ja virkistykseen painopistealueet/ laajat metsäalueet, viheryhteydet, kehitettävät vesistö-/virkistysyhteydet, satama-alueet ja vesistö-/virkistykseen/-palveluiden painopisteet sekä muita rakennetun ympäristön virkistyskohteita.

Rakennemalliin sisältyy kolme teemakarttaa: 1) kestävä asuminen ja monipuoliset elinkeinot, 2) sujuva liikkuminen ja toimivat yhteydet sekä 3) sinivihervetko, luontoyhteydet ja virkistys, joissa on kuvattu kehittämistavoitteita tarkemmin kunkin teeman osalta.

Lisäksi rakennemallissa esitetään mallin mukainen, tavoitteellinen väestönkehitys vuoteen 2050 sekä vaikutusten arviointi kunnan kehitykseen vaikuttavan kahdeksan tekijän osalta. Kunnan kasvutavoitetta ja uuden yleiskaavan mahdollistamaa väestönkasvua tullaan tarkentamaan yleiskaavan laadinnan yhteydessä.

Keskeiset rakennemallisynteesiin päättäjätöppajan (29.1.2024) jälkeen tehdyt muutokset

- Väestönkasvun alueellista jakaumaa on muutettu siten, että ryhmän muut alueet -osuutta on kasvatettu Nikkilän, Söderkullan ja Talman kasvuosuuksien kustannuksella. Tavoitteena on mm. ollut turvata riittävä kasvu Östersundomista Majvikiin mahdollisesti 2040-luvulla rakennettavan pikaraitiotiekäytävän varrelle. Muutos ei vaaranna KeNi-radon toteuttamiselle asetettuja väestönkasvuedellytyksiä.
- Talman ja Bastukärren alueen välille on merkitty joukkoliikenteen pääyhteys.
- Pyörätelinjausmerkintää kartalla Uuden Porvoontien varrella on korjattu. Myyrakseen on merkitty kartalta puuttunut nykyinen pyöräilyn pääyhteys (Lahdentie).
- Viheralueille johtavia pyöräilyn pääyhteys -merkintöjä on muutettu niiden luonnetta paremmin kuvaaviksi viheryhteystarvemerkinnoiksi. Jälkimmäinen merkintä sisältää ajatuksen sekä ekologisesta yhteydestä että virkistysyhteydestä.
- Sipoonrantaan on lisätty satama. Satamat on lisätty liikkumiskarttaan.
- Myyraksen kylämerkinnän sijaintia kartalla on tarkistettu ja merkinnän nimeksi on vaihdettu Myyras-Viirilä.
- Sipoonjoen linjausta kartalla on korjattu.
- Rajakulmantien varrella on lisätty siellä voimassa olevassa yleiskaavassa oleva toimitila-alue. Joidenkin toimitila-alueiden merkintöjen kokoa on kasvatettu.

Esittelijä / Föredragande Yhdyskuntajohtaja / Samhällsdirektör Andersson Albert

Ehdotus / Förslag Maankäyttöjaosto ehdottaa kunnanhallitukselle, että liitteen 1 mukainen rakennemallisynteesi hyväksytään G28 Sipoon yleiskaavan valmistelun lähtökohdaksi.

Markanvändningssektionen föreslår för kommunstyrelsen att strukturmodellsyntesen godkänns enligt bilaga 1 som grund för beredningen av utkastet till G28 Generalplan för Sibbo 2050.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut Maankäyttöjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen teknisillä korjauksilla.

Markanvändningssektionen beslöt enhälligt godkänna föredragandens förslag med tekniska korrigeringar.

Liitteet / Bilagor

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 15.04.2024 § 104

Esittelijä / Föredragande	Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael
Ehdotus / Förslag	Kunnanhallitus hyväksyy liitteen 1 mukaisen rakennemallisynteesin G28 Sipoon yleiskaavan valmistelun lähtökohdaksi. Kommunstyrelsen godkänner strukturmodellsyntesen enligt bilaga 1 som grund för beredningen av utkastet till G28 Generalplan för Sibbo 2050.
Käsittely / Behandling	
Päätös / Beslut	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle. Kommunstyrelsen beslutade enhälligt bordlägga ärendet.

Liitteet / Bilagor

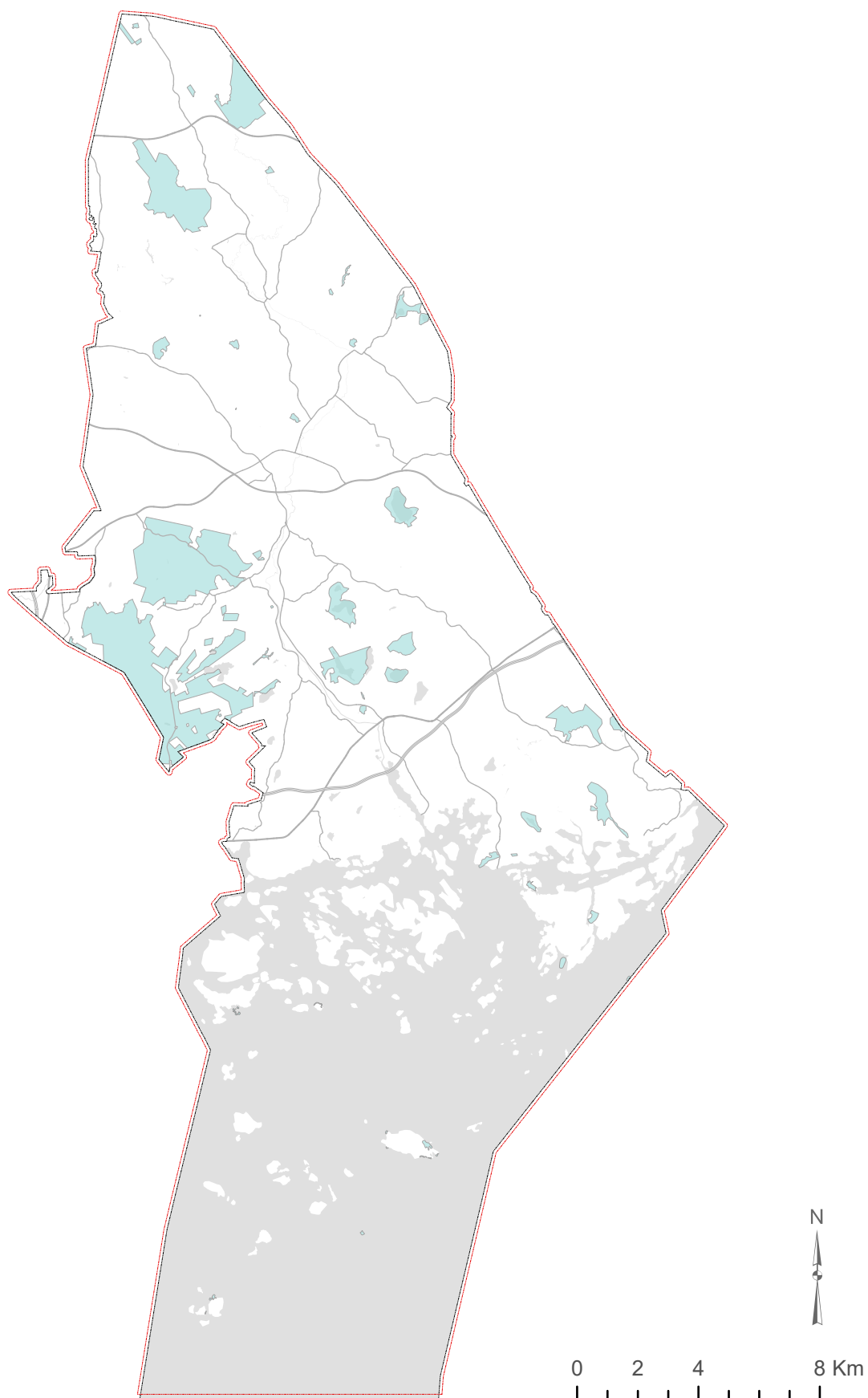
Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 29.04.2024 § 129

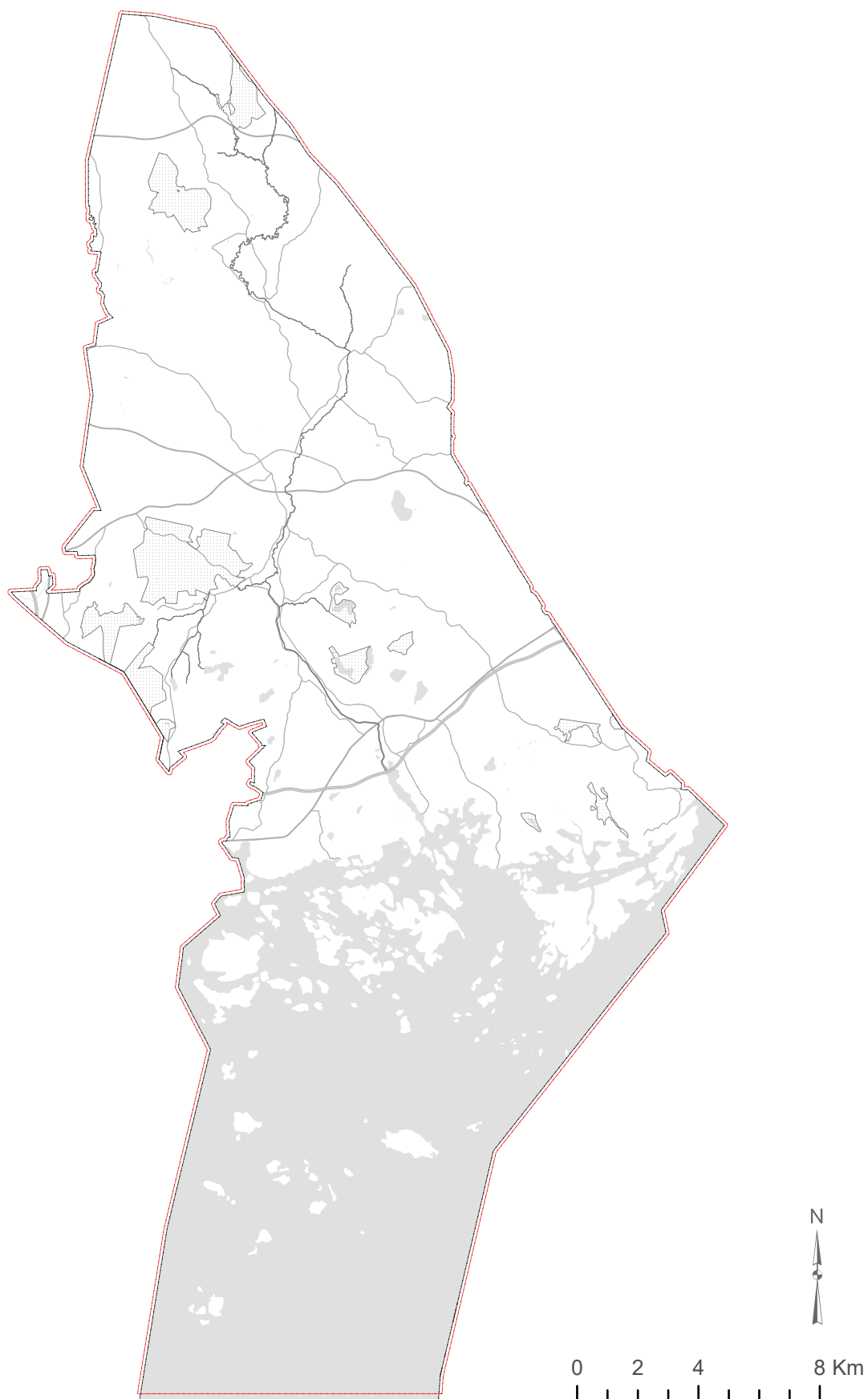
421/10.02.07/2023

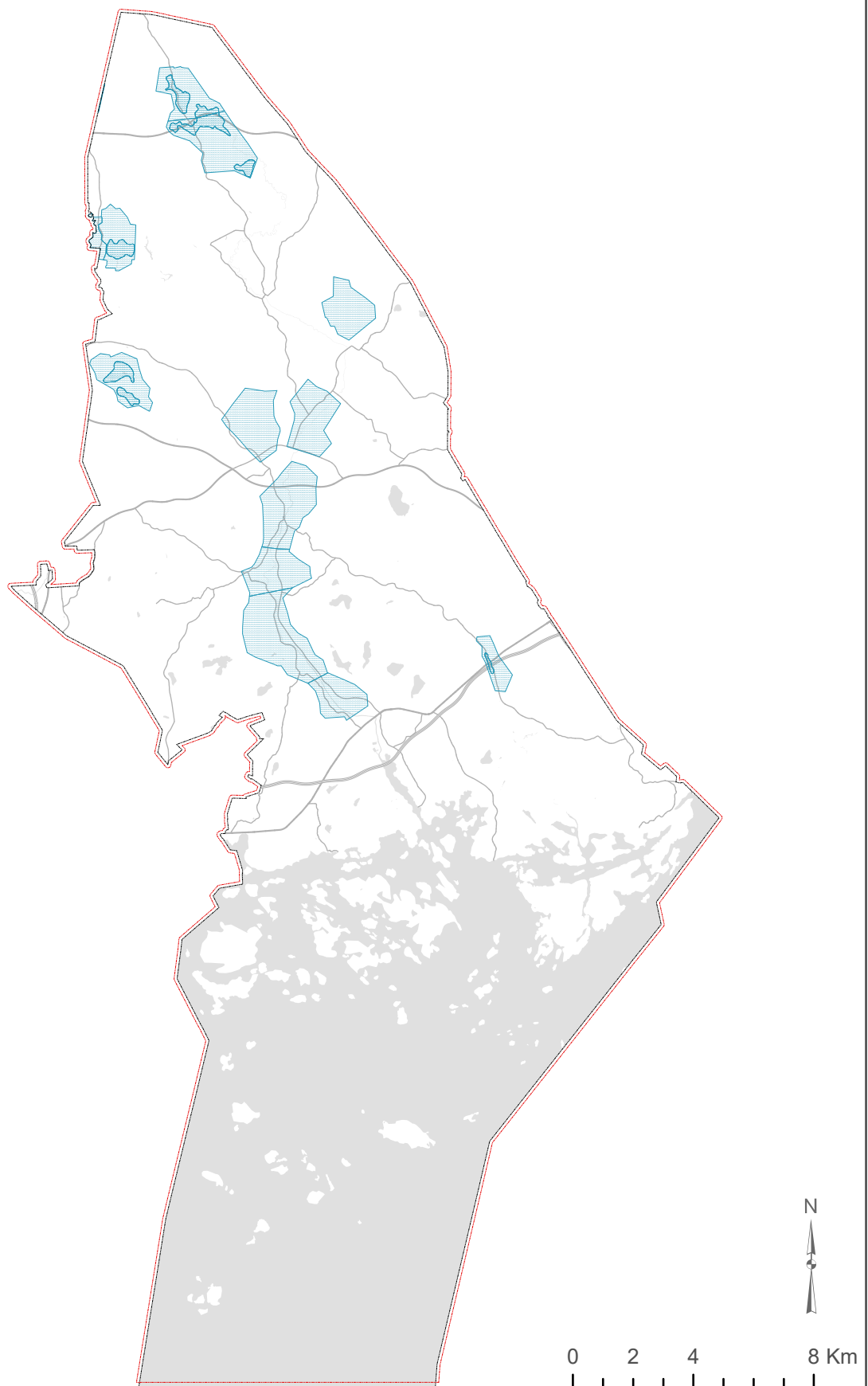
Esittelijä / Föredragande	Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael
Ehdotus / Förslag	Kunnanhallitus hyväksyy rakennemallisynteesin G28 Sipoon Yleiskaavan 2050 valmistelun lähtökohdaksi (liite 1, sivut 15-20). Kommunstyrelsen godkänner strukturmodellsyntesen som grund för beredningen av utkastet till G28 Generalplan för Sibbo 2050 (bilaga 1, sidorna 15-20).
Käsittely / Behandling	Esittelijä muutti ehdotustaan liitteessä 4 esitetyn mukaisesti. Föredraganden ändrade sitt förslag enligt vad som anges i bilaga 4.
Päätös / Beslut	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen. Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens ändrade förslag.

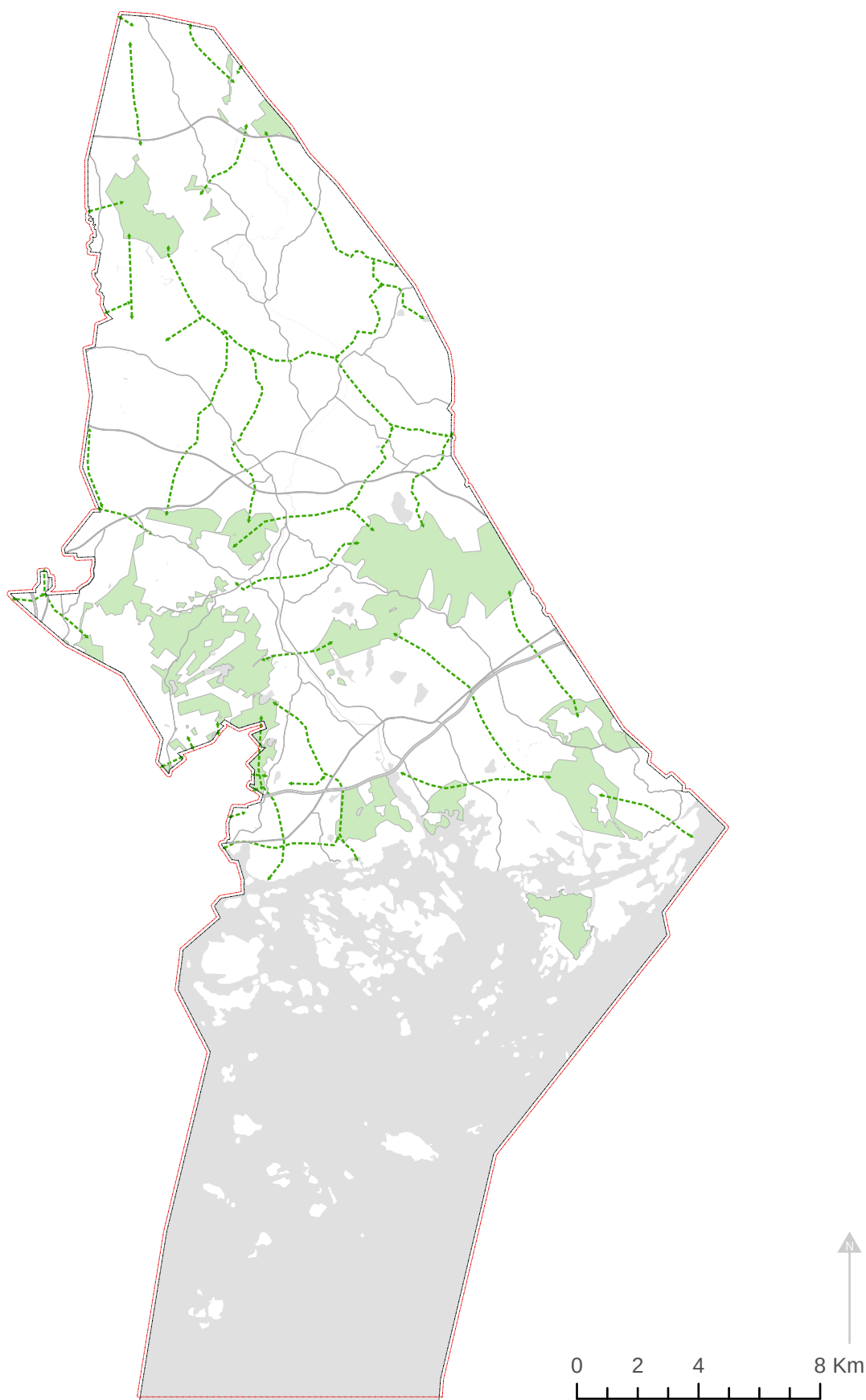
Liitteet / Bilagor

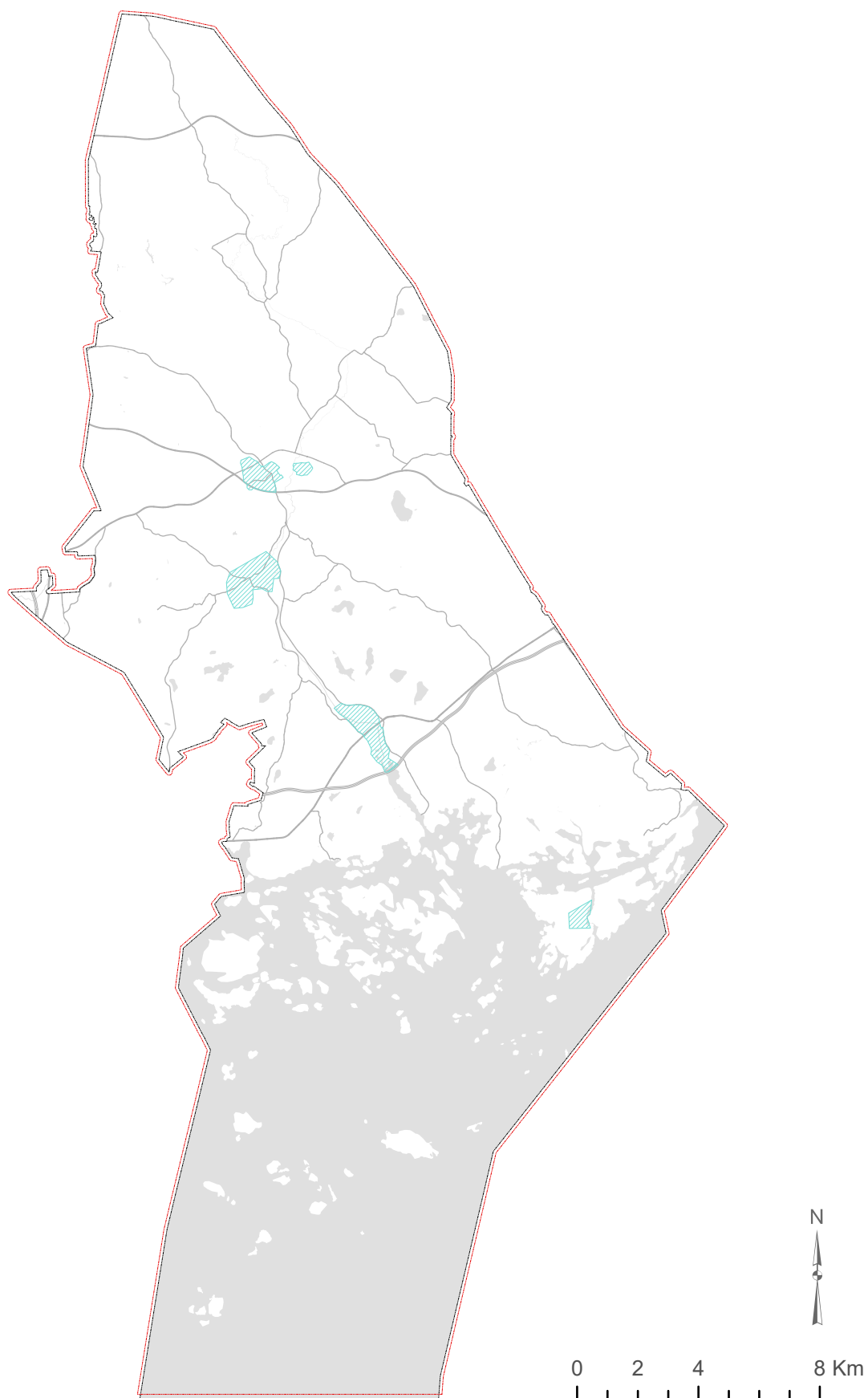
- Liite Bilaga 1 - Sipoon rakennemallisynteesi: Omaleimainen ja kestävä Sipoo 2050
- Liite Bilaga 2 - Rakennemallisynteesin ilmastovaikutusten arviointi Sipoon yleiskaavaprosessia varten
- Liite Bilaga 3 - Strukturmodellsyntes, Ett särpräglad och hållbart Sibbo 2050
- Liite Bilaga 4 - Esittelijän muutokset, kh 29.4.2024 § 129

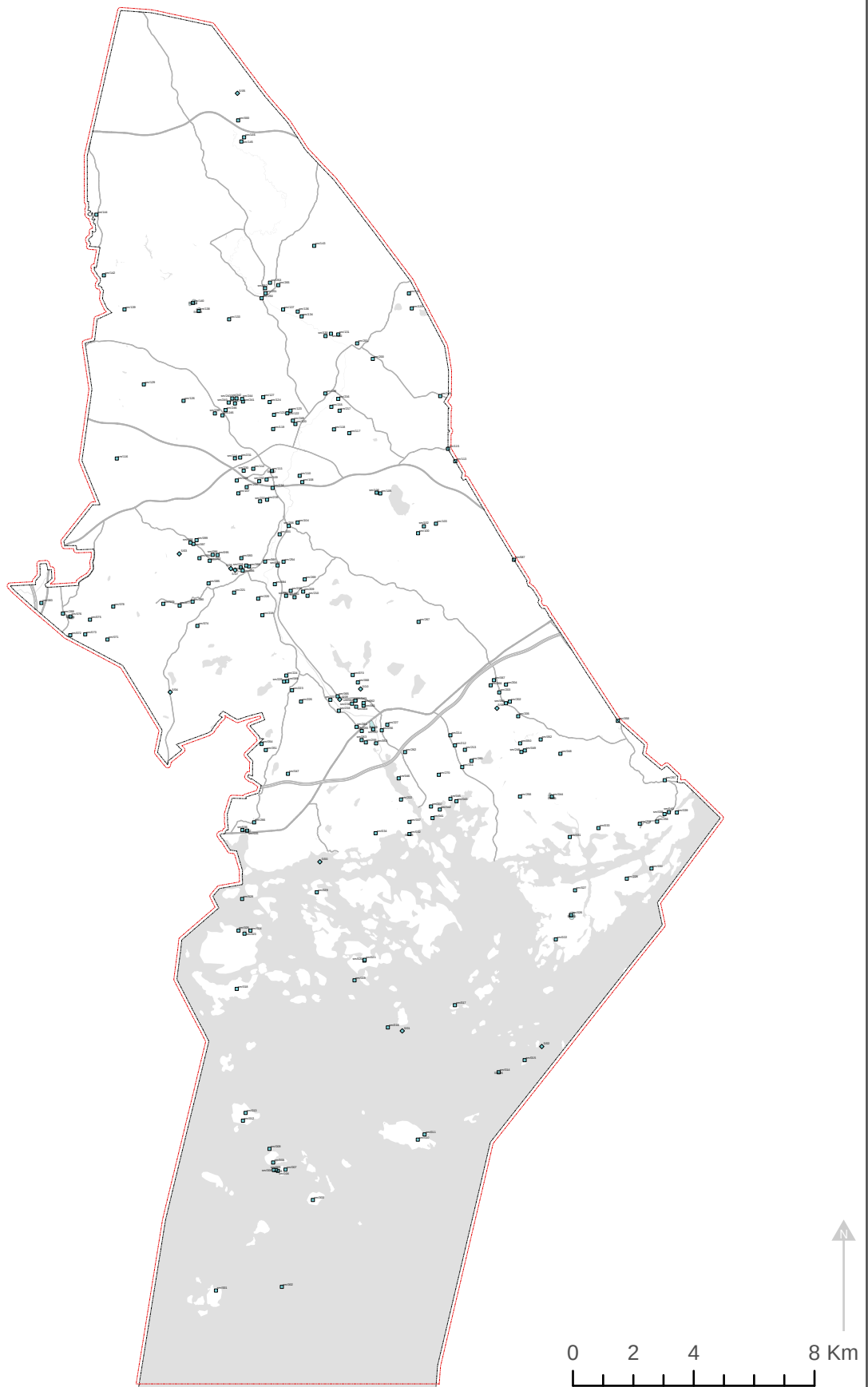

TUNNUS	MJTUNNUS	KOHDENIMI	TYYPPI	ALATYYPPI	AJOITUS
sm/000	1000008145	Lilla Kummelberget	maarakenteet	kuopat	ajoittamaton
sm/001	753010001	Estlotan	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/002	1013	Alexander II	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
sm/003	1000008148	Trutlandet 1	kivirakenteet	röykkiöt	pronssikautinen
sm/004	753010004	Asplandet 2	kultti- ja tarinapaikat	jatulintarhat	historiallinen
sm/005	1000008151	Asplandet 5	kivirakenteet	röykkiöt	pronssikautinen, rautakautinen
sm/006	753010006	Asplandet 4	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/007	753010003	Asplandet 1	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/008	753010007	Solstrand	kivirakenteet	ryssänuunit	historiallinen
sm/009	1017	Sofi	alusten hylät		historiallinen
sm/010	1000028674	Östergård miilu	työ- ja valmistuspaikat	hiilimiilut	historiallinen
sm/011	1000028673	Östergård	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen
sm/012	753010029	Musta-Hevonen	kivirakenteet	röykkiöt	pronssikautinen
sm/013	1000008158	Musta-Hevonen Yhteismetsät 2	kivirakenteet	rakkakuopat	ajoittamaton
sm/014	1000035423	Diana	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
sm/015	1012	Gråskär	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
sm/016	1008	Stora Korpholmen 2	alusten hylät	hylät (puu)	ei määritelty
sm/017	1021	Torrvedsholmen	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
sm/018	1000008159	Mölandet	kivirakenteet	rakkakuopat	historiallinen
sm/019	1009	Stora Munkholmen länsipuoli	alusten hylät	hylät (puu)	ajoittamaton
sm/020	1000008161	Röysö 3	maarakenteet	kuopat	historiallinen
sm/021	1000008162	Röysö 4	kulkuväylät	tienpohjat	historiallinen
sm/022	1000008167	Löparö Ärtsveden	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/023	1000019456	Granö Börstäng	kivirakenteet	uunit	historiallinen
sm/024	1000017313	Granö Gård	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/025	1000019451	Granö Tegelbruk	työ- ja valmistuspaikat	tiilenpolttouunit	historiallinen
sm/026	1000010857	Löparö	asuinpaikat, teollisuuskohteet, raaka-aineen hankintapaikat, kivirakenteet, työ- ja valmistuspaikat	kylänpaikat, salpietarikeittämöt, louhokset, kiviäidat, tuulimyllyt	historiallinen, keskiaikainen
sm/027	1000008165	Löparö Långberget 2	kivirakenteet	rakkakuopat	ajoittamaton
sm/028	1016	Mågsholmen	alusten hylät	hylät (puu)	ajoittamaton
sm/029	1000008168	Opanholmen	kivirakenteet	rakkakuopat	ajoittamaton
sm/030	2251	Mjölkviken	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
sm/031	753010021	Kummelberg	kivirakenteet	röykkiöt	pronssikautinen
sm/032	753010018	Stenskyberget	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
sm/033	1000011551	Stassböle	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/034	753010017	Kärre	asuinpaikat		kivikautinen, pronssikautinen
sm/035	753010011	Röhöll	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
sm/036	753010030	Storörsbottnet	kivirakenteet	röykkiöt	pronssikautinen
sm/037	1000008135	Vainudden 2	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/038	1000047429	Martis 2	kivirakenteet		historiallinen
sm/039	1000010901	Spjutsund, autio	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/040	1000010899	Spjutsund, Martis	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/041	1000001345	Eriksnäs in tiiliruukki	teollisuuskohteet	tiilitehtaat	historiallinen
sm/042	753010019	Eriksnäs	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/043	1000010816	Eriksnäs, Kappiko/Långnäs III	asuinpaikat	torpat	historiallinen
sm/044	1000010906	Träskby, Vanhakylä	asuinpaikat	kylänpaikat	keskiaikainen
sm/045	1000010815	Eriksnäs, Kappiko/Långnäs II	asuinpaikat	torpat	historiallinen
sm/046	1000010813	Eriksnäs, Divarp torp (Djupvarp torp)	asuinpaikat	torpat	historiallinen
sm/047	1000008125	Falkbergsklobbarna 2	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	kivikautinen
sm/048	1000023970	Hästhagen 1	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/049	1000023968	Sipoo, Nevas, säterin itäpuolen kivirakenne	kivirakenteet	kiviäidat	historiallinen
sm/050	1000010873	Nevas, Skrivars, Smeds	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/051	753010012	Bak-Storäng 1	asuinpaikat		kivikautinen
sm/052	1000023969	Mullkärrer	kivirakenteet	latomukset	ajoittamaton
sm/053	1000018599	Sipoonjoki	alusten hylät	hylät (puu)	
sm/054	1000008127	Bak-Storäng 2	asuinpaikat		kivikautinen
sm/055	1000010894	Skräddarby, Knaggis, Litens	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/056	1000010842	Kallbäck, Eutas, Rusas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/057	753010020	Sibbesborg	puolustusvarustukset	linnat	keskiaikainen
sm/058	1000027582	Råfuruholmen	kivirakenteet	rajamerkit	keskiaikainen
sm/059	1000010590	Boxby (Box) Skognils, Johans, Ollas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/060	1000001353	Söderkullan mylly	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/061	1000047361	Glamarsbacken	puolustusvarustukset	linnat	historiallinen
sm/062	1000010861	Massby, Glamars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen

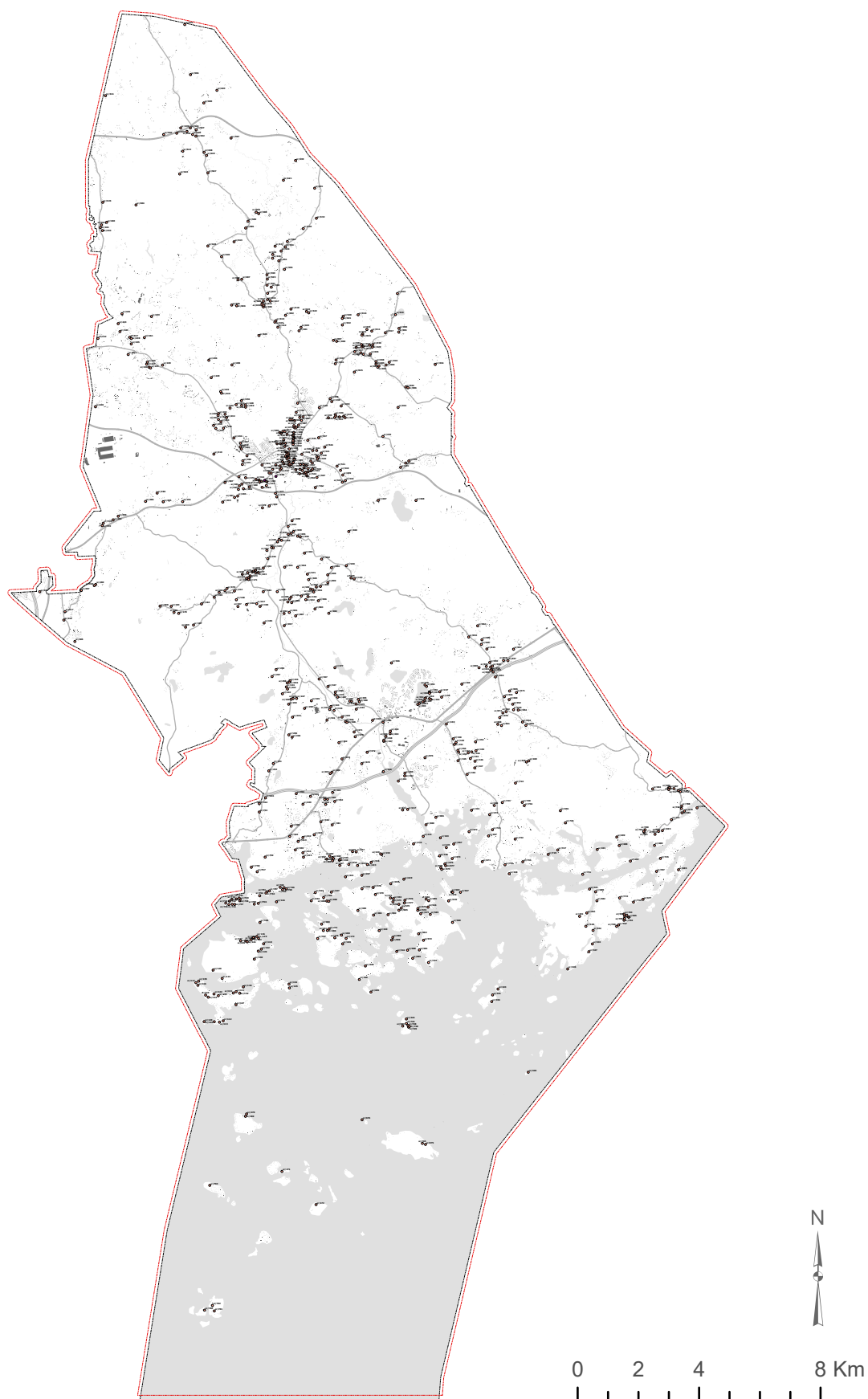
sm/063	1000039464	Söderkulla vanha päärakennuksen paikka	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
sm/064	1000039466	Söderkulla vanha päärakennus	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
sm/065	1000010859	Stor-Massby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/066	1000001342	Box Storbengts	työ- ja valmistuspaikat	tuulimyllyt	historiallinen
sm/067	1000001341	Box Sandbacka	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/068	1000001349	Söderkulla Harubergen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/069	1000001355	Immersby Broars	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/070	1000001350	Söderkulla Molnträsket	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/071	753010032	Viirilä IV	asuinpaikat		kivikautinen, mesoliittinen
sm/072	753010013	Pupukalteva	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/073	1000011061	Hindsby Brännberg	kivirakenteet	rakkakuopat	ajoittamaton
sm/074	1000001361	Hindsby Grönkulla	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/075	753010034	Viirilä III	asuinpaikat		kivikautinen, mesoliittinen
sm/076	753500002	Mariendahlin (Mariedal) lasiruukki	teollisuuskohteet	lasitehtaat	historiallinen
sm/077	1000011119	Meilis	asuinpaikat		kivikautinen
sm/078	753010033	Viirilä I	asuinpaikat		kivikautinen, mesoliittinen
sm/079	1000011070	Hindsby Forsbacka	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/080	1000011117	Hälsängsbäcken	asuinpaikat		kivikautinen
sm/081	1000001362	Gesterby Smeds	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/082	1000010817	Gästerby, Eskos, Nilsas, Bengts, Juvas, Smeds ja Kitts	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/083	753010014	Myraksen kartano	asuinpaikat		kivikautinen, mesoliittinen, neoliittinen
sm/084	1000010880	Gästerby, Norkulla	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
sm/085	1000001358	Hindsby Götan	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/086	1000011075	Hindsby Hampusbackan 4	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen
sm/087	1000027581	Rännarsten	kivirakenteet	rajamerkit	keskiaikainen
sm/088	1000010831	Hindsby, kyläkeskus	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/089	1000010889	Pigby, Petas, Teiras	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/090	1000001357	Hindsby Hovgård	asuinpaikat	kartanot	historiallinen
sm/091	1000011120	Staffas	asuinpaikat		kivikautinen
sm/092	1000001359	Hindsby Mariendal	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/093	1000011074	Hindsby Hampusbackan 3	työ- ja valmistuspaikat	kaskiryökkiöt	historiallinen
sm/094	1000011086	Hindsby Ångsböleberget	asuinpaikat		talonpohjat
sm/095	1000008139	Mariendal 2	asuinpaikat		kivikautinen
sm/096	1000008138	Mariendal 1	asuinpaikat		kivikautinen
sm/097	1000001360	Hindsby Västerhov	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/098	1000011082	Hindsby Västerhov 3	kivirakenteet		historiallinen
sm/099	1000011123	Västerhov 2	asuinpaikat		kivikautinen
sm/100	753010031	Lassängen	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/101	1000037920	Broböle 2	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen
sm/102	1000045934	Lassängen 3	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/103	1000045353	Lassängen 2	kivirakenteet	röykkiöt	ajoittamaton
sm/104	753010024	Storberget	kivirakenteet		historiallinen
sm/105	753500001	Savijärven kartanon holvikellari	kivirakenteet	kellarit	historiallinen
sm/106	1000010891	Savijärvi, Ollas, Teiras, Hannusas	asuinpaikat, työ- ja valmistuspaikat, kivirakenteet	kylänpaikat, nauriskuopat, kiukaat	historiallinen
sm/107	1000003927	Solbacka	asuinpaikat		kivikautinen
sm/108	1000008116	Änäs 2	asuinpaikat		kivikautinen
sm/109	1000010855	Kyrkoby, Prästgård	asuinpaikat	pappilat	historiallinen
sm/110	1000008115	Änäs 1	asuinpaikat		kivikautinen
sm/111	1000014862	Sipoon kirkko	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	keskiaikainen
sm/112	1000003914	Lindroos	asuinpaikat		kivikautinen
sm/113	1000045935	Stormosskärret	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/114	1000010854	Kyrkoby, autio 2 (Lill-Lambo)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/115	753500015	Borgby Götstenen/Göthasteen	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/116	1000041937	Högbacka	kivirakenteet	latomukset	ajoittamaton
sm/117	1000008107	Korsbergen	kivirakenteet	rakkakuopat	ajoittamaton
sm/118	1000003933	Nyängen	asuinpaikat		kivikautinen, mesoliittinen
sm/119	1000010877	Nickby (Nikkilä), autio 2 (Söderåkern)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/120	1000040426	Nickby Olars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/121	1000010876	Nickby (Nikkilä), autio 1 (Västeråkern)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/122	1000010875	Nickby (Nikkilä), Säteri	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/123	1000040454	Byberget luode	maarakenteet	kuopat	historiallinen
sm/124	1000040456	Svärdfelt 2	maarakenteet		historiallinen
sm/125	753010025	Leikär	asuinpaikat		kivikautinen
sm/126	1000005186	Flätbacka	asuinpaikat		kivikautinen
sm/127	1000003921	Ormulla	asuinpaikat		kivikautinen

sm/128	1000008120	Björkbacka	asuinpaikat		kivikautinen
sm/129	1000008108	Sandbacka 2	kivirakenteet	rajamerkit	historiallinen
sm/130	753010026	Kurkisbacken	asuinpaikat		kivikautinen, neoliittinen
sm/131	1000008141	Storåkern	asuinpaikat		kivikautinen
sm/132	753010027	Riåkern/Hemåkern	asuinpaikat		kivikautinen
sm/133	1000020593	Sliparberg	kivirakenteet		historiallinen
sm/134	753010028	Kvarnäker	asuinpaikat		kivikautinen
sm/135	1000008111	Vermijärvi 2	asuinpaikat		kivikautinen
sm/136	1000003922	Snickars	asuinpaikat		kivikautinen
sm/137	1000010885	Paipis (Etelä-Paippinen), Jopas, Kålas, Brusas, Snickars	asuinpaikat, kylänpaikat		historiallinen
sm/138	1000019488	Kalkberget 1	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	historiallinen
sm/139	753010015	Råbacka	asuinpaikat		kivikautinen
sm/140	1000019489	Kalkberget 2	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	historiallinen
sm/141	1000008110	Vermijärvi 1	asuinpaikat		kivikautinen
sm/142	753010016	Keskitalo	asuinpaikat		kivikautinen
sm/143	1000005239	Eistkärr	asuinpaikat		kivikautinen, neoliittinen
sm/144	1000005190	Nygård	asuinpaikat		kivikautinen
sm/145	1000047528	Linsveden 1	työ- ja valmistuspaikat	hiilimiilut	historiallinen
sm/146	1000047529	Linsveden 2	työ- ja valmistuspaikat	hiilimiilut	historiallinen

TUNNUS	MJTUNNUS	KOHDENIMI		ALATYYPPI	AJOITUS
sm/200	1000010585	Borgby (Linnanpelto) Kältas, Bertas, Frisas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/201	1000010589	Borgby (Linnanpelto) Kyläkeskus	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/202	1000010807	Boxby, Backas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/203	1000010808	Boxby, Kråkas, Lassas, Bengts	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/204	1000010809	Boxby, Lill-Bengts	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/205	1000010810	Boxby, Vajportby (Stor-ja Lill-Finnas)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/206	1000010811	Broböle	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/207	1000010812	Gerknäs/Eriksnäs	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/208	1000010818	Gästerby, Bränns	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/209	1000010819	Gästerby, Matbacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/210	1000010820	Gästerby, Brutubacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/211	1000010824	Hangelby, Jontas, Antas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/212	1000010825	Hangelby, Olofs, Keupas, Paris	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/213	1000010826	Hangelby, Backas, Martis	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/214	1000010827	Hangelby, Fransbacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/215	1000010828	Hertsby (Herrala), Björns, Påvals, Källpetas, Vävars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/216	1000010829	Hertsby (Herrala), Tallbäskis	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/217	1000010830	Hertsby (Herrala), Simons/Fillplåts	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/218	1000010832	Hindsby, Göstas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/219	1000010833	Hindsby, Paljokiby/Rosendal	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/220	1000010834	Hindsby, Torrbacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/221	1000010835	Hindsby, Nygård	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/222	1000010836	Hitå	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/223	1000010838	Immersby, Storby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/224	1000010839	Immersby, Linby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/225	1000010840	Immersby, Broas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/226	1000010841	Immersby, Grisas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/227	1000010843	Kallbäck, Skraflas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/228	1000010844	Kitö	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/229	1000010845	Kyrkoby, Böleby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/230	1000010846	Kyrkoby, Gästgivars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/231	1000010847	Kyrkoby, Torpet, Kaplansbolet	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/232	1000010848	Kyrkoby, Klockarbolet, Klackars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/233	1000010849	Kyrkoby, Starkis	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/234	1000010851	Kyrkoby, Mangård	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/235	1000010852	Kyrkoby, Staffas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/236	1000010858	Massby, Söderkulla	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/237	1000010860	Massby, Lill-Massby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/238	1000010862	Massby, Söderkulla/Danielsbacka torp	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/239	1000010863	Mårtensby (Martinkylä), Antbacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/240	1000010864	Mårtensby (Martinkylä), Buddas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/241	1000010865	Mårtensby (Martinkylä), Byända	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/242	1000010866	Mårtensby (Martinkylä), Eskos	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/243	1000010867	Mårtensby (Martinkylä), Mickos	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/244	1000010868	Mårtensby (Martinkylä), Mäsabacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/245	1000010869	Mårtensby (Martinkylä), Ollisbacka	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/246	1000010870	Mårtensby (Martinkylä), Ollas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/247	1000010871	Mårtensby (Martinkylä), Gretans	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/248	1000010872	Nevas, säteri	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/249	1000010874	Nickby (Nikkilä), Kyläkeskus	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/250	1000010881	Paipis (Etelä-Paippinen), läntinen kyläkeskus (Meilis, Ulas, Ollas, Petas, Blunds, Hannusas)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/251	1000010882	Paipis (Etelä-Paippinen) itäinen kyläkeskus (Bertas, Petas)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/252	1000010883	Paipis (Etelä-Paippinen), Ruxas	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/253	1000010884	Paipis (Etelä-Paippinen), Blunds	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/254	1000010890	Pigby, Mannis	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/255	1000010893	Skräddarby, Säteri (Joensuun kartano)	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/256	1000010897	Spjutsund, Knuts, Smeds	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/257	1000010900	Spjutsund, Skogby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/258	1000010905	Träskby, kyläkeskus	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/259	1000010898	Spjutsund, Kitts	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/260	1000010823	Hangelby, Skrivars	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/261	1000010895	Skräddarby, autio	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/262	1000010904	Tavastnäsbole	asuinpaikat	kylänpaikat	keskiaikainen
sm/263	1000001348	Skräddarby Joensuun kartano	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/264	1000010853	Kyrkoby, autio 1	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/265	1000010886	Paipis (Etelä-Paippinen), Sommarnäs	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/266	1000010892	Östersundom, Skinnarböle	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/267	1000010908	Tärskog, Träskogböle	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/268	1000010909	Myras, Myrby	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/269	1000010821	Gästerby, Finnkärn	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen
sm/270	1000018787	Hangelby Buls Åker	asuinpaikat	kylänpaikat	historiallinen

TUNNUS	MJTUNNUS	KOHDENIMI	TYYPPI	ALATYYPPI	AJOITUS
SM/000	1000010857	Löparö	asuinpaikat, teollisuuskohteet, raaka-aineen hankintapaikat, kivirakenteet, työ- ja valmistuspaikat	kylänpaikat, salpietarikeittämöt, louhokset, kiviaidat, tuulimyllyt	historiallinen, keskiaikainen
SM/001	1000010906	Träskby, Vanhakylä	asuinpaikat	kylänpaikat	keskiaikainen
SM/002	1000014862	Sipoon kirkko	kirkkorakenteet	kirkonpaikat	keskiaikainen
SM/003	1000019488	Kalkberget 1	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	historiallinen
SM/004	1000019489	Kalkberget 2	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	historiallinen
SM/005	1000035423	Diana	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
SM/006	753010004	Asplandet 2	kultti- ja tarinapaikat	jätelintarhat	historiallinen
SM/007	753010011	Röhöll	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
SM/008	753010018	Stenskyberget	hautapaikat	hautaröykkiöt	pronssikautinen
SM/009	753010020	Sibbesborg	puolustusvarustukset	linnat	keskiaikainen
SM/010	753500002	Mariendahlin (Mariedal) lasiruukki	teollisuuskohteet	lasitehtaat	historiallinen

TUNNUS	MJTUNNUS	KOHDENIMI	TYYPPI	ALATYYPPI	AJOITUS
S/00	1005	Gumbostrand	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
S/01	1007	Stora Korpholmen 1	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
S/02	1360	Laxö	alusten hylät	hylät (puu)	historiallinen
S/03	1000011066	Hindsby Fallträsk	maarakenteet	kuopat	historiallinen
S/04	1000011058	Hindsby Bakunkärr	kivirakenteet	latomukset	ajoittamaton
S/05	1000008146	Kummelbergen	kivirakenteet	latomukset	ajoittamaton
S/06	1000011071	Hindsby Hampusbackan 1	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen
S/07	1000011073	Hindsby Hampusbackan 2	asuinpaikat	talonpohjat	historiallinen
S/08	753500005	Box Kyrkmässbacken	kultti- ja tarinapaikat	tarinapaikat	historiallinen
S/09	1000001378	Söderkullan tiilitehdas	teollisuuskohteet	tiilitehtaat	historiallinen
S/10	1000001351	Söderkulla Galthagen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt	historiallinen

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/000	102	753-402-0002-0058	Holstas	Kantatila ja Linnanpellon vanhin ratsutila. Satulakattoinen asuinrakennus todennäköisesti 1800-luvun lopulta, nykyinen muoto 1912 (RHR 1920), toinen pääty uudistettu kokonaan, vuoraus ja ikkunat muutettu. Pihassa suurehko navetta ja talousrakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/001	103	753-402-0002-0072	Fredsbo	Erotettu Holstasin kantatilasta, entinen Lill-Holstas. Senaatin kartastossa kyläalueen paikka. Lähiympäristöltään kaunis ja kylmämainen. Päärakennus arviolta 1900-l alusta, pitkäomainen, lohkokivisokkeli, satulakattoinen. Useita piharakennuksia puistoissa pihapiirissä. Muodostaa kokonaisuuden vireisen Holstasin kanssa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/002	104	753-402-0003-0010	Bergkulla	Perinteisen ilmeensä säilyttänyt kesäasuntona oleva asuinrakennus 1890-luvulta. Rakennusta on laajennettu ja korotettu alkuperäisestä. Vihreä puutarhapiha.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/003	105	753-402-0003-0013	Bergbacka	Ilmeisesti loma-asuntona toimiva asuinrakennus 1880-luvulta. Rakennusta on laajennettu ja korotettu alkuperäisestä mutta se on säilyttänyt perinteisen ilmeensä.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/004	106	753-402-0003-0026	Bertas	1920-luvun mansardikattoinen asuinrakennus aivan Linnanpellontien varressa. Jaettu Bertaksen kantatilasta ensin Skogs-Bertas ja vielä 2000-luvulla erotettu viereisestä Bertaksen tilasta. Pihapiirissä useita eri ikäisiä talousrakennuksia, joista vanhin 1920-luvulta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/005	107	753-402-0003-0036	Bys-Bertas	Kantatila, paikalle merkitty Senaatin kartastoon kylä. Satulakattoinen, leveärunkoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Pihapiirissä jatkettu luhtiaita ja pitkäomaisia piharakennuksia. Puukujanne.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/006	108	753-402-0003-0049	Bertas	Skogs-Bertas, joka on jaettu Bertaksen kantatilasta 1780. Kaksikerroksinen, poikkipäädylinen ja mansardikattoinen asuinrakennus 1920-luvulta. Nykyaikaistetussa pihapiirissä useita säilyneistä piharakennuksia, joista osa 1920-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/007	109	753-402-0006-0023	Abacka	Ollaksen kantatilasta vuonna 1800 jaettu maatila. Erittäin hieno kokonaisuus luonnonkauniilla paikalla. Pitkänurkkainen ja pitkäomainen päärakennus 1820-luvulta, ja mm aittarivistö ja useita piharakennuksia. Muodostaa kokonaisuuden viereisen Ollaksen kanssa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/008	110	753-402-0006-0025	Ollas	Kantatila 1500-luvulta. Perinteisessä pihapiirissä satulakattoinen päärakennus (RHR 1939) ja suuria talousrakennuksia. Muodostaa naapurissa sijaitsevan Abackan tilan kanssa kokonaisuuden.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/009	111	753-402-0007-0029	Märbergs	Maisemassa näkyvästi sijoittuva ilmeensä hyvin säilyttänyt huvilamainen taitekattoinen 1920-luvun asuinrakennus (RHR 1926). Lohkokivisokkeli, pieniruutuiset ikkunat ja lasikuisti.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/010	112	753-402-0007-0033	Keltas / Kältas	Arvokkaan kokonaisuuden muodostama kantatilan pihapiiri, jossa kaksi asuinrakennusta. Toinen on 1880-luvulta, mutta siirretty ehkä myöhemmin. Kunnostukset tehty nykyaikaisin menetelmin. Toinen asuinrakennus on 1940-luvulta. Kaksi aittaa 1700-luvulta ja yksi 1800-luvun alusta. Aitat seisovat hirsikehikoilla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/011	113	753-402-0008-0003	Lisubacka	Mansardikattoinen, leveärunkoinen päärakennus on 1930-luvun rakennusajankohdalleen tyypillinen. Tontin halkovan tien varressa on talousrakennuksia mm. pitkä navetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/012	114	753-402-0008-0005	Marielund / Grändvilla	1930-luvun mansardikattoinen, poikkipäädylinen päärakennus piharakennuksineen kuuluu Linnantien kyläkokonaisuuteen sekä Skepparsin pihapiiriä rajaaviin rakennusryhmiin. Ilmettä jonkin verran muuttanut lisälämmöneristys ja uusitut ikkunat.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/013	115	753-402-0008-0006	Berghäll	1900-luvun kaksikerroksinen asuinrakennus, jossa on koristeellinen sisääntulokuisti ja frotoni. Rakennusta laajennettu ja kunnostettu 2000-luvulla alkuperäistä ilmettä seuraten. Tunnettiin ennen nimellä Grhenska tomten ja on ollut mm. Pelastusarmeijan omistuksessa. Kuuluu Linnantien ja Skepparsin kokonaisuuksiin. Piharakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/014	117	753-402-0008-0009	Granhaga	1880-luvulla rakennettu asuintalo ja 1920-luvun talousrakennuksia kauniissa maisemassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/015	118	753-402-0008-0058	Skogs-Frantsas	Fransaksen kantatilasta vuonna 1802 jaettu maatila. Pitkänurkkainen päärakennus vuodelta 1887. Hirsikehikon vanhin osa ilmeisesti 1790-luvulta. Perinteisenä säilynyt rakennusryhmä jota kylätie halkoo. Pihassa mm hirsinavetta, aitta ja savusauna.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/016	119	753-402-0009-0006	Albro	Valtakunnallisesti arvokkaalla Vermijärven niittyjen maisema-alueella kaksi asuinrakennusta. Pornaistentie halkoo tontin. Tien länsipuolella on vehreä puutarhapiha, jossa leveärunkoinen, tyypillinen 1900-luvun alun mansardikattoinen asuinrakennus, entinen Smedsin torppa. Tien toisella puolella niityllä on pienenkö talousrakennus, luultavasti sauna. Vermijärven rannan tuntumassa on lisäksi tyypillinen 1960-luvun matala, rapattu asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/017	120	753-402-0009-0013	Rostensbacka	Vehreä, osin umpeenkasvanut puutarhapiha, jossa vuonna 1753 rakennettu pitkänurkkainen asuinrakennus, hirsi- ja puurakenteinen vanhempi talousrakennus sekä sivurakennus. Päärakennusta on korotettu ja uusittu 1900-luvun piirteitä noudattaen, mm kuisti ja ikkunat uusittu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/018	123	753-402-0009-0032	Högmo	Ragnar Lindqvistin kaupparakennus 1940-luvun lopulta ja piharakennuksia 1930 1950-luvuilta. Kauppa suljettiin 1994 ja nykyään rakennus on asuinkäytössä. Kaksikerroksinen, noppamainen, tiiliverhoiltu rakennus, jossa aumakatto ja pylväikkö, joka kannattelee sisäntulon päällistä parveketta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/019	125	753-402-0009-0102	Rantala	Hyvin säilynyt, lyhytnurkkainen hirsimökki 1800-1900-luvun vaihteesta tai vanhempi, vanha punamullattu pystyrimavuoraus ja 6-ruutuiset puuikkunat, luonnonkivisokkeli. Eteläpuolelta purettu betoniperustalla ollut kuisti. Pihassa pieni luhtiaitta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/020	126	753-402-0010-0014	Tallbacka	Ilmeensä hyvin säilyttännyt kesäasuntona toimiva asuinrakennus vuodelta 1862. Kamariosan pääty pitkänurkkainen, salin päädyssä lyhyet nurkat. Impaksen tilan entinen torppa. Maisemassa näkyvä sijainti.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/021	127	753-402-0010-0017	Sofieberg	Luonnonkiviperustalla seisova pieni pitkänurkkainen hirsimökki, oletettavasti 1800-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/022	128	753-402-0010-0031	Impas	Linnanpellon kantatila 1500-luvulta. Ollut paroni Lorenz Melinin läänityksenä, jonka jälkeen kruununtilana. Päärakennus 1890-luvulta, muutettu 1937. Pohjakaavaltaan tyypillinen leveärunkoinen rakennus, jossa koristeellinen kuisti. Kokonaisuuteen kuuluu tien reunalla maisemassa näkyvästi sijoittuvat talousrakennukset, mm suurehko navetta sekä vajoja.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/023	129	753-402-0010-0034	Granbacka	Impaksen kantatilasta Lill-Impaksen nimellä vuonna 1740 jaettu maatila. Pihapiirissä tyypillinen 1800-1900-luvun vaihteen, leveärunkoinen, satulakattoinen maatilän päärakennus, ikkunoissa muotoillut otsalautakannakkeet, lasikuisti. Ilmeeltään varsin hyvin säilynyt, muutoksena korostuu musta tiilikuvioitu peltikatto. Piharakennuksia, mm vanhoja hirsiaittoja. Maisemassa näkyvä tyypillinen kerroksellinen kokonaisuus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/024	131	753-402-0011-0046	Skogssällis	Skogs-Sällis, jaettu Sälliksen kantatilasta. Puutarhaisessa pihapiirissä 1930-luvun leveärunkoinen päärakennus, jossa pohjoismaisien klassismin piirteitä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/025	132	753-402-0012-0036	Broasbacken	Kauniissa lähiympäristössä, perinteisessä hengessä kunnostettu kaksikerroksinen, poikkipäädylinen asuinrakennus 1910-luvulta. Koristeellisia yksityiskohtia. Pihapiirissä luhtiaitta ja paljon muita piharakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/026	133	753-402-0012-0039	Backas	Peltomaiseman reunalla tunnusomainen vuonna 1770 Näsiksen kantatilasta nimellä Kurki-Näsis jaettu edelleen maatilana toimiva tilakeskus. Perinteisen ilmeensä säilyttäneessä asuinpihassa kauniilla lasikuistilla varustettu päärakennus 1800-l lopulta sekä kolme vanhaa aittaa. Pihapiirissä lisäksi 1900-luvun maatilarakennuksia, ja viereisessä peltosaarekkeessa autoitunut vanha asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/027	134	753-402-0012-0043	Näsis/ Mesikkä	Kylätontilla säilynyt kantatila, jossa leveärunkoinen, pitkäkök satulakattoinen asuinrakennus 1800-luvun lopulta sekä kookas puurakenteinen navetta. Maisemallisesti tärkeässä paikassa savuttaessa Linnanpellon kylään.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/028	135	753-402-0012-0044	Gloet	Saaristolaisasutuksen säilyneet rakennukset ja ympäristö. Päärakennusta on laajennettu kuistilla. Tilan pellot ja pihapiiri edelleen havaittavissa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/029	137	753-402-0013-0002	Linnesbacka	Kauppa-kiinteistö talousrakennuksineen 1800-luvun lopulta. Kokonaisuus on hyvin säilynyt, myös perinteinen vehreä puutarhapiha. Rakennus on pääosin hyvin säilynyt esimerkki rakennustyyppistään.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/030	138	753-402-0013-0003	Reginalund	Vanhan kaupan tuntumassa leveärunkoinen, kaksikerroksinen mansardikattoinen asuinrakennus ja piharakennus 1920-luvun lopulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/031	139	753-402-0014-0004	Rosbacka	Poikkipäädyllinen, kaksikerroksinen asuinrakennus 1900-luvun alusta on säilyttänyt perinteisen ilmeensä, lukuunottamatta uusittua kuistia. Vehreä puutarhapiha, jossa lisäksi 1990-luvulla rakennettu asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/032	140	753-402-0019-0009	Bastuåker/ Klippan	Kyläkuvassa näkyvästi sijoittuva, seudulle tyypillinen rukoushuone 1900-luvun alusta. Peruskorjattu asuinkäyttöön, kuistit uusittu, ikkunoita eri ajoilta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/033	141	753-402-0022-0005	Martis	Frisaksen kantatilasta vuonna 1780 jaettu entinen virkatalo, joka uusjaossa siirrettiin nykyiselle paikalleen. Tyypillinen leveärunkoinen asuinrakennus 1920-luvulta. Kaunis pihapiiri, jossa pitkänurkkainen vanha talousrakennus ja komea hirsinavetta/liiterirakennus. Maisemassa näkyvä sijainti.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/034	142	753-402-0025-0000	Skeppars	Kantatila, joka sijaitsee maisemallisesti erittäin kauniilla paikalla. Satulakattoinen päärakennus 1920-luvulta, kuisti ja pulpettikattoinen frontoni 1900-l puolivälistä . Suuri konehalli korostuu maisemassa.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/035	143	753-402-0026-0020	Stökas	Linnanpellon kylän reunalla maatilan pihapiiri, jossa komea lohkokivinavetta ja pitkänurkkainen hirsiaitta. Nykyinen päärakennus vuodelta 1960.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/036	144	753-402-0027-0018	Donabacka-Villa /Puhelinkekus-Borgby	Osa jaettua Skepparsin kantatila. Ollut virkatalo. Nykyinen asuinrakennus 1920-luvulta. Kaunis taloryhmä, jossa tie halkoo, luhdin, navetan ja asuinrakennuksen muodostaman pihapiirin perinteiseen tapaan. Kyläkuvassa tunnusomainen ja näkyvä sijainti. Navetta on kyläkuvassa erityinen vaalittava maamerkki.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/037	145	753-402-0038-0001	Viljan	Maisemassa näkyvästi sijoittuva 1900-luvun alussa rakennettu satulakattoinen yhdistystalo, julkisivu ilmeeltään osin uudistunut.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/038	146	753-402-0039-0001	Linnanpellontie torppa	Pienehkö hyvin säilynyt torppamainen rakennus sekä kaksikerroksisen luhtiaitan ja siihen kytkeytyvien piharakennusten rivistö. paikalle merkitty kylä Senaatin kartastossa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/039	147	753-402-0878-0001	Skoltomten-Linnanpellon koulu	Lohkokivisokkelille perustettu 1½ kerroksinen satulakattoinen kansakoulu vuodelta 1901. Maisemassa näkyvä sijainti, myöhempi laajennus peittää näkymiä vanhaa rakennusta kohti ja on muuttanut pihan luonnetta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas vanha osa	Paikallinen	2
sr/040	148	753-402-0878-0003	Palokunnantalo, Tomt för småbarnsskola	Palokunnantalo. Entinen käräjätalo 1700-luvun lopulta, jolla on vaiherikas historia. Pitkänurkkainen satulakattoinen rakennus, johon liittyy suurehko uudempi kuisti. Lohkokivisokkeli on aikaisintaan 1800-luvulta. Tärkeä osa Linnanpellon kyläkokonaisuutta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/041	149	753-403-0001-0016	Hagbacka	Boxin pohjoiseen kyläkokonaisuuteen liittyvä tila jolla varsin hyvin säilynyt päärakennus 1920-luvulta (RHR 1923) sekä tien reunassa viereisen Boxbergin tilaan kuulunut komea vanha luhtiaitta. Päärakennus yksityiskohdillaan osin muuttunut.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/042	150	753-403-0001-0029	Johans	Kantatalon pihapiiriin kuulunut osittain hirsirunkoinen talousrakennusryhmä, johon kuuluu mm. luhtiaitta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/043	152	753-403-0001-0069	Boxbacka	Boxin pohjoiseen kyläympäristöön liittyvä hyvin säilynyt vanhan sukutilan pihapiiri, jonka nykyinen päärakennus komeine lasikuisteineen on 1800-luvulta, hoidetussa pihapiirissä lisäksi vanha sivurakennus ja talli sekä puutarhakasvillisuutta vanhoine pihapiirineen. Tilaan kuulunut luhtiaitta sijaitsee tien vastakkaisella puolella kiinteistöllä 403-1-16.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/044	154	753-403-0002-0032	Skolåsa	Kylätien varressa aikakaudelleen tyypillinen ja ilmeeltään varsin hyvin säilynyt pienehkö 1950-luvun kyläkoulu, nykyään päiväkotikäytössä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/045	156	753-403-0002-0063	Bönehusbacken	Maisemassa näkyvällä paikalla, ilmeeltään osin hyvin säilynyt seudulle tyypillinen rukoushuone 1900-luvun alusta. Korkealla lohkokivisokkelilla seisova pystyrimavuorattu satulakattoinen rakennus, jossa julkisivun erityisenä yksityiskohtana yläosaltaan viistoreunaiset vanhat puuikkunat.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/046	157	753-403-0002-0065	Storbengts	Kylän kantatilaista jaetun tilan päärakennuksen ja säilyneiden talousrakennusten maisemallisesti näkyvä kokonaisuus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/047	158	753-403-0002-0066	Nykulla	Tiemaisemaan ja kyläkuvaan näkyvästi sijoittuva 1900-luvun alun tilan pihapiiri, hyvin säilynyt satulakattoinen poikkipäädyllinen asuinrakennus noin vuodelta 1914 sekä pitkä lautavuorattu talousrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/048	159	753-403-0002-0073	Nyåkers	Maantien varressa hyvin säilynyt torppamainen vanha asuinrakennus. Julkisivussa mahdollisesti myös uusia muualta siirrettyjä rakennusosia. Pihassa myös pieni luhtiaitta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/049	160	753-403-0002-0076	Sisbacka	Maisemassa näkyvällä paikalla sijaitseva vanha maatali, jonka korkean lohkokivisokkelin päällä seisova nykyinen yksityiskohdiltaan hieman uudistunut päärakennus on 1930-luvulta. Syreenipensaiden rajaamassa pihapiirissä on erityinen vanha luhtiaitta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/050	161	753-403-0002-0084	Ny Bengts	Boxin pohjoiseen kyläympäristöön liittyvä vanhan maatalin pihapiiri. Nykyinen ilmeeltään hyvin säilynyt lohkokivisokkelilla seisova päärakennus on 1800-1900-lukujen vaihteen paikkeilta, siihen liittyy mm kaunis vanha lasikuisti. Pihassa lisäksi komea hirsialtarivistö.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/051	162	753-403-0003-0024	Bockom	Kyläluvassa näkyvästi sijoittuva, alkuperäiset piirteensä hyvin säilyttänyt 1950-luvun satulakattoinen asuin- ja liikerakennus. Kadun puolella lippakatoksen suojaamat kaksi sisäänkäyntiä. Osa risteysalueen vanhaa liikekeskittymää, jossa liiketoiminta loppunut.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/052	164	753-403-0003-0043	Nybacka II	Pitkänurkkainen päärakennus 1800-luvulta sekä kookas, lamasalvottu aitta ja luhtiaitta, hyvin säilyneet ominaispiirteet.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/053	166	753-403-0003-0083	Backas I	Kylän kantatilan pihapiirissä perinteiset ominaispiirteensä säilyttänyt päärakennus ja talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/054	167	753-403-0003-0084	Smedjebacka	Pihapiirissä säilynyt luhtiaitta- ja aittarivi sekä erillään sijaitseva pajarakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/055	168	753-403-0004-0004	Nyåkers	Hyvin säilynyt vehreä maatalin pihapiiri, päärakennus ja vanhat talousrakennukset.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/056	169	753-403-0004-0055	Nybondas	Boxbergin kantatilan jaossa vuonna 1831 muodostuneen tilan päärakennus 1700-luvulta, jonka nykyinen ulkoasu on muotoutunut muutosten ja laajennusten myötä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/057	170	753-403-0004-0061	Boxberg	Kantatilan hyvin säilynyt pihapiiri, jossa on poikkipäädyllä varustettu satulakattoinen asuinrakennus 1900-l alusta, toinen vanhempi asuinrakennus, luhtiaitta sekä muita maatalin eriaikaisia talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/058	171	753-403-0005-0005	Korsnäs	Boxintien ja Uuden Porvoontien risteyksessä näkyvästi sijoittuva ilmeeltään varsin hyvin säilynyt pieni satulakattoinen poikkipäädyllinen asuinrakennus 1900-luvun alusta (RHR 1930)	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/059	172	753-403-0005-0014	Banken	Boxintien risteuksen tunnusomaiseen liikekeskittymään kuuluva 1930-luvulla (RHR1938) rakennettu rapattu asuin- ja liikerakennus, jossa on toiminut mm Sibbo Sparbank, Boxin sivukonttori. Ilme on hieman uudistunut ja pihan puolelle on tehty pieni laajennus. Erityisenä yksityiskohtana muurausta jäljittelevät nurkkapilasterit.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/060	173	753-403-0005-0064	Lassas II	Kylän kantatilan tontin paikkeilla sijaitseva päärakennus 1900-luvun alusta.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/061	175	753-403-0006-0042	Skattåkersberg	Itsenäisyyden ajan alussa rakennettu nuorisoseurantalo.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/062	177	753-403-0007-0088	Nyåker	Peltoaukean reunalla 1920-luvulla perustetun maatilan pihapiiri, jossa päärakennus 1900-luvun alusta (RHR 1919) sekä useita talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/063	178	753-403-0007-0104	Kvarnbacka	Torpan pihapiiri kylätien varressa. Kokonaisuuteen kuuluu ilmeeltään hieman uudistunut torpan asuinrakennus 1800-luvulta, sekä maisemassa korostuva suurehko lautavuorattu talousrakennus arviolta 1900-luvun alkupuolelta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/064	179	753-403-0007-0120	Storbondas	1700-luvulla jaetun tilan tilakeskuksen vanhojen hirsirakenteiden ja uudempien talousrakennusten rajaama piha, laajennettu ja uudistettu päärakennus	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/065	180	753-403-0008-0021	Finnas	Kylän vanha tila, jonka pihapiirissä on useita lamasalvottuja talousrakennuksia sekä ulkoasultaan uudistettu päärakennus, jonka ulkokuokraus, ikkunat ja vesikatto räystäineen on uusittu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/066	181	753-403-0008-0029	Myrkulla	Maisemassa näkyvästi sijoittuva, arkkitehtuuriltaan omalaatuinen hyvin säilynyt 1950-luvun omakotitalo. Valkeaksi rapattu 1- kerroksinen rakennus on pohjamuodoltaan pyöreä ja katon muoto on ns. telttakatto.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/067	182	753-403-0008-0031	Hällebo	Kaksikerroksinen, puuvuorattu hirsihuvila on rakennettu laajentamalla pienen mökin ympärille 1900-luvun alussa. Modernisoitu ja lisäeristetty 1969, ulkonäkö säilynyt. Paikalla asutusta 1870-luvulta. Talousrakennuksia 1900-1920 -luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/068	184	753-403-0009-0041	Bergkulla	Perinteinen torpan tms. pihapiiri ajalta ennen 1918, rakennuksia on osittain muutettu ja pihapiiriin on rakennettu uusi asuinrakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/069	185	753-403-0009-0060	Grönkulla	Maisemassa näkyvästi sijoittuva kookas taitekattoinen yksityiskohdillaan hieman uudistunut maatilan päärakennus vuodelta 1921.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/070	186	753-403-0009-0063	Ollas	Maisemallisesti näkyvästi kylätien mutkaan sijoittuvan kantatilan laaja tilakeskuskokonaisuus päärakennuksineen, talousrakennuksineen ja puuistutuksineen, osittain kivirakenteinen navetta, isohko hirsinen riipi tai lato.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/071	187	753-403-0010-0032	Hembo	Historiallisesti arvokas torpan paikka ja säilynyt, lamasalvottu asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/072	188	753-403-0015-0006	Maiholma, Villa Majholmen	1800-luvun saariston huvila-asutusta edustava uusrenessanssivila 1890-luvulta Majholmenin saarella. Huvilan keskeiset, alkuperäiset ominaispiirteet ovat säilyneet, samoin huvilaan kuuluva puisto ja entinen puutarha. Huvilan talousrakennuksista osa on säilynyt.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/073	189	753-403-0017-0009	Ekbacken	Vuonna 1914 rakennettu kaksikerroksinen, mansardikattoinen, puuverhoitu hirsihuvila, jonka esikuvana on ollut Tukholman Äppelvikenin huvilakaupungin arkkitehti. Huvilaan on kuulunut kuuluu vanha hirsitupa "Olivian tupa" Krämäräineiltä, vanha hirsisauna ja rantahuone sekä puutarha. Lähiympäristössä suuret, Sandholmenin hiekkakuopat.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/074	190	753-403-0020-0004	753-403-20-4 Nikus, osa ent Skogsnils-tilaa	Kylän kantatilan vanha, ulkoasultaan uudistettu päärakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/075	191	753-404-0001-0017	Solberg I	Rinteessä kaksi vanhaa taloa, toinen alun perin 1800-luvun alusta, mahdollisesti tätäkin vanhempi. 1770-luvun Kuninkaankartastoon merkitty paikka. Senaatin kartastoon vuonna 1873 merkitty torppa. Rinteen alla on saaristolalle tunnusomaisen entinen viljelyaukea. Toista rakennusta on laajennettu alkuperäisestä, todennäköisesti useaan otteeseen. Talot sijaitsevat korkeahkolla näköalapaikalla, syreeniaitojen ympäröiminä.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/076	192	753-404-0001-0030	Stor-Rös	Eriksnäsän kartanosta erotettu tila, joka on nimetty paikalla sijainneen Storröset-torpan mukaan. Torppa oli yksi Eriksnäsän vanhimmista ja se mainitaan vuonna 1740. Maisemallisesti kauniilla paikalla tilakeskus, jossa on kolme asuinrakennusta, joista vanhin on RHR-rekisterin mukaan vuodelta 1900, toinen inventoinnin mukaan 1920-50-luvulta ja kolmas 1980-luvulta. Runsaasti talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/077	193	753-404-0001-0034	Stensvik	Eriksnäsän kartanon torppaan todennäköisesti kuuluneet talous- ja asuinrakennukset rantaan viettävän kapean viljely- ja laidunaukean reunalla. Sementtiitiili-puurakenteinen entinen navetta ja lohkokivisokkelille perustettu punamullattu puurakennus, jossa on toiminut kauppa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/078	194	753-404-0001-0045	Ängsudd	Ominaispiirteiltään säilyneessä kapeassa viljelylaaksoympäristössä vuosina 1917-1918 harkkokivisokkelille rakennettu hirsirunkoinen, lautaverhottu saaristolaistalo, jota on laajennettu myöhemmin. Talousrakennus 1900-luvun alusta (RHR 1917).	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/079	195	753-404-0001-0046	Björkudd	Laivuri Artur Sundbergin vanha päärakennus. 1900-luvun alussa rakennettu saaristolaistalo, jota on laajennettu myöhemmin. Lisäksi kesämökki.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/080	196	753-404-0001-0060	Viksund	Arkkitehti August Nordbergin suunnittelema huvila vuodelta 1888. Arkkitehtuuri korkeatasoista, kulttuurihistorialliset ja rakennushistorialliset arvot, ympäristöä rikastuttava, maamerkinä Sipoonlahden maisemassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/081	197	753-404-0001-0266	Eriksnäs gård	Hyvin säilynyt arvokas kartanoympäristö, jonka historia ulottuu ainakin 1500-luvulle saakka. Kulttuurihistoriallisesti arvokas kartanopuutarha, sivurakennuksia, 1700-luvun kivinavetta ja 1800-luvun mamselituulimylly.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/082	198	753-405-0001-0009	Sävtuna	Storträskintien maisemassa, lähellä järven rantaa sijaitseva 1940-luvun maatilan pihapiiri, jossa aikakaudelle ominaiset hyvin säilyneet rakennukset.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/083	199	753-405-0001-0023	Brutubacka	Kantatila 1500-luvulta. Nykyinen päärakennus 1930-luvun lopulta ja suurehko navetta vuodelta 1940.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/084	200	753-405-0002-0010	Solbacka	Gesterbyntien maisemassa, kuusiaidan suojassa hyvin säilynyt kaartuvalla taitekatolla varustettu 1930-luvun asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/085	201	753-405-0002-0022	Kräkö	Rakennusajankohdalleen tyyppiseltä näyttävä kaksihuoneinen torppa, pitkänurkkainen hirsirakennus 1800-luvulta, kuisti on lisätty myöhemmin.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/086	202	753-405-0002-0029	Smeds	Smedsin jo 1543 mainittu kantatila joka 1700-luvulla oli osa Gesterbyn rivikylää. Maisemallisesti tärkeä osa kylää. Pääosin säilynyt päärakennus on 1800-luvun lopulta, leveärunkoinen ja satulakattoinen. Gesterbyntietä reunustavassa pihapiirissä eri ikäisiä talousrakennuksia, mm. suurehko tiilinaivetta ja viljankuivurirakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/087	203	753-405-0003-0039	Juvas / Tettis	Gesterbyn kylän vuonna 1543 mainittuja kantatiloja. Pitkänomainen asuinrakennus, jonka pohjoispääty 1800-luvun lopulta, jatkettu myöhemmin. Kaksi luhtiaitaa, navetta ja muita ulkorakennuksia. Pihapiiri ympäröivine rakennuksineen muodostaa kylämaisemien kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/088	204	753-405-0004-0010	Kräkör	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava jyrkkäkattoinen, osittain paanuilla verhottu huvila vuodelta 1921, rannassa vanha laiturijärven venevajakaviljonki. 1½ kerroksisen huvilan on suunnitellut rakennusmestari G. Nordström. Rantapaviljonki vuodelta 1919 on rikkaasti koristeltu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/089	206	753-405-0004-0064	Ratan	Arkkitehti Arhur Rudolf Gauffinin suunnittelema saaristohuvila vuodelta 1933. 1920-30-lukujen klassisismia edustava rankarakenteinen, vaakalaudoitettu, aumakattoinen rakennus, jolla on huomattavan leveät räystäät.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/090	207	753-405-0004-0065	Klinten	Arkkitehti Arhur Rudolf Gauffinin suunnittelema aumakattoinen rantapaviljonki ja sauna vuodelta 1934, nykyisin loma-asunto. Sirot ikkunajaot, arkkitehtuurissa näkyy Art Deco-vaikutteita.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/091	208	753-405-0004-0078	Högåsa	Maisemassa näkyvä pihapiiri, jossa hyvin säilynyt ryhmä rakennuksia 1900-luvun alkupuolelta, mm. kaksikerroksinen rapattu aumakattoinen asuinrakennus 1920-luvulta ja pystyrimavuorattu pienempi 1940-luvun asuinrakennus sekä piharakennuksia. Alunperin venäläisen immigrantin yksityisasunto, myöhemmin Sipoon kunnan lastenkoti 1950-luvun alusta 1980-luvun puoliväliin asti.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/092	209	753-405-0004-0086	Hagalund	Mäen päällä maisemassa näkyvällä paikalla sijaitseva kookas, jugendpiirteitä omaava taitekattoinen poikkipäädyllinen 1910-luvun huvila pihapiireineen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/093	210	753-405-0005-0004	Löfbacka	Kylätien maisemassa tunnusomainen asuinrakennus pihapiireineen 1800-luvun puolivälistä, jonkin verran ilmeeltään uudistunut.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/094	211	753-405-0005-0005	Hembacka	Hembackassa avattiin Weckström lanthandel (Lindfors lanthandel, Gesterby lanthandel) niminen kauppa 1920-luvulla. Jugendpiirteinen, mansardikattoinen rakennus, jossa sisäänkäynti viistotusta nurkasta. Nurkan sisäänkäynti on poistettu (RHR 1935). Säilynyt kokonaisuus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/095	212	753-405-0005-0011	Skolbacken	Entinen pienehkö koulurakennus 1900-luvun alusta (RHR 1920). Nykyisin asuinkäytössä ja laajennettu 1982 jälkeen.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/096	216	753-405-0005-0039	Bränns / Hagabacka	Gesterbyn kantatila 1500-luvulta. Tila jaettiin 1800 Bränns ja Grankulla. Näkyvällä paikalla Storträskintien maisemassa tilakokonaisuus, jossa pitkänomainen ja satulakattoinen päärakennus. Useita ulkorakennuksia rajaamassa pihapiiriä.. Vaiheittain rakentunut navetta, jossa osa seinää paanuverhoilu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/097	217	753-405-0007-0005	Eskos	Gesterbyn kantatiloja. Nykyinen asuinrakennus 1900-luvun alusta, ulkorakennukset vanhempia; 1796 ja 1819. Sijainti on komealla paikalla mäellä, joka näkyy erittäin hyvin Söderkullantien ja Sipoonjoen maisemaan.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/098	218	753-405-0009-0004	Ojala	Pitkänomainen, satulakattoinen, pienehkö torppamainen asuinrakennus, RHR 1878 ja ulkorakennus, RHR 1938 aivan Gesterbyntien reunassa. Paikalle merkitty Senaatin kartastoon asuinrakennus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/099	219	753-405-0009-0044	Kitts / Skogsbrynet	Kantatila 1500-luvulta. Aiempi päärakennus palanut, nykyinen päärakennus pehtoorin asunto 1920-luvulta. Puistoisessa pihapiirissä jäljellä vanhoja ulkorakennuksia mm. tiilinen pakaritupa ja navetta 1890-luvulta. Tiilet ovat omaa tuotantoa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/100	220	753-405-0009-0050	Bisabacka	Jyrkkäkattoinen asuinrakennus 1930-luvun alusta Boxintien varressa (RHR 1932). Rakennustyyppi esiintyi 1900-luvun huvila- ja maatilarakennusten mallikirjoissa 1910-luvulla ja myöhemmin.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/101	221	753-405-0010-0014	Rönbacka	Maismassa näkyvällä paikalla pihapiiri, jossa perinteisen ilmeensä säilyttänyt satulakattoinen asuinrakennus 1920-luvulta, tien reunassa asuinrakennus 1990-luvulta. Talousrakennus 1950-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/102	222	753-405-0010-0022	Solberg	Gesterbyn vanha koulurakennus. Alunperin Matbackan kantatilasta jaetun Lönnbackan tilan päärakennus. Koulu aloitti toimintansa 1925. Sijaitsee maisemallisesti erittäin kauniissa paikassa, joken viettävässä mäenrinteessä. Rakennusryhmä, johon kuuluu koulun lisäksi talousrakennus on hyvin säilyttänyt perinteisen ulkoasunsa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/103	223	753-405-0010-0036	Backmanin torppa / Björklid	Perinteisessä pihapiirissä asuinrakennus 1930-luvun lopulta, talousrakennus 1960-luvulta ja aivan tien vieressä sotilastorppa 1700-luvulta. Torppa lienee toiminut ainakin 1980-luvulta asti saunana.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/104	224	753-405-0010-0059	Matbacka	Matbackan kantatila, joka tunnetaan 1500-luvulta. Matbackan tupa on siirretty Sibbesgårdenin kotiseutumuseoon. Nykyinen päärakennus on RHR:n tietojen mukaan valmistunut 1935. Pihapiirissä vanhoja talousrakennuksia, joen läheisyydessä vanha sauna.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/105	225	753-405-0010-0067	Risängsbacka	Hyvin säilynyt asuinrakennus ja pihapiiri 1900-luvun alusta Boxintien varressa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/106	226	753-405-0010-0098	Klippan	Rukoushuone, mahdollisesti paikalle siirretty ja laajennettu 1900-l alun piirteitä omaava satulakattoinen poikkipäädyllinen kookas rakennus (RHR 1950). Maisemassa tunnusomainen sipolaisiin kyläkeskuksiin oleellisesti liittyvä rakennustyyppi.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/107	227	753-405-0013-0007	Stufas gård	Gesterbyn kantatiloja 1500-luvulta, jonka asuinrakennus on vuodelta 1885, kunnostettu ja uudistettu vuonna 2024, pihapiirissä talousrakennus RHR 1800. Aittojen ja saunan paikkaa vaihdettu sitten 1982 inventoinnin.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/108	228	753-405-0013-0008	Lill-Stufas renkitupa	Lill-Stufasin mailla, kotiseutumuseon naapurissa sijaitseva rakennussuojelulailla suojeltu vanha renkitupa (RHR 1900).	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/109	229	753-405-0014-0001	Sibbesgården	Kotiseutuyhdistyksen kokoama museoryhmä Lindbäckisbackenilla, missä ennen asui mäkitupalaisia ja käsityöläisiä. Museo on avattu 1936. Pihapiirissä on Matbackan tupa Gesterbystä, Fram-Martis, joka on entinen virkatalo Borgbystä sekä t rihi, oikilato, savusauna, kolme aittaa ja liiteri.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/110	230	753-406-0001-0013	Östanudd	Granön rannalle 1920- ja 1930-luvulla muodostettujen huvilapalstojen alueella sijaitseva, säilynyt huvila. Maisemallisesti näkyvä sijainti lähellä rantaa, suuret pihapuut.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/111	232	753-406-0001-0038	Mölandet 21, Villa Sainio	Arkkitehti Oiva Kallion suunnittelema, kenkätehtailija Sainion henkilökuntansa kesävierustapaikaksi rakennuttama talo vuodelta 1928. Rakennus on edustava esimerkki 1920-luvun klassisismista. Kiinteistöön kuuluu lisäksi muita rakennuksia, myös viereisellä tontilla oleva sauna. Lähiympäristössä kaupunkimaiset käytävät ja valaisimet.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/112	233	753-406-0001-0067	Mölandet n:o 56	Tummanruskea, todentamattomien tietojen mukaan rakennusmestarin, mahdollisesti Lauri Reitzin, itselleen suunnittelema suorakaiteen muotoinen, satulakattoinen huvila. Vuosisadan alun tupa-tyyppiä. Rakennusvuosi n. 1922-23.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/113	234	753-406-0001-0068	Mölandet n:o 57	Kallioinen, vanhoja mäntyjä kasvava tontti. Päärakennus vuodelta 1938 on vaakapaneloitu, satulakattoinen rakennus. Pihapiirissä on Eelis Heleniuksen v. 1952 rakentama sauna. Professori Tom Simonsin suunnittelema talousrakennuksia ja japanilais-henkinen huvimaja (2002). Simonsin suunnittelema sammalpuutarha on julkaistu uutta maisema-arkkitehtuuria käsittelevissä julkaisuissa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/114	236	753-406-0001-0078	Mölandet n:o 69	Rakennusmestari Lauri Reitzin suunnittelema sopusuhtainen huvila vuodelta 1922. Huvila on kaksikerroksinen, jyrkkäkattoinen 1900-luvun alun tupa-tyypin edustaja. Rakennukseen liittyy päävolyymiin integroitu lasikuisti. Pihaan liittyy kivikopuutarha.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/115	237	753-406-0001-0079	Mölandet n:o 70	Mahdollisesti rakennusmestari Lauri Reitzin suunnittelema huvila 1920-30-luvulta, puolitoistakerroksinen, suorakaiteen muotoinen, jyrkkäkattoinen rakennus, jonka molemmilla sivulla on koristeellisin kaideaihein sommiteltu avokuisti. Omaleimainen Art Deco-henkinen julkisivun maalauskoristelu, erityisesti ikkunaluukkujen lautaverhousien kohdalla. Pihassa on ollut veistoksia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/116	238	753-406-0001-0084	Mölandet n:o 75	Mahdollisesti rakennusmestari Lauri Reitzin suunnittelema rankorakenteinen, lasikuistilla varustettu huvila vuodelta 1922. Mölandetin ensimmäisiin huviloihin kuuluva rakennus sijaitsee vanhan yhteyslaiturin naapurissa. Rakennuksen edustalla terassi, mukulakivellä päällystettyjä pengermureja ja holvikaariaiheita.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/117	239	753-406-0001-0085	Mölandet n:o 76	Punainen puolitoistakerroksinen, jyrkkäkattoinen, v. 1922 rakennettu, arkkitehti Runar Eklundin suunnittelema huvila edustaa 1900-luvun alun tupa-tyyppiä. Saaren länsikärjen ensimmäisiä huviloita. Paul Olssonin suunnittelema puutarha on säilynyt avoimena tilana.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/118	240	753-406-0001-0092	Mölandet N:o 24 A	1910-1920-luvulle tunnusomaisen, mansardikattoisen huvilatyyppin edustaja, kulmassa sisäänrakennettu lasikuisti.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/119	241	753-406-0001-0095	Hamnen	Granön rannalle 1920- ja 1930-luvulla muodostettujen huvilapalstojen alueella sijaitseva, rakennusvolyymiin sisältyvällä lasikuistilla varustettu huvila.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/120	242	753-406-0001-0101	Tobben	Klassisistinen, kaksikerroksinen, näkötorjalla varustettu huvilarakennus vuodelta 1927, laajan korjauksen tarpeessa. Mielenkiintoinen kokonaisuus, omaleimainen huvilaympäristö.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/121	243	753-406-0001-0117	Furumo	Arkkitehti Dag Englundin tuttavalleen suunnittelema, 1950-1960-luvun ihanteita vastaava vapaa-ajan asunto.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/122	244	753-406-0001-0136	Solvik	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, 1920-luvulla oletettavasti rakennettu, jyrkällä harjakatolla varustettu puolitoistakerroksinen huvila, päädyssä katettu kuisti.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/123	245	753-406-0001-0146	Aftonsol	Granön koillisosan rannoille 1920- ja 1930-luvulla muodostettujen huvilapalstojen alueella sijaitseva rakennus, mahdollisesti 1930-luvulta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/124	246	753-406-0001-0148	Fåfången	Hirsinen, pulpettikattoinen, pilareille perustettu loma-asunto edustaa tyyliilisesti modernistista sportstugatyyppiä. Sen on suunnitellut arkkitehti Håkon Björkenheim vuonna 1938 pienen kalliosaaren näkyvälle paikalle, merinäkymien ääreen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/125	247	753-406-0001-0158	Kamsholm	Kamsholmen on 1800-luvun alusta asuttu saari, jonka itärannan asuinpaikalla Winbergin suku on valmistanut kompasseeja. Elävä, perinteinen saaristolasiympäristö, peltoaukeat ja vanhat rakennukset.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/126	248	753-406-0001-0164	Björkebo	Granön rannalle 1920- ja 1930-luvulla muodostettujen huvilapalstojen alueella sijaitseva, ominaispiirteiltään melko hyvin säilynyt rakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/127	249	753-406-0001-0176	Mölandet 47A	"Kansallisromantisissa" hengessä rakennettu kesäasuntojen ryhmä, jonka vanhin rakennus on vuodelta 1939. Omaleimaisia yksityiskohtia, erityisesti rantasaunarakennuksessa. Kohde edustaa loma-asumisen "kansanrakentamista".	Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/128	250	753-406-0001-0187	Etermaholm	Sodanjälkeisen arkkitehtuurin vapaa-ajan arkkitehtuurisuuntausta edustava, arkkitehdin suunnittelema huvila vuodelta 1948. Rakennus taittuu viistoon kulmaan katetun avokuistin kohdalla. Satulakatto, tiilikate, ruskeaksi kuultokäsitellyt vaakalimilautajulkisivut. Rakennusta on korjattu arkkitehtuurin ominaispiirteitä kunnioittaen, mutta ikkunaluukut on poistettu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/129	251	753-406-0001-0197	Granliden	Arkkitehti Dag Englundin (1906-1978) suunnittelema, aikansa ihanteita vastaava, ominaispiirteiltään hyvin säilynyt vapaa-ajan asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/130	252	753-406-0001-0213	Åkernäs	Mölandetin entisen torpan paikalla säilynyt, saaren ainoa laajempi, viimeisen saaristolaisasutuksen leimaama kokonaisuus asuin- ja talousrakennuksineen. Viljelyaukea on ulottunut saaren poikki lounaisrantaan saakka.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/131	253	753-406-0001-0281	Mölandet N:o 20	Arviolta 1930-luvun jälkeen rakennettu, uuden ja 1900-luvun vaihteen hirsiarkkitehtuurin piirteitä yhdistävä huvilarakennus, joka on toiminut ministeri Yrjö Kallisen vapaa-ajan asuntona.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/132	254	753-406-0001-0290	Aunela	Villa Sainion kokonaisuuteen kuulunut saunarakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/133	255	753-406-0001-0295	Gammeltorp	Gammeltorpin rakennus vuodelta 1901, laajennettu 1950-luvulla. Rakennuksen ympäristössä olevat pellot näkyvät vanhana asuin- ja viljelysmaana jo vuoden 1698 Granön kartassa.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/134	257	753-406-0001-0308	Österudd	Kalastustilana toiminut Österudd on kuulunut Winbergien kompassisuvun asuinpaikkaan Kamsholmenin saarella. Mansardikattoinen päärakennus vuodelta 1926, sauna, piharakennus, rantahuoneita sekä uusi päärakennus vuodelta 1968. Rakennukset lienevät lähellä alkuperäistä asuaan.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/135	258	753-406-0001-0325	Möudden	Kolmas Mölandetin länsikärjen vanhimmissa huviloista. Rakennusinsinööri Georg Mitrofanowin itselleen v. 1922 suunnittelema ja rakentama noppamainen, jyrkkäkattoinen hirsihuvila. Huvilaan on kuulunut laaja puutarha, joka tiettävästi on ollut Paul Olssonin suunnittelema. Puutarhasta on jäljellä mm. pähkinäpuu.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/136	259	753-406-0001-0328	Fjärden	Granön rannalle 1920- ja 1930-luvulla muodostettujen huvilapalstojen alueella sijaitseva, rakennusvolyyymiin sisältyvällä lasikuistilla varustettu huvila. Rantakalliolla sijaitseva maisemanäkymien maamerkki.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/137	260	753-406-0001-0330	Tegelvik	Granön ruukki on sijainnut tilan alueella, rannassa on säilynyt tiiliuunikumpuja. 1700-luvun lopulla rakennettua torppaa on muutettu ja jatkettu. Asuinrakennus lienee rakennettu viimeistään 1800-luvun alussa. Kiinteistön lohkomisen jälkeen vuoden 2004 mainitut muut rakennukset eivät pääosin sijaitse enää ko. kiinteistöllä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/138	261	753-406-0001-0341	Lönnäng	"Österäng", 1884 rakennettu vanha torppa, yksi kolmesta Östersundomin kartanon Granön torpasta. Pihapiirissä puutarha, mm. syreenipensaita. Vanha, vaikeasti havaittava tiilitie johtaa Tegelvikiä Österängin rantaan.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/139	262	753-406-0001-0358	Solkulla	Harjakattoinen asuinrakennus 1900-luvun alkupuolelta, joka kuuluu Granön pohjoisosan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen asutukseen ja sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla viljelyaukean ja rannan välissä.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/140	263	753-406-0001-0365	Norrstrand	Kiinteistökokonaisuuteen on aiemmin kuulunut myös viereinen Strandplats. Norrstrandin kuuluu Gammeltorpin venevaja ja entinen saaristokauppa, Granö butik Winberg&Winberg, joka myöhemmin siirtyi Karhusaareen. Per ja Vera Winberg avasivat kaupan rantarakennusten takana sijaitsevassa punaisessa rakennuksessa 1947.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/141	264	753-406-0001-0367	Åkerbacka	Harjakattoinen asuinrakennus 1900-luvun alkupuolelta, joka kuuluu Granön pohjoisosan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen asutukseen ja sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla viljelyaukean ja rannan välissä.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/142	265	753-406-0001-0369	Gustafsborg	Maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva mansardikattoinen, rakennusajalleen tunnusomainen kesähuvila ajalta ennen v. 1933.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/143	267	753-406-0001-0378	Mölandet n:o 58 B, Villa Kuntsi	"Villa Kuntsi", rakennettu v. 1926, puolitöistakerroksinen paneliverhottu hirsihuvila. Rakennuksen on tiettävästi suunnitellut rakennusmestari, mahdollisesti Lauri Reitz.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/144	269	753-406-0878-0009	Strandplats	Sipoon saariston vapaan palokunnan paloletkutorni, saaristolle tunnusomainen punamallattu puutorni, maamerkki.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/145	270	753-408-0001-0003	Bergbo II	Saariston huvila-asutusta edustava, torppaa laajentamalla rakennettu lautavuorattu, hirsirunkoinen huvila n. vuodelta 1914. RHR-tietojen mukainen rakennus on alun perin valmistunut 1860. Laajennettu 1927. Ympäristössä vanhoja rakennuksia, mm. vierashuoneena toimiva venevaja ja palvelusväen asunto, uimahuone vuodelta 1968 ja jääkellari.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/146	271	753-408-0001-0005	Vikhaga	Kaksikerroksinen, satulakattoinen talo 1920-luvulta. Luonnonkiviperustus, jugendaiheita ikkunoissa. Rakennus vaikuttaa lähellä alkuperäistä säilyneeltä. Senaatinkartastossa merkittyä tielinjausta noudattelevan Skrifvarsintien maisemaan selvästi näkyvällä paikalla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/147	273	753-408-0001-0051	Skrifvars	Skrifvars kuuluu Hangelbyn kantatiloihin, mainittu 1543. Nykyinen päärakennus vuodelta 1916, ilman suurempia muutoksia sitten 1930-luvun, jolloin myös kivinavetta oli rakennettuna. Pitkän historian omaava tilakeskus maisemallisesti kauniissa paikassa kallioidella mäellä. Päärakennus ja pihapiiri näyttävät säilyneen hyvin perinteisinä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/148	274	753-408-0002-0013	Hästviken	Maisemallisesti näkyvä, lehtipuuvallaisella rantatontilla sijaitseva, 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus ja uudempi vapaa-ajan asunto.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/149	275	753-408-0002-0038	Nedre-Fransbacka	Nedre Fransbacka on erotettu Fransbackan kantatilasta 1839. Vuonna 1857 rakennettu ja 1920-luvulla jatkettu päärakennus ja pihapiiri muodostavat erittäin hyvin säilyneen kokonaisuuden maisemallisesti kauniilla paikalla, mäellä Fransbackan kantatilan naapurissa. Pihapiiriin kuuluu useita hyvin säilyneitä, talonpoikaisrakennuksia. Laajat näkyvät kohden Olofsin tilaa.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/150	276	753-408-0002-0040	Tallbacka	Tilakeskus, jonka päärakennus 1930-luvulta, julkisivussa funktionalismin piirteitä. Suuri tiilinavetta kvisokkelilla, vanha hirsiaita ja vanhaa puustoa.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/151	277	753-408-0002-0051	Boden	Nedre-Fransbackan naapurissa, maisemallisesti näkyvällä paikalla kaksi asuinrakennusta 1930- ja 2010-luvulta, jotka kuuluvat Fransbackan kantatilan maisemakokonaisuuteen.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/152	278	753-408-0003-0003	Väggulla	Leveärunkoinen, kaksikerroksinen mansardikattoinen, rakennusajankohdalleen (RHR 1929) tyypillinen asuinrakennus, jonka pihapiirissä on vanhempi asuinrakennus, talousrakennuksia ja vanhoja kiviaitoja. Pihapiirissä säilynyt vanha asuinrakennus on mahdollisesti Senaatinkartastoon 1870-luvulla merkitty torppa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/153	279	753-408-0003-0057	By-Backas	Kylän paikalla säilynyt, Backaksen kantatilasta 1800 jaettu osa. Päärakennus (RHR 1928) ja luhtiaita ovat säilyttäneet perinteisen ilmeensä. Kiviaita ja talousrakennus rajaavat Skrifvarsin tien maisemaa. Vanha tila, jonka säilynyt rakennuskanta maisemallisesti merkittävä. Tien viereisen ulkorakennuksen kivityö on seudulle tunnusomaista.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/154	280	753-408-0003-0063	Skog-Backa	Skogs-Backas erotettiin Backaksen tilasta 1800 ja sijoitettiin kyläalueen ulkopuolelle. Nykyinen päärakennus vuodelta 1945, tiemaisemaan hyvin näkyvät talousrakennukset vanhempia, hyvin säilyneitä. Hirsinavetta, kaksi luhtiaitaa 1800-l, kivinavetta rakennettu 1923, kivityö seudulle ominaista, kivet n. 5 km päästä, tekijöinä suullisen tiedon mukaan Holst&Mikander.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/155	281	753-408-0004-0075	Olofs	Kantatila 1500-luvulta. Pihapiirissä peruskorjattu päärakennus 1864, luhtiaita, maakellari ja uudempiä suuria talousrakennuksia. Kivinavettaa on laajennettu. Päärakennuksessa ilmeisesti Eliel Saarisen suunnittelema, muualta siirretty kaakeliuuni.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/156	282	753-408-0004-0077	Olofiina (ent. Lill-Olofs)	Lohkottu Olofsin kantatilasta 2000-luvulla. Harkkokivijalan varassa puurakenteinen, kouluna käytetty rakennus 1900-luvun alusta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/157	283	753-408-0005-0020	Steinbacka / Stenbacka	Bergäsantien rajaaman peltoaukean reunalle 1900-luvun alkupuolelle rakennetun pientilan päärakennus ja talousrakennusten muodostama pihapiiri, jotka alueella edustavat maaseudun säilynyttä rakennusperintöä ja tyypillistä rakennustapaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/158	284	753-408-0005-0021	Nybacka	Ennen vuotta 1918 rakennettu puolitoistakerroksinen päärakennus on saanut nykyisen kerroksellisen ilmeensä sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Pientilan puutarhamaisessa pihapiirissä on talousrakennuksia 1800-luvun lopulta / 1900-luvun alusta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/159	285	753-408-0005-0040	Keupas	Kantatila, josta merkintä 1543. Porvoonväylän vieressä sijaitseva, lähiympäristöltään hieno pihapiiri, jossa suuria vanhoja lehtipuita. Pitkänurkkainen, pitkänomainen päärakennus, suuri kivinavetta, puutarha.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/160	287	753-408-0006-0088	Martis	Kylätien varressa eheän ja hyvin säilyneen kokonaisuuden muodostama maatilan pihapiiri, jossa aikakausilleen ominaiset asuinrakennukset 1900-luvun alusta ja 1940-luvulta sekä puurakenteiset talousrakennukset.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/161	288	753-408-0007-0001	Fölischolm	Entinen Wickströmin kauppa Nordholmissa, joka aloitti toimintansa Otto Boxtrömin omistuksessa mahdollisesti jo 1886 ja toimi vuoteen 1981. Suurin rakennus valmistui 1894, lisäksi useita aittoja 1800-luvulta. Paikalla on sijainnut torppa vuoden 1873 kartan mukaan	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/162	289	753-408-0007-0012	Muistokivi, Nyland Ungdomsförening en	Nylands Ungdomsföreningen järjestön syntypaikasta kertova muistokivi, joka on pystytetty 9.11.1969. Kivessä on laatta, jossa teksti kullatuin kirjaimin: HÄR FÖDDES DEN NYLANDSKA UNGDOMSRÖRELSEN PÅ DENNA PLATS GRUNDADE MATS WIKMAN ÅR 1889 HANGELSBY UNGDOMSFÖRENING NYLÄNDS UNGDOM RESTE STENEN DEN 9.NOV. 1969. Nylands Svenska Ungdomsförbund. Kiinteistön itäosassa on säilynyt vanha, pienehkö hirsirakennus.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/163	290	753-408-0007-0023	Käringholmen, Ehrströms villa	Saariston huvila-asutusta edustava "Ehrströms villa". Huvilan vanhintaa osaa on siirretty saareen jäätä pitkin 1860-luvulla ja laajennettu. Kaksikerroksinen puuvuorattu, hirsirakenteinen huvila, jossa satulakatto ja avoveranta. Muita rakennuksia: aitta, ulkohuone sekä talviasuttava, sähkölämmitetty "sportstuga" vuodelta 1960. Ympäristö kallioita, korkea kataja, ei puutarhaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/164	291	753-408-0007-0025	Charlottes	Metsän reunassa pellon ja kylätien välissä sijaitseva, isolla kuistilla laajennettu pienehkö rakennus, mahdollisesti entinen mäkitupa 1800-luvun lopulta.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/165	292	753-408-0007-0040	Paris	Jakamattomana säilynyt Pariksen tila kuuluu Hangelbyn kantatiloihin, mainittu 1543. Perinteinen tilakeskus sijaitsee kumpareella laajassa peltomaisemassa, maisemallisesti kaunissa paikassa. Päärakennus 1920-luvulta on säilynyt pääosin alkuperäisessä asussa. Pihapiirissä vanhoja aittoja ja sivurakennus. Rakennuksessa on toiminut kauppapuoti.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/166	293	753-408-0009-0058	Jontas	1500-luvulla mainittu kantatila, joka jatkuu tien toisella puolella numerolla 753-408-9-68. Tien molemmilla puolilla asuinrakennukset ja ulkorakennuksia. Jonkin verran muutettu päärakennus on 1910-luvulta (RHR).	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/167	294	753-409-0001-0009	Nybacka	Pienehkö mäkitupamainen, myöhemmin laajennettu asuinrakennus 1900-luvun alusta Storgårdsin peltomaisemassa. Maisemassa näkyvä sijainti, avoin pihapiiri, jossa pieni navetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/168	295	753-409-0001-0012	Storgård	Jaettu Nygärden kantatilasta 1820-luvulla. Päärakennus RHR-rekisterin mukaan 1730-luvulta, vuoden 1982 inventoinnin lähteen mukaan kuitenkin 1810-20 -luvulta. Melko hyvin säilynyt pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/169	297	753-409-0002-0006	Solhem	Funkkiipiireitä omaava rapattu noppamainen asuinrakennus 1950-luvulta hyvin näkyvällä paikalla Martiksentien varrella. Aumattu tililikatto.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/170	298	753-409-0002-0012	Solfrid	Metsäisessä mäenrinteessä Martiksentien varrella entinen rukoushuone 1930-luvulta. Toimii nykyisin vapaakirkollisena tilana. Seudulle tyypillinen rakennustyyppi, nykyiimeessä korostuu myöhemmin lisätty kuisti, muutoin hyvin säilynyt.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/171	299	753-409-0002-0014	Solbacken	1930-luvulla valmistunut 1½-kerroksinen, poikkipäädyllinen rakennus, joka on entinen Nymansin lanthandel (1934-1971). Vaikuttaa säilyneen hyvin alkuperäisenä. Läheisillä kiinteistöillä kauppaan kuuluneita rakennuksia. Näkyvällä paikalla kylätien varressa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/172	300	753-409-0002-0049	Uddas	1900-luvun alkuvuosikymmenille tyypillinen asuinrakennuskokonaisuus. Kaksi asuinrakennusta, joista suurempaa mansardikattoista vuokrattiin kesäisin ja isäntäperhe asui pienemmässä L-muotoisessa rakennuksessa, jossa on satulakatto ja päreillä vuorattu pääty. Paikalla on ollut v.1873 asuinpaikka, rakennuksia ei ole enää tuolta ajalta jäljellä.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/173	301	753-409-0002-0055	Stugubacka	Pitkänomainen, satulakattoinen ilmeeltään joikin verran uudistunut asuinrakennus ja pihapiiri aittoineen 1900-luvun alusta. Näkyvällä paikalla kylätien varressa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/174	302	753-409-0002-0071	Grankulla	Tila jaettu Petaksen kantatilasta 1760. Nykyinen päärakennus on kaksikerroksinen, leveärunkoinen mansardikattoinen rakennus vuodelta 1935. Sijaitsee näkyvällä paikalla Martiksentien varressa. Vehreä puutarhapiha.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/175	303	753-409-0002-0075	Petas	Petas kuuluu Hindsbyn kantatiloihin. Ollut verorustholli 1700-luvulla. Nykyinen päärakennus leveähkörunkoinen, satulakattoinen, RHR 1919. Pihapiirissä 1800-luvulla rakennettu aitta ja navetta 1950-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/176	305	753-409-0004-0006	Bergkulla	K.O. Bäckblomin vuonna 1895 Topeliuksen Björkuddenin mallin mukaan rakennuttama talo. Eugen Schaumann vietti viimeisen viikonloppunsa täällä, Simsälön saarella. Rakennuksen yksityiskohdat taidokkaita. Omaleimaisen päärakennuksen pihapiiri talousrakennuksineen muodostaa ehjän kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/177	306	753-409-0004-0022	Kuras	Kyläkuvasa näkyvällä paikalla sijaitseva Kuras kuuluu Hindsbyn kantatiloihin. Hirsinen päärakennus on vuodelta 1922, tiilirakenteinen talli/ navetta on 1930-luvun lopulta. Aitta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/178	307	753-409-0006-0004	Humlegården	Alkuperäiseltä vaikuttava, satulakattoinen asuinrakennus 1800-luvun lopulta Hindsbyn kylämaisemassa. Vehreä puutarhapiha, ulkorakennuksia, mm luhtiaitta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/179	308	753-409-0006-0010	Björkåsa	Pienehkö tila 1920-luvulta maisemassa näkyvällä paikalla. Hyvin säilynyt satulakattoinen frontonilla varustettu aikakaudelleen tyypillinen asuinrakennus (RHR 1929)	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/180	309	753-409-0006-0031	Meilis II	Hindsbyn kantatila, joka on siirretty nykyiselle paikalleen 1915. Hyvin säilynyt satulakattoinen frontonilla varustettu päärakennus 1900-luvun alusta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/181	310	753-409-0006-0041	Lindbo	Kylän keskeisellä paikalla alkuperäisen luonteensa säilyttänyt parituparakennus ja pihapiiri paja- ja aittarakennuksineen. Aiemmin ollut Hovgårdin sepän asunto. Asuinrakennus vuodelta 1844, paja samalta ajalta ja aitta vuodelta 1854. Osittain korjattu 1920-luvulla.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/182	312	753-409-0007-0039	Söder-Martis	Jaettu 1754 Martiksen tilasta. Asuinrakennus osittain vuodelta 1779, ulkoasu 1920-luvun muutosten jäljiltä. Kiinteistöllä puutarhamainen, puistoinen pihapiiri, jossa talousrakennuksia ja mm. navetta 1930-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/183	313	753-409-0007-0049	Karlsberg	Näkyvällä paikalla Martiksentien varressa, tilakeskus 1930-luvulta. Päärakennus näyttää rakennusajankohdalleen tyypilliseltä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/184	315	753-409-0007-0062	Hindsby folkskoletomt	Ilmeeltään hyvin säilynyt kansakoulurakennus 1920-luvulta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/185	316	753-409-0009-0025	Paljoki, Paljok	Kantatila 1500-luvulta. Entinen ratsutila. Nykyinen päärakennus 1800-luvun puolivälistä, laajennettu 1800-luvun lopulla ja korjattu 1927. Maisemallisesti kauniilla paikalla mäen laella sijaitseva vanha, pitkän historian omaava talo ja pihapiiri, jossa vanhoja piharakennuksia ja aittoja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/186	317	753-409-0010-0082	Miijanmäki	1800-luvun päärakennus on siirretty paikoilleen Lapualta Etelä-Pohjanmaalta 1970-80-luvulla. Vanhan päärakennuksen ympärille on rakennettu uudesta hirrestä muita pohjalaisrakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/187	318	753-409-0013-0002	Lindkulla	Pienehkö hirsinen, mäkitupamainen asuinrakennus ja talousrakennuksia lähellä Liljofsin tilaa. Kunnostettu 2000-luvulla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/188	319	753-409-0013-0010	Granholmen	Bäckblomin perheen aikoinaan hoitama pientelakka. Telakka on edelleen toiminnassa ja rakennukset muodostavat edustavan, elävän saaristolaiselinkeino leimaaman kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/189	321	753-409-0013-0038	Liljåås, Liljofs	Hindsbyn kantatiloja 1500-luvulta, osa rivikylää 1700-luvulla. Kaksi asuinrakennusta, joista toinen on rakennettu 1940-luvulla, taitekattoinen, syvärunkoinen päärakennus on vuodelta 1916. Suurehkoja eri ikäisiä ulkorakennuksia, joiden rakennusaika vaihtelee 1920-luvulta 2010-luvulle. Suurin osa talousrakennuksista on 1940-50-luvulta. Maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/190	322	753-409-0014-0013	Dagnys	Mäkitupamainen asuinrakennus 1920-luvulta. Julkisivun ikkunat 1940-50-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/191	323	753-409-0014-0024	Nabbis	Nabbis oli Hindsbyn kantatiloja. hyvin säilynyt 1½-kerroksinen satulakattoinen ja poikkipäädyllinen päärakennus 1920-luvulta. Piharakennukset rajautuvat Martiksentiehen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/192	324	753-409-0015-0001	Björkbacka	Leveähkörunkoinen, kaksikerroksinen asuinrakennus ja pihapiiri talousrakennuksineen Prästbackan (Vredgård) kantatilan naapurissa maisemallisesti kauniissa paikassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/193	325	753-409-0015-0019	Ävik	Näkyvällä paikalla Hindsbyntien varressa kaksikerroksinen, 1930-luvun asuinrakennus keskifrotonilla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/194	326	753-409-0015-0050	Rosbacka	Maisemassa näkyvästi sijoittuva aikakauden piirteet hyvin säilyttänyt 1920-luvun asuinrakennus pihapiireineen. Lohkokiviperustalla seisovalle rakennuksella on satulakatto ja frontoni.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/195	328	753-409-0015-0060	Granbacka	Leveähkörunkoinen, kaksikerroksinen asuinrakennus. Frotoni tieltä katsottuna pitkän julkisivun enemmän oikealla puolella. Luonnonkivinen kivijalka. Rakennusta laajennettu 2005-2009.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/196	329	753-409-0015-0061	Villa Zukka / Sandkulla II	Ilmeeltään hyvin säilynyt 1900-luvun alun satulakattoinen asuinrakennus Hindsbyn tiemaisemassa, Sipoonjokeen laskevassa rinteessä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/197	330	753-409-0016-0001	Johannesberg	Pienehkö mäkitupamainen asuinrakennus 1880-luvulta Torbackan tilan naapurissa. Pihapiirissä lisäksi pieni luhtiaita.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/198	331	753-409-0016-0025	Torrbacka	Paljokin kylän kantatila, jonka vanha päärakennus on 1700-luvun lopulta. Pihapiirissä on lisäksi 1940-luvun asuinrakennus, sekä ryhmä talousrakennuksia, mm. riipi, pitkänomainen hirsinen ulkorakennus ja myöhemmin vuorattu luhtiaita. Hyvin säilynyt, ulkorakennusten rajaama maatilän pihapiiri pellon laidalla, metsäisellä mäellä.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/199	333	753-409-0017-0019	Knutersgård	Päärakennus 1800-luvun puolivälistä, korjattu ja laajennettu 1920-luvulla. Puistomainen pihapiiri, jossa navetta 1850-luvulta ja aitta (mahdollisesti siirretty tänne 1785) sekä riipi, jotka muodostavat päärakennuksen kanssa neliömäisen pihan.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/200	334	753-409-0018-0033	Svedjekulla	Hindsbyn kyläalueella sijaitseva Svedjekullan päärakennus on kaksikerroksinen, osin satula- ja osin taitekattoinen rakennus 1910-luvulta. Tilan historia ulottuu 1500-luvulle.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/201	335	753-409-0018-0046	Hofgård/ Hovgård ja Trumpetas	Kartanokiinteistö, johon kuuluu päätätilä Hovgårdin lisäksi myös Trumpetaksen tila. Hovgårdin päärakennus siirretty nykyiselle paikalleen 1870-luvulla Kulloon Lövestan tilalta, toiminut kokoonmistilana. Trumpetaksen asuinrakennus on 1800-1900 -lukujen vaihteesta. Trumpetas-niminen tila oli yksi Hindsbyn kantatiloista.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/202	336	753-409-0019-0004	Björkbacka	Kylätien maisemassa tunnusomainen hyvin säilynyt pienehkö asuinrakennus 1900-luvun alusta sekä talousrakennus. Samassa pihapiirissä naapuritontilla toinen asuinrakennus. RKY-alue.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/203	337	753-409-0021-0009	Staffas	Hindsbyn kantatila, entinen rykmentinkirjurin virkatalo. Pihapiirissä 1820-luvulla rakennettu kaksikerroksinen asuinrakennus, loma-asutokäytössä oleva asuinrakennus vuodelta 1954 sekä seita talousrakennuksia mm. vanhoja aittoja ja suurehko navetta 1930-luvulta. Varsin hyvin säilynyt kokonaisuus, joissain yksityiskohdissa muutoksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/204	340	753-409-0035-0008	Nygård	Kantatila Hindsbyn kylän kulttuurimaisemassa. Pihapiirissä hoidettu puutarha, kaksi hyvin säilynyttä asuinrakennusta 1800-luvulta, luhtiaita sekä vanha lato.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/205	341	753-409-0036-0003	Rosbacka	Kyläluvassa tunnusomainen puutarhatontilla sijaitseva hyvin säilynyt jälleerakennuskauden pientalo (RHR 1950) piharakennuksineen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/206	342	753-409-0036-0008	Simsalö bönehus tomt	Sibbo Svenska Friförsamling RF:n rukoushuone Simsalössä rakennettiin vuoden 1939 palossa tuhoutuneen rukoushuoneen tilalle, entisen mallin mukaan. Palaneet rakenteet näkyvät rakennuksen alustassa. Sipoon saariston ja rannikon kulttuurille tunnusomainen rakennustyyppi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/207	343	753-409-0037-0007	Granliden	Jokseenkin hyvin säilynyt kookas taitekattoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Vehreä puutarhapihi. Sijaitsee aivan Vantaan rajan tuntumassa, maisemallisesti kaunis keskustaikassa, lähellä Myyraksen koulua (Vantaan puolella) ja vanhaa Palménin kyläkauppaa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/208	345	753-409-0037-0031	Lillhagen	Pienehkö tilakeskus 1900-luvun alkupuolelta Martiksentien ja Hindsbyn peltojen maisemassa. Satulakattoinen 1½ kerroksinen aikakaudelleen tyypillinen asuinrakennus, lohkokiviperusta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/209	346	753-409-0037-0036	Mosabacka	Maisemallisesti näkyvällä ja kauniilla paikalla sijaitseva kantatilan pihapiiri, jossa 1930-luvulla ilmeiltään uudistettu vanhempi päärakennus. Kokonaisuuteen liittyy omalle kiinteistölle lohkokot talousrakennukset, mm komea kivilavetta 1800-luvun lopulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/210	347	753-409-0037-0038	Mosabackan tilakeskus	Mosabackan tilakeskuksen kiinteistö, joka on erotettu päärakennuksesta omaksi kiinteistöksi. Navetta 1890-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/211	348	753-409-0041-0001	Skolstranden	Simsalön koulu perustettiin 1891. Saaristokoulun rakennus valmistui 1893, sen suunnitteli luultavasti Johan Myrsten, Söderkullan maanviljelyskoulun johtaja. Koulu lakkautettiin 1984 ja rakennus on myöhemmin toiminut kylätalona.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/212	350	753-409-0043-0000	Byagården	Entinen Bys-Martis tilan päärakennus, joka siirrettiin kylätontilta 1916 pikkukouluksi nykyiselle paikalleen. Nykyisin kokootumistilana. Rakennus sijaitsee Hindsbyn kylän valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/213	351	753-409-0045-0000	Övik	Saaristokauppa nimeltään Åke Winbergs butik / F:ma Linnea Winberg on toiminut sekä rannassa olevassa Frans Winbergin tiilissä markkeli puodissa että hänen 1930 valmistuneessa kaksikerroksisessa asuinrakennuksessaan.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/214	352	753-410-0001-0016	Eryx Villa	Arkkitehti Veikko Malmion merenrantatontille suunnittelema tiili- ja puurakenteinen loma-asunto vuodelta 1956. 1950-luvun asuinarkkitehtuurin edustava esimerkki.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/215	353	753-410-0001-0046	Larsudd	Maisemaan huolella sovitettu, arkkitehtuuriltaan laadukas ja vähäeleinen, modernistinen, kapearunkoinen omakotitalo 1970-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/216	354	753-410-0001-0077	Grönskogen	1950-1960 -luvulla rakennettu kesäasunto, puurakennustyyppinsä alkuperäisessä asussaan säilynyt esimerkki. Rakennus on tunnusomainen osa tienäkymää ja Vainuddenin viimeinen jääne niemen alkuperäisen kesäasutuksen luonteesta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/217	355	753-410-0001-0085	Hitän kartano	Sipoonlahden rannalla maisemallisesti kauniissa paikassa sijaitseva kartano lähiympäristöineen, vanhempia talous- ja asuinrakennuksia sekä uusi päärakennus 1970-luvulta. Alueella oli asutusta pronssikaudella ja keskiajalla satama oli vilkas kauppapaikka. Kartano muodostettiin rälsstitilaksi 1591. Vanha päärakennus tuhoutunut 1976. Kartanon nykyinen, ulkohaamoltaan porrastuva päärakennus edustaa suhteikasta modernistista, tanskalaisvaihteista arkkitehtuuria. Kaksi asuinrakennusta ja navetta 1910-luvulta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/218	356	753-410-0001-0086	Villa Terrassen	Arkkitehti Pentti Aholan vuonna 1963 suunnittelema, arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen, vähäeleistä puurakennusta edustava, rinteeseen sovitettu vapaa-ajan asunto. Rakennuksen ydinosa oli rakennettu 1950-luvulta ja sitä laajennettiin 1960-luvulla nykyisiin mittoihinsa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/219	357	753-410-0001-0213	Karlsvik	Alueen vanhempaa rannikkoasutusta edustava asuinrakennus ja pihapiiri 1800-1900-lukujen vaihteesta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/220	358	753-410-0001-0219	Ängsholmen, Ängesholmen	Ängesholmenilla sijaitsevan, vuonna 1884 rakennetun huvilan rakennutti Petrus Nordmann. Huvila on vuonna 2000 laajennettu kodinhuoivilla. Kokonaisuuteen on kuulunut vanha torppa 1700-luvulta, hirsisauna (1979), venevaja, kanala, rantahuone ja leikkimökki, rantaniitty ja puutarha.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/221	359	753-410-0001-0231	Rönnäs	Alueen teollisuushistorian muistuma, Kommandiittihtiö K. Hartwallin tehdasrakennuksena aikoinaan vuodesta 1942 toiminut, alun perin 1929 rakennettu "Kanala". "Kanala" rakennettiin paikalle, jonne kommandiittihtiö K. Hartwall muutti tehtaansa nk. portinmökistä Vainuddenin tieltä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/222	360	753-410-0001-0237	Hitantie	Alkuperäisessä asussa säilynyt 1940-luvun lopun omakotitalo Hitän kartanon peltoihin rajautuvalla läntisellä rinteellä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/223	361	753-410-0001-0241	Strandby villa	Vuonna 1899 rakennetun merenrantahuvilan on suunnitellut ja rakennuttanut Erik Ascholin. Huvila on kaksikerroksinen, hirsirunkoinen ja sen puuverhous on valkoiseksi maalattu. Pihapiiri on luonnontilaista rantametsää, siihen kuuluu myös sauna ja liiteri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/224	362	753-410-0011-0017	Högbacka	Högbacka kuuluu Immersbyn alkuperäisiin taloihin. Sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla vanhalla kylänmaalla. Nykyinen päärakennus on pitkäomainen, kaksikerroksinen satulakattoinen rakennus, jossa on frontoni ja parveke sisääntulokuistin päällä, arviolta 1900-luvun alusta. Pihapiirissä lisäksi aittarakennus sekä taaempaa talousrakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/225	364	753-412-0001-0079	Villa Giulia / ent. Åbacka	Åbackan tila on jaettu Vävarsin kantatilasta 1780. 1930-luvulla rakennettu, ajankohdalleen tyypillinen päärakennus sekä suurehko kivenavetta maisemallisesti näkyvällä paikalla peltojen keskellä Pornaistentien varrella.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/226	365	753-412-0002-0002	Filplåts	1500-luvulta tunnettu kantatila, 1600-luvulta ratsutila, jolloin siirrettiin nykyiselle paikalleen. Pihapiirissä laajennettu ja ilmeeltään uudistunut päärakennus 1880-luvulta, pikkumökki on 1920-luvulla sekä navetta vuodelta 1948. Tärkeä osa Hertsbyn kylämaisemaa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/227	366	753-412-0002-0007	Löfkulla	Hertsbyn kyläkokonaisuuteen kuuluva vanha tila. Filplåtsin kantatilasta jaettu 1780 Filplåts ja Lövkulla. Mansardikattoinen poikkipäädylinen kaksikerroksinen päärakennus, (RHR 1920). Luhtiaita, navetta, pitkänurkkainen pikkumökki.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/228	367	753-412-0003-0001	Björkbacka	Erotettu Björnsin tilasta 1830-luvun alussa. Paikalle merkitty Hertsbyn kylään kuuluva kyläalue senaatin kartastossa. Maisemallisesti näkyvällä paikalla säilynyt tilakeskus, jossa kaksi asuinrakennusta; toinen vuodelta 1885, ja toinen ilmeeltään uudistettu vuodelta 1945. Tien varressa komea navettarakennus, johon liittyy kaksi puuverhoitua siipirakennusta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/229	368	753-412-0004-0007	Österkulla	Vanhan Kuninkaantien varressa ilmeeltään varsin hyvin säilynyt ajalleen tyypillinen 1920-luvun taitekattoinen asuinrakennus pihapiireineen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/230	369	753-412-0004-0029	Tallbåskis	Kantatila, joka on mainittu 1500-luvulla, jakamaton vielä 1866. Satulakattoinen 1½ kerroksinen asuinrakennus, pienempi asuinrakennus pihalla. Luhtiaita ja vieressä piharakennus. Suurehko puu/tiilinavetta. Puukujanne. Maisemallisesti kaunis sijainti.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/231	371	753-412-0004-0035	Lindbacka	Vanhan Kuninkaantien varressa ilmeeltään varsin hyvin säilynyt 1930-luvun taitekattoinen asuinrakennus pihapiireineen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/232	372	753-412-0004-0039	Nybacka	Kylätien varressa tunnusomainen, yksityiskohdillaan hieman uudistunut taitekattoinen asuinrakennus 1930-luvulta (RHR 1932).	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/233	373	753-412-0005-0028	Gamla Simos	Hertsbyn kantatila. Asuinrakennus vanhimmilta osiltaan 1800-luvun alusta. Sotilasvirkatalona 1600-luvun lopusta. Siirretty Hertsbyn kyläkeskuksesta varhain, jo 1700-luvulla nykyiselle paikalleen. Kaunis pihapiiri tärkeä osa Hertsbyn kyläkokonaisuutta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/234	375	753-412-0006-0004	Talo Simonmäellä	Puutarhaisella tontilla kaksikerroksinen, mansardikattoinen ja hirsirunkoinen ilmeeltään hieman uudistunut asuinrakennus vuodelta 1880, vanhempi piharakennus.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/235	376	753-412-0006-0005	Solbacka	Maisemassa näkyvästi sijoittuva rinteeseen sovitettu pienehkö satulakattoinen asuinrakennus, jossa huvilamaisia piirteitä, eri aikakausilta, mm jugendtyylisiä ikkunoita.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/236	377	753-412-0006-0050	Påvals	Hertsbyn kyläalueella, kylätien varressa, viljelysten laidassa maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva kylän vanhimpiin kuuluva maatila. Nykyinen päärakennus on 1890-luvulta tai sitä vanhempi. Pihassa lisäksi navetta 1910-luvulta ja luhtiaita.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/237	378	753-412-0006-0051	Solhäll	Hertsbyn kylärinteessä poikkipäädylinen, kaksikerroksinen asuinrakennus 1930-luvulta. Vehreä puutarhapiha. Ulkorakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/238	379	753-412-0007-0005	Rönnkulla	Källpetaksen kantatilasta 1859 erotettu maatila, jossa jugendvaikutteita omaava leveärunkoinen, poikkipäädylinen, mansardikatolla varustettu päärakennus 1900-luvun alusta (RHR 1922). Lisäksi piharakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/239	380	753-412-0007-0055	Lillhelm II	Pientila kylätien varressa, jonka vanhempaa rakennuskantaa edustavat ilmeeltään hyvin säilynyt jugendpiirteitä omaava taitekattoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta, sekä luhtiaita ja navetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/240	381	753-412-0009-0004	Södervik	Perinteinen saaristolaitila, nykyisin kesäasuntokäytössä. Päärakennus on kaksikerroksinen, satulakattoinen, 1900-luvun alusta. Pihapiirissä vanhempia talousrakennuksia, vanhin n. 1880.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/241	383	753-413-0001-0003	Bysbacka	Maisemallisesti näkyvällä ja kauniilla paikalla, Broarsin tilan naapurina, kylänmäen rinteessä sijaitseva asuinrakennus pihapiireineen. RHR 1920, voi olla vanhempikin. Päärakennus luonnonkiviperustalla. Näkyy Högbacken, Walborgsin mäelle.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/242	384	753-413-0001-0037	Nyåkers (entinen Böhle, sama kiinteistönnumero)	Immersbyntien rajautuvassa pihassa on 1910-1930-luvulle tunnusomaisen ulkoasun saanut, harkkoviivijalalla varustettu taitekattoinen asuinrakennus sekä useita maatalouteen liittyviä talousrakennuksia, mm. sementtitiestä muurattu navetta, betoni- ja puurakenteinen kuivaamo sekä pieni lamasalvottu rakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/243	385	753-413-0001-0041	Pitkäkallio	Suullisen tiedon mukaan kiinalaisten linnoitustyöläisten asuinmökki 1900-luvun alusta. Pieni, yksihuoneinen mökki lähellä Broarsin tilaa. Kuusiruutuinen ikkuna. Päärakennus 1990-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/244	386	753-413-0001-0042	Broars	Immersbyn alkuperäisiä tiloja. Sijaitsee Kuninkaan- ja Senaatin kartastoon merkityllä kyläalueella. Rakennuspaikka maisemallisesti kaunis, kyläkukkulan rinteellä vastapäätä Nybondasin ja Walborgsin kyläkukkulaa. Nykyinen päärakennus 1990-luvulta, perinteistä tyylä tavoitellen. Ulkorakennukset vanhempia, mm suurehko hirsinen, pitkänomainen talousrakennus, jossa läpikäynti pihalle. Aittojen rivistö.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/245	387	753-413-0001-0062	Solhem	Rakennusmestarin suunnittelema kaksikerroksinen mansardihuvi. Leveärunko, ristipääty. Useampi rantahuone, joista yksi suurehko.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/246	389	753-413-0002-0066	Bastkläven (ent. Bastklev)	Pienehkö entinen mäkitupa, torppa tms. ulkoasultaan uusittu ja laajennettu asuinrakennus 1860-luvulta Immersbyn tien varrella. Talousrakennus 1920-luvulta. Paikalle merkitty 1870-luvun senaatin kartastossa asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/247	390	753-413-0002-0095	Bys-Bertas	Vuonna 1780 Bertasin tilasta jaettu maatila. Sijaitsee Immersbyssä keskeisellä kylänmäellä, maisemallisesti näkyvällä paikalla. Muistitietoon perustuen vuonna 1735 rakennettu päärakennus on kylän vanhimpia jäljellä olevia rakennuksia. Lisäksi kaksi vanhaa aittarakennusta, uudempi navetta sekä sauna. Lähempänä Immersbyn tietä mansardikattoinen, rapattu navettarakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/248	391	753-413-0002-0113	Söder-Bertas	Vuonna 1780 Bertasin tilasta jaettu maatila. Immersbyn kylän vanhimpia taloja. Erittäin hyvin säilynyt, maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti arvokas kokonaisuus, johon kuuluu historiallisen ulkonäkönsä hyvin säilyttännyt pitkänomainen, satulakattoinen päärakennus 1750-luvulta sekä pitkänomainen hirsinen aittarivistö. Pihapiirin läheisyydessä jyrkähkön rinteiden katveessa on lampi, jonka laidalla vanha sauna. Uudempi tiilinen talli/navettarakennus. Toinen asuinrakennus 2000-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/249	392	753-413-0003-0010	Lönnkulla	Jaettu Sandbackan kantatilasta ennen vuotta 1868. Rakennusryhmä, joka on säilyttänyt hyvin perinteisen ilmeensä ja maisemallisen kokonaisuutensa. Päärakennuksen RHR 1920, oletettavasti vanhempi.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/250	393	753-413-0003-0114	Kivikallio / Sandbacka / Grisas	Sandbacka. Jaettu ennen 1868 Sandbackaksi ja Lönnkullaksi. Immersbyn kylämaisemaa muodostava tilakeskus, jonka päärakennus n. 1920-40-l:n asussa, vanhempia aitta- ja talousrakennuksia. Kuninkaan- ja Senaatin-kartaston kyläalue, historiallinen tielinjaus. Päärakennus suurehko, leveärunkoinen mansardikattoinen rakennus, jossa poikkipääty sisääntulokuihin yhteydessä. Kaksikerroksinen luhtialtta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/251	394	753-413-0003-0115	Björkulla	Tiemaisemaan hyvin näkyvällä paikalla hyvin säilynyt aikaudelle ominainen asuinrakennus 1910-luvulta pihapiireineen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/252	395	753-413-0003-0132	Sälgkulla	Asuinrakennus, jonka vanhin osa 1800-luvun alusta sekä useita tänne siirrettyjä vanhempia ulkorakennuksia. Kokonaisuus, jolla on kulttuurihistoriallista, keräilyyn liittyvää merkitystä Sipoossa. Alkuperäinen talo ollut autiona 1930-luvulla. Tällöin siihen kuuluivat asuintupa, navettarakennus, aitta, riihi ja sauna. Myöhemmin paikalle on kerätty talonpoikaisrakennuksia Sipoosta, mm vanha sotilastorppa Borgbystä (Rönnebacka), Fransaksen vanha suola-aitta sekä savusauna Pohjois-Sipoosta. Lisäksi talonpoikais- rakennuksia muualta Suomesta. Asuinrakennusta on alkuperäisestä laajennettu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/253	396	753-413-0004-0006	Nyåker	Todennäköisesti entinen torpparakennus Immersbyn kylämaisemassa. Nykyisen päärakennuksen vanhimmat osat 1910-luvulta. Päärakennusta laajennettu ilmoitetun rakentamisaikakohdan jälkeen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/254	397	753-413-0004-0058	Lill-Lassas	Immersbyn keskeisellä kylänmäellä, maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla sijaitseva tilakeskus. Paikalle sekä Kuninkaan- että Senaatin kartastoissa on merkitty kyläalue. Päärakennus 1930-luvulta, ajalleen tyyppilinen. Mahdollisesti vanhempia aittarakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/255	398	753-413-0004-0079	Söderäng	Pellon laidassa, Söder-Bertas-tilan läheisyydessä, mäenrinteen alalaidassa sijaitseva perinteiseltä vaikuttava tilakeskusröymä, jonka päärakennus on 1930-luvun lopulta. Pihassa aittoja. Maisemallisesti näkyvä paikka Immersbyn peltoaukeilla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/256	401	753-413-0008-0011	Walborgs	Walborgs kuuluu Immersbyn kantatiloihin. Sijaitsee Kuninkaan- ja Senaatin kartastoon merkityllä kyläalueella, maisemallisesti näkyvällä ja kylän pienmaisemaa muodostavalla paikalla. Päärakennus mansardikattoinen, leveähkörunkoinen 1½-kerroksinen rakennus, nykyinen ulkoasu 1920-luvun paikkeilta (RHR 1920). Pihapiirissä lisäksi toinen, vanhemmalta vaikuttava asuinrakennus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/257	402	753-413-0009-0007	Stenbacka	Luonnonkiviperustukselle rakennettu mansardikattoinen, kaksikerroksinen asuinrakennus (RHR 1920). Sijaitsee maisemaan hyvin näkyvällä paikalla. Pihapiiri. Paikalle merkitty Senaatin kartastoon asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/258	403	753-413-0009-0018	Nybondas	Immersbyn kylämaalla maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla sijaitseva kantatilan pihapiiri. Muodostaa kyläkokonaisuutta. Nykyinen päärakennus 1920-luvulta (RHR 1921). Suurehkoja karjasuoja ja talousrakennuksia, joiden välitse kulkee kylätie. Tilaan kuuluu myös tien toisella puolella sijaitseva jälleenrakennuskauden tyyppitalo ja vanhempi ulkorakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/259	404	753-413-0016-0000	Grankulla	Torppamainen vanha asuinrakennus, joka sijaitsee maisemallisesti erittäin kauniisti sijoittuneena pellon perällä. Säilynyt kokonaisuus. Paikalle merkitty Senaatin kartastoon asuinrakennus. Nykyisen päärakennus ilmeisesti RHR-vuotta 1920 vanhempi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/260	405	753-413-0878-0006	Immersbyn VPK:n talo	Immersbyn kylämaisemaa rikastuttava VPK:n rakennus on suhteikas esimerkki kylämiljöihin oleellisesti kuuluvasta rakennustyyppistä, johon liittyy tunnusomaisena yksityiskohtana letkutorni ja tien suuntaan avautuvat pariovet. Sijaitsee teiden risteyksessä, vastapäätä Bys-Bertasin kylänmäkeä. Rakennuksen vanhin satulakattoinen osa lienee 1950-luvulta ja siihen liittyvä pulpettikattoinen poikkisiipi 1960-luvulta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/261	406	753-414-0001-0015	Aspudden	Tyyliltään klassistinen kesähuvila 1900-luvun alusta ja lähteestä riippuen joko loma-asunto tai talousrakennus vuodelta 1871. Mahdollisesti talousrakennus vuodelta 1935. Hieno kokonaisuus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/262	408	753-414-0001-0093	Myrbacka	Asuin- ja talousrakennuksen pihapiiri arviolta 1930-luvulta sekä 1950- ja 1960-luvun vaihteelle tunnusomainen vapaa-ajan asunto, mahdollisesti Puutalo Oy:n tyyppipiirustusten sovellus, vaakalimilautajulkisivu. Ikkunat ovat säilyneet alkuperäisinä. Ympäristökokonaisuuden kannalta arvokas, rakennukset rakennusajalleen tyyppisiä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/263	409	753-414-0001-0135	Villatwilling ent. Eutas	Eutas-nimisen entisen rusthollin uusrenessanssityylinen päärakennus 1800-luvun loppupuoliskolta, pihalla kasvaa vanhaa puustoa ja lohkokivistä pystytetty aita. Rakennus toimi 1980-luvulla kansakouluna. Rakennus on luultavasti saanut kahden satulakattoisen siiven leimaaman hahmonsä Z.Topeliuksen Björkuddenin mukaan. Rakentajana on mahdollisesti ollut Topeliuksen avulla koulutettu rakennusmestari K.O.Bäckblom, joka rakensi itselleen Bergkullan Simsalön saareen.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/264	410	753-414-0001-0139	Tallbacka	Kaksikerroksinen, jyrkkökökatoinen asuinrakennus, johon liittyy keskiosan kuisti ja sen yläpuolinen parveke. Rakennusajankohdalleen (RHR 1935) tyypillinen talo. Lisäksi suurehko navetta ja pihapiiri tiemaisemassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/265	412	753-414-0001-0153	Gamla Vestanahag	Rannikkotilaan kuulunut keskeinen pihaympäristö, jossa vanha päärakennus ja talousrakennuksia. Rakennustyyppinsä hyvä edustaja, rakennushistorialliset arvot, paikallishistorialliset arvot, ympäristökokonaisuuden ja maiseman kannalta tärkeä.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/266	413	753-414-0002-0031	Skralläs	Säilyneet, vuoraamattomat aitat 1760- ja 1840-luvulta, kaksiosainen luhtiaitta 1800-luvun loppupuolelta. Kiinteistöllä on kolme asuinrakennusta, joista vanhin on 1900-luvulta, toiset 1970- ja 2000-luvulta. Tiilinavetta on vuodelta 1922.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/267	414	753-414-0003-0137	Kallbäckin VPK:N talo	Kyläkeskuksen rakennuskantaan oleellisesti kuuluva VPK:n tornillinen rakennus 1950-luvun lopulta. Tiemaisemassa näkyvällä paikalla sijaitseva paikallinen maamerkki.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/268	415	753-414-0003-0137	Ruxas	Ruxasin tila kuuluu Kallbäckin kantatiloihin, joista on luettelo v. 1543. Kiinteistöllä on jäljellä entinen torppa (RHR 1919) tai työnteikijän asuinrakennus sekä osa entistä päärakennusta. Idyllinen, vähälle käytölle jäänyt hienopiirteinen pienmaisema Kallbäckin kylän keskustassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/269	416	753-415-0011-0001	Hällebo	Suhteikas 1930-luvun kalastajatilän päärakennus Musta-Hevosen vanhimalla asuinpaikalla. Päätysseinässä näkyvä rakenteellinen jako viittaa siihen, että nykyinen rakennus on kehittynyt laajentamalla vanhempaa torparakennusta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/270	417	753-415-0012-0004	Grönaberg	RHR tietoja vailla oleva rakennus Musta-Hevosen vanhimmassa asutuspaikassa. Kivijalalle perustettu rakennus, jossa mittasuhteiltaan korkea sisääntulokuisti. Itäpäätyyn rakennettu koristeellinen 1900-luvun alun aiheita toistava huvilakuisti kivipilarien varaan.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/271	420	753-415-0025-0001	Halsör	Halsören-saaren torppa ja pihapiiri 1800-luvulta kuuluu Sipoon ulkosaariston Kråmaröarna-nimisen saariryhmän 1700-luvulta alkaen muodostuneiden asuinpaikkojen historialliseen kokonaisuuteen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/272	421	753-415-0036-0003	Trutlandet	Fredrik Konstantin Åbergin kalastajatorppa 1890-luvulta. Rakennus on saanut vaikutteensa luultavasti Topeliuksen Koivuniemestä. Säilynyt pihapiiri, muutamia uudisrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/273	423	753-416-0001-0008	Landbo	Perinteisen ilmeensä säilyttännyt pientila jonka rakennukset pääosin 1920-luvulta, pihapiirissä satulakattoinen asuinrakennus ja toinen vanhempi pitkänurkkainen huonokuntoinen asuinrakennus, sekä navetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/274	424	753-416-0001-0040	Lindkuilla (ent.Gästgivars)	Aiempi Gästgivars, kievari 1600–1800-luvuilla. Rakennettu n. 1800-luvun alkupuolella, ulkorakennus 1800-luvulta. Pihapiiri useine ulkorakennuksineen on varsin hyvin säilynyt, päärakennuksen ilme jonkin verran uudistunut korjauksissa, mm ikkunatyyppi muuttunut, hieno kokonaisuus pitkän historian omaavassa kulttuurimaisemassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/275	426	753-416-0002-0058	Torpet	Torpet kuuluu Kirkonkylän vanhimpiin tiloihin. Puistoisessa, ympäristöltään pitkän historian omaavassa kulttuurimaisemassa vuonna 1856 rakennettu päärakennus. Pihapiiriä rajaa aittojen rivistö. Kaksikerroksisessa aitassa merkintä 1804.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/276	427	753-416-0003-0009	Brobörentien muuntaja	Aikainen, rapattu erityisiä arkkitehtonisia yksityiskohtia omaava muuntaja näkyvällä paikalla tiemaisemassa. Maamerkki	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/277	428	753-416-0003-0040	Klockars I	Näkyvällä paikalla Sipoon kirkkojen maisemassa maatilaa vanha pihapiiri, jossa hyvin säilyneet pitkänomainen asuinrakennus 1840-luvulta, aittoja ja navetta. Öljytien ja Brobörentien risteyskässä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/278	429	753-416-0003-0052	Humbleberg / K	Jyrkkäkattoinen, jugendpiirteitä omaava rakennus 1920-luvulta. Sisäänkäyntikatoksessa kivipilarit. Piharakennuksia samalta ajalta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/279	430	753-416-0004-0004	Skoltomten	Rakennusvuosi n.1900. Entinen koulu, nykyisin seurantalo-tyyppisenä kokoonmistilana. Rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan, mutta julkisivut ja ikkunat on uusittu. Julkisivuissa lomautavuoraus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/280	432	753-416-0004-0031	Bäskis	Sijaitsee näkyvällä paikalla Kuninkaantien maisemassa. Päärakennuksen pohjakaava karoliininen, ulkoasu 1920-luvun klassisismia. Vehreä puutarhapiha, jossa komeita pihapiirteitä ja istutuksia sekä ulkoasunsa säilyttänyt leivintupa ja useita talousrakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/281	433	753-416-0004-0051	Berggårdh, ent Tallbacka	Kaksikerroksien mansardikattoinen asuinrakennus. Vanhimmat osat 1900-luvun alusta, laajennettu ja uudistettu 1920-30-luvulla. Julkisivuissa vanha epäsäännöllinen pystyrimavuoraus, lohkokivisokkeli.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/282	434	753-416-0004-0054	Löfkulla (ent. Nedra-Bäskis)	Lövkulla erotettiin Bäskiksen kantatila 1797. Päärakennus 1920-luvulta, julkisivua osin uudistettu. Maisemassa tunnusomainen erityinen taitekattoinen rapattu navettarakennus vuodelta 1926. Näkyvällä paikalla Kuninkaantien maisemassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/283	435	753-416-0008-0063	Rönbacka	Varsin hyvin säilynyt 1½-kerroksinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Lohkokivisokkeli. Vehreä puutarhapiha. Oleellinen osa tiemaisemaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/284	436	753-416-0008-0071	Böle rusthåll	Bölen kylä, Böhle by oli 1500-luvulla oma kylänsä, johon kuuluivat Laulas, Labbas ja Böle. Entinen rustholli, nimimiehen virkatalo ja kestkieveari. Nykyisessä rakennuksessa toiminut apteekki. Rakennus on valmistunut n. 1850-1890 ja sitä on korotettu 1939 ja peruskorjattu/uudistettu myöhemmin. Pihapiiriä rajaavat maatilarakennukset.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/285	437	753-416-0008-0088	Johanneberg	Maisemassa tunnusomainen ilmeeltään hyvin säilynyt maaseudun pihapiiri, jossa edustava jugendpiirteitä omaava päärakennus vuodelta 1913, hirsiaitta ja muita maatilaa rakennuksia.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/286	438	753-416-0008-0089	Ängskulla	Näkyvällä paikalla maisemassa vanhempi asuinrakennus vuodelta 1842, ikkunat peitety levyillä, Toinen asuinrakennus ja piharakennus ovat 2010-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/287	439	753-416-0008-0092	Grönkulla	Suuri, kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus Kirkonkyläntien maisemassa. Asuinrakennus vuodelta 1819, malliltaan seudulla poikkeava. On mahdollista, että talo on rakennettu vanhoista hirsistä tai korotettu myöhemmin kaksikerroksiseksi. Kiinteistöllä toinen asuinrakennus vuodelta 2007 ja eri ikäisiä talousrakennuksia, RHR-rekisterin mukaan vuosilta 1900, 1978 ja 1995.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/288	440	753-416-0009-0008	Knuts, kappalaisen virkatila	Päärakennus vuodelta 1879. Kirkkoherran pappila, ollut kappalaisen virkatila. Puutarhaisessa pihapiirissä ulkorakennuksia vuodelta 1880.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/289	441	753-416-0010-0013	Kanttorinrinne	Valtakunnallisesti merkittävällä alueella maisemassa näkyvällä paikalla sijaitseva satulakattoinen kuistilla ja taitekattoisella frontonilla varustettu asuinrakennus pihapiireineen. Seurakunnalle kuulunut rakennus lienee 1900-luvun alkupuolelta, näkyy 1930-l ilmakuvasa, kuuluu Nikkilän sodanjälkeiseen rakennusperintöön. Pihapiirissä 2 puurakenteista talousrakennusta. Paikalle merkitty kylämäistä asutusta 1873 Senaatintartastossa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/290	442	753-416-0011-0046	Tallkulla	Maisemassa näkyvästi sijoittuva, hyvin aikakautensa piirteet säilyttänyt asuinrakennus. (RHR 1927) pihapiireineen, puukujan ja navetta	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/291	443	753-416-0011-0048	Fjällbo	Maatilan pihapiiri, jossa taitekattoinen, poikkipäädylinen 1920-luvun asuinrakennus ja piharakennuksia. Hyvin säilynyt, sijaitsee näkyvällä paikalla Jokivarrentien maisemassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/292	444	753-416-0011-0058	Bergåsa	Jugendtyylinen maalaisrakennus 1930-luvulta Jokivarrentien maisemassa hyvin näkyvällä paikalla sijaitseva 1930-luvun asuinrakennus, johon liittyy jugendvaikutteisia osaltaan uudistuneita piirteitä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/293	445	753-416-0011-0060	Labbas	Labbaksen kantatila kuului vanhaan Bölen kylään. Näkyvällä paikalla Kuninkaantien maisemassa hyvin säilynyt päärakennus RHR-rekisterin mukaan vuodelta 1919. Pihapiirissä pienempi asuinrakennus ja useita talousrakennuksia, joista osa 1800-luvun alusta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/294	446	753-416-0012-0002	Ruumishuone	1822 rakennettu, alunperin kaksiosainen hirsinen rakennus, jonka keskellä portti. Toinen puoli tulisijallinen kokoushuone, toisen osan alla ruumiskellari.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/295	448	753-416-0012-0016	Bålan, Nikkilän koulukeskus	Kyrkoby Folkskola. 1920-30-luvun klassisismia edustava, arkkitehti L. E. Hansténin suunnittelema rakennus. Laajennus matalammilla, modernistisilla lisäsiivillä 1961 alkaen arkkitehti Erik Kråkströmin suunnitelmien mukaan. Osa Nikkilän koulukeskusta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/296	447	753-416-0012-0016	Bålan Sibbo gymnasium	Vuonna 1987 valmistunut postmodernistisia piirteitä omaava lukiorakennus. Kaupunkikuvassa tunnusomainen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/297	449	753-416-0012-0019	Sipoon uusi kirkko ja makasiini / Sinno Nya kyrkan	Tiilirakenteinen, arkkitehti Theodor Deckerin suunnittelema uusgoottilainen pitkäkirkko vuodelta 1885. Sijaitsee näköetäisyydellä keskiaikaisesta kivikirkosta valtakunnallisesti arvokkaassa Sipoon kirkkojen maisemakokonaisuudessa. Pitäjänmakasiini, vuodelta 1773, siirrettiin Tiilimäelle nykyisen Sipoon uuden kirkon paikalle 1829. Rakennusta korjattiin 1830-luvun alussa. Nykyiselle paikalleen makasiini siirrettiin 1880-luvun alussa kun uutta kirkkoa alettiin rakentaa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/298	450	753-416-0012-0148	Prästgården, Valon kappeli	Arkkitehti professori Hilding Ekelundin suunnittelema vuonna 1971 valmistunut siunauskappeli, Valon kappeli. Sisällä taiteilija Rut Brykin seinäreliefi Getsemane.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/299	451	753-416-0012-0148	Prästgården , Sipoon kirkonkylän pappila, Pappilanmäki	Alkuaan empiretyylinen pappilarakennus vuodelta 1845 ja renkitypa RHR 1899. Rakennus on yksikerroksinen ja satulakattoinen. Rakennusta on jatkettu vuonna 1895, miltä ajalta peräisin ulkovuorauksen uusrenessanssiasu. Pappila sijaitsee Kirkonkylän viljelysmaiseman keskellä, ja on kirkkojen rinnalla RKY-alueen tärkeä maisemallinen kiintopiste. Kokonaisuuteen liittyy puistomainen piha-alue kivimuureineen ja maisemapuineen, tien reunalla pitkäomainen talousrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/300	452	753-416-0012-0148	Sipoon vanha kirkko, kellotapuli ja siunauskappeli	Kiinteistöllä sijaitsee Sipoon keskiaikainen kivikirkko, kellotapuli vuodelta 1811 ja v.1971 valmistunut, arkkitehti Hilding Ekelundin suunnittelema siunauskappeli. Kokonaisuus on keskeinen osa valtakunnallisesti arvokasta Sipoon kirkkojen muodostamaa kulttuurimaisemaa ja rakennusperinnön arvokohde.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/301	454	753-416-0013-0000	Nyåkers	Kiinteistöllä pienehkö hiljattain kunnostettu luonnonkivisokkelilla seisova satulakattoinen asuinrakennus (vuodelta 1883), lisäksi vaja ja saunarakennus 1900-luvun alusta, pihan perällä aumakattoinen päärakennus 1990-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/302	455	753-416-0014-0003	Holmberg	Kapeahko, mansardikattoinen asuinrakennus Hindsbyntien ja Sipoonjoen rantamaisemassa. Senaattikartastossa paikalle merkitty asuinrakennus. RHR 1920, voi olla vanhempikin.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/303	456	753-416-0015-0001	Karlsvik	Pitkänurkkainen asuinrakennus, joka on yksi vanhimpia alueella säilyneitä vähävaraisemman väestön 1800-luvun asuinrakennuksia. Sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla alueella lähellä Sipoon kirkkoja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/304	457	753-416-0016-0003	Karlsberg	Maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva hyvin säilynyt 2000 luvulla laajennettu taitekattoinen aikakaudelleen ominainen asuinrakennus 1920-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/305	458	753-416-0016-0022	Lindnäs	Kaksi asuinrakennusta, nuorempi 2010-luvulta ja vanhempi, entinen kauppa 1800-luvun lopulta, ilmeeltään muuttunut. Pihassa lisäksi vanhempi luhtiaitta ja pitkänurkkainen hirsirakennus. Sijaitsee teiden risteyksessä, Sipoon kirkkojen maisemassa hyvin näkyvällä paikalla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/306	459	753-416-0018-0002	Vilhelmsro	Asuin-/liikerakennus 1910–20-luvulta vastapäätä Lindnäsia. Rakennuksessa on toiminut aiemmin Lindnäs talossa ollut kauppa ja 1980-luvulla hautausliike. Sijaitsee teiden risteyksessä Sipoon kirkkojen maisemassa hyvin näkyvällä paikalla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/307	460	753-416-0021-0033	Laulas	Laajennettu mutta perinteisen ilmeensä säilyttänyt tilakeskus, jonka vanhimmat osat ovat 1830-luvulta. Rakennusten rajaama pihapiiri. Kantatila, joka on mainittu 1500-luvulla, jakamaton vielä 1866.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/308	461	753-416-0022-0006	Brobölen mylly	Patorakenteita mm. kivinen holvi, jotka ovat Sipoon viimeisiä vesimyllyn jääniteitä. Mylly perustettiin vuonna 1828 ja siirrettiin sittemmin joen länsirannalle. Mylly purettiin 1970-luvulla.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/309	462	753-416-0022-0030	Staffas	Staffas kuuluu kylän kantatiloihin. Paikalle merkitty talo kuninkaankartastoon. Sijaitsee Sipoon kirkkoja ympäröivässä peltomaisemassa, viljelyaukean reunalla. Kiinteistöllä kaksi asuinrakennusta, päärakennus RHR mukaan 1920-luvulta, oletettavasti kuitenkin paljon vanhempi, toinen asuinrakennus vuodelta 1945. Piharakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/310	463	753-416-0024-0004	Räkulla / Rökulla	Aiemmin seurakunnan torppa; asuinrakennus 1800-luvulta, hirsissä merkintä 1773. Rakennus on uusittu julkisivujen osalta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/311	464	753-416-0025-0011	Airila	Kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva oletettavasti nykyiselle paikalle 1950-luvulla siirretty vanhempi satulakattoinen asuinrakennus, johon liittyy aumakattoinen lasikuisti ja 6- ruutuiset kitatut ikkunat (RHR 1956). Vehreä pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/312	465	753-416-0025-0012	Kirkonkylän koulu / Svenska samskolan	Entinen Kommunala mellanskolan, kunnallinen keskikoulu. Arkkitehti L. A. Hansténin suunnittelema, 1950-luvulle tyypillinen koulurakennus. Ruskeasävyinen rappaus, satulakatto, tiilikate.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/313	466	753-416-0028-0004	Kanttorila	Pappilan ja kirkkojen ympäristöön kuuluva 1940-luvun lopulla (1948 RHR) rakennettu aikaansa hyvin edustava satulakattoinen kanttorin asuinrakennus. Sijoittuu pappilan viereen peltojen ympäröimään saarekkeeseen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/314	467	753-416-0029-0001	Falsterbo	Kuninkaantien varressa taitekattoinen aikakaudelleen tyypillinen 1940-luvun asuinrakennus sekä pihaa rajaava suurehko pystyrimavuorattu talousrakennus. Vehreä pihapiiri pihapiineen.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/315	468	753-416-0029-0003	Stigars	Maisemassa näkyvästi sijoittuva, hyvin säilynyt rapattu pientalo 1950-luvulta (RHR 1950). Rakennukseen liittyy erityisenä yksityiskohtana puolikaaren muotoinen lasikuisti jonka päällä parveke, alkuperäiset kitatut puuikkunat. Vehreä puutarhapiha.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/316	469	753-416-0029-0004	Lysekil	Hyvin säilynyt 1950-luvulle tyypillinen satulakattoinen asuinrakennus pihapiireineen (RHR 1950), maisemallisesti tärkeä pihapuustoa, mm tammia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/317	470	753-416-0035-0069	Sipoon kunnantalo / Sipoon tietukikohta	Entinen Lival Oy:n laboratorio- ja toimistorakennus, jonne Sipoon kunnantoinisto muutti vuokralle vuonna 2020. Arkkitehtuuriltaan kiinnostava ja omaperäinen rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/318	473	753-416-0044-0000	Lival Oy:n rakennukset / Lival-Storkärr	Arkkitehtuuriltaan omaperäiset ja kiinnostavat toimisto- ja tehdasrakennukset pääosin 1990-luvun alusta. Maakunnallisesti arvokkaita kohteita Lival Oy:n entinen pääkonttori, vierastalo sekä laboratorio- ja toimistorakennus. Alueella myös paikallisesti arvokasta, Lival Oy:n vanhempaa tuotantorakennuskantaa 1970- ja 1980-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/319	474	753-416-0059-0004	Nygård	Erotettu Torpet-tilasta 1850. Päärakennus 1930-luvulta. Vanha puusto, puistomainen pihapiiri ja tien vieressä iso navettarakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/320	476	753-416-0065-0000	Nissebo	Matala kallioniemi, maisemallisesti näkyvä ryhmä punamullattuja hirs- ja rankarakenteisia ranta-aittoja lähellä rantaviivaa, punamullattujen asuin- ja talousrakennusten leimaamassa rantamaisemassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/321	477	753-418-0001-0003	Holmarna: Skyttenskar	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustavan cottage-tyyppisen huvilan suunnitteli arkkitehti Gustaf Nyström vuonna 1894 raatimies Walter Heimbürgerille. 1920-luvulla laajennus 1800-luvun tyyppisiä yksityiskohtia jatkaen. Huvilamiljööseen kuuluvat talousrakennukset, leikkimökki, uimahuone, talousrakennukset, puutarha ja kivipengerrykset sekä entisen höyrylaivalaiturin portti. Saaressa mm. Toivo Jäntin suunnittelema Puutalo Oy:n vapaa-ajan asunto (1961). Löparön kartanon 1700-luvulla perustama torppa, ks. lohokottu kiinteistö 418-1-289.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/322	478	753-418-0001-0004	Königsberg, Eriksnäs	Königsbergin saaristohuvilan rakennutti helsinkiläinen krouvari Karl König vuonna 1886. Puuvuorattu, kaksikerroksinen, satulakattoinen, avokuistilla varustettu edustava hirsihuvila maisemallisesti näkyvällä paikalla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/323	479	753-418-0001-0018	Svedjeholmen	Vuonna 1895 rakennettu, kaupunginviskaali Adolf Mestertonin rakennuttama huvila sijaitsee Svedjeholmenilla paikassa, jossa on suojaista satama. Suunnittelija ei ole tiedossa. Hirsihuvila on kaksikerroksinen ja satulakattoinen. Saaressa vanhoja pihapiirin rakennuksia ja vanha kivijalka.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/324	481	753-418-0001-0088	Korpholmsudd (Vila Ersta)	"Vila Ersta". Vuonna 1919 rakennettu kaksikerroksinen satulakattoinen, ajan arkkitehtuurivirtauksia edustava huvila. Suunnittelija on tuntematon, todennäköisesti arkkitehti. Huvilan rakennutti pankkiiri John Kristian Thomé. Rantasauna 1950-luvun lopulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/325	482	753-418-0001-0103	Talludden (ennen Lindudden)	Löparön kartanonherran rakennuttama näytävä, symmetrinen, klassistinen, kaksikerroksinen, satulakattoinen hirsihuvila 1860-luvulta, lisäksi puutarha ja uimahuone.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/326	483	753-418-0001-0141	Löparö-Skata	Arkkitehtien Mirja ja Heikki Castrénin suunnittelema, saariston kalliomaastoon sovitettu kesämökki- ja saunarakennusryhmä 1950- ja 1960-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/327	484	753-418-0001-0144	Mattsas	"Hyddan" nimellä kulkeva paikka on kuulunut Löparön kartanoon. Rakennus on RHR-tietojen mukaan saariston vanhimpia, vuodelta 1800. Tyyppinen, yksitupainen eteiskamarillinen rakennus ja hieno pihapiiri.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/328	485	753-418-0001-0150	Hemudden	Jälleenrakennuskaudella muodostunut saaristolaisasutus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/329	486	753-418-0001-0166	Matsas	Alun perin itsenäinen tila, myöhemmin Löparön kartanon torppana palvellut, paritupatyypinen Matsas on mahdollisesti 1700-luvun lopulta. Nimismies Henrik Tallgren osti Matsaksen 1846. Tupa on mahdollisesti ollut sisäänpäinlämpiävä savutupa. Tuvan puoli on rakennuksen vanhin osa. Lisäksi aitta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/330	487	753-418-0001-0191	Gräskärin kummeli	Gräskär, Suomen korkein kivikummeli. Harmaakivestä muurattu nelikulmainen tornikummeli. Päällä on nykyisin valolla varustettu linjataulu.	Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/331	488	753-418-0001-0240	Löparö gård, Löparö torppa	Satulakattoinen torppa ja pihapiiri Löparön kartanon päärakennuksen läheisyydessä, mäenkumpareella pellon laidalla. Hirsirakenteinen piharakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/332	489	753-418-0001-0240	Löparögård	Klassismia edustava, kivistä ja tiilestä muurattu kartanon linnanmainen päärakennus ja pihapiiri, jossa ainakin kivinen talli ja hirsinen viljamakasiini lienevät päärakennuksen ikäisiä. Päärakennuksen on suunnitellut kartanon omistaja, Suomenlinnan linnoitustöissä toiminut insinöörikapteeni Henrik Tallgren 1860-luvulla. Kartanon lähellä olevassa metsässä on jäännöksiä 1500-luvun salpietariuneista. Kartanoa ympäröivälle kulttuurimaisemalle ovat leimallisia vaihtelevat niittynäkymät.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/333	490	753-418-0001-0264	Villa Löparö	Huvilan oletetaan olevan Löparön kartanon entinen päärakennus, joka on rakennettu 1800-luvun alussa ja siirretty nykyiselle paikalleen meren rantaan vuonna 1866, sen jälkeen hirsirunkoista rakennusta on laajennettu. Lisäksi puutarha, vanha aitta ja sauna.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/334	491	753-418-0001-0289	Torpet	Löparön kartanon 1700-luvulla perustetun torpan paikalle 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa rakentunut saaristolaisympäristö. Vanhoja ulkorakennuksia, mm. hirsinavetta ja kivistä rakennettu lampola sekä venevaja. Huvilavahdin asunnoksi 1890-luvulla Helsingistä siirretty hirsinen asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/335	492	753-419-0001-0023	Bergshyddan	Pienehkö, matala hirsinen asuinrakennus, jonka rakennusvuodeksi RHR:ssä on annettu 1750. Sijaitsee mäen laella, ympärillä vanhaa havupuustoa. Kokonaisuudessaan jokseenkin hyvin säilynyt hirsinen asuinrakennus 1700-luvulta	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/336	493	753-419-0001-0044	Kavals ja Nyåker	Kavals on Lill-Massbyn Senaatin kartastoon merkittyyn kuloalueeseen kuuluva kantatila, joka on mainittu 1543. Maisemallisesti näkyvällä paikalla Massbyntien varrella sijaitseva tila. Kaksi asuinrakennusta RHR-tietojen mukaan vuodelta 1919. Hyvin säilynyt pihapiiri aittoineen, 1930-l:n jälkeen rakennettu mielenkiintoisen näköinen navetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/337	494	753-419-0001-0054	Rospiggen	Kalliolla kohoavan, poikkipäädyillä ja etelään avautuvalla altaanilla varustetun, mansardikattoisen huvilan on rakennuttanut Sähköyhtiö Strömbergin perustaja, insinööri Gottfried Strömberg n. 1918. Pihapiirissä punamullattuja talousrakennuksia.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/338	495	753-419-0001-0058	Gumbo shop	1900-luvun alun puinen asuinrakennus, tärkeä osa Gumbostrandin kyläen maisemaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/339	496	753-419-0001-0058	Gumbo shop, tallit	Vuonna 1939 rakennetut matalat, pulpettikattoiset varastorakennukset ovat alkuaan olleet saariston huvilanomistajille vuokrattuja autotalleja ja varastoja. Rakennukset ovat tärkeä osa Gumbostrandin ja saariston huvila-asutuksen historiaa. Rakennusrivien rajaama aukiota on tunnusomainen osa Gumbontien kylämaisemaa.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/340	497	753-419-0001-1089	Björkberga	Gumbostrandin koulun vieressä sijaitseva entinen torpparakennus, jonka paikalla on ollut torppa jo 1770-luvulla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/341	498	753-419-0002-0075	Styrmans	Styrmans on Lill-Massbyn alkuperäisiä kantatiloja, joka mainitaan jo 1543. Nykyinen päärakennus (RHR 1898) sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla mäen rinteessä Kuusia ja Kavalsia etäämmällä Sipoonjoesta. Puistomainen pihapiiri, vanhaa puustoa, aitta, piharakennuksia ja suuria eri ikäisiä maatalouteen liittyviä talousrakennuksia. Kiinteistöllä myös kaksi muuta asuinrakennusta 1970- ja 2010-luvuilta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/342	499	753-419-0003-0017	Grönkulla	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, K.O. Bäckblomin varatuomari Lennart Aspegrenille vuonna 1919 rakentama kaksikerroksinen, hirsirakenteinen ja puuverhoiltu huvila, jossa on mansardikatto ja lasiveranta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/343	500	753-419-0003-0031	Kuus	Vanhalla kyläalueella sijaitseva 1500-luvulta tunnettu kantatila. Söderkullantien ja Sipoonjoen maisemassa näkyvä rakennusryhmä, johon kuuluu kaksi korjauksissa ilmeeltään osin uudistunutta asuinrakennusta, joista vanhempi on RHR-tietojen mukaan vuodelta 1749. Pihapiirissä lisäksi ryhmä talousrakennuksia mm luhtiaitta, navetta ja riihi. Ingmans lanthandel kauppa toimi Kuusissa 1900-luvun alusta aina 1970-luvulle. Nykyisin Kuusissa toimii yksityinen päiväkot.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/344	502	753-419-0004-0021	Värvik (Villa Värvik)	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, hyvin säilynyt Söderkullalandetin ensimmäinen huvila vuodelta 1891. Luultavasti arkkitehdin suunnittelema, rakennuttajana tri Karl Holm. Kiinteistöön kuuluu päähuvilan lisäksi sauna, leikkimökki, pikkuhuvila 1930-luvulta, venevaja, joka sijaitsee nykyisin naapurin mailla, mökki 1950-luvulta, arkkitehti Paula Pihkalan suunnittelema sauna (1967). Katettu kaivo. Mankelihuone, jääkellari ja uimahuone on purettu, samoin yhteyslaituri. Suuri puutarha, nykyisin vain osittain viljelty, vanhoja suuria lehtipuita.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/345	503	753-419-0004-0039	Högbacka	Immersbyn kyläalueen laidalla, senaatin kartastossa kyläalueeseen kuuluvalla paikalla sijaitseva pienehkö asuinrakennus. Mahdollisesti alun perin sotilastorppa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/346	504	753-419-0004-0076	Rauhamäki	1½-kerroksinen, poikkipäätyinen asuinrakennus Massbyssä. Sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla. Tiilikatto. Pysty-vaaka-pysty jako julkisivussa, T-ikkunat. Vaikuttaa säilyneen suuremmista muutoksista. RHR 1920, voi olla vanhempi. pihapiirissä huonokuntoisia vanhoja talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/347	505	753-419-0004-0109	Mass-Bybacka	Maisemassa näkyvällä paikalla vanha pihapiiri, jossa pienehkö pitkänurkkainen rakennus 1800-luvun puolivälistä sekä korkealla satulakatolla ja poikkipäädellä varustettu 1900-l alulle tyypillinen asuinrakennus. Lisäksi talousrakennuksia ja sauna.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/348	506	753-419-0004-0117	Bergs	Sipoonjokilaakson maisemassa näkyvästi sijoittuva 2-kerroksinen aumakattoinen rakennusajankohdalleen 1920-30-luvulle tyypillinen asuinrakennus. Julkisivut ovat korjausten yhteydessä yksityiskohdiltaan hieman muuttuneet. Kokonaisuuteen liittyy hoidettu pihapiiri sekä joen rannassa sijaitsevat punamullatut vanhat talousrakennukset.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/349	507	753-419-0004-0126	Varpudden I	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava kaksikerroksinen, vuonna 1914 rakennettu, keltaiseksi maalattu jugendhuvila ja talousrakennus vuodelta 1928.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/350	510	753-419-0004-0172	Solhem	Taasjärven itäisen rantavyöhykkeen loma-asutuksen varhaisvaihetta edustava, 1930-luvun modernismia edustava, ominaispiirteiltään hyvin säilynyt vapaa-ajan asunto.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/351	511	753-419-0004-0173	Lassila	Hoidetulla pihalla harjakattoinen puolitöistakerroksinen mökki, joka edustaa 1930-1950-luvulle ominaista rakennustapaa. Ominaispiirteiltään melko hyvin säilynyt.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/352	512	753-419-0004-0180	Aakoo / Arkkitehtikillan maja	Arkkitehtiopiskelijat Kimmo Lylykangas ja Nina Välkepinta mukauttivat rakennusopin harjoitustyöhön perustuvaa suunnitelmaa, jonka perusteella Majan rakentaminen toteutettiin vuosina 1992-2003.	Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/353	513	753-419-0004-0199	Björkbacka	"Martins" on yksi Söderkullalandetin neljästä 1920-luvun pysyvästä asuinpaikasta. Asuinrakennus, joka on alun perin valmistunut 1880-luvulla, on säilynyt ilmeiltään perinteisenä saaristolaisrakennuksena.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/354	514	753-419-0004-0204	"4" Taasjärventie	Taasjärventien koillispuolen rantavyöhykkeelle 1930-luvulta alkaen syntyneitä loma-asutusta edustava rakennus, jonka suunnittelija on arkkitehti Toivo Löyskä. Alueella poikkeuksellista, modernistista arkkitehtuuria edustava, ominaispiirteiltään hyvin säilynyt rakennus ympäröivine metsäpihoineen on rakennushistoriallisesti kiinnostava esimerkki toistaiseksi melko vähän tutkitusta arkkitehtuurin lajista.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/355	518	753-419-0004-0269	Solberg	Metsäisellä rantatontilla 1930-luvulta 1960-luvulle rakentunut kokonaisuus, jonka päärakennus on tyyppirakentamista edustava, ominaispiirteiltään hyvin säilynyt "Muurame"-mökki. Rannan lähellä oleva pieni hirsimökki edustaa asutuksen varhaisvaihetta ja rantasauna on arkkitehtuuriltaan viimeistelty.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/356	519	753-419-0004-0273	Rantakallio	Taasjärven itäisen rantavyöhykkeen loma-asutuksen vanhinta vaihetta edustava, ominaispiirteiltään melko hyvin säilynyt 1930-luvulla rakennettu huvila, jossa on 1910-1930-luvun huvila-arkkitehtuurille tyyppillisiä piirteitä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/357	521	753-419-0004-0282	Syrjälä	1940-luvulla valmistunut kesämökki sijaitsee puistomaisen pihan ylärinteessä. Rakennuksessa on kaksi toisiinsa liitettyä volyymia, joista pääosa on puolitöistakerroksinen ja kuistiosa yksikerroksinen. Rakennuksessa on alkuperäiset ikkunat ja se on ominaispiirteiltään hyvin säilynyt.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/358	522	753-419-0004-0283	Rintelä	Aidatulla, kallioisella rinnetontilla on pääarakennuksen lisäksi kaksi arkkitehtuuriltaan laadukkaasti suunniteltua talousrakennusta. Päärakennus on 1940-luvulla rakennettu yksikerroksinen rakennus, jossa on suuret lasilliset puikkunat ja vinopaneloitu ovi. Rakennusten suunnittelija on todennäköisesti rakennusmestari Erkki Suvanto.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/359	523	753-419-0004-0308	Solhäll	1900-luvun alun pienehkö, melko hyvin säilynyt, poikkipäädellä varustettu ja kuistilla laajennettu mansardikattoinen asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/360	525	753-419-0004-0315	Lahtela	Taasjärven itäisen rantavyöhykkeen vapaa-ajan asutuksen varhaisvaihetta edustava huvilan pihapiiri, jonka päärakennus on tyhjiällä ja huonokuntoinen. 1900-luvun alkuvaiheelle tyypillinen saunarakennus on hyvin säilyttänyt ominaispiirteensä.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/361	526	753-419-0004-0324	Kiviharju II	Kiviharju II ja rannanpuoleinen kiinteistö Kiviharju muodostavat yhteisen pihapiirin. Hoidetulla, puutarhamaisella pihalla on liuskekivipolkuja ja -portaita, istutuksia ja koristeallas. Päärakennus on rakennettu 1930-luvun lopulla vakituisiksi asunnoksi.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/362	527	753-419-0004-0377	Majkär	Mäellä kylätien varressa sijaitseva vanha asuinpaikka, jolla on luonnonkivisokkelilla seisova satulakattoinen asuinrakennus, arviolta 1900-luvun alusta, mahdollisesti osin vanhempi, vanhat pariovet säilyneet, uusi peltikate	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/363	528	753-419-0004-0406	Villa-Grynbo	Taasjärventien itäpuolelle 1940-luvulla levinnyttä asutusta edustava, ominaispiirteiltään hyvin säilynyt, tyypillinen jälleerakennuskauten pienehkö asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/364	529	753-419-0004-0407	Metsäkunnas	Nurmipihalla 1940-luvun neliömäinen rakennus, jossa säilyneitä funkisarkkitehtuurin piirteitä. Rakennusta on peruskorjattu ja laajennettu pohjois- ja itäpuolelle. Pihapiirissä kaksi uudempaa pulpettikattoista talousrakennusta ja harjakattoinen talousrakennus 1950-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/365	530	753-419-0004-0417	Ahtila	1940-luvun lopulta periytyvä kaksikerroksinen aumakattoinen, rapattu puurakennus, jonka arkkitehtuurissa näkyy modernismin ja klassismin piirteitä. Tärkeä osa Mörtträsketin maisemaa. Rakennus on toiminut Ahtilan toipilassairaalan päärakennuksena vuodesta 1956 vuoteen 2015, jolloin sairaalan toiminta loppui.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/366	531	753-419-0004-0501	Östergård	Nykyisin pitkähkön metsätien päässä sijaitseva pelto ja pihapiiri muodostavat idyllisen maiseman. Paikalle merkitty Senaatinkartastoon Inmans niminen talo. Senaatinkartastoon merkityt pellot pääosin metsittyneet.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/367	532	753-419-0004-0601	Kaksi talousrakennusta Söderkullantie, Sipoonjokilaakso	Maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla, Söderkullantien ja Sipoonjoen maisemassa sijaitsevat hirsirakenteiset talousrakennukset.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/368	533	753-419-0004-0655	Rosberga II	Nurkkakiville perustettu 1900-l alun piirteet hyvin säilyttänyt satulakattoinen asuinrakennus, T- malliset ikkunat ja pariovi, avokuisti myöhemmin uusittu (RHR 1909).	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/369	534	753-419-0004-0713	Ugglebo	Metsäisessä rinteessä sijaitseva 1930-luvun kesäasunto. Omaleimainen rakennus, jossa ikkunaluukut, on tärkeä osa Gumbostrandin kylätien maisemaa.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/370	535	753-419-0004-0717	"2" / "3" Taasjärventie 142-22	1940-luvulla valmistuneessa, rannansuuntaisessa rakennuksessa on kahteen suuntaan kallistettu pulpettikatto ja järven puolella terassi. Kapealla rantapihalla on pulpettikattoisen talousrakennuksen lisäksi sauna.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/371	536	753-419-0004-0723	Björkudd	Saaristolaisasutukseen kuuluva navetta arviolta 1900-luvulta ja punainen (asuin-)rakennus 1930-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/372	537	753-419-0004-0762	Bäckängen	Puinen asuinrakennus 1900-luvun alkupuoliskolta, pyöreä ullakon päätyikkuna ja frontoni rakentamisajankohdan tunnusmerkkejä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/373	538	753-419-0004-0770	Märtas	Saaristolaisasutusta edustava ympäristökokonaisuus. Harjakattoinen, koristeellisella poikkipäädellä varustettu asuinrakennus, lasikuistissa jugendikkunoiden puitejakoa mukailevat ikkunat. Hyvin hoidettu, monipuolisin puutarhaistutuksin jäsennetty piha-alue ja rannan puoleisia talousrakennuksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/374	539	753-419-0004-0877	Hansas	Seuraintalo (Södra Sibbo ungdomsföreningen), rakennettu 1908 ja siten Sipoon vanhin varta vasten seuraintaloksi rakennettu rakennus. Rakennusajankohdalle tyypillisiä jugendaihteita ulkoarkkitehtuurissa, lisäksi myöhempiä lisäyksiä. Rakennuksessa toiminut jonkin aikaa Massby småskola. Myös puhelinkeskus on vuokrannut tiloja seuraintalosta. Rakennuksessa oli alkujaan koristeellinen, kaksikerroksinen avokuisti ja parveke.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/375	540	753-419-0004-0883	Vita villan	Rakenteeltaan poikkeava pystyhirsirakennus 1700-luvun lopulta. Tila on kuulunut Söderkullan kartanoon ja liittyy oleellisesti sen historiallisiin vaiheisiin.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/376	541	753-419-0004-0885	Henriksdal	Pitkänomainen, yksikerroksinen asuinrakennus, joka Ekbackan talon tapaan rajaa peltoa ja tietä osana rivimäistä kylämaisemaa. RHR-tietojen mukainen rakennusvuosi 1800. Rakennuksessa toimi jonkin aikaa Axel Ingmanin kauppa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/377	542	753-419-0004-0923	Molnträsket	Pilvijärven uimaranta. Paikassa, jossa Senaatin kartastoon on merkitty pelto ja torppa. Pienhkö torppamainen rakennus, ei RHR tietoja. Uimarantaan liittyvien toimintojen käytössä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/378	544	753-419-0004-0967	Solvikvillan	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, professori Gustaf Nyströmin suunnittelema uusrenessanssivuvila vuodelta 1892, rakennuttajana prof. Hugo Holsti. Huvilan muutoksia on vuonna 1936 suunnitellut arkkitehti Elli Ruuth. Huvilaan kuuluu lisäksi jääkellari, sauna (uusittu), liiteri (laajennettu) sekä muualle siirretty venevaja. Kiinteistöllä on kolme muutakin eri ikäistä vapaa-ajan asuntoa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/379	545	753-419-0004-0967	Solvikvillan, Simalön renkitupa, Mossängen	Simalön renkitupa "Mossängen" on rakennettu 1800-luvun alussa ja siirretty nykyiselle paikalleen 1962. Pitkänomainen rakennus sijaitsee rantaan ulottuvan kapian viljelyalueen päässä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/380	546	753-419-0004-1091	Rönnudd	1900-luvun alun mansardikattoinen asuinrakennus joka sijaitsee näkyvällä paikalla Gumbostrandin kylämaisemassa etenkin mereltä katsottuna.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/381	547	753-419-0004-1096	Bergkulla	Bergkullan torppa 1800-luvulta, jonka vanhasta rakennuskannasta on säilynyt levyverhottu hirsinen päärakennus, typologian perusteella 1800-luvun keskivaiheilta säilyneet aitta sekä hirsirakenteisen navetan ja lautarakenteisen ladon käsittävä sivurakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/382	548	753-419-0004-1119	Enbacka	Vuosina 1925-1926 rakennettu Skogsbackan uudistilan päärakennus, kunnostettu pääosin perinteisin menetelmin 2000-2001.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/383	549	753-419-0004-1215	Matildebo	Kuninkaankartastoon 1770-luvulla merkitty asuinrakennuspaikka, saaristolinkkeinoja edustava monipuolinen kokonaisuus paikalla, jossa on asuttu pitkään. Veneenrakentajasuvun tila. Vanha asuinrakennus vuodelta 1901 ja arkkitehti Lindforsin suunnittelema tiilinen päärakennus vuodelta 1974, talousrakennuksia ja Sumpuddenin puolella veneenrakennuselinkeinoon liittyviä rakennuksia ja Simalö FBK:n paloketukutorilla varustettu rakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/384	550	753-419-0004-1223	Söderbacka	Kuninkaankartaston mukaan Söderkullaländetin vanha asuinpaikka, paikalla on ollut torppa 1770-luvulla. Luonnonkaunis paikka ja monipuolinen saaristolaisasutuskokonaisuus, asuinikätyössä 1920-luvulla. Lähimpänä rantaa tummanruskeaksi maalattu paritupa-tyyppinen pitkänomainen rakennus, mahdollisesti muualta siirretty, sekä muualta siirretty pieni aitta. Kaksi pitkänomaista vanhaa talousrakennusta, jossa mm. eläinsuojat. Vanha kaksikerroksinen lato on muutettu vapaa-ajan asunnoksi. Söderbackan punamullattu päärakennus jyrkällä kivijalalla on RHR-tietojen mukaan rakennettu 1920, mutta todennäköisesti vanhempi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/385	551	753-419-0004-1286	Vassboda	"Centrum", Hilma Lindqvistin kaupan rakennus, joka avattiin Pub Dilanin rakennuksessa 1946. Rakennukseen yhdistetty vanhempi Lindqvistin kaupan rakennus. RHR-tiedoissa yksi rakennus, jonka rakennusaika on 1934. Rakennus kaksikerroksinen, korkeahko. Pihassa talousrakennus RHR 1946.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/386	552	753-419-0004-1287	Ahokallio	"Bergströms stuga" nimellä tunnettu asuinrakennus (RHR 1930). Hansaksen seuraintalon läheisyydessä. Kuuluu Söderkullan kartanon valkoisiksi rapattuihin, puurakenteisiin työväenasuntoihin.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/387	553	753-419-0004-1359	Hansas k 063 t 1, Norge	"Norge" nimellä tunnettu Söderkullan kartanon työväenasuinrakennus, RHR 1900. Puurakenteinen, valkoiseksi rapattu pienehkö satulakattoinen rakennus. Tien toisella puolella ollut samanlainen rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/388	554	753-419-0004-1373	Hansas k 069 t 2, Smidistuga	Pienehkö mäkitupamainen asuinrakennus, Söderkullan kartanon alustalaistupa. Rakennusvuosi 1841, paikalla, johon Senaatinkartastossa on merkitty asuinrakennus. Osana päiväkodin pihaa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/389	555	753-419-0004-1394	Mäsvik	Söderkullalandetin 1920-luvulla asuttu paikka, tuolloinen omistaja Axel Lindström. Keltainen suhteikas päärakennus puutarhan ympäröimänä. Pystylaudoitus, kivijalka. Omenapuita.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/390	556	753-419-0004-1398	Träskisbacka	Arkkitehtitoimisto Kaisa Harjanne ja Maija Suurlan suunnittelema entinen Pelastusarmeijan nuorisokeskus 1960-luvulta. Päärakennusta on laajennettu 1980-luvulla. Pääosin alkuperäisessä asussa julkisivujen osalta säilynyt, maisemallisesti tärkeä ja arkkitehtonisesti tasapainoinen kokonaisuus kahden kiinteistön alueella. Päärakennus rakennettu vuonna 1964. Asuin- ja saunarakennus vuodelta 1969.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/391	558	753-419-0004-1421	Timoteintie 1 ent. Ekbacka	Mahdollisesti osa Staffaksen kantatila, nykyisin Staffas nimellä kulkevan kiinteistön naapurina, Stor-Massbyn historiallisella kyläalueella sijaitseva pitkänomainen yksikerroksinen asuinrakennus (RHR 1900), joka rajaa Hansaksentietä. Sijaitsee maisemallisesti avoimella ja erittäin näkyvällä paikalla pellon laidalla, osana rivimäistä kyläkokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/392	560	753-419-0004-1459	Gumbo skolan	Koulurakennus vuodelta 1919 on rakennustyyppinsä hyvä edustaja ja vaikuttaa rakennusajankohdalleen tyypilliseltä. Koulurakennuksen vieressä oleva uudehko aitta ja naapurissa sijaitseva vanha Björkbergan torppa muodostavat ehjän kokonaisuuden. Koulun kanssa samalla kiinteistöllä sijaitsee vuonna 2012 rakennettu monitoimitalo Gumbotalo.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/393	561	753-419-0004-1509	Taasniemi	Alueen loma-asutuksen vanhinta vaihetta edustava, ikkuna- ja muita muutoksia lukuun ottamatta ominaispiirteiltään pääosin säilynyt 1920-1930-luvulla rakennettu huvila, jossa on 1900-luvun alun huvila-arkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä. Reunoiltaan vesakoituneessa pihapiirissä jäänteitä hoidetusta puutarhasta ja muutamia kookkaita puistopuita ja mm. alppiruusuja. Vanha luonnonkivimuuri. Kahden talousrakennuksen lisäksi rantasauna.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/394	562	753-419-0004-1516	Västeräng	Västerängin tilan 1800-luvun lopulta periytyvä päärakennus, perinteisessä pihapiirissä talousrakennuksia 1910- ja 1940-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/395	563	753-419-0004-1616	K 069 T 4, Hansas k 069 t 3	Pienehkö mäkitupamainen asuinrakennus. Jokseenkin hyvin säilynyt, osin vuoraamaton hirsirakennus. Mahdollisesti Söderkullan kartanoon liittyviä alustalaisrakennuksia. RHR 1919, voi olla vanhempikin.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/396	565	753-419-0004-1706	Mörtbrinken	Entinen Pelastusarmeijan nuorisokeskus 1960-luvulta, osa-alueella uimahalli ja rivitalo varsin alkuperäisessä asussa. Julkisivujen osalta säilyneet rakennukset, maisemallisesti tärkeän ja arkkitehtonisesti tasapainoisen kokonaisuuden osa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/397	566	753-419-0004-1713	Gamla Aspnäs / Aspnäs	Aspnäsin tila, jonka paikalla sijaitsi vuonna 1873 torppa. Mansardikattoisessa rakennuksessa toimi Fransmanin kauppa 1800-luvun lopusta vuoteen 1962 saakka.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/398	567	753-419-0004-1762	Dalbo	Vesterbackan 1860-luvun torpan paikka. Torpan pihapiiristä säilynyt osin hirsirakenteinen ulkorakennusten rivi, muu rakennuskanta sodanjälkeistä.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/399	568	753-419-0004-1816	Shangri-la I	Entinen Päivölän lastenkoti. Kaksikerroksinen kivirakennus 1940-luvun lopulta, peruskorjattu. Lastenkodin toiminnan loputtua vuonna 2013 rakennus on muutettu yksityisasunnoksi. Rakennusaikansa arkkitehtuurin tasapainoinen esimerkki, aumakattoinen, klassistinen rakennus, maisemallisesti hallitsevassa asemassa osana Västerskogin kylämaisemaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/400	569	753-419-0004-1847	Norrbacka	Puistomaisesti hoidettu maatilan pihapiiri, jossa erityinen ryhmä rakennuksia, mm harvinainen funktionalistinen 2- kerroksinen asuntolarakennus, useita vanhoja hirsiaittoja sekä maisemassa korostuva rapattu navetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/401	570	753-419-0004-1855	Vaakonmäki	Metsään rajautuva puistomaisesti hoidettu pihapiiri, jossa sijaitsee Vakkolan tilan entinen päärakennus (1933 RHR). Arkkitehtuuriltaan edustava, kookas rapattu aumakattoinen klassistinen hyvin säilynyt rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/402	571	753-419-0004-1931	Söderkulla, Söderkullan kartano	Sipoonjoen rannalla sijaitseva, vuonna 1577 perustettu entinen räälssisäteri ympäröivine puistoinen. Aikanaan suuri alueellinen vaikuttaja, jonka maille perustettiin Söderkullan tiilitehdas 1800-luvulla. Kartanon yhteydessä toimi myös maanviljelys- ja metsänvartijakoulu. Jugendtyylisen päärakennuksen vuodelta 1908 suunnitellut Karl Lindahl, muutossuunnitelma Jarl Ekelund. Uusgootinen viljamakasiini sekä muita ulkorakennuksia, joista pehtoorin/ puutarhurinasunto on purettu. Entinen talonmiehen asunto / pakaritupa on säilynyt. Päärakennus on toiminut terveyshoitolana, jolloin peruskorjauksen yhteydessä mm. saniteettitilojen määrää kasvatettiin.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/403	572	753-419-0004-1942	Massbyn kansakoulu, Söderkulla	Koulurakennus vuodelta 1896, Sipoon vanhimpia kouluja. Rakennuksessa toimi Sipoon koulumuseo vuosina 1994-2014. Ulkorakennus vuodelta 1947. Rakennuksia kunnostettiin 2024 ja entinen koulurakennus muutettiin asunnoiksi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/404	573	753-419-0008-0003	Gäddviksudd	Kaksikerroksinen, satulakattoinen vuonna 1910-1911 rakennettu myöhäisjugendhuvila Opanholmenin läntisen niemen kannasmaisella kohdalla. Rakennuspiirustukset laati huvilan omistaja, johtaja Eriksson.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/405	574	753-419-0008-0081	Björkbacka II	Björkbackan tilan hyvin säilynyt päärakennus 1900-luvun alkupuoliskolta, tiemaisemassa tunnusomainen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/406	575	753-419-0008-0122	Grenaberg	Senaatinkartastoon vuonna 1873 merkitty asuinrakennuspaikka, Oskar Eklundin saaristolaiskaupan paikka. Pihapiirissä useita vanhoja rakennuksia. Päärakennus on keltainen, kaksikerroksinen mansardikattoinen rakennus, jonka on ilmeisesti suunnitellut rakennusinsinööri Manne Muoniovaara (1883-1958). Varsinainen entinen kaupparakennus sijaitsee rannassa, nykyisin omalla kiinteistöllään. Pihapiiri edustaa perinteistä, tyyppillistä saaristolaisasutusta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/407	576	753-419-0008-0125	Eiro	Hartwallin tehdasalueen ympäristökokonaisuuteen kuuluva, puistomaisessa ympäristössä sijaitseva "Villa Hartwall". Rakennus vuodelta 1927 on muutettu aumakattoiseksi, rapatuksi asuintaloksi 1940-luvulla.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/408	577	753-419-0008-0127	Nimetön kiinteistö (ent. Grenaberg, Oskar Eklundin kauppa	Oskar Eklundin kaupan paikka. Kiinteistö on lohottu vuoden 2005 jälkeen Grenabergin tilasta 753-419-81-1. 1800-luvun alusta periytyvä kaupparakennus on rannassa, punaiseksi maalattu, satulakattoinen, T:n muotoinen rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/409	578	753-419-0008-1003	Västerdal	1800-luvun lopulta periytyvä torpparakennus talousrakennuksineen; ympäristö on säilyttänyt perinteiset piirteensä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/410	579	753-419-0008-1005	Gumbo / Villa Gumbo	Arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen ja poikkeuksellinen, Arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripenbergin suunnittelema, vuonna 1919 rakennettu "tanskalaistyyppinen" huvila. Väljään puutarhaan sijoittuva U-pohjainen, vuoraamaton, ruskeaksi tervattu hirsirakennus, johon kuuluu laaja puutarha ja geometristä puutarhapihaa rajaava talousrakennus. Talo on jaettu kahdeksi asunnoksi 1964. Aiemmin nimeltään Villa Hartwall.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/411	580	753-419-0009-0045	Wermilax	Maisemallisesti tärkeä, ikkunoita myöten alkuperäisessä asussaan säilynyt 1900-luvun alun asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/412	581	753-419-0009-0065	Fransbacka	Jälleenrakennuskauden tilakeskus ja sen näyttävä talousrakennus maisemallisesti näkyvällä paikalla pellon reunassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/413	584	753-419-0009-0093	Haga	Ulkoarkkitehtuuriltaan hyvin säilynyt 1950-luvun lopun satulakattoinen, vaakapanelilla vuorattu asuinrakennus, jonka pääpiirustuksista ovat vastanneet J.Moisio, Lohja, sekä arkkitehti Ragnar Kruskopf.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/414	585	753-419-0009-0094	Nybacka	Nybackan tilan hirs- ja lautarakenteiset ulkorakennukset 1900-luvun vaihteesta muodostavat tunnusomaisen tienäkymän Stuvunäskintien varrella	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/415	586	753-419-0009-0103	Hedåsen / Hedås	Paikallishistoriallisesti merkittävä tanssilava / juhlasalirakennus 1980-luvulta. Paikalla on sijainnut tanssilava 1960-luvulta lähtien.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/416	589	753-420-0001-0154	Myras	Vanha kantatila jolla 1700-luvulla oli postitila, mahdollisesti myös kieväri. Nykyinen päärakennus vuodelta 1925. Pihapiiriä rajaa aittojen ja vajojen rivistö sekä kookas rapattu taitekattoinen navetta. Tien toisella puolella kokonaisuuteen kuuluva työntekijöiden asuinrakennus Ylähovi sekä mm tiilinavetta. Kauniisti säilynyt tilakokonaisuus Vantaan rajalla. Kauempana sijaitseva Alahovi oli myös Myraksen työntekijöiden asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/417	590	753-420-0001-0154	Myras Alahovi	Myyrakseen ja sen historiaan liittyvä 1900-luvun alun kartanon työväen asunto. Sijaitsee näkyvällä paikalla historiallisen Suuren Rantatien maisemassa. Tien toisella puolella hirsinen ulkorakennus. Kerrotaan, että talo olisi rakennettu Myraksen kartanon entisen päärakennuksen hirsistä, joskin todennäköisesti vanhoista hirsistä, päärakennuksen hirret tod. näk. käytetty Ylähovin kokoamiseen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	2
sr/418	591	753-420-0001-0180	Jokila	Tilakeskus Vantaan rajan lähellä. Pienehkön peltoaukean keskellä sijaitseva jugendvaikutteinen, mansardikattoinen, kaksikerroksinen asuinrakennus ja piharakennuksia 1900-l alusta. Sijaitsee kauniisti puiden lomassa saarekkeella peltomaiseman ympäröimänä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/419	592	753-421-0001-0051	Alåsa, Martinkylän seuraintalo	Suurehko seuraintalo (Mårbacka) vuodelta 1936 Martinkylässä. Maisemallisesti näkyvä paikka. Laajennettu pihan puolelle jatkuvalla siipiosalla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/420	593	753-421-0001-0075	Solhålla	Maisemassa näkyvästi sijoittuva, hyvin säilynyt taitekattoinen huvilamaisia piirteitä omaava lohkokivisokkelilla seisova asuinrakennus 1900-luvun alkupuolelta. Erityisenä yksityiskohtana 2 - kerroksinen lasikuisti (RHR 1933).	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/421	594	753-421-0001-0083	Blåsudd	Saariston huvila-astutusta edustava suuri, arkkitehtuuriltaan harvinainen, pyöröhuksinen huvila on alunperin rakennettu Haikon kartanon maille 1880-luvulla, josta se on siirretty saaristoon. Mahdollisesti nuoren Svante Magnus Schjerfbeckin (1860-1933) suunnittelema huvilarakennus, jonka eteläosassa on luhtiparvekkeella varustettu poikkikäytävä ja avoveranta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/422	595	753-421-0001-0100	Gårdsbacka	Ent. Mickos, asuinrakennus RHR 1790. Mickos on yksi kylän ensimmäisistä kantatiloista, esiintyy jo vuonna 1543. Jakamaton vuoteen 1792. Leveärunkoinen vanhempi 1900-luvulla jonkin verran ilmeiltään uudistunut päärakennus, talousrakennuksia joista osa romahtanut, umpeen kasvanut piha jossa vanhoja pihapuita	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/423	597	753-421-0001-0137	Varpula	Erityisen arvokas ja harvinainen paikalle siirrettyjen vanhojen rakennusten ryhmä, joista merkittävimpana Lapuan kirkon 1700-luvun hirsistä rakennettu komea 2- kerroksinen taitekattoinen, frontonein varustettu pohjalaistalo, johon liittyy huolella kunnostettuja runsaita yksityiskohtia. Maisemassa näkyvä museaalista arvoa omaava taloryhmä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/424	598	753-421-0003-0006	Brobergs	Saarella asui 1800-luvulla virolainen kalastaja Johan Andersinpoika ja torppari "Ox-Jusse". Torpassa, joka purettiin 1950-luvulla, toimi 1800-1900-lukujen vaihteessa kauppa. K. O. Bäckblom rakensi huvilan, "Oxholmsvillan", 1910-luvulla, rakennuttaja oli hammaslääkäri Oskar von Nadelstadth. Kaksikerroksisen ja mansardikattoisen huvilan lisäksi saarella on liiteri, vanha leikkimökki sekä saunarakennus, jonka lieene suunnitellut rakennusinsinööri Manne Muoniovaara (1883-1958). Yhteyslaituri ja uimahuone on purettu. Muotopuutarhasta on säilynyt kivirakenteita ja pengerryksiä.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/425	599	753-421-0003-0028	Häggkulla	Kyläalueella, aumakattoinen rapattu 2-kerroksinen asuinrakennus, johon liittyy omaperäisiä yksityiskohtia mm pilarein kannateltu kaareva parveke/kuisti (RHR 1938).	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/426	600	753-421-0003-0158	Solbacka	Kylämaalla sijaitseva pihapiiri jossa pitkäomainen luonnonkivisokkelilla oleva vanhempi pystyrimavuorattu asuinrakennus (RHR 1919) ja hirsiaitta. Tilan eteläosassa uusi päärakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/427	601	753-421-0003-0199	Björkbacka	Pystyrimavuorattu korkealla satulakattolla ja frontonilla varustettu asuinrakennus, ilme viittaa 1900-luvun alkuun (RHR 1885) sekä rapattu talli (RHR 1880).	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/428	602	753-421-0003-0346	Mäsabacka	Kylän jo vuodesta 1543 tunnettu kantatila, joka 1790 jaettu Mäsabackan ja Kärrasin tiloiksi. Pihapiirissä mansardikattoinen laajarakoinen kaksikerroksinen asuinrakennus (RHR 1920), sekä useita talousrakennuksia mm. tiilinen navetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/429	603	753-421-0003-0374	Skogsängsbacken	Kyläkuvaossa näkyvästi sijoittuva aikakaudelleen tyypillinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Korkea satulakatto, jossa frontoni, lasikuisti uusittu, osa ikkunoista muutettu ja uusittu. Ilme kuitenkin varsin hyvin säilynyt ja palautettavissa muuttuneilta osin.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/430	604	753-421-0004-0045	Rökulla	Kyläkuvaossa näkyvästi sijoittuva satulakattoinen lohkokivisokkeilla seisova asuinrakennus 1900-luvun alusta. Kitatut ikkunat ja lasikuisti vinoruutuisine ikkunoineen (RHR 1919), ilme hieman muuttunut.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/431	605	753-421-0004-0046	Tallmo skola	Kookas satulakattoinen frontonilla varustettu rakennus, lohkokivisokkeil. Ilmeeltään jonkin verran muuttunut, julkisivuverhoukset ja kate uusittu.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/432	606	753-421-0004-0093	Marttila	Junaradan varteen kyläkuvaossa keskeisesti sijoittuva kookas satulakattoinen taitekattoisilla frontoneilla ja lasikuisteilla varustettu asuinrakennus 1900-luvun alusta (RHR 1919). Rakennuksessa on mahdollisesti ollut myös liiketoimintaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/433	607	753-421-0004-0138	Sofiamäki ent. Sofiebergs folkskola	Ent. Sofiebergs folkskola. Evald Löfgrenin rakentama kouluhallituksen piirustusten pohjalta, 1927. Yksityisomistuksessa vuodesta 1993	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/434	608	753-421-0004-0143	Ollas	Maisemassa näkyvällä paikalla peltojen ympäröimä vanha tilakeskus, jossa kaksi vanhempaa asuinrakennusta ja 1960-luvun asuinrakennus, sekä joukko eri-ikäisiä maatilarakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/435	609	753-421-0005-0028	Lillängsbacka	Kohde edustaa Talmankaaren tienvarsi-asutusta ja on osa alueen vanhinta rakennuskantaa. Päärakennuksen hyvin säilynyt ulkoasu ja pihapiirin jäsenitys ovat maaseudulle tyypilliset, RHR 1920. Kohteella on paikallishistoriallisia arvoja kauppamenneisyytensä vuoksi. Rakennus rikastuttaa ympäristöään arvokkaana kylätien osana.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/436	610	753-421-0005-0033	Kuusela	Entinen Kärrasin tila, jonka nykyinen päärakennus on 1910-luvulta. Tilalla lisäksi toinen pienempi asuinrakennus arviolta 1800-luvulta. Tulonäkymää hallitsee isokokoinen tallirakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/437	611	753-421-0005-0044	Talman koulu / Sandtåkt	Talman kartanomaisema-alueeseen kuuluva koulu kiinteistö, joka on rakennettu vuonna 1955 Maaseudun keskusrakennustoimiston tyypipiirustusten mukaan. Koulua on laajennettu vuonna 1965 ja 1990-luvulla. Rakennus on olennainen osa Talmankaaren kyläkeskusta ja sen maisemaa, ja kansakoulutoiminnan vuoksi sillä on sivistys- ja paikallishistoriallisia arvoja.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/438	612	753-421-0005-0044	VPK:n paloasema / Sandtåkt	Vuonna 1940 rakennettu (RHR 1962) paloaseman ulkomuoto on säilynyt pääosin ennallaan. Ulkoasussa on 1920-luvun klassismin piirteitä, kuten torniosa ja sen sommittelu. Rakennus näkyy maamerkinä keskeisellä paikalla Talmankaaren kyläkeskuksessa.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/439	613	753-421-0005-0052	Vernamo, Märtenby skola	Kaksikerroksinen hirsirunkoinen koulurakennus 1910-luvulta, graniittisokkeli. Talman kansakoulu, jossa Talman ruotsalainen kansakoulu oli aluksi vuokralla. Talman kansakoulun saatua uudet tilat vuonna 1955, koulu siirtyi kokonaisuudessaan ruotsinkielisen kansakoulun käyttöön. Martinkylän kansakoulun lopetettua 1967 otettiin koulun nimeksi Märtenby skola, jonka toiminta loppui 2012. Laajennettu 1919. Tiloissa toimii Sipoon Koulumuseo.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/440	615	753-421-0005-0131	Hemmet	Seuraintalon naapurissa sijaitseva asuinrakennus jälleerakennuskaudelta (RHR 1958), talousrakennuskäyttöön otettu vanhempi asuinrakennus ja vehreä pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/441	616	753-421-0005-0134	Grankulla	Päärakennus on keltasävyinen 1940-luvulla rimalaustaverhoiltu talo, jonka runko-osa lienee vanhempi. Taloon liitetyssä kivistä voidaan nähdä piirteitä 1920-luvun klassismista, kuten pieniruutuiset verantatyyppiset ikkunat. Rakennukseen eri vuosikymmenillä tehdyt muutokset ja valitut materiaalit ovat kullekin aikaudelle tyypillisiä. Runkomuoto ja vanhempi ikkunoiden ja ovien aukotus edustavat alkuperäisyyttä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/442	620	753-421-0005-0296	Ny-Björkkulla	Hyvin säilynyt alaosaltaan tiilirakenteinen taitekkaton asuinrakennus 1900-luvun alusta pihapiireineen. Keravan ajalla, itään avautuvan peltoaukean reunalla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/443	622	753-421-0005-0331	Vesterkulla	Maatila 1910-luvulta. Päärakennus ja piharakennukset muodostavat hyvin säilyneen kokonaisuuden.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/444	623	753-421-0005-0371	Solhem	Laajarunkoinen kaksikerroksinen mansardikattoinen asuinrakennus 1910-luvulta, Martinkylä. RHR 1912. Pihapiirissä ulkorakennus 1910-luvulta ja sauna.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/445	624	753-421-0005-0396	Kärrkulla	Maisemassa näkyvästi sijoittuva taitekkaton, kookas päärakennus 1900-l alusta, kunnostettu ja varsin hyvin säilynyt (RHR 1919). Navettaa laajennettu ja otettu teollisuuskäyttöön (liha). Kärrkullan tila ympäröi Pajuniemen tilaa, jolla on lihajalostamo.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/446	628	753-421-0006-0158	Fagnäs	Pihapiiri, jonka hyvin säilynyt pitkänurkkainen päärakennus 1800-luvun puolivälistä. Vehreä puutarhapiha.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/447	630	753-421-0006-0276	Assa	Maisemassa junaradan reunalla hyvin näkyvästi sijoittuva rautatiepysäkin tontti, jolla on hyvin säilynyt pienehkö rautatiehen liittynyt asuinrakennus piharakennuksineen 1930-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/448	631	753-421-0007-0036	Fredsbo	Kyläkuvaissa tunnusomainen ilmeensä hyvin säilyttänyt pienehkö satulakattoinen asuinrakennus 1930-40-lukujen vaihteesta. Julkisivussa pystyrimavuoraus ja kitatut moniruutuiset ikkunat, betonisokkeli. Tien reunassa vanha vaja.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/449	632	753-421-0007-0057	Orr-Örn, Orrörn	1930-luvulla rakennettu, funktionalistista arkkitehtuuria edustava huvila. Rannassa sauna samalta ajalta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/450	633	753-421-0007-0082	Vårbacka	Ilmeeltään varsin hyvin säilynyt 1930-luvun taitekkaton frontonilla varustettu asuinrakennus, julkisivuverho myöhemmin uusittu (RHR 1939). Osa kyläkokonaisuutta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/451	634	753-421-0007-0184	Skogsängen	Hyvin säilynyt kartanopiirteitä omaava rapattu satulakattoinen päärakennus 1900-l alusta (RHR 1919), johon liittyy tiilimuurattu osittain maanpäällinen kellarikerros. Laaja pihapiiri, jossa puutarhan jäänteitä. Pihan reunalla tiilinavetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/452	636	753-421-0007-0228	Askbacka	Antinmäen kylämaalla, hyvin säilynyt vanha pihapiiri, jossa vanhempi asuinrakennus (RHR 1900) ja pienempi sivurakennus (RHR 1930) sekä talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/453	637	753-421-0007-0238	Bergabo	Erotettu 1850 Antbacka I-tilasta. Taitekattoinen, leveähkörunkoinen päärakennus, jota mahdollisesti laajennettu jälkikäteen. Useiden talousrakennusten muodostama pihapiiri, aittojen rivistö sekä karjarakennuksia, jotka muodostavat puolisuljetun pihan.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/454	638	753-421-0007-0271	Solbacka	Martinkylän kyläalueella sijaitseva, tieltä reunustava asuinrakennus 1800-luvun lopulta sekä pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/455	640	753-421-0008-0007	Brobergs	1800-luvulla saarella oli torppa. Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, pastori Brobergin rakennuttama kaksikerroksinen, tornillinen huvila on rakennettu 1890-luvulla. Kuistin koristesahauksista suurin osa on poistettu 1960-luvun korjauksessa. Huvilaan kuuluu lisäksi sauna (1960) ja lato. Ympäristöön kuului aiemmin puutarha ja yhteyslaituri.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/456	643	753-421-0008-0078	Bergas	Kylätien varressa rinnetontilla pihapiiri, jossa vanha pitkänurkkainen mökki, lyhytnurkkainen pystyrimavuorattu pieni asuinrakennus sekä vajoja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/457	644	753-421-0008-0091	Granudd	Saariston huvila-asutusta edustava, insinööri Gottfrid Strömbergin huvila 1900-luvun alusta Takvedaholmenin itärannalla. Satulakattoinen, kaksikerroksinen rakennus, jossa poikkipääty, parveke, lasikuisti sekä erkkeri. Huvilaan kuuluu puutarha.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/458	645	753-421-0008-0124	Grankulla	Grankulla, inventoinnissa vielä Vårbackan talo mäen päällä vuodelta 1926. Tien varressa vanhempi yksikerroksinen asuinrakennus. Osa Hutrasbackaa, 1917 siitä erotettiin 10 taloa. Eskos- kantatilasta 1770-90.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/459	647	753-421-0010-0011	Gunnars	1½ kerroksinen satulakattoinen ilmeeltään jonkin verran uudistettu päärakennus (RHR 1920). Useita hirsirakenteisia talousrakennuksia, ja vaja, hirsinavetassa vellikello ja kivijalka.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/460	648	753-421-0011-0005	Rajala	Satulakattoinen, 1½ kerroksinen aikakaudelleen tyypillinen asuinrakennus 1930-luvulta. Itään peltoaukean suuntaan avautuvaa pihaa rajaavat talousrakennukset. Tilan rakennukset muodostavat itsenäisen kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/461	649	753-421-0011-0006	Huvila	Varsin hyvin säilynyt 1900-luvun alun satulakattoinen asuinrakennus. Piharakennukset tyypillisiä maatilan talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/462	650	753-421-0011-0018	Nygård	Nygården kantatila, joka jaettiin 1910. Päärakennus vuodelta 1915, rakennusta korotettu mahdollisesti myöhemmin. Pihapiirissä useita talousrakennuksia mm. tiilinen navetta. Pihapiiri laajalti umpeen kasvanut.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/463	651	753-421-0011-0024	Rinnemäki	Yhtenäisellä kyläalueella hyvin säilyneet asuinrakennus vuodelta 1895, hirret vanhempia, sivurakennus omistajan mukaan merkittävästi vanhempi, myöhemmin laajennettu talousrakennus, jossa luhti 1850-luvulta. Etelään avautuva pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/464	652	753-421-0018-0096	Kartano, ent. Tallmo	Tallmo, nykyinen Kartano. Jaettu Gretaksen säteriratsutilasta n.1759. Päärakennus siirrettiin nykyiselle paikalleen 1890, jolloin sitä myös pidennettiin ja korotettiin. Holvattu kellari vuodelta 1867 tien toisella puolella Tallmon kiinteistön puolella. Laaja Tallmon kiinteistö ympäröi Kartanoa ja useita muita pienempiä kiinteistöjä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/465	655	753-422-0001-0001	Munkholm	Omaleimainen, vuonna 1932 rakennettu kesähuvila. Huvilassa on 1920-30-luvun pohjoismaisen klassismin piirteitä, jossa yhdistyvät torppariromantiikka ja klassismin pelkistyneisyys.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/466	656	753-422-0002-0020	Villa Mariposa	Porkkalasta evakuoituneen perheen itselleen rakentama pientiläkokonaisuus Nevas-joen peltomaisemassa. Erikoinen, rakennusaikaansa (1945) nähden vanhahtava rakennusryhmä, jonka pihapiiri muodostaa lähiympäristön arvoiltaan mielenkiintoisen kokonaisuuden. Pitkänomainen, hirsinen, alikäytävällä varustettu talousrakennus, satulakattoinen, hirsinen, vuoraamaton päärakennus sekä muut ulkorakennukset. Tila on myöhemmin ollut vapaa-ajan asuntona. Pihapiiriin lähettyville on vuonna 1996 rakennettu talonpoikaistyylinen uudisrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/467	658	753-422-0003-0033	Bönehustomten	Satulakattoinen, 1½ kerroksinen, peiterimavuorattu rukoushuonerakennus vuodelta 1934.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/468	659	753-422-0003-0079	Salparbacken	Salparin koulu edustaa 1950-luvun satulakattoista, rapattua koulurakennustyyppiä. Vaaleansävyinen, rapattu rakennus on sovitettu rinteeseen kulmittain sijoittuvine opetus- ja asutosiipien volymeineen, pihan suuntaan aukeaa leveä sadekatos.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/469	660	753-422-0003-0296	Nevaksen pehtoori	Nevaksen kartanoon kuulunut, alun perin rakennettu asuintalo 1900-luvun alusta sekä kartanon hirsirakenteinen suolamakasiini.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/470	661	753-422-0003-0352	Nevas gård	1600-luvulla muodostuneen säterin 1800-luvulta alkaen rakentunut kartanoympäristö päärakennuksineen, puistoineen ja isokokoisine talousrakennuksineen.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/471	662	753-422-0003-0385	Grahns	Arkkitehtitoimisto O. Leka ja K. Arajärven suunnittelema 1950-luvun puurakenteinen loma-asutokokonaisuus Kalkkirannan kaivoksen naapurissa. Kalliokasveja ja pylväskatajia. Pohjoisin rakennus on ilmeisesti purettu.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/472	663	753-422-0004-0002	Salparstrand	Salparin rannassa sijaitseva mansardikattoinen rakennus, 1800-luvun lopusta. Nuottakota 1700-luvun lopulta-1800-luvun alusta. Rakennukset sijoittuvat rantaviivan suuntaisesti vesirajaan näkyvästi maisemaan.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/473	665	753-423-0001-0007	Hemfrid	Tilan pitkänomainen asuinrakennus on RHR:n mukaan vuodelta 1886. Vanhempi peiterimalaudoit. 1-kerroksinen laajennus, osa ikkunoista uusittuja. Sementtiilikate. Lisäksi tilakeskukseen liittyviä rakennuksia, vieressä Klockarsin nykyinen päärakennus. Alueelle merkitty Kuninkaankartastossa kylä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/474	666	753-423-0001-0026	Svanbacka	Pitkänomainen, satulakattoinen, mahdollisesti myöhemmin laajennettu asuinrakennus 1930-luvulta. Poikkipääty. Ullakkoa laajennettu ja kattomuotoa muutettu 1979. Kuuluu Vanhan Kylätien kokonaisuuteen.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/475	669	753-423-0001-0042	Mix	Nikkilän kantatila jolla 1500-luvulla sijaitsi yksi Nikkilän kolmesta kapakasta. Mix on ainoa maatalouselinkeinen rakennus Nikkilän keskustassa. Ilmeeltään uudistettu päärakennus on vanhimmilta osiltaan 1900-luvun alusta. Pihapiirissä lisäksi maisemassa tunnusomainen komea puurakenteinen maatilarakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/476	670	753-423-0001-0049	Klockars	Klockarsin kantatila, joka tunnettiin 1500-luvulla. Historiallinen kaksinkertaisen rivikylän paikka. Nykyinen päärakennus 1930-luvun lopulta. Suurehko, kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen rakennus, joka on toiminut päiväkotina. Lisäksi L-muotoinen navettarakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/477	671	753-423-0002-0007	Fridborg, vanhan postin rakennus	Vanhan postin rakennus 1900-luvun alusta. Jyrkähkö, osittain mansardikattoinen, ristipäätyinen, keltainen rakennus, jonka julkisivussa on myös klassistisia aiheita. Peruskorjattu vuonna 1959. Tärkeä osa Ison Kylätien kokonaisuutta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/478	672	753-423-0002-0018	Sipoon kirjasto	Arkkitehti Reijo Perkon suunnittelema kirjastorakennus vuodelta 1984. Tärkeä osa kuntakeskuksen 1900-luvun jälkipuoliskon taajamakuva. Rakennusaikansa hyvä edustaja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/479	674	753-423-0002-0028	Ramskulla	Kapearunkoinen, kaksikerroksinen mineritverhoiltu asuinrakennus 1930-luvulta. Vehreä puutarhatontti. Klassistisia aiheita. Pieniruutuiset ikkunat etukuistissa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/480	675	753-423-0002-0030	Franskulla	Ison Kylätien kokonaisuuteen kuuluva asuin- ja liikeyrakennus 1920-luvulta. Matala siipi lisätty 60-luvulla ja muutettu autotalliksi 2010-luvulla. Maiseman ja ympäristökokonaisuuden kannalta tärkeä rakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/481	676	753-423-0002-0031	Karlsborg	1930 valmistunut, voimakkaasti kunnostettu rakennus, joka on toiminut kokoontumistilana.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/482	677	753-423-0002-0032	Villa Hembygd	Kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen entinen asuin- ja liikeyrakennus, joka edustaa hyvin rakennustyyppiänsä. Rakennuksen runko on siirretty paikalle vuonna 1939 Helsingistä. Rakennus on tärkeä osa Ison kylätien maisemaa ja aluekokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/483	681	753-423-0002-0050	Midgård	Puutarhatontilla ilmeensä hyvin säilyttänyt 1930-luvun (RHR 1936) satulakattoinen asuinrakennus, satulakattoinen frontoni, umpi- ja avokuisti sekä parveke. Vaalea pystyrimavuoraus, vanhempi sementtitiilikate.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/484	682	753-423-0002-0055	Virtamo	Vuonna 1938 rakennettu puoliostakerroksinen asuinrakennus, keskifrontoni. Piharakennuksia. Osa säilynyttä Nikkilän kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/485	683	753-423-0002-0057	Savio	1930-luvun puoliostakerroksinen, satulakattoinen asuinrakennus Sipoonjoen varrella. Keski-frontoni ja edessä kuisti. Osa vanhempaa Nikkilää Sipoonjoen rantamaisemassa näkyvällä paikalla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/486	684	753-423-0002-0058	Svalbo	Noppamainen, aumattu mansardikattoinen rakennus vuodelta 1934 Sipoonjoen varrella. Myöhäisiä jugendpiirteitä. Osa vanhaa Nikkilää ja Kirkkoniityntien maisemaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/487	687	753-423-0002-0077	Löfhydda	Mansardikattoinen leveärunkoinen asuinrakennus. Tyypillinen 1900-luvun alkuvuosikymmenille. Kuistia laajennettu vuonna 2010. Osa Nikkilän säilynyttä historiallista kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/488	688	753-423-0002-0135	Brobacka	Pitkänomainen ja leveärunkoinen rakennus vuodelta 1920. Vanhimmilta osiltaan voi olla vanhempikin. Näkyvällä paikalla aivan Nikkilän junaradan tuntumassa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/489	689	753-423-0002-0171	Solhult	Entinen kunnan raittiusseuran talo 1930-luvulta. Aumakattoinen noppamainen rakennus. Symmetrinen jäsentely, 1920-luvun klassismin piirteitä. Osa Iso Kylätien kokonaisuutta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/490	690	753-423-0002-0186	Olofshem	Kaksikerroksinen, mansardikattoinen rakennus. 1900-luvun alkuvuosikymmenille tyypillinen leveä runko. Ikkunat jugendvaikutteiset. Osa säilynyttä vanhaa Nikkilää.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/491	691	753-423-0002-0187	Lillgård	1940-luvun alun kaksikerroksinen liikeyrakennus, joka on säilyttänyt ajankohdalleen tyypillisen ilmeensä laajennusosasta huolimatta. Rakennus kuuluu nopeasti harvinaistuvaan funktisliikeyrakennusten joukkoon. Osa vanhaa Nikkilää.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/492	692	753-423-0002-0209	Puuseppä	Sipoonjoen varressa sijaitseva satulakattoinen asuinrakennus vuodelta 1939. Kuistia laajennettu vuonna 2007. Osa säilynyttä vanhaa Nikkilää.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/493	694	753-423-0002-0212	Villa Hemmet	Symmetrisesti sommiteltu, aumakattoinen noppamainen kaksikerroksinen, iso rakennus vuodelta 1936 Ison Kylätien varrella. Julkisivut rapattu, ikkunat uusittuja, kadun puolella katettu graniittiporras j	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/494	695	753-423-0002-0213	K2008t4 / Åstrand	Mansardikattoinen asuinrakennus Sipoonjoen varressa (RHR 1919). Osa Kirkkoniityntien kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/495	696	753-423-0003-0019	Solåker	Entinen kunnaninsinöörin talo 1930-luvun lopulta, nykyisin toimii lasten päiväkotina. Rakennusaikanaan paikkakunnalle tyypillinen asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/496	697	753-423-0003-0019	Kuntala, Sipoon entinen kunnantalo	Sipoon kunnantalo, jossa ovat sijainneet kaikki kunnan keskeiset julkiset toiminnot 1950-luvulta 1970-luvulle. Laajennusosa 1980-luvulta. Edustaa nopeasti harvinaistuvaa 1950-luvun kunnantalojen arkkitehtuuritytologiaa. Kunnan toiminnot muuttivat pois tiloista alkuvuonna 2020 ja kiinteistön alueella on alkanut vuonna 2021 asemakaavatyo.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/497	698	753-423-0003-0022	Jussas	Jussas on Nikkilän kantatiloja ja siitä on maininta vuodelta 1543. Aikoinaan alueen pinta-alaltaan suurimpia tiloja. 1770 tila jaettiin kahtia; Jussas ja Storbonds, josta tuli myöhemmin Frihem. Nykyinen päärakennus on vuodelta 1922. Se on poikkipäädyllinen ja mansardikattoinen. Tilalla on suuri tiilinaavetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/498	699	753-423-0003-0051	Sparäng	Arkkitehti Henrik Wartaisen suunnittelema liike- ja virastorakennus 1970-luvun lopulta. Arkkitehtuuriltaan omakeinainen rakennus näkyvällä paikalla, osa Nikkilän varhaista kehitystä kaupunkiseudun osakeskuksena.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/499	700	753-423-0003-0066	Brunahuset, Nybonds	Nybonds on jaettu Storbondsista 1810. Leveäkkörunkoinen poikkipäädyllinen päärakennus, perustettu kiville. Säilyneeltä näyttävä kokonaisuus tiemaisemassa hyvin näkyvällä paikalla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/500	701	753-423-0003-0074	Aravatalo / Frihem	1950-luvulla rakennettu aumakattoinen, rapattu kerrostalo entisen kunnantalon ja kirjaston välissä. Julkisivuihin toteutettu Rustan QBicin maalaukset kesällä 2017 valtakunnallisen UPEA17-taidehankkeen yhteydessä	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/501	702	753-423-0003-0082	Frihem	Vaivaistalo, joka on sittemmin toiminut vanhainkotina ja päiväkotina. Useassa vaiheessa rakennettu pitkä rakennus, jonka vanhimmat osat 1900-luvun alusta. Pohjoispäässä lisäksi L-muotoinen vaaleaksi rapattu rakennus sekä osittain tiilinen, suuri navettarakennus. Mielenkiintoinen, kerroksellinen kokonaisuus Nikkilän keskustassa, puistomainen ympäristö. Ensimmäinen osa vuosisadan alun puurakennus, 2. ja 3. osa kivirakenteisia joista nuorin n. 1950-luvun ruskeaksi rapattua, tiilimuurirakenteiden jäsenöimää arkkitehtuuria.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/502	703	753-423-0003-0082	Paloasema	Mahdollisesti arkkitehti Hilding Ekelundin suunnittelema paloasema 1930-luvulta. Puistomaisessa ympäristössä Nikkilän keskustassa, lähellä vanhaa kunnantaloa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/503	704	753-423-0003-0082	Avalla, Frihem, vanha kunnantalo	Nikkilän vanha kunnantalo. Jugendrakennus on rakennettu 1900-luvun alussa. Se koostuu kahdesta sivestä, joista toinen on kaksikerroksinen leveärunkoinen ja siinä on päädyistä viistetty katto. Toinen on satulakattoinen pitkäomainen poikkisiipi. Julkisivukäsittely on koko rakennuksen osalta yhteneväinen. Hyvin säilynyt. Kokonaisuuteen liittyy puistomainen piha.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/504	705	753-423-0004-0005	Solbacka	Pieni torppamainen rakennus uuden asuinalueen keskellä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/505	706	753-423-0004-0017	Höggulla	Kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus 1910-luvulta. Osa tiemaisemaa sekä Nikkilän säilynyttä historiallista kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/506	707	753-423-0004-0034	Nuppula / Nickby gårdshöman	Leveärunkoinen, mansardikattoinen asuinrakennus 1930-luvulta puutarhamaisella tontilla, tiemaisemassa näkyvällä paikalla. Leveän päädyn pari-ikkunat rakennusajalle tyypilliset.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/507	711	753-423-0004-0148	Nikkilän sairaala-alue, hautausmaa	Nikkilän entisen sairaalan hautausmaa on luonnontilainen, kivimuurein metsästä erotettu alue sairaala-alueelta kaakkoon, sairaalan entisen hevoshään takana. Muurin vieressä on muistokivi, johon on kirjattu mm. vainajien lukumäärä muuttajien nimiä. Vainajat haudattiin rivihautoihin, hautakiviä ei juuri pystytetty. Vain muutama omaisten pystyttämä hautakivi on löydettyissä.	Historiallisesti arvokas	Historiallinen	1
sr/508	712	753-423-0005-0006	Rosbacka	Keltainen, satulakattoinen poikkipäädyllä varustettu asuinrakennus (RHR 1920) sekä ulkorakennuksia puutarhaisella, rehevällä tontilla. Kuuluu asemanseudun historialliseen kokonaisuuteen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/509	714	753-423-0005-0008	Kellola	Entinen Oksasen kellosepän liike. Vanhimmat osat n. 1880-luvulta. 1912 lisärakennettu ja korotettu huomattavasti. Rakennuksen nurkassa ollut 1900-luvun alussa pieni kauppahuone. Talossa on pidetty myös pienten lasten koulua. Osa Ison Kylätien säilynyttä kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/510	715	753-423-0005-0095	Rieäkern I / Tallmo	Kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus 1900-luvun alusta näkyvällä paikalla viljelymaisemassa. Pihapiirissä suurehko punainen aittarakennus. Tilan halkoo päällystämätön Sommanäsentie, jonka toisella puolella on v 2012 valmistunut asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/511	717	753-423-0005-0107	Solgård	Ilmeeltään hyvin säilynyt satulakattoinen frontonilla varustettu maatilan päärakennus 1920-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/512	718	753-423-0005-0112	Tallbacka	Isojaon yhteydessä kyläalueelta nykyiselle paikalleen siirretty tila, jossa erityisen edustava ryhmä vanhoja rakennuksia. Päärakennus vuodelta 1894 on hyvä rakennustyyppinsä edustaja. Tilalla ja sen rakennuksilla on asemakaavassa suojelumerkintä. Maisemassa näkyvä sijainti.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/513	719	753-423-0006-0006	Tomtebo	Paikalle merkitty Kuninkaankartastoon kylä. Pienehkö mansardikattoinen asuinrakennus 1820-luvulta ja pihapiiri, joka on säilyttänyt perinteisen ilmeensä Vanhan Kylätien varrella. Hyvin säilynyt kokonaisuus, talousrakennukset vailla käyttöä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/514	720	753-423-0006-0115	Gammelgård / Nikkilän kartano	Ajankohdalleen tyypillisen ilmeensä hyvin säilyttänyt arvokkaan kokonaisuuden muodostama kartanoympäristö. 1700-luvun puolivälissä rakennettu päärakennus on pienehkö maaseutukartano. Mansardikattoineen sekä punamullattuine ja pystylaudoitettuine julkisivuineen ulkoasultaan aikakaudelleen ominainen. Päärakennusta vastapäinen talousrakennus on 1700-luvun lopulta, on ilmeisesti toiminut leivintupana ja palvelusväen asuinrakennuksena. Pihapiirissä lisäksi punamullattu luhtiaitta 1800-luvulta. Kokonaisuuteen liittyy lisäksi useita omille tonteilleen lohkoja talousrakennuksia. Ympäröivä maisema on säilynyt viljelysmaisemana.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/515	721	753-423-0006-0122	Bergatomt	Nikkilän kartanoon vievän tien varrella sijaitseva asuinrakennus vuodelta 1906. Satulakatto, poikkipääty. Alakerran ikkunat 1900-luvun alun tyyppiä, yläkerrassa pystyjakoiset, nuoremmat viittaavat myöhempään vaihtamiseen tai laajentamiseen. Vanhahkoa rakennuskantaa alueella.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/516	722	753-423-0006-0124	Bänkisberg	Höyrylaivareittien huvila-asutuksen 1900-luvun alun edustaja, tyylillisesti ehjä, jyrkällä harjakatolla ja pieniruutuisilla ikkunoilla varustettu rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/517	725	753-423-0007-0002	Backa	Nikkilän asemanseudun rakennuskantaa. Työntekijöiden asuinrakennuksia, RHR 1800. Osa rautateiden historiaa ja Sipoon paikallishistoriaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/518	726	753-423-0007-0026	Ros	Mansardikattoinen, monimuotoinen asuinrakennus (RHR 1920) piharakennuksineen puutarhaisella tontilla Nikkilän entisen aseman läheisyydessä. Ulkorakennuksessa Ison kylätien tapaan viistottu ovenpaikka rakennuksen nurkassa, ilmeisesti toiminut myymälänä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/519	727	753-423-0007-0039	Lillslätt	Entinen liikerakennus, RHR 1925. Viistetyssä nurkassa sijaitseva ovi. Piharakennus RHR 1940. Osa Ison Kylätien säilynyttä kokonaisuutta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/520	728	753-423-0007-0054	Alanko, Rosenholmin talo, Sarkama	Rosenholmin talo 1920-luvun lopulta. Talo on toiminut liike- ja asuinrakennuksena, 1980-luvulla paperi- ja urheiluvälinekauppana. 1940-luvun laajennus tehtiin samaan tapaan kuin vanha osa. Ikkunoiden malli 1920-luvulta. Kuistin viereen tehty pieni laajennus vuonna 1966. Piharakennus RHR 1935. Tärkeä osa Ison Kylätien historiallista maisemaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/521	729	753-423-0007-0063	Metsola	Aikakaudelleen tyypillinen ilmeeltään hyvin säilynyt taitekattoinen asuinrakennus 1930-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/522	730	753-423-0007-0068	Soläng	Mansardikattoinen liikerakennus vuodelta 1936. Keskifrontoni. Osa Ison Kylätien kokonaisuutta.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/523	731	753-423-0007-0073	Singsing	Mansardikattoinen, poikkipäädyllinen liikerakennus vuodelta 1936 Ison Kylätien varrella. Ikkunoita suurennettu alkuperäisestä. Tärkeä osa Ison Kylätien historiallista maisemaa	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/524	732	753-423-0007-0083	Eriksdal	1940-luvulle tyypillinen satulakattoinen asuinrakennus, jonka ilme on jonkin verran uudistunut.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/525	733	753-423-0007-0088	Hella	Mansardikattoinen, hirsirunkoinen asuinrakennus, RHR 1920. Keskifrontoni. Osa Ison Kylätien säilynyttä kokonaisuutta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/526	734	753-423-0007-0091	Haralds	Kaksikerroksinen, satulakattoinen liikerakennus, jolla on pitkä laajennusosa tontin sisäosiin. Mittakaavaltaan Ison Kylätien vanhaan kokonaisuuteen istuva. Tärkeä osa Ison kylätien historiallista maisemaa. RHR 1920.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/527	735	753-423-0007-0093	Oskarsborg	Kaupunkikuvassa tunnusomainen, hahmoltaan säilynyt mutta yksityiskohdillaan osin uudistunut 1940-luvun taitekattoinen pientalo.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/528	736	753-423-0007-0094	Dalbo	Kaupunkikuvassa tunnusomainen, ilmeeltään hyvin säilynyt kaksikerroksinen satulakattoinen 1930-luvun asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/529	737	753-423-0007-0096	Geirsbo 2, Solliden	Rapattu, kaksikerroksinen, satulakattoinen liikerakennus. Tyypillinen 1940-luvun asuin-/liikerakennus. Osa Ison Kylätien säilynyttä kokonaisuutta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/530	738	753-423-0007-0144	Himdal	Kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva ilmeeltään hyvin säilynyt 1950-luvulle tyypillinen asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/531	739	753-423-0007-0156	Grankulla	Katukuvassa varsin hyvin säilynyt aikakaudelleen ominainen satulakattoinen frontonilla varustettu 1920-luvun asuinrakennus, johon liittyy myöhempi laajennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/532	740	753-423-0007-0184	Elektricitetsverket, "muovipuodin talo"	Mansardikattoinen liike- ja asuinrakennus 1920-luvun lopulta. Säilyttänyt alkuperäiset piirteensä ikkunoita myöten. Tärkeä osa Ison Kylätien kokonaisuutta. Muovipuodin talona tunnettu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/533	741	753-423-0008-0004	Åkernäs	Maisemassa tunnusomainen 1930-luvun maatilan pihapiiri, jossa mm hyvin säilynyt taitekattoinen frontonilla varustettu aikakaudelleen tyypillinen asuinrakennus (RHR 1936) ja 1950-luvun navetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/534	742	753-423-0008-0012	Kroknäs	Maisemassa näkyvästi sijoittuva hyvin säilynyt satulakattoinen frontonilla varustettu pienehkö asuinrakennus 1900-luvun alkupuolelta (RHR 1946), ilmeensä perusteella 1930-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/535	745	753-423-0009-0037	Rikulla	Kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva, ilmeeltään jonkin verran uudistunut 2-kerroksinen satulakattoinen 1940-luvun pientalo.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/536	746	753-423-0009-0102	Dalång	Kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva, ilmeeltään varsin hyvin säilynyt satulakattoinen, pystyrimavuorattu 1930-luvun pientalo.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/537	747	753-423-0009-0152	Mäntymäki	Jugendtyylinen huvila lähellä rataa Sipoonjokilaaksossa. Kolme kattolyhtyikkunaa, joista keskeisin satulakattoinen, kaksi muuta kaarevalla katolla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/538	748	753-423-0009-0153	Nikkilän sairaala-alue, pumppuasema / Åkern	Entisen Nikkilän sairaalan suojeltu (SR4) pumppuasema Sipoonjoen notkossa, Nikkiläntien varressa. Noppamainen, rapattu rakennus, joka on rakennettu 1914. Pumppuhuoneen toisessa kerroksessa oli sairaalan työntekijöiden työsuhteasunto. Maamerkki maisemassa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/539	749	753-423-0011-0001	Holmgård	Arkkitehti Erkki Huttusen vuonna 1937 suunnittelema, valokuvaaja Rafael Roosin rakennuttama funkishuvila korkealla Möhölmenin kalliolla. Edustaa aikansa suunnitteluihanteita. Huvila on rankorakenteinen nk. insuliittitalo, kokeileva omana aikanaan.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/540	750	753-423-0012-0001	Lukkarin koulu	Vuonna 1988 valmistunut arkkitehti Jorma Pankakosken suunnittelema suomenkielinen ala-aste. Rakennusaikanaan koulu oli yksi suurimmista kunnan rakennushankkeista. Punatiilinen, veistoksellisina kohoaviin pulpettikattoisiin siiposiin jakautuva koulurakennus on arkkitehtuuriltaan hallittu ja aikakaudelleen ominainen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/541	751	753-423-0013-0002	Nikkilän sairaala-alue, Rux	Sairaala hankki Ruxin alueen henkilökunnan asuntopulan tarpeisiin. Ruxin kaksi kolmikerroksista kerrostaloa ja rivitalo valmistuivat vuonna 1960. Arkkitehtuuriltaan edustava kokonaisuus, suunnittelija oli arkkitehti Lauri Pajamies.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/542	752	753-423-0013-0003	Nikkilän sairaala-alue, Kutuharju A ja B, rakennukset 52-53 / Koy Uudensillantie 67	Kiinteistöllä on kaksi vuonna 1967 valmistunutta aikakauden piirteensä hyvin säilyttynyttä asuinkerrostaloa, jotka on suunnitelleet arkkitehdit Aili ja Niilo Pulkka. Liittyy Nikkilän sairaalaympäristöön.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/543	753	753-423-0013-0004	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennukset 1-3 / Lönnborg	Entisen Nikkilän sairaala-alueen ensimmäisen rakennusvaiheen potilasrakennuskiinteistöt 1-3 vuosilta 1912-1914. Muutettu asunnoiksi 2002.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/544	755	753-423-0013-0007	Nikkilän sairaala-alue, Versta, rakennus 15 / Pisaborg	Entisen Nikkilän sairaalan verstaarakennus, joka on nykyisin asuinkäytössä. Rakennus kuuluu sairaalan varhaisvaiheeseen ja sen on suunnitellut arkkitehti E.A. Kranck vuonna 1912-1914. Kiinteistö kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/545	756	753-423-0013-0009	Nikkilän sairaala-alue, Potilasrakennukset 5, 6, 7, sauna ja leipomo	Entisen Nikkilän sairaala-alueen ensimmäisen rakennusvaiheen potilasrakennuskiinteistö, sauna ja leipomo vuosilta 1912-1914. Kiinteistö on nykyään asunto-osaakeyhtiö.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/546	757	753-423-0013-0011	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennus 8 ja vanha hallintorakennus / Carlsborg	Nikkilän sairaala-alue on yhtenäiseen suunnitelmaan perustuva entinen mielisairaala-alue, joka kuvastaa sairaalarakentamisen suunnitteluperiaatteita paviljonkisairaaloitten rakentamisen varhaisvaiheesta alkaen. Kiinteistö kuuluu alueen ensimmäiseen rakennusvaiheeseen ja sen on suunnitellut arkkitehti E.A. Kranck 1915.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/547	758	753-423-0013-0012	Nikkilän sairaala-alue, rakennus 32/ Joenranta	Nelikerroksinen kerrostalo toimi sairaala-aikana hoitajien ja lääkärin asuintalona, ja sai liikanimen "Kanala". Nykyisin rakennus on yksityisen palvelutalon käytössä. Rakennuksessa on vaaleanruskea julkisivurappaus ja 16-ruutuiset, vihreäpuitteiset ikkunat.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/548	759	753-423-0013-0013	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennus 11, (Jokipuiston koulu)	Arkkitehti Gunnar Taucherin 1937-1938 suunnittelema potilasrakennus, jonka rakennusaika ajoittuu sairaalan laajennuksen ns. toiseen vaiheeseen vuosien 1926 ja 1940 välille. Rakennus toimi valmistuttuaan naisten paviljonkina, myöhemmin sairas-paviljonkina ja vuodesta 2003 lähtien tiloissa on toiminut Jokipuiston koulu.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/549	760	753-423-0013-0015	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennus 4 (Lehmuslinnan päiväkot)	Entisen Nikkilän sairaala-alueen ensimmäisen rakennusvaiheen potilasrakennuskiinteistö vuosilta 1912-1914. Kiinteistö on nykyään päiväkotikäytössä.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/550	761	753-423-0013-0016	Nikkilän sairaala-alue, Puutarhurin asunto, kasvihuone, pesula (Artborg) ja talli.	Entisen Nikkilän sairaalan huoltorakennus-kiinteistö, johon kuului puutarhurin asuinrakennuksen lisäksi talli, nyt purettu heinä- ja olkilato, kasvihuone sekä pesula. Kiinteistön rakennuksista pesula on rakennettu vuonna 1938, muut vuosien 1912-1914 aikana. Entinen pesularakennus toimii nykyään Sipoon kunnan Artborg 35-nimisenä kulttuuritalona.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/551	762	753-423-0013-0017	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennus 9, "Naisten paviljonki"	Sairaalan ns. toisen rakennusvaiheen aikainen nelikerroksinen potilasrakennus, jonka rakennusaika sijoittuu vuosiin 1924-1926.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/552	763	753-423-0013-0019	Nikkilän sairaala-alue, lämpökeskus	Valtakunnallisesti arvokkaaseen miljöökokonaisuuteen liittyvä entisen Nikkilän sairaala-alueen lämpökeskus. Rakennus on arkkitehti Kranckin suunnittelema 1912-1914 ja sitä on laajennettu vuosien 1926-1940 välisenä aikana.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/553	764	753-423-0013-0020	Nikkilän sairaala-alue, potilasrakennus 10, "Miesten paviljonki" ja työsalit / Eriksborg	Nelikerroksinen kerrostalo, jossa 24-ruutuiset ikkunat. Aikaisemmin potilaiden asuinkiinteistö, joka kuuluu sairaalan laajennusrakentamisen ns.toiseen vaiheeseen, joka ajoittuu vuosille 1926-1940. Muutettu 2000-luvun alussa asunto-osakeyhtiöksi.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/554	765	753-423-0013-0023	Nikkilän sairaala-alue, juhla- ja voimistelusalirakennus, rakennus 29	Valtakunnallisesti arvokkaaseen miljöökokonaisuuteen liittyvä arkkitehti Gunnar Taucherin suunnittelema 1939-1940 valmistunut kookas kokoonmistila. Sairaala-aikana rakennus toimi sekä potilaiden että kuntalaisten kulttuurisena virkistyspaikkana.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/555	766	753-423-0013-0025	Nikkilän sairaala-alue, Uusi hallintorakennus, rakennus 31	Valtakunnallisesti arvokkaaseen miljöökokonaisuuteen liittyvä arkkitehti Claus Tandefeltin suunnittelema hallintorakennus vuodelta 1955. Rapattu, satulakattoinen 5- kerroksinen rakennus, johon liittyy kaksikerroksinen pulpettikattoinen poikittaissiipi eteläpäädyssä. Sisäänkäyntejä on korostettu katoksin ja pilariyryhmin. Arkkitehtuurin muotokieli on 1950-luvulle tyypillistä; talo on aikakauden tyylipuhdas edustaja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/556	767	753-423-0013-0028	Nikkilän sairaala-alue, sikala, rakennus 19	Entisen Nikkilän sairaalan alueen sikala on rakennettu 1914 ja se kuuluu alueen alkuperäiseen rakennuskantaan, jonka on suunnitellut arkkitehti E.A. Kranck. Nykyisin rakennus toimii ilmeisesti ajoneuvosuojana. Kiinteistö kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun Nikkilän sairaala-alueen kulttuuriympäristöön.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/557	768	753-423-0013-0030	Nikkilän sairaala-alue, keittiö- ja pesulaitos, rakennus 34,	Kiinteistöllä toimi sairaala-aikana E.A. Kranckin suunnittelema keittiö- ja pesulaitos. Rakennus on nelikerroksinen, valkoiseksi rapattu nykyään asuinkäytössä oleva suuri rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/558	769	753-423-0013-0032	Nikkilän sairaala-alue, Yliääkärin asuintalo, rakennus 24	Entisen Nikkilän sairaalan yliääkärin asunto on arkkitehti E.A. Kranckin 1912-1914 suunnittelema mansardikattoinen asuinrakennus, joka kuuluu sairaala-alueen alkuperäisiin rakennuksiin.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/559	770	753-423-0016-0003	Nikkilän asema, Lipiäinen	Aivan radan tuntumassa on Nikkilän vanha asemarakennus 1870-luvulta ja sen vieressä asemaan kuulunut saunarakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/560	771	753-423-0018-0001	Bida	Puolitoistakerroksinen L-muotoinen päärakennus 1930-luvulta sekä piharakennus, joka on naapurikiinteistön piharakennuksen kanssa samassa linjassa muodostaen vanhaa kujaa/tielinjausta reunustaneen talorivin.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/561	774	753-423-0023-0093	Nikkilän kartanon makasiini, paja ja autiotalo	Nikkilän kartanoon liittyvä rakennusryhmä, johon kuuluu arviolta 1700-1800 -lukujen vaihteessa rakennettu ilmeeltään hyvin säilynyt, veltikellolla varustettu puurakenteinen makasiinirakennus, arviolta 1907-1912 rakennettu kookas hirsirunkoinen, punamullattu pajarakennus, sekä kartanontien varrella sijaitseva jo pitkään tyhjillään ollut arviolta 1920- tai 1930-luvulla rakennettu asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/562	773	753-423-0023-0093	Svärdfelt / Villa Hummersbacka	Säilynyt pienehkö torppamainen asuinrakennus (RHR 1919) ja pihapiiri. Läheisyyteen merkitty Kuninkaankartastoon torppa, Senaatinkartastossa paikalla asuinrakennus. Käytössä partion kerhorakennuksena.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/563	775	753-423-0026-0000	Asemapäällikkö	Asemakokonaisuuteen kuuluva entinen asemapäällikön talo 1900-luvun alusta, julkisivuverhouksena erityinen lohkopintainen tiili, sokkeli valettu betonista, pilareilla seisova puurakenteinen kuisti, ikkunat vanhoja jugendtyyisiä, vesikate uudehko	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/564	776	753-423-0028-0002	Klasasbacken I	Entinen makitupa 1860-luvulta. Erotettu Torpetin tilasta. Sijaitsee aivan Martinkyläntien vieressä, Lival-yhtiön toimitilojen välittömässä läheisyydessä. Kiinteistöllä on myös savusauna.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/565	777	753-424-0001-0007	Bergkulla	Peltomaiseman reunalla näkyvästi sijoittuva hyvin säilynyt 1920-30 luvun pienehkö taitekattoinen asuinrakennus, jossa mm kaartuva kaartuvat katonlappeet ja tiilikate,	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/566	778	753-424-0001-0010	Högbacka	Gesterbyntien maisemassa selvästi näkyvä pihapiiri, jossa kookas ilmeeltään hieman uudistunut satulakattoinen päärakennus 1930-luvulta. Paikalle merkitty Senaatinkartastossa asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/567	779	753-424-0001-0014	Georgineholm	Lökörenin ensimmäiset asukkaat olivat 1890-luvulla saareen muuttanut kalastaja Emil Grönholm ja hänen perheensä. Grönholmin torpparisopimus Skyttenskräissa oli sanottu irti, kun Löparön kartano myi saaren huvilakäyttöön. Grönholm siirsi torpparakennuksensa Skyttenskräistä uuteen asuinpaikkaansa. Mansardikattoiseksi laajennetun entisen torpan julkisivuja on uudistettu 2000-luvulla mm. uusimalla ikkunoita. Saarella on lisäksi piharakennuksia.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/568	780	753-424-0001-0067	Norrkulla	Norrkullan kartano, Sipoon vanhimpia räilssitiloja 1500-luvulta. Päärakennus 1860-luvulta. Maisemallisesti hyvin sijoittunut talonpoikaisen suurtilan rakennusryhmä arvokkaan puuston keskellä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/569	781	753-424-0001-0099	Mögården	Saarella sijaitseva, kirvesmieheksi kouluttautuneen Sven Lindroosin vuonna 1945 rakentama oma talo kalliolla laella. Lisäksi aittarakennus. Edustava esimerkki aikakautensa rakentamisesta.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/570	782	753-424-0001-0100	Hannelind	Saarella sijaitseva laivuri Karl Frans Lindroosin asuintila, ostettu 1915. Suhteikas asuinrakennus valmistui 1916. Kivipilareille perustettu rakennus on nykyisin satulakattoinen, peiterimalaudoituksella vuorattu. Hannelindiin kuuluivat alun perin myös naapurikiinteistöt	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/571	783	753-424-0001-0102	Österkulla	Österkulla oli alkujaan Norrkullan torppa. Päärakennuksen vanhimmat osat 1800-luvun lopulta. Pihapiirissä eri ikäistä ulkorakennuskantaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/572	784	753-425-0001-0006	Tomt n:o 7-8, Villa Solhem	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, arkkitehti Lars Sonckin v. 1917 suunnittelema kaksikerroksinen, ns. kansallisromanttista suuntausta edustava pitkänurkkainen päätyhirsihuvila, "Villa Solhem". Huvilan rakennutti konsuli Albert (Abbe) Vilén 1917. Tunnusomainen piirre on parvellinen pääty. Pihapiiriin kuuluu lisäksi sauna, ulkokuone, liiteri sekä 1950-luvulta peräisin oleva sauna. Lisäksi jääkellari. Rakennus sijaitsee korkealla rinteessä, jossa pitkät terassiportaat.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/573	785	753-425-0001-0013	Tomt N:o 41	Saaristossa, puutarhamaisella pihalla rinteeseen sovitettu, jyrkällä harjakatolla ja poikkipäädyllyä varustettu pienenkö huvilarakennus, jossa on pitkä lasikuisti, säilyneet tai uusitut vanhanmalliset pieniruutuiset ikkunat ja uusittu peiterimavuoraus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/574	786	753-425-0001-0029	Tomt n:o 40	Norrkullalandetin vanhimpiin asuinpaikkoihin kuuluvan Träskvikenin kruununtilan päärakennus 1800-luvun jälkipuoliskolta. Rakennuksia on muutettu 1900-luvulla, niiden muodostama miljöö on edelleen perinteikas. Ulkorakennuksia 1800-luvulta. Loma-asunnoksi kunnostettu sauna 1900-luvun alusta sekä uudempi lomarakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/575	787	753-425-0001-0030	Tomt n:o 39	Nykyisin loma-asuntokäytössä oleva saaristolaisasuinrakennus vuodelta 1948. Luonnonkaunis paikka, vanha puusto.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/576	788	753-425-0001-0033	Tomt N:o 36	Maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva, 1920-1930-luvulle tunnusomainen, harjakattoinen huvilarakennus, julkisivut peiterimavuorasta, ikkunoissa pienet ruudut, kulmaikkuna olohuoneessa. Betonipilariperustus, rannan puoleinen kuisti osittain varustettu uusin ikkunoin.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/577	789	753-425-0001-0034	Tomt n:o 35	Tumma, pyöröhisinen, aumakattoinen, isokokoinen kesäasunto, jonka ovat suunnitelleet Arvo Aalto ja Niilo Kokko vuonna 1947. Rakennus sijaitsee rantakalliolla Simosvikenin luoteisrannalla. H-muotoinen rakennus on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Rannanpuoleisessa sakarassa on laaja terassi. Saunan laajennuksen ja yksityiskohdat on suunnitellut Yrjö Laine-Juva ja liiterin Risto Veikko Luukkonen.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/578	790	753-425-0001-0040	Tomt n:o 31	Yksikerroksinen saaristohuvila, jonka tanskalainen arkkitehti Flinckenberg suunnitteli itselleen 1920-luvulla. Punaiseksi maalattu matala rakennus, vihreät koristeelliset ikkunaluukut, pohjoismaisen klassismin piirteitä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/579	791	753-425-0001-0041	Tomt n:o 32	Arkkitehti Maija Suurlan v. 1946 suunnittelema, rantakallion laella sijaitseva, Olof Fallströmin rakennuttama saaristohuvila vuodelta 1946. Julkisivultaan symmetrinen rakennus on kapearunkoinen ja pystylaudoitettu. Aumakatossa on kattoikkunoita. Ikkunat ovat pieniruutuisia ja varustettuja ikkunaluukuin. Arkkitehtuurissa on piirteitä 1920-luvun klassismista.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/580	793	753-425-0001-0113	Sveden, Tomt n:o 52	Yksi neljästä alkuperäisestä saarivahdin asuinpaikasta Norrkullalandetilla. Rantakalliolla on muistokaiverruksia 1860-luvulta alkaen. Vuonna 1928 rakennetun huvilan suunnittelijaksi on todennäköisesti virheellisesti sanottu arkkitehti Gustaf Strengell (k. 1937).	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/581	794	753-425-0001-0116	Udden	Saariston 1910-1920-luvulle ominaista huvilatyyppiä edustava rakennus, pilariperustus, jyrkkä harjakatto, poikkipäätty, peiterimavuoraus, pieniruutuiset ikkunat.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/582	795	753-425-0001-0135	Störjeviken, Villa Lavinko	Arkkitehti Lars Sonckin Kulosaaaren v. 1908 suunnittelema huvila, siirretty vuonna 1927 Norkullalandettiin. Englantilaistyyppinen, arts&crafts-hengessä rakennettu epäsymmetrinen ja osin paanuverhoiltu, jyrkkäkattoinen huvila. Siirron yhteydessä huvilaan asennettiin keskuslämmitys, joka myöhemmin korvattiin sähkö- ja puulämmityksellä. Huvilassa on kuusi huonetta, keittiö ja saunasiipi. Pihapiiriin kuuluu lisäksi samalta ajalta peräisin oleva liiteri. Maasto on tasainen, ympäröivä puutarha on huolellisesti suunniteltu.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/583	796	753-425-0001-0146	Tomt n:o 42	Tarauddenilla sijaitsevan kesäasunnon on suunnitellut arkkitehti Kurt Simberg 1950-51. Porrastetuista, satulakattoisista osista koostuva pienimittakaavainen rakennus edustaa 1950-luvulle ominaisia arkkitehtuurivirtauksia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/584	797	753-425-0001-0151	Björkkulla	Entinen Norrkullalandetin saarivahdin asuinpaikka, saaristolaisasutusta edustava kalastustila Krogosundissa. Vanhin asuinrakennus 1800-luvun lopulta, lisäksi venevaja, navetta, aitta ja savustamo.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/585	798	753-425-0001-0196	Falkku (Tomt n:o 29)	Saaristolaistila on merkitty vuoden 1933 pitäjänkarttaan, Senaatin kartaston mukaan vuonna 1873 paikalla oli pelto. Pihapiiriin kuuluu alkuperäisestä korotettu ja korjattu päärakennus arviolta vuodelta 1920, sekä useita piharakennuksia ja vanhaa puustoa. Ehjä punamullattujen perinteisten rakennusten kokonaisuus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/586	799	753-426-0001-0071	Sommarnäs	Perinteisen ilmeensä hyvin säilyttänyt yksikerroksinen kapearunkoinen asuinrakennus 1920-luvulta Paippisten tien varrella, rimalaudoitus, punamulta (RHR 1924). Toinen asuinrakennus 2002.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/587	801	753-426-0001-0129	Smeds	Paippisten vanhimpia tiloja. 1930-luvun kaksikerroksinen asuinrakennus, laajennettu 1980-luvulla. Maatilan eri-ikäisiä talousrakennuksia.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/588	802	753-426-0001-0213	Mariebo	Kyläen reunalla pienellä perinteisen ilmeensä säilyttänyt pitkänurkkainen asuinrakennus. Julkisivuissa vanhempi pystyrimavuoraus ja myöhemmin uusitut pystyjakoiset ikkunat, ullakon päädyssä vanhempi ikkuna.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/589	804	753-426-0001-0275	Götbacka	Molemmien puolin kylätieta sijoittuva 1900-l alun maatilan rakennusryhmä, johon kuuluu mm 1940-50 luvun piirteitä omaava 1½ kerroksinen asuinrakennus, pienehkö 1900-l alun asuinrakennus, ilmeeltään uudistettu ja laajennettu vanhempi asuinrakennus, sementtitiilinavetta, hirsiaitta ja useita punamullattuja latoja.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/590	805	753-426-0001-0306	Bertas	Kylän vanhimpia tiloja, kantatila. Jugendasuinen päärakennus 1910-luvulta. Talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/591	808	753-426-0002-0088	Skuggbo, hirsinen talousrakennus	Vanha hirsinen aitta, Lampetaksen pellon vierellä. Aitan seinässä kaiverrus 1871. Asuinrakennus siirretty nykyiselle paikalle vuonna 1958. Omistajan mukaan vanhimmita osiltaan vuodelta 1811.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/592	810	753-426-0002-0156	Dalkulla	Maisemassa hyvin säilyneen kokonaisuuden muodostava 1930-luvun palstatila, jossa satulakattoinen betonisokkelilla seisova päärakennus talousrakennuksineen. Hoidettu puutarhapiha.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/593	812	753-426-0002-0173	Nedre Blunds	Vanha tilakeskus jonka nykyinen päärakennus on 1950-luvulta, pihapiirissä mm 2 vanhaa hirsiaitaa ja vaja.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/594	813	753-426-0002-0187	Björkboda	1920-30 luvun vaihteessa puuseppä Evert Paleniuksen rakentama maatilan asuinrakennus, suurehko pystyrimavuorattu talousrakennus. Pihan puolella pieniruutuisin ikkunoin varustettu lasikuisti.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/595	814	753-426-0002-0214	Tarabacka	Maisemassa näkyvästi sijoittuva 1700-luvun lopulla perustetun maatilan rakennusryhmä, jossa ilmeeltä jonkin verran uudistunut päärakennus ja talousrakennuksia 1800-/ 1900-luvulta, tien reunassa vanha rihi.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/596	815	753-426-0002-0219	Bergisbacka	1930-luvulla rakennettu, myöhemmin laajennettu aikakaudelleen tyypillinen satulakattoinen pystyrimavuorattu asuinrakennuksen, kuisti jugendvaikutteinen, piharakennukset samaa tyyliä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/597	816	753-426-0002-0222	Rauhala	Maatilan pihapiiri, jossa vanhempi 1½ kerroksinen päärakennus 1800-luvun lopulta, myöhemmin laajennettu asuinrakennus jälleenrakennuskaudelta. Päärakennuksen julkisivujen muuttuneita yksityiskohtia ovat mm lomautavuoraus ja uusitut ikkunat. Hoidetussa pihapiirissä iso tiilinaavetta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/598	817	753-426-0002-0228	Lampetas gård	Peltojen ympäröimä 1700-luvulla perustetun maatilan tilakeskus. Pitkänomainen satulakattoinen kahdella kuistilla varustettu päärakennus 1870-luvulta, julkisivuissa keltainen pystyrimavuoraus ja ikkunoita eri ajoilta, makasiini mahdollisesti 1700-luvulta, hirsiaittoja, suuri puurakenteinen talousrakennus, uudempi sivurakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/599	818	753-426-0002-0243	Klippan	Rukoushuoneena toiminut 1½-kerroksinen rakennus vuodelta 1909 Paippistentien vieressä. Tila lohkottu Blunds:sta 1917 . Nykyään asuinkäytössä oleva rakennus on hiljattain kunnostettu, mm. ikkunat on uusittu ja ullakon päätyikkunat muutettu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/600	819	753-426-0002-0244	Karlsberg n:o 1	Tyypillinen 1930-luvun laajarakenteinen, kaksikerroksinen asuinrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/601	820	753-426-0003-0005	Grönbacka	Ilmeensä hyvin säilyttänyt pienehkö satulakattoinen asuinrakennus arviolta 1910-luvulta. Keltainen vaakapaneeli- alaosassa uusittu lomalaudoitus, kitatut 6-ruutuiset ikkunat, kuisti	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/602	821	753-426-0003-0037	Kålas II	Kantatila 1500-luvulta, joka jaettiin 1780 Kålas ja Kålbacka. Pitkänomainen, satulakattoinen päärakennus ja pitkä hirsinaavetta tie- ja peltomaisemassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/603	822	753-426-0003-0048	Kålbacka	Jaettu Kålasen kantatilasta 1780. Seudulle tyypillinen päärakennus, useita piharakennuksia. Hyvin säilynyt kerroksinen rakennuskokonaisuus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/604	823	753-426-0004-0010	Långkärr	Hyvin säilynyt 1½ kerroksinen aikaudelleen tyypillinen asuinrakennus, graniittinen kivijalka (RHR 1920). Rakennusta uudistettu 1938-1951 välillä, harjan suunta muuttunut.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/605	824	753-426-0004-0042	Karlsberg	Karlsberg on jaettu Hannusasista n. 1788. Tilakeskus puiden lomassa, saarekkeella peltojen keskellä. Muodostaa yhdessä Tombackan kanssa kylämäisen keskittymän. Päärakennus arviolta 1900-luvun alusta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/606	825	753-426-0004-0106	Tombacka	Hannusasista 1860 erotettu tila, jossa rakennusajalleen 1937, tyypillisenä säilynyt päärakennus. Muodostaa naapuritalon kanssa kylämäisen keskittymän. Vehreä puutarhapiha. Pihaa rajaa navetta ja konesuoja, tien vastakkaisella puolella sementtitiilinen muuntaja.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/607	827	753-426-0005-0033	Skogsnäs ent. Granboda	Käskisestä muodostettu tila; tämän rakennusryhmää täydentävä asuinrakennus 1930- luvulta. Tyypillinen 1930-luvun maaseuturakennus. Kissanpenkit kuistin päädyssä, vinjetti-ikkuna. Rakennus näyttää säilyttäneen rakennusaikaisen ulkoasunsa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/608	828	753-426-0005-0060	Gammel-Käsis	Kaunis rakennuskokonaisuus maisemallisesti arvokkaalla paikalla. Yksi Paippisten vanhimpia tiloja, mainittu jo 1600-luvulla. Asuinrakennuksen vanhin osa 1880-luvulta, varasto ja pieni tupa 1800-luvun alusta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/609	830	753-426-0006-0018	Central I	1½-kerroksinen, satulakattoinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus 1900-luvun alusta. Tiilikate, harjakattoinen sisääntulokuisti. Peiterimalaudoitus. Hyvin säilynyt.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/610	831	753-426-0006-0023	Villan	Kaksikerroksinen, seudulla poikkeava asuinrakennus 1900-luvun alusta. Korotuksen ajankohta epäselvä. Lind-Ollaksen tilasta erotettu.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/611	832	753-426-0006-0066	Ivars	Kiinteistöllä kolme asuinrakennusta ja talousrakennuksia. Yksikerroksinen hirsirunkoinen asuinrakennus 1890-luvulta, vesikatto huonokuntoinen, julkisivuvuoraus purettu, samassa pihapiirissä asuinrakennus 1960-luvulta ja Lintusuontien toisella puolen asuinrakennus 1980-luvulta.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/612	833	753-426-0006-0067	Hemgård	Seuraintalo 1890-luvulta. Sipoolle tyypillinen kokoonnutumisirakennus. Sisäänkäynnin edustalle tehty tasakattoinen laajennus erottuu muutoksena, joka on mahdollinen myöhemmin palauttaa.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/613	834	753-426-0006-0075	Hagalund	Ilmeeltään hyvin säilynyt 1½ kerroksinen frontonilla varustettu satulakattoinen asuinrakennus 1930-luvulta. Tontille johtavan tien varrella torppa n. 1900-luvun alkupuolelta, torppaa ilmeisesti korotettu.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/614	835	753-426-0006-0082	Falkberget	Arkkitehti Olavi Norosen suunnittelema, arkkitehtuuriltaan edustava modernistinen 1970-luvun pientalo. Polveilevasti sijoittuviin rakennusmassoihin jakautuva 1.kerroksinen rakennus on puuverhoilu ja tasakattoinen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/615	837	753-426-0006-0229	LIND-OLLAS I / Sommarhem	1½ kerroksinen satulakattoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta, myöhemmin lisätty frontoni ja parveke jonka alla sisäänkäyntikuisti, julkisivussa pystyrimavuoraus ja 6-ruutuiset ikkunat. 2 piharakennusta, tien vierellä sijainnut rakennus purettu.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/616	838	753-426-0006-0259	Centrum / Vestanlid	Etelä-Paippisen kauppa, Paipis Centralbod, kaupparakennus vuodelta 1951, jonka yhteydessä yksi Suomen vanhimmista huoltoasemista, Shellin bensinikioski 1930-luvulta, joka suljettiin vuonna 1969. Tien reunassa suurehko punamullattu rakennus, tiettävästi Gamla- Bertasin entinen päärakennus, toiminut myöhemmin kauppana ja meijerinä, nykyään talousrakennuksena. Kyläkuvassa keskeisesti sijoittuva hyvin säilynyt, tyypillinen 1950-luvun kauppakokonaisuus, harvinainen bensakioski ja vanha asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/617	840	753-426-0007-0007	Solhem	Puolitoistakerroksinen asuinrakennus 1900-luvun alusta ja hirsinen talousrakennus 1890-luvulta. Molemmat rakennukset hiljattain kunnostettu, talousrakennuksen ilme uudistunut.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/618	842	753-426-0007-0052	Jopas	Kantatila. Vuonna 1936 rakennettu päärakennus on 1½-kerroksinen, jälkepäin korotettu. Pihapiirissä piharakennuksia, luhtiaita ja navetta.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/619	843	753-426-0007-0076	Ruxas	Kantatila 1500-luvulta. Lähes alkuperäisen ilmeensä säilyttänyt maisemassa näkyvästi kalliokumpareelle sijoittuva pihapiiri, jossa asuinrakennus 1850-luvulta, lato 1900-luvun alusta, hirsiaitoja ja navetta. Mäen alapuoliselle pellolla savusauna. Arvokas pienmaisema.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/620	846	753-426-0008-0083	Petas	Kantatila. Jaettu n. 1837 Petas ja Övre-Petas. 1914 nykyiselle paikalleen siirretty asuinrakennus. Muistuttaa tyypiltään Brusaksen rakennusta. Maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva vanhan tilakeskuksen päärakennus. Ilmeeltään varsin hyvin säilynyt.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/621	847	753-426-0009-0075	Lugnnäs	Jokseenkin säilynyt, pienehkö torppamainen asuinrakennus ja vuodelta 1899. Pystyrimavuorattu, katteena sementtitiili, sivulla kuisti, jossa avoin etutila, ikkunassa vanhat 1800-lv saranat.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/622	848	753-426-0009-0112	Svarfvars	Erotettu kantatila Snickarsista 1790. Päärakennus näyttää seudulle ja vuoden 1895 rakennusajankohdalleen tyypilliseltä, joskin siihen on lisätty mm. parveke. Pihapiiri, suuri navetta on tärkeä tiemaiseman osa. Pihassa useita vanhempia piharakennuksia, hieman erillään tien reunalla vanha riipi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/623	849	753-426-0009-0120	Snickars	Kantatila 1500-luvulta. Satulakattoinen päärakennus vuodelta 1912, jossa poikkipääty, kuistilla kauniit vanhat ikkunat, asunsa hyvin säilyttännyt, ajalleen ja seudulle tyypillinen. Pihapiirissä vanha varasto 1800-luvulta, kanala ja navetta. maisemassa kauas näkyvä eheä kokonaisuus.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/624	851	753-426-0010-0024	Nygård	Yksikerroksinen vanha asuinrakennus luultavasti 1800/1900-luvun vaihteesta, kaksikerroksinen päärakennus vuodelta 1917.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/625	852	753-426-0011-0020	Anneberg	Ulaksen kantatilasta erotettu. Asuinrakennuksen vanhin osa on todennäköisesti 1880-luvulta, pihapiirissä myös samanaikaiset paja ja toinen talousrakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/626	853	753-426-0011-0052	Vanha Kalliomäki	Kylätien maisemassa tunnusomainen taitekattoinen asuinrakennus 1910-1920-luvulta, laajennettu pihan puolelle ja mm ikkunat uusittu pystyjakoisina.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/627	854	753-426-0011-0084	Ulas	1580-luvulla perustettu tila. Hopeapajukujanteen päässä taitekattoinen asuinrakennus 1930-luvulta ja piharakennuksia, mm suurehko hirsinavetta. 1900-luvun alkupuolen kokonaisuus Etelä-Paippisen kylämiljöössä. Rakennukset hyvin säilyttäneet piirteensä, piha umpeen kasvanut.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/628	855	753-426-0011-0099	Kunbacka	Tilakeskus 1920-luvulta maisemallisesti kauniilla paikalla, puiden lomassa saarekkeella peltojen keskellä. Aluperin syytinkitila, mutta erotettu itsenäiseksi Ulaksesta. Ulkorakennukset 1930 ja 1950-luvuilta. Päärakennus osin säilynyt, kunnostettu ja laajennettu.	Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/629	858	753-426-0012-0040	Pellas	Kantatila, joka mainitaan vuonna 1543. Rakennukset siirretty nykyiselle paikalleen 200m päästä n.1906-1910. Satulakattoinen päädyistä aumattu päärakennus lohkokivisokkelilla, kuisti myöhemmältä ajalta, useita sivu- ja ulkorakennuksia, mm luhtiaitta, suuri hirsinavetta, pienempiä asuinrakennuksia ja vajoja. Hyvin säilyneet vanhat rakennukset pihapiireineen muodostaa arvokkaan kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/630	859	753-426-0013-0027	Lågbacka	Pienehkö, pitkänomainen, hirsinen asuinrakennus, joka näyttää säilyttäneen alkuperäisen olemuksensa liki museaalisesti. Brusakseen kuulunut, todennäköisesti alustalaisen asuinrakennus. osittain vuoraamaton, osittain vanha pystylautavuoraus, ikkunoiden peitelaudat ja otsalaudan kannakkeet muotoiltuja, ilmeeltään ja yksityiskohdiltaan hyvin säilynyt, sokkeli päällystetty betonivalulla. Kokonaisuuteen kuuluu tien reunalla pieni hirsiaitta ja lato.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/631	860	753-426-0013-0050	Brusas	Kantatilan pihapiiri, jossa vuonna 1914 nykyiselle paikalleen siirretty ja tuolloin mahdollisesti korotettu, perinteisen ilmeinen asuinrakennus ja ulkorakennuksia. Erityisiä säilyneitä yksityiskohtia mm. vanha peiliparivio ja 6-ruutuiset puuikkunat muotoiltuine otsalautakannakeineen. Tilaan on kuulunut ainakin kaksi muonamiehentupaa, joista toinen, pieni rapattu mökki (RHR 1919) on tien toisella puolella.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/632	861	753-426-0013-0068	Haga	Pienehkö tilan päärakennus ja pihapiiri talousrakennuksineen vuodelta 1917. Hyvin säilynyt kokonaisuus. Metsän ympäröimä.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/633	862	753-426-0014-0009	Furunäs	1920-luvulla rakennettu puolitoistakerroksinen asuinrakennus ja talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/634	863	753-426-0014-0025	Elgmo, Majtorp	Asuinrakennus 1800-luvulta. Jugendhenkinen kuisti myöhempi lisäys 1920-luvulta (RHR 1850). Pihassa pieni aitta ja ulkorakennus, ehkä sauna.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/635	865	753-426-0014-0069	Gamla Klemetas, Klemetas	Maisemassa näkyvästi sijaitseva vanha tilakeskus, jolla asutushistoriallisia arvoja. Syvärunkoinen pystyrimavuorattu ilmeeltään hieman muuttunut asuinrakennus vuodelta 1904 ja talousrakennuksia, mm luhtiaita.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/636	866	753-426-0014-0070	Solbrink	Keltainen kaksikerroksinen asuinrakennus 1920-luvulta. Tien toisella puolella luultavasti vanhempi paritupa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/637	867	753-426-0014-0075	Norrbacka gård	Taitekattainen poikkipäädylly varustettu rapattu asuinrakennus vuodelta 1929 komeasti piha-akselin päässä. Julkisivut hiljattain kunnostettu. Kiinteistöllä toinen asuinrakennus 1950-luvulta ja useita talousrakennuksia, joita ei ole tarkemmin inventoitu. Muodostaa arvokkaan ja hyvin säilyneen kokonaisuuden.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/638	871	753-426-0015-0048	Rosbacka	Isojaon aikainen tilakokonaisuus, jolla 1800-1900 -lukujen vaihteessa rakennetut hirsinen myöhemmin laajennettu päärakennus ja ulkorakennuksia, mm tien vierellä vanhempi luhtiaita, pystyrimavuorattu vanhempi navetta tms. talousrakennus jota on laajennettu sekä vajoja.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/639	874	753-426-0016-0008	Pohjois-Paippisen rukoushuone / Betania	Asunsa hyvin säilyttänyt, seudulla tyypillinen rukoushuone 1900-luvun alusta, arviolta 1920-luvulta. Hirsirunko, vanha punamullattu pystyrimavuoraus, alkuperäiset puuikkunat, pitkällä sivulla sijainnut kuisti on poistettu ja uusi sisääkäyntikuisti rakennettu päättyyn. Pohjois-Paippisen kyläkirkko.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/640	875	753-426-0016-0037	Fågelns / Fågelbo	Kantatila 1700-luvun lopulta. Kaksi asuinrakennusta, joilla erilliset pihat. 1800-luvulla rakennettu päärakennus on jorkeenkin hyvin säilynyt. Pihapiirissä eri ikäisten rakennusten muodostama kokonaisuus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/641	876	753-426-0016-0042	Råbacka	Vanhempi pystyrimavuorattu asuinrakennus arviolta 1800-luvulta, pystyrimavuorattu suurehko talousrakennus, hirsiaita, vanhempi romahtanut hirsinavetta	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/642	877	753-426-0017-0023	Mamrelund	Hyvin säilynyt satulakattainen poikkipäättykuistilla varustettu asuinrakennus 1800-luvun lopulta. Julkisivuissa punamullattu pystyrimavuoraus ja vanhat T-malliset ikkunat.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/643	878	753-426-0017-0029	Rörstrand	Kantatila 1700-luvun puolivälistä, Pohjois-Paippisen vanhimpia tiloja. Arvokkaan ja hyvin säilyneen kokonaisuuden muodostama pihapiiri, jossa asuinrakennus 1800-luvun puolivälistä, sauna ja talli 1800-luvun lopulta, luhtiaita sekä useampia hirsiaittoja.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/644	880	753-426-0018-0051	Videgård	1949-1950 rakennettu 1 kerroksinen satulakattainen seurantalo. Betonisokkeli, keltainen pystyrimavuoraus, osalla lomautavuoraus, eri-ikäisiä ikkunoita. Etenkin lomautavuorattu kuisti on muuttanut ilmettä. Nykyisin paikallisen urheiluseuran omistuksessa.	Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/645	881	753-426-0018-0084	Sandnäs	Ilmeeltään ja yksityiskohdiltaan hyvin säilynyt 1920 -luvun taitekattainen kaksikerroksinen asuintalo ja kookas hirsinavetta. Tila lohkottu Blickdalin kantatilasta 1915. Paikalla asuinrakennus 1873 Senaatin kartastossa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/646	882	753-426-0018-0091	Blickdal	Tila perustettu 1780. Päärakennus RHR-rekisterin mukaan vuodelta 1748, päärakennus toiminut myös kouluna ja kauppana, laajennettu ja ilmeeltään jonkin verran uudistunut. Eri ikäisiä talousrakennuksia 1800-luvulta 1990-luvulle. mm luhtiaita	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/647	883	753-426-0018-0100	Sandås	1920-luvulla rakennettu kokonaisuus, johon kuuluu asuinrakennus ja kaksi talousrakennusta. Päärakennusta myöhemmin pidennetty ja mm ikkunat uusittu ja tyypiltään muuttuneet. Edustavat hyvin rakennusaikaansa.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/648	884	753-426-0018-0105	Andersbacka	1930-luvun kookas satulakattainen asuinrakennus, johon liittyy poikkipäättykuisti ja T-malliset ikkunat, betonisokkeli, myöhemmin laajennettu, edustaa hyvin rakennusaikaansa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/649	886	753-426-0019-0033	Häggas / Husholm I	Puistomaisessa pihapiirissä kaksi asuinrakennusta 1900-luvun alusta ja talousrakennuksia. Päärakennus laajennettu ja uudistettu jälleenrakennuskauden piirtein. Pihassa vanhempi kaksiosainen hirsiaitta, johon liittyy myöhempi laajennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/650	889	753-426-0878-0001	Skoltomten, Södra Paipis skola, Etelä-Paippisen koulu	Etelä-Paippisen kyläkoulu. Rakennuksen vanhin osa on kaksikerroksinen tiilirakennus 1920-luvulta, laajennus 1950-luvulla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/651	888	753-426-0878-0001	Skoltomten-Eteläinen Paippinen	Pystyrimavuorattu satulakattoinen kansakoulurakennus 1900-luvun alusta, suuret jugendtyyliset vanhat puuikkunat. Nykyään päiväkotikäytössä oleva rakennus on kunnostettu hiljattain, kuisti ja 2.kerroksen ikkunat myöhemmältä ajalta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/652	890	753-426-9898-0001	Pohjois-Paippisen koulu / Norra Paipis skola	Koulu 1910-luvulta. Ulkoasussa jugend-piirteitä. Jokseenkin hyvin säilynyt rakennus on olennainen osa Pohjois-Paippisen kyläkokonaisuutta	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/653	891	753-427-0001-0003	Äkulla	1½ kerroksinen, satulakattoinen asuinrakennus, jossa keskifrontoni, RHR 1920. Sijaitsee maisemallisesti kauniilla, näkyvällä paikalla Boxintien ja Söderkullantien risteyksessä, Sipoonjoen maisemassa. Puistoinen pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/654	892	753-427-0001-0007	Grönavillan I	Pienehkö satulakattoinen 1900-luvun alun asuinrakennus Sipoonjoen maisemassa, näkyvällä paikalla teiden risteyksessä. T-ikkunat.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/655	893	753-427-0001-0009	Granebo	Metsäisessä rinteessä ilmeeltään hyvin säilynyt asuinrakennus ja pihapiiri 1900-luvun alusta. Päärakennus leveähkö, satulakattoinen. Piharakennukset 1930-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/656	894	753-427-0001-0010	Tallbacka	Kaksikerroksinen, poikkipäädyllinen asuinrakennus 1910-1920 luvulta. tien reunassa toinen pienempi asuin- tai talousrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/657	895	753-427-0001-0030	Brokulla	Brobölen taloa vastapäätä, puistoisella pihapiirillä sijaitseva 1½-kerroksinen jyrkällä satulakatoilla varustettu asuinrakennus 1920-luvulta. Rakennus on hyvin säilyttänyt aikakauden piirteensä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/658	896	753-427-0001-0039	Björkhaga	Huvilamainen asuinrakennus 1940-luvulta Sipoonjoen maisemassa. Noppamainen rakennus, pylväiden kannattelema sisäänkäynnin päällä parveke, aumattu taitekatto. Betonisokkeli.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/659	897	753-427-0001-0042	Iso Villa , Kirves	Broböle ja Kirves-nimillä tunnettu kantatila Pigbyssä. Maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla Boxintien ja Söderkullantien risteyksessä sijaitseva 1900-luvun alun asuinrakennus, jossa on jugend-aiheita. Pihapiirissä mm hirsiaitta, vanhempi hirsinavetta sekä kookas rapattu tiilinavetta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/660	901	753-427-0002-0053	Farhed	Hyvin säilyneen kokonaisuuden muodostama torpan entinen pihapiiri, jossa hyvin säilynyt satulakattoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta, sekä joukko talousrakennuksia 1900-luvun alkupuolelta	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/661	902	753-427-0002-0074	Petas	Kantatila 1500-luvulta. Lunastettiin perintötilaksi 1738 ja sai Brobölen ratsutilan oikeuden ja velvollisuudet. Tilakeskus maisemassa näkyvällä paikalla. Asuinrakennus 1800-luvun lopulta, pihapiiri kuusaidan ympäröimä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/662	903	753-427-0004-0028	Nykulla	Boxin tien maisemaan selvästi näkyvä pihapiiri, jonka päärakennus on 1920-luvulta. Puukujanne. Suhteikas päärakennus, frontoni julkisivun keskellä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/663	904	753-427-0004-0031	Teira	Pigbyn kantatila 1500-luvulta. Nykyisen päärakennuksen vanhimmat osat 1800-luvulta, uudistunut nykyilme n.2000-luvulta. Pihapiirissä lisäksi mm luhtiaitta ja muita vanhempia talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/664	905	753-427-0005-0027	Mannis	Pigbyn vanhoja kantatiloja. Leveärunkoinen päärakennus rakennettu 1800-luvun lopussa, uusittu kokonaan 1901. Vanhojen luhtiaittojen rivistö pihapiiriä reunustamassa. Hyvin säilynyt talonpoikainen pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/665	906	753-428-0001-0017	Villelä	Saariston vanha torpparakennus 1800-luvulta, jota on laajennettu, vanhin osa on rakennuksen keskellä. Rakennus sijaitsee korkealla kalliolla, jonka alapuolella oli jo 1800-luvulla pelto. Täällä sijaitisi Komsalön asuinpaikka vuonna 1873.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/666	907	753-428-0001-0021	Nallela	Arkkitehti Toivo Jäntin vuonna 1965 suunnittelema loma-asunto kuvastaa aikansa suunnitteluhanteita. Jyrkän rinteen suuntainen, tasakattoinen rakennus, katteena turve. Koko julkisivun levyistä terassia kannattelevat jykävät puhelinpylväät.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/667	908	753-428-0001-0133	Savijärven kartano	Jokseenkin myöhään syntynyt, 1700-luvulla suureksi kasvanut kartano samannimisen järven rannalla. Useita rakennuksia käsittävä kartanoympäristö kauniissa puistomaisessa ympäristössä. Päärakennus 1800-luvulta. Nykykäyttö ratsastuskoulu.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Valtakunnallinen	1
sr/668	909	753-428-0001-0154	Lillstrand	Puutarhaisella paikalla sijaitseva asuinrakennus 1800-luvulta. Paikalle merkitty Lugnäsän tila Senaatin kartastoon. Savijärven kokonaisuuteen kuuluva, järveen laskevat rantapellot.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/669	910	753-429-0001-0015	Störsvik	Störsvikin Karjalaisten autoilijain kerhon viikonloppumaja-alue, talkootyöllä 1950-luvulla rakennettu. Mansardikattoinen hirsihuvila on säilynyt 1930-luvun alun huvila-asutuksesta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/670	911	753-429-0001-0030	Storåker	Maisemassa tunnusomainen maatalon pihapiiri, jossa satulakattoinen frontonilla varustettu asuinrakennus 1920-luvulta, hirsinavetta ja useita talousrakennuksia, toimii nykyään hevostilana.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/671	912	753-429-0001-0034	Björkbacka	Massbyntien maisemassa peltoaukean reunalla kalliolla sijaitseva satulakattoinen asuinrakennus 1900-luvun alusta, rapatut julkisivut, jossa mm. keskifrontoni. Rakennus on autoitunut. Pihapiirissa puutarhan jäänteitä. Kuninkaankartastossa läheisyyteen merkitty torppa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Maisemallinen	2
sr/672	913	753-429-0001-0056	Hedvigsberg (Joensuun kartano)	Tilalle myönnettiin säterivapaus vuonna 1611. Tila muutettiin myöhemmin Hedvigsbergin säteriratsutilaksi. Puiston kehystämä päärakennus 1700- ja 1800-lukujen taitteesta. Tilakeskuksen rakennuskantaan kuuluvat aittarivi ja renkitupa ilmeisesti 1700- ja 1800-lukujen taitteesta sekä navetta, liiteri, lato ja tiilinen muuntaja 1900-luvulta. Navetta oli 1930- ja 1940-luvuilla kartanon omistaneen nobelisti A.I. Virtasen rehulaboratoriona.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/673	914	753-429-0002-0099	Ennäs	Mäenumpareella Uuden Porvoontien varressa pientilan pihapiiri, jossa hyvin säilynyt asuinrakennus 1900-luvun alusta talousrakennuksineen. Asuinrakennuksessa lohkokivisokkeli, pystyrimavuoraus ja vanhat puuikkunat.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/674	916	753-429-0002-0114	Söderkärr	Kylätien varressa. Ilmeeltään hyvin säilynyt pientilan pihapiiri, jossa 1920-luvun satulakattoinen päärakennus ja navetta 1940-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/675	917	753-429-0004-0003	Fagerö	Kaunissaarella sijaitsevat, 1700-1800-luvulta periytyvää, entistä saaristolaisasutusta edustavat rakennukset pihapiireineen sekä saareen 1930-luvulta lähtien rakennettuja, vuokrattaviksi tarkoitettuja, rankarakenteisia huviloita. Yksittäiset rakennukset on kuvattu MIP-tietokannassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/676	918	753-429-0004-0005	Tallören kummeli	Tallörn ja Gråskär muodostavat merimerkkiparin, joka on turvalaitekehityksen tuloksena mielenkiintoisella tavalla kerrostunut. Merimerkit rakennettiin ensimmäisen kerran vuonna 1859. Alkuperäiset puukummelit korvattiin 1900-luvun alussa kivikummeilla. Kummatkin kummelit ovat säilyneet. Ne ovat harmaakivestä muurattuja nelikulmaisia tornikummeleita. Ylempänä linjamerkkinä toimiva, noin 10 metriä korkea, Gråskär on Suomen kookkain kivikummeli. 1900-luvun alussa kivikummeiden rakentaminen väheni ja niitä ryhdyttiin korvaamaan loistoilla. Myös Tallörniin ja Gråskäriin sijoitettiin kaasukäyttöiset loistot 1910-luvulla. Ensimmäisen vaiheen loistorakenteet ovat tuhoutuneet. Gråskärin korkean tornin päällä on nykyisin valolla varustettu linjataulu. Tallörnin kummelin päällä on kahdeksankulmainen loistokoppi ja etuseinällä linjataulu. Kaikki merimerkkiparin turvalaitekerrostumat ovat kohteen historiallisen funktion mukaisessa asemassa ja hyvässä kunnossa.	Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/677	919	753-430-0001-0000	Laxsand	Mahdollisesti arkkitehti Gunnar Steniuksen saaristoon suunnittelema funkshuvila, valmistunut v. 1930. Veranta lasitettu pian rakentamisen jälkeen. Peruskorjattu vuosina 1997-98.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/678	920	753-430-0001-0019	Storhagen	Östervikenin historiallisen kalasataman ranta. Rakennuskokonaisuus RHR-tietojen mukaan 1910-luvulta; talo, aitta ja talousrakennus. Päärakennuksen selkeä rakennushahmo on hämärtynyt lisäkatosten ja laajennusten takia.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/679	921	753-430-0001-0155	Lindudden	Arkkitehti Eino Schroderuksen suunnittelema rannikon huvila. Italialaisvaikutteinen, aumakattoinen rakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/680	923	753-430-0001-0236	Solbacka	Satulakattoinen asuinrakennus vuodelta 1935. Kaunis, hoidettu puutarha ja tyypipiirustusten mukaan rakennettuja rakennuksia. Navetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/681	924	753-430-0001-0251	Knuts	Leveärunkoinen päärakennus vuodelta 1898, piharakennuksia. Paikalla pidetty kauppa vuodesta 1883 1940-luvulle. Historiallinen kalasatama. Kantatila, joka on siirretty nykyiselle paikalleen 1880-luvulla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/682	925	753-430-0001-0267	Margareteberg	Huvila sijaitsee kauniilla, taidokkaasti suunnitellulla tontilla Löparösundin varrella. Paikalla oli asuinpaikka 1873. Rakennuksen nykyinen ulkoasu on muotoutunut laajennusten myötä. RHR-tietojen mukainen valmistumisaika on 1900. Rantasauna 1920-luvulta ja ilmeisesti uusi huvila, jonka valmistumisaika ei ole tiedossa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/683	926	753-430-0003-0015	Fiskars	Stora Korsholmenin saarella sijaitseva punainen torpparakennus 1900-luvun alusta, jossa meren puolella lasikuisti ja entisen pellon puolella kaksikerroksinen kuisti. Vanha navetta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/684	927	753-430-0003-0028	Björnbacka	Tiemaisemassa näkyvällä paikalla sijaitseva jälleenrakennuskauden tilakeskus. Metsittyä kumpu peltöjen keskellä. Päärakennus on hyvin säilyttänyt rakennusaikaisen asunsa.	Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/685	928	753-430-0003-0039	Suvinie mi	Suurehko satulakattoinen, kaksikerroksinen hirsirakenteinen kesähuvila 1920-luvulta. Perustettu luonnonkiville. Koristeellisia yksityiskohtia, vanha ulkorakennus säilynyt. Kivimuurien tukemia terassointeja.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/686	930	753-430-0003-0066	Prästgården	Skogbyn kantatila on jaettu 1760 osiin: Skogby I ja Skogby II. Prästgård oli aiemmin nimeltään Skogby. Tienäkymä kohti Skogbyn taloryhmää on vaikuttava avoimessa peltomaisemassa.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/687	931	753-430-0003-0070	Skogby II	Skogbyn kantatila on jaettu 1760 osiin: Skogby I ja Skogby II. Kunnostettu päärakennus voi vanhimmilta osiltaan olla vanhempi kuin RHR-tietojen valmistumisvuosi 1920. Pihassa ulkorakennuksia, joista kaksi tienvarren aittaa kunnostettu asuinkäyttöön.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/688	932	753-430-0004-0004	Hemmingsnäs	Paikalla kaksi pienehköä satulakattoista taloa. Rantaan katsova, poikkipäädyllä varustettu asuinrakennus RHR tietojen mukaan rakennettu vuonna 1920, mutta saattaa olla vanhempi. Loivasti rantaan viettävä, avoin pihamaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/689	933	753-430-0004-0005	Linnäsudd	Kaksi rannikon huvilaa. Keltainen, aumakattoinen, poikkipäädylä varustettu klassistinen huvila vuodelta 1902 ja valkoinen, mansardikattoinen huvila vuodelta 1907. Puistomainen ympäristö, pitkäomainen rantaa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/690	934	753-430-0004-0033	Spjutsund folkskola	Rakennus on valmistunut vuonna 1896 ja on siten yksi Sipoon vanhimista kouluista. Rakennuksen ulkoasu vastaa ajan julkaistuja koulutyypipiirustuksia, samoin kuin Massbyn entinen kansakoulu. Ominaispiirteitään hyvin säilynyt rakennus on yksityisomistuksessa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/691	935	753-430-0004-0043	Kesäkumpu	Stadsvikenin rannalla Hemisnäsetissä paikalla sijainnut 1873 asuinpaikka. RHR tietojen mukaan asuinrakennukset vuodelta 1925. Päärakennus ja pihapiiri ovat säilyttäneet tyyppillisen ilmeensä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/692	936	753-430-0004-0072	Karinranta	Arkkitehtuuriltaan omaperäinen, 1960-1980-luvun arkkitehtuuria edustava monimuotoinen, meren rannalla sijaitseva vapaa-ajan asunto.	Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/693	937	753-430-0004-0085	Smeds	Spjutsundin 1500-luvun kantatila jaettiin 1810 Smedsin (Nedre Smeds) ja Vikbackan (Övre Smeds) tiloiksi. Senaatin kartastossa paikalle on merkitty Spjutsundbyn kylä vuonna 1873. Tilan päärakennus on 1800-luvulta, vanhin aitta on vuodelta 1772.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/694	938	753-430-0004-0109	Vikbacka	Spjutsundin 1500-luvun kantatila jaettiin 1810 Smedsin (Nedre Smeds) ja Vikbackan (Övre Smeds) tiloiksi. Senaatin kartastossa paikalle on merkitty Spjutsundbyn kylä vuonna 1873. Päärakennus on 1800-luvulta, sitä on jonkin verran uudistettu, mutta rakennus näyttää pääosin samalta kuin 1930-luvulla. Rakennukseen liittyy korkea sisääntulokuisti. Pihapiirissä on suuri kivi-/puurakenteinen navetta sekä useita aittarakennuksia, joista vanhimmat 1800-luvulta. Pellot viettävät kohti rantaa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/695	939	753-430-0005-0001	Svartviksudden	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, arkkitehtien Signe Lagerborg-Steniuksen ja Gunnar Steniuksen itselleen suunnittelema huvila, rakennettu 1917-18. Kaksikerroksinen, kansallisromanttiseksi luonnehdittu hirsihuvila on nykyisin vuorattu tummanruskealla vaakalaudalla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/696	940	753-430-0005-0007	Svartvik	Vuoden 1873 Senaatin kartastossa tälle paikalle on merkitty asuinpaikka. Nykyinen piha-alue on avoin nurmientä, rannan lähellä iso venevaja. Vaalea, ulkoasultaan 1910-1930-luvulle tunnusomainen, harkkoviivialle rakennettu asuinrakennus sijoittuu viereiselle kiinteistölle 753-430-5-139, joka näyttää lohkotun Svartvikistä inventoinnin jälkeen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/697	942	753-430-0005-0017	Sandstrand	1965 valmistunut, arkkitehti Kristian Gullichsenin suunnittelema, arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen, modernistinen, kapearunkoinen, merinäköalan suuntaan avautuva vapaa-ajan asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/698	943	753-430-0005-0026	Svartviksudden / 3	Saariston ja rannikon elinkeino- ja asutushistoriaan liittyvään ympäristökokonaisuuteen kuuluvat rantavajat.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/699	944	753-430-0005-0099	Hemmingsberg	Perinteisen ilmeensä säilyttänyt torppa vuodelta 1850.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/700	945	753-430-0005-0118	Solkulla	Kitasin kokonaisuuteen kuuluva tila. Kitasista jaettuun tilaan kuuluvia suurehkoja talousrakennuksia sekä uudempi pienehkö asuinrakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/701	946	753-430-0005-0134	Kitas	Spjutsundin kantatila, mainittu 1543. Kitas (Kitts) jaettiin 1801 osiin Kitts ja Sjököulla. Vuoden 1873 Senaatin kartastossa tilan alueelle on asuinrakennusten lisäksi merkitty mylly. Kolmen talon muodostamaan, kyläaukion ympärille ryhmitettyyn talonpoikaiskylään kuuluva talo on hyvin säilyttänyt perinteisen asunsa ja ilmeensä. Kiinteistöllä on päärakennuksen lisäksi toinen asuinrakennus sekä useita maatilaa liittyviä ulkorakennuksia. Vanhaa puustoa. Maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti erittäin arvokas kokonaisuus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/702	947	753-430-0005-0134	Kitas (aiemmin Nygård II)	Sjökullasta erotettu, alunperin Kitasin kantatilaan kuulunut tila. Kuuluu Kitasin kokonaisuuteen. Sjökullan entinen päärakennus. Vanhaa rakennuskantaa, ulkorakennuksia vanhoja lehtipuita. Maisemallisesti monipuolisen kokonaisuuden osa.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/703	948	753-430-0005-0139	Svartvik IV	Rannikon ja saariston elinkeinojen leimaama ympäristö, asuinrakennus 1900-luvun alun tunnusomainen edustaja.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/704	949	753-430-0005-0142	Bergnäs	Svartvikenin lahden kohdalla sijaitseva laivurisivun tila, jossa on ollut laivureita viidessä polvessa. Senaatin kartaston mukaan täällä on ollut asuinpaikka vuonna 1873. Kiinteistö on jaettu kahtia vuoden 2004 jälkeen. Useita vanhoja rakennuksia 1800- ja 1900-luvuilta.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/705	950	753-430-0005-0143	Skuthemman	Svartvikenin lahden kohdalla sijaitseva laivurisivun tila, jossa on ollut laivureita viidessä polvessa. Senaatin kartaston mukaan täällä on ollut asuinpaikka vuonna 1873. Kiinteistö on jaettu osiin vuoden 2004 jälkeen. Lamasalvottu asuinrakennus (1856) ja luhtilaita (1869) sijoittuvat Skuthemmanin kiinteistölle.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/706	951	753-430-0005-0144	Sandviken	Perinteinen saaristolaisasuinrakennus, lohkokivijalalle perustettu vuorattu hirsirakennus, jonka talousrakennukset ja viljelyalue ovat säilyneet naapurikiinteistöillä.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/707	952	753-430-0007-0007	Mjölkviken	Paikalla on sijainnut vuonna 1873 torppa. RHR-mukainen rakennusvuosi 1850. Rannassa uudempi saunarakennus vuodelta 1985.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/708	953	753-430-0008-0007	Houberga	Aittarivi tien varressa. Kolme aittaa on yhdistetty toisiinsa välirakennuksilla ja vuorauksessa on käytetty lomalaudoitusta. Asuinrakennusta on muutettu, mutta kokonaisuuteen sovittaen. Arvioitu valmistumisaika 1880-luku.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/709	954	753-430-0009-0014	Byarsborg	Seuraintalorakentamista edustava kyläyhteisön keskeinen nuorisoseuran rakennus näkyvällä paikalla tieristeyksen lähellä. Pääpiirustukset on laatinut arkkitehti Birger Stenbäck vuonna 1949, rakennus on valmistunut 1956.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/710	955	753-430-0009-0028	Furuhed	Entinen Bengt Söderströmin Spjutsund lanthandel. Vuosina 1948-49 rakennettu ajalleen tyyppinen, funkishenkinen, rapattu, kaksikerroksinen, aumakattoinen entinen myymälä- ja asuinrakennus. Kauppatoiminta lakkasi 2003, nykyisin rakennus on asuinkäytössä.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/711	956	753-430-0009-0032	Spjutsundin paloasema	Spjutsundissa, kuten suurimmassa osassa Sipoon kylää, on oma vapaapalokuntansa. Spjutsundissa tehdään yhteistyötä Porvoon puolella sijaitsevan naapurikylän Svartbäckin kanssa. Kiinteistöillä on kaksi rakennusta, joista toinen, vuonna 1939 valmistunut on aiemmin toiminut palokunnantalona mutta on 2010-luvulla otettu muuhun käyttöön. Vastaavasti vuonna 1952 valmistunut rakennus, joka aiemmin on ilmeisesti toiminut varastona, on kunnostettu palokunnan käyttöön.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/712	957	753-430-0012-0006	Sommarudd	Arkkitehti Malmkronan suunnittelema U-muotoinen, kaarevilla erkereillä varustettu, modernistinen vapaa-ajan asuinrakennus vuodelta 1936.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/713	958	753-430-0015-0026	Hasselberg	Poikkipäädyllinen, kaksikerroksinen mittasuhteiltaan hallittu asuinrakennus 1920-luvun lopulta Morsvikenin lahden pohjukassa, mereltä katsoen rakennus on maamerkin asemassa..	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/714	959	753-430-0019-0045	Marttis II (aikaisemmin Martis)	Marttis on ollut kruununvirkatalo vuodesta 1706. Nykyinen päärakennus todennäköisesti 1800-luvun alusta, RHR 1899. Martisin tilan päärakennus on sekä hieno maisemallinen kokonaisuus että perinteisen ilmeensä säilyttänyt rakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/715	960	753-430-0027-0002	Honkamäki I	Tunnetun arkkitehdin, Nils-Henrik Sandellin suunnittelema harvinainen, modernistinen, pilareille nostettu selkeälinjainen vapaa-ajan asunto.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/716	961	753-430-0035-0000	Smedjetorpet	Entinen sepän tupa arviolta 1800-luvun alusta. Aitta vuodelta 1780, kiviaita.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

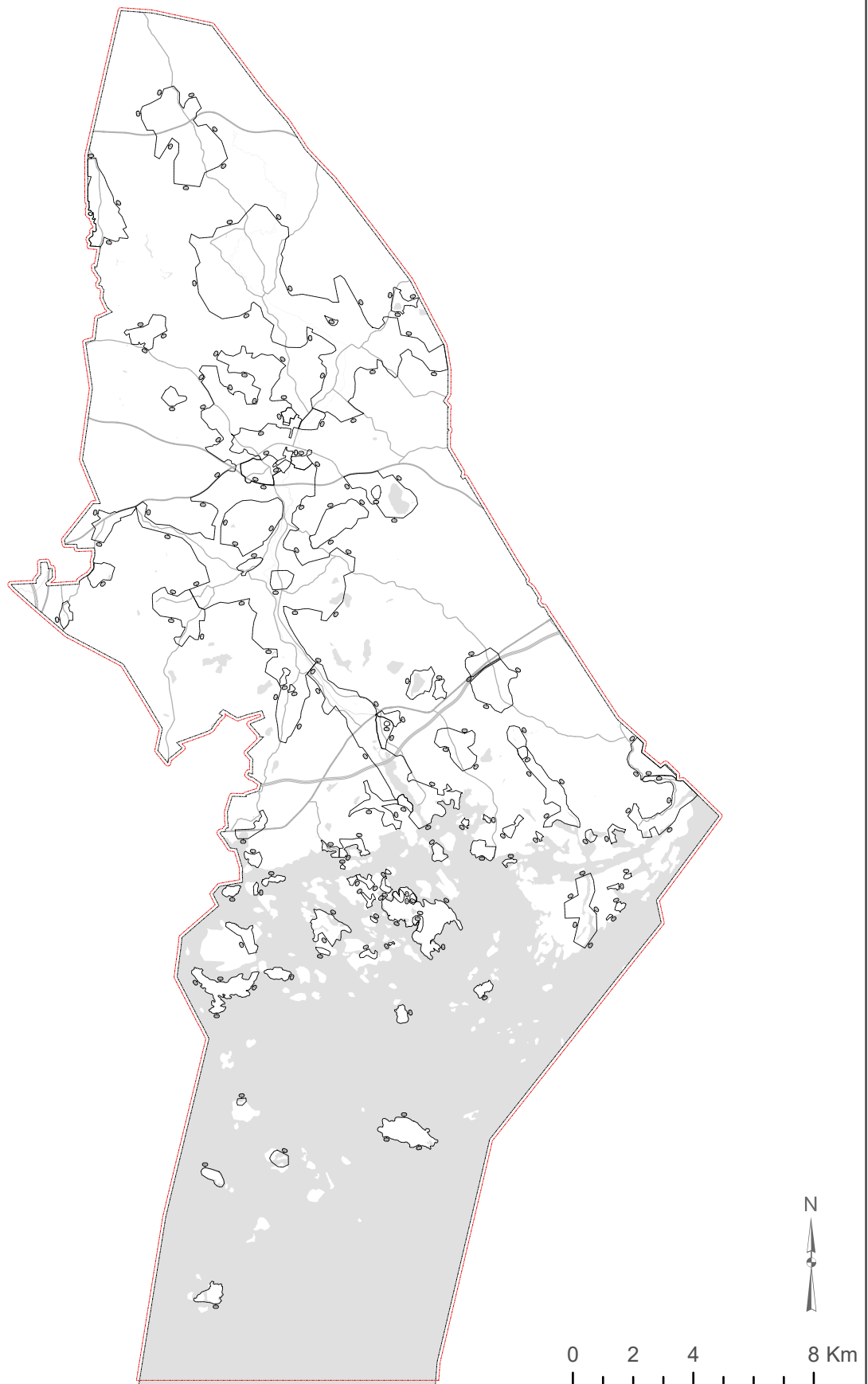
Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/717	962	753-430-0037-0000	Nyströms (ennen Storsmeds osa)	Storsmeds on Spjutsundin nuorin kantatila, joka perustettiin 1670-luvulla. Jakamattomana vielä vuonna 1866 säilynyt tila. Sijaitsee osana Skogbyn talojen muodostamaa kylämäistä keskittymää. Pihapiiri, tiilinavetta. Peruskorjattu päärakennus on valmistunut 1946.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/718	963	753-431-0001-0038	Svartböle	Kantatilan osa. Päärakennuksen vanhimmat osat ovat 1800-luvun loppupuolelta, mutta nykyinen asu edustaa tyyliltään jugendia. Vhreä puutarhipiha, jossa ulkorakennuksia. Naapurissa Svartbölen toinen päärakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/719	964	753-431-0001-0040	Svartböle	Leveärunkoinen, julkisivultaan uudistettu rakennusajankohdalleen 1800-luvun lopussa tyyppillinen tilan päärakennus, pihapiirissä useita vanhempia hirsirakennuksia ja maisemaa hallitsevia uudempia hallirakennuksia. Tiemaisemaan hyvin näkyvällä paikalla.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/720	965	753-432-0001-0113	Träskbyskola	Nykyinen kokoontumistila on entinen Träskin kansakoulu. Rakennuksen ulkoasussa näkyy jugendtyylin vaikutteita. Rakennuksessa on askettain tehty muutoksia. Koulun alkuperäinen suunnitelma on Byggnads & transportaktiebolagetin J. H. Blomqvistin (tyyppi)piirustusten mukainen.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/721	966	753-432-0001-0120	Kariluoto	Kariluodon tilan vanha, laajennettu ja korotettu, L-muotoinen päärakennus vuodelta 1876 meren rannalle viettävine viljelyaukioineen, jonka reunoilla uudempia asuin- ja talousrakennuksia. Vanha päärakennus on poikkipäädyllinen, L-kirjaimen muotoinen hirsirakennus, joka on lautavuorattu. Kariluodon tila on erotettu tilasta Thomasas. Tila on myöhemmin jaettu osiin.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	1
sr/722	967	753-432-0001-0156	Pajula	Träskbyn kyläasukutsen ulkopuolella sijaitseva perinteinen torppa tms. rakennus.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/723	968	753-432-0001-0211	Salpars gård	Tilakeskus on maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla sijaitseva idyllinen kokonaisuus. Päärakennus on melko syvärunkoinen, mansardikattoinen, poikkipäädyllinen rakennus. Vanhaa puustoa, vhreä puutarhipiha pellon laidalla. Tila on erotettu Thomasasin tilasta ehkä jo 1800-luvulla.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/724	969	753-432-0002-0004	Stora Korsholmen 3	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, 1800-1900 -lukujen vaihteessa valmistunut satulakattoinen rakennus, jonka Moses Åberg laajensi huvila-asukkaiden käyttöön.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/725	970	753-432-0002-0029	Landsend	Vuonna 1940 rakennettu entinen Edvin Laineen kesähuvila.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/726	971	753-432-0002-0035	Mattas	Nevasin kantatiloihin kuuluva Mattas sijaitsee maisemallisesti kauniilla paikalla, mäenrinteessä Mattaksen laidunnittujen yläpuolella. Nykyisen päärakennuksen on suunnitellut arkkitehti Olle Kronstedt vuonna 1945.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/727	972	753-432-0002-0044	Kesäranta	Vanha torppa, todennäköisesti vanhempi kuin rekisteritietojen vakioarvio - 1900-luku. Järeän kivijalan varassa olevan pienehkön hirsirakennuksen rakentamisajaksi arvioidaan 1800-luvun viimeiset vuosikymmenet.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/728	973	753-432-0003-0027	Stora Korsholmen 5	Kunnostettu, vuonna 1895 valmistunut rakennus, joka on nykyään loma-asuntona. Keltaista rakennusta vuokrattiin kesävieraille.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/729	974	753-432-0003-0028	Villa I	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava "Solhem", huvilaksi alun perin rakennettu vuonna 1914.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/730	975	753-432-0003-0030	Villa	Punaiseksi maalattu satulakattoinen rakennus on nykyisin loma-asutokäytössä.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/731	976	753-432-0003-0045	Kaihäll	Useamman rakennuksen muodostama kokonaisuus kauniilla niemekkeellä, jyrkästi rantaan viettävä rinne. Paikassa on toiminut täysihoitola. Rakennusvuosi RHR tietojen mukaan 1920, saattaa olla vanhempi.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/732	977	753-432-0003-0156	Sollhäll	Sibbo svenska friförsamling RF:n omistuksessa oleva rukoushuone vuodelta 1947. Tunnusomaista rakennustyyppiä edustava satulakattoinen, pystyrimavuorattu ja punamullattu rakennus on varustettu yläosastaan viistokulmaisilla, pieniruutuisilla ikkunoilla.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/733	978	753-432-0003-0213	Källvik	Kalkkirannassa sijaitseva rannikon vanha kalastustila 1700-luvulta. Uusi päärakennus 1952, vanha päärakennus rannassa, piharakennuksia. Torppa, merkitty 1873 senaatin karttaan, siirretty Löparöstä. Tien toisella puolella aitta.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/734	979	753-432-0003-0261	Ollas	Ollas on yksi Träskbyn kylän neljästä kantatilasta, joiden historia ulottuu 1500-luvulle. Peruskorjattu päärakennus 1800-luvun lopulta. Vanhoja talousrakennuksia, tiilinavetta, aittoja. Kivaitoja.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/735	980	753-432-0003-0278	Sjöboda	Palkitun, kansainvälisesti tunnetun arkkitehdin, akateemikko Juha Leiviskän suunnittelema, rinteeseen kauniisti sovitettu polveileva asuinrakennus vuodelta 2004. Rakennus edustaa aikansa korkeatasoista arkkitehtuuria.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/736	981	753-433-0001-0006	Sommarvila	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustavan hirsihuvilan kerrotaan siirretyn Terijoelta. Rakennusvuosi on 1905. Mansardikattoista huvilaa on kunnostettu alkuperäistä tyyliä noudattaen.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/737	982	753-433-0001-0012	Björkudd	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, vuonna 1917 rakennettu jyrkkäkattoinen huvila, keltaiseksi maalattu ja vaakalaudoitettu. Kuistin ikkunat uusittu 2000-luvun alussa. 1910-luvun jaon mukainen kiinteistö.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/738	983	753-433-0001-0014	Hyddan	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava mansardikattoinen huvila. Leveä päätyjulkisivu on paanuvuorattu yläkerran osalta. Edessä veranta. Rakennettu v. 1917. Rannassa on v. 1965 valmistunut sauna, muita rakennuksia ovat: "Lil-Hyddan", entinen sauna v.1942, venevaja, jossa on myös verstas 1930-luvun lopulta. Puutarhassa omenapuita sekä terasseja. 1910-jaon mukainen kiinteistö.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/739	984	753-433-0001-0015	Eriksudd	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, arkkitehtuuriltaan yhtenäisenä säilynyt, kivipilareille perustettu mansardikattoinen, 1910-1920-luvulle tyypillinen huvila, jonka lasikuisti on päävolyymien "sisällä" rakennuksen kulmassa.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/740	985	753-433-0001-0017	Metsäpirtti	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava mansardikattoinen, poikkipäädyillä varustettu huvila, rinteessä, perustus kivipilareilla, sokkeli täytetty tiilimuurauksella. Kaksi kerrosta, alakerta vaakakeilapontti, yläkerta paanuverhoilu. Parveke, erkkerit ja kuistit eri suuntiin. 1910 huvilapalstajaon mukainen kiinteistö.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/741	986	753-433-0001-0019	Ungkarlsudde	Alun perin venäläisen Podvorskin, myöhemmin laivuri Frans Lindholmin asuinpaikka 1800-1900 -lukujen vaihteessa. Nykyisin huvila, jota on laajennettu. Pohjoispuolella suuri terassi 1910-luvulta. Vuoden 1910 huvilapalstajaon mukainen kiinteistö, entinen numero 1-19. Pääosassa mansardikatto, julkisivu punaiseksi maalattu, valkoiset listat ja terassin seinät.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/742	989	753-433-0001-0082	Lassebo	Saarella sijaitseva punainen mansardikattoinen huvila 1920-luvulta.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/743	990	753-433-0001-0143	Ahtola	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava Mägsholmenin saaren vanhin huvila, aiemman inventoinnin mukaan rakennettu 1902, suunnittelijana H.W. Santala ja rakennuttajana Akseli Tanner. Kaksikerroksinen huvila, kaksi päällekkäistä verantaa, julkisivussa runsaasti puuarkkitehtuurin yksityiskohtia. Rakennuksen kattomuoto muutettu 1970-luvulla alkuperäisestä satulakatoista mansardikatoksi.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/744	991	753-433-0001-0161	Änga	1910-jaon mukainen kiinteistö. Hoidetulla puutarhalla punainen kaksikerroksinen satulakattoinen huvila. Valkoiset listat. Siirretty Helsingistä tälle paikalle 1928.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/745	992	753-433-0001-0173	Villa Wildmark	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava huvila, aiemmin "Granliden". Jyrkällä satulakaton ja ristipäädyllä varustettu, puuverhoiltu hirsihuvila on maalari Fredrik Lindmanin v. 1903 rakentama, rakennus valmistui 1909.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/746	994	753-433-0003-0006	Sommarhvila	Sodanjälkeistä kesäasuntoarkkitehtuuria edustava rakennus ja rantasauna.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/747	998	753-433-0003-0018	Kannas	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, mahdollisesti rakennusmestari Oskari Vilamon 1915-16 suunnittelema ja rakentama huvila, jonka rakennuttajana oli FM Eino Välikangas. Huvila on 1½ kerroksinen ja mansardikattoinen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/748	999	753-433-0003-0022	Kallioniemi	Höyrylaivareittien huvila-asutukseen liittyvä huvilarakennus, joka myöhemmin ja laajennettuna toimi Miina Sillanpään perustamana kesäkotina. Uudemmissa rakennuksissa laajennettu kesäkoti on nykyisin vastaavassa käytössä.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/749	1000	753-433-0003-0023	Poukama (ent. Toppelund)	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava 1½ kerroksinen, jyrkkäkattoinen huvila, jonka suunnittelija ja rakentaja oli 1905-1910 rakennusmestari Oskari Vilamo. Puuverhoiltu hirsihuvila on nykyisin väritään keltainen, listoitukset ovat valkoiset. Rakennus toimii nykyisin osana Kallioniemen lomakotia.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/750	1001	753-433-0003-0024	Katrineholm	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, rakennusmestari Oskari Vilamon suunnittelema huvila.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/751	1002	753-433-0003-0077	Kalliola	Höyrylaivareittien huvila-asutuksen edustaja, aikansa mansardikattoisten huvilarakennustyyppien edustaja.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/752	1003	753-433-0003-0078	Pipsilä	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, todennäköisesti rakennusmestari Oskari Vilamon 1910-luvulla suunnittelema ja rakentama mansardikattoinen huvila.	Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/753	1004	753-433-0004-0045	Fallet	Maisemallisesti näkyvällä paikalla rinteessä Immersbyntien varrella sijaitseva vanhan tilan perinteiset piirteensä säilyttänyt asuinrakennus, talousrakennukset.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/754	1005	753-433-0005-0004	Morgonsol	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava huvila, "Koivikko". Alun perin satulakattoisen huvilan on rakentanut ja suunnitellut Fredrik Lindman vuonna 1918. Huvilan ensimmäinen omistaja oli nobelisti Artturi I Virtanen. Huvilaa on laajennettu 1920- ja 1930 -luvuilla ja kattomuoto on muutettu 1950-luvulla. Suurehko puutarha, sauna, vaja ja maakellari.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/755	1006	753-433-0005-0026	Högberget	Presidentti Urho Kekkosen lähipiiriin kuuluneen pääkonsuli Sven Seveliuksen saaristoon rakennuttama edustushuvila, korkean kallion laella sijaitseva marmorilevyverhoiltu, tasakattoinen, 1970-luvun arkkitehtuuria edustava rakennus.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/756	1007	753-433-0005-0027	Björkberga	Höyrylaivareittien huvila-asutusta edustava, K. O. Bäckblomin lehtori C. Gustafssonille vuonna 1902 rakentama huvila. Ossian Schumann osti huvilan 1906. Puuverhoiltu, kaksikerroksinen hirsihuvila, satulakatto, poikkipääty. Veranta osittain lasitettu. Suurehko puutarha.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/757	1008	753-433-0006-0144	Svartviken	Majvikenin huvilaan kuulunut torppa (RHR 1909), jonka yhteyteen rakennettiin kauppapuutarhaa palvelleet kasvihuoneet. Lisäksi asuinrakennus 1940-luvulta ja eri ikäisiä talousrakennuksia.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	2
sr/758	1009	753-433-0006-0286	Majviken	Majvikenin jugendtyylisen, 1½ kerroksisen merenrantahuvilan on vuonna 1907 suunnitellut taiteilija Bruno Aspelin ja rakentanut K. O. Bäckblom.	Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/759	1010	753-433-0006-0500	Majvik gård	Maatilan pihapiirin 1900-luvulla rakennettuja asuin- ja talousrakennuksia Majvikintien molemmin puolin.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/760	1011	753-434-0001-0000	Boxbergien kalastustila	Yksi Eestiluodon kolmesta vanhasta kalastustilasta. Pitkänomaisia saaristolaisrakennuksia 1900-luvun alusta, pihapiiri ja puutarha. Päärakennuksessa on pidetty kotikoulua Eestiluodon lapsille.	Historiallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas	Seudullinen	1

RHR= rakennus- ja huoneistorekisteriin merkitty rakennusvuosi

Kaavakohde	Inventointi 2025 nro	Kiinteistotunnus	Kiinteistö	Kuvaus	Kulttuurihistorialliset arvot	Arvoluokka	Arvo
sr/761	1012	753-434-0001-0000	Liljebergin kalastustila	Yksi Eestiluodon kolmesta vanhasta kalastustilasta. Rakennusryhmä muodostaa edustavan saaristokulttuurikokonaisuuden, johon kuuluu 1900-luvun vaihteessa rakennettu talo pihapiireineen, rantarakennuksineen, pitkospuineen ja laitureineen.	Ympäristöllisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/762	1013	753-434-0001-0000	Abergien kalastustila	Yksi Eestiluodon kolmesta vanhasta kalastustilasta. Suurehko mansardikattoinen saaristolaisrakennus 1920-30-luvulta näkyvällä paikalla. Pitkä kivimuuri. Karjasuoja, lähempänä rantaa muita ulkorakennuksia. Avara merellinen paikka.	Historiallisesti arvokas Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Seudullinen	1
sr/763	1014	753-436-0001-0001	Kuiva-Hevonen	Pienten lomamökkien täyttämä saari ja lähisaaret. Suomalaisen mökkeilyn historian kannalta mielenkiintoinen ja poikkeuksellinen ryhmämökkeilyä edustava kohde.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/764	1015	753-419-0004-1880	Oskarshamn	Saaren pohjoisosassa sijaitseva, 1800-luvulta periytyvä, vanhempaa saaristolaisasutusta edustava, muutettu ja laajennettu pienehkö asuinrakennus pihapiireineen.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/765	1016	753-409-0006-0017	Soludd	Simsalössä sijaitseva, 1800-luvulta periytyvä saaristolaisasuinrakennus, jota on korotettu ja laajennettu sekä varustettu kaksikerroksisella kuistilla. Perinteinen pihapiiri.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/766	1017	753-429-0004-0003	Annebo	Erillisellä kiinteistöllä sijaitseva, Kaunissaarelle tunnusomainen, pilareille perustettu, kaksikerroksisella kuistilla varustettu mansardikattoinen, pystyrimavuorattu huvila-rakennus 1900-luvun alkupuolelta.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas Historiallisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/767	1018	753-423-0006-0213	Kissankulma	Kaupunkikuvassa näkyvästi sijoittuva, 1930-luvulle ominaiset piirteensä hyvin säilyttänyt taitekattoinen asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2
sr/768	1020	753-423-0023-0091	K1400T3	Pientaloalueen reunalla säilynyt 1900-luvun alussa rakennettu satulakattoinen asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas Ympäristöllisesti arvokas	Paikallinen	2

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyss- luokka
40200	Linnanpellon kylä	Linnanpelto	kyläasutus	Linnanbergetin reunalla keskiaikaisen kylän paikalla perinteisen ilmeensä säilyttänyt kyläasutus. Kylärakenteelle antaa erityisen leiman kylän keskellä säilynyt jo ainakin 1700-luvulta periytyvä pieni peltoalue, jota kylästä eri suuntiin erkanevat kylätiet kiertävät. Rakennuskanta on suurelta osin 1800-luvulta ja 1900 luvun alkupuolelta, sisältäen myös kylän julkisia rakennuksia, kuten kansakoulun ja entisen rukoushuoneen, sekä VPK:n käytössä olevan entisen käräjätalon 1700-luvun lopulta.	osayleiskaava G17	useita muinaisjäännösalueita, osayleiskaavassa laaja ma-alue, useita sr-merkinnällä suojeltuja rakennuksia	KY/2	B
40201	Linnanpellon viljelysmaisema	Linnanpelto	viljelysmaisema ja kylänmäki	Kumpuileva, osin jyrkkärinteinen viljelymaisema ja vanha kylänmäki Sipoonjoki- ja Orabäckenin laaksoissa, korkean Linnanberget-vuoren vieressä. Maisemallinen leikkauspiste.	osayleiskaava G17	useita muinaisjäännösalueita, osayleiskaavassa laaja ma-alue, useita sr-merkinnällä suojeltuja rakennuksia	2	B
40202	Skepparsin - Kältasin - Holstasin viljelysmaisema	Linnanpelto	viljelysmaisema ja maatilat	Purolaakson ympärille muodostunut metsien rajaama laaja peltomaisema. Vanhat tilakeskukset Holstas ja Skeppars erottuvat tunnusomaisina avoimessa maisemassa.	osayleiskaava G17	osayleiskaavassa laaja ma-alue, useita sr-merkinnällä suojeltuja rakennuksia	2	B
40203	Vermijärven niityt	Linnanpelto	perinnemaisema	Perinnemaisema Vermijärven alavilla ranta-alueilla. Pornaistentien varressa 1900-luvun alun pientiloja sekä vanhan tilan paikalla uudempi palveluasumisen keskittymä.	osayleiskaava G17	Perinnemaisema, Maisema- aluetyöryhmän mietinnössä (Ymp.min. 1992) luetteloitu alue, sekä Pykälä - Bonn (2000) Uudenmaan perinnemaisemat	2	B
40204	Linnanpellon-Hemängenin viljelysmaisema	Linnanpelto	viljelysmaisema ja maatilat	Sipoonjokilaakson laajat viljelyaukeat Hertsbyn ja Linnanpellon kylämäkien välissä, sekä Hamplandsbackenin ympärillä. Vanhat ladot muodostavat maamerkkejä avarassa maisemassa. Hakkuut alueen itäreunalla ovat rikkoneet aukeaa rajaavaa metsänreunaa. Vanhat maatilat sekä niiden lomassa uudempi asutus sijoittuu metsänreunoille. Alueen halki kulkevalta Pornaistentieltä avautuu pitkiä näkymiä eri puolille viljelymaisemaa.	osalla aluetta osayleiskaava G17, osalla yleiskaava G13	osayleiskaavassa laaja ma-alue, useita sr-merkinnällä suojeltuja rakennuksia	2	B
40301	Boxbyn pohjoinen viljelysmaisema ja kyläasutus	Box	viljelysmaisema ja kyläasutus	Porvoonväylään etelässä rajautuva Boxintien ja Spjutsundintien varren kylä-asutus ja vanha viljelymaisema. 1900-luvun alussa liikenteelliseksi solmukohdaksi muodostunut alueella on vanhojen maatilojen ohella 1900-luvun alun myymälärakennuksia. Maiseman halki kulkee mutkitteleva Nevasjoki.	osayleiskaava G16		2	B
40302	Boxbyn eteläinen viljelysmaisema ja kyläasutus	Box	viljelysmaisema ja kyläasutus	Porvoonväylään pohjoisessa rajautuva Boxintien ja Spjutsundintien varren kylä-asutus ja vanha viljelymaisema, jonka halki kulkee mutkitteleva Nevasjoki. Pienipiirteisesti vaihtelevaa maisemaa jakavat metsäiset mäenkumpareet, joille asutus sijoittuu. Maatilojen ja muun maaseutuasutuksen ohella alueella on mm. vanha kansakoulu.	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16 2011.	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16:n kohteet Osa-alueen 40303 kohteiden lisäksi sr (787), sr (859), sr(763), sr (777), sr (785), sr(751) ja sr(773) sekä sm-kohteet.	2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyss- luokka
40303	Boxbyn eteläosan kyläasutus	Box	Tilakeskusten kyläympäristö	Vanhoiden tilakeskusten rinteisiin sijoittuvat perinteiset pihapiirit pää- ja talousrakennuksineen muodostavat avoimen viljelymaiseman rajaamaan kyläasutuksen.	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16 2011. Box 1 Boxin käsityläiskeskus Asemakaava 2014	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16:n kohteet sr (772), sr (748), sr(753), sr (754), sr (766) ja sr (774) sekä sm-kohteet.	2	B
40401	Eriksnäsin kartanomaisema	Eriksnäs	kartanoympäristö	Eriksnäsin kartanomaisema liittyy Sipoonlahden maisemakokonaisuuteen, jolla on kulttuurihistoriallinen merkitys seudun asuttamisen tuloalueena. Arvokas kartanoympäristö, joka sisältää Sipoon hienoimman ja monipuolisimman kartanopuutarhan säilyneitä aiheita. Kartanomaiseman ytimessä on suurimittakaavainen kartanon tilakeskus. Kartanon peltokuvio saavutti päämuotonsa jo 1700-luvun lopulla. Alueen maisemaa leimaavat hyvin kehittyneet metsänreunat ja korkeat, maisemallisesti merkittävät rantakalliot.	yleiskaava G13	maakunnallisesti arvokas alue, muinaismuistoalueita	1	A
40402	Eriksnäsin kartano	Eriksnäs	Kartanon tilakeskuksen ympäristö asuin- ja talousrakennuksien	Eriksnäsin säteri- ja myöhemmin elinikäisen rälssitilan historiallinen kartanoalue peltoineen ja rakennuksineen, joka on ollut Carl Fredrik Nordenskiöldin 1700-luvulla perustama, kuuluisa puutarha monine jalopuulajeineen. 1810-luvulla rakennettu päärakennus sivurakennuksineen, työntekijän asuntorakennukset, tuulimylly, talleina toimivat rakennukset sekä mm. seudun vanhin kivinavetta 1700-luvulta, muut rakennukset sekä hevosaitaukset muodostavat arvokkaan ympäristön.	yleiskaava G13	Laaja alue maakunnallisesti arvokas (2024)	KY/ 1	A
40501	Gesterbyn viljelymaisema	Gesterby	viljelymaisema ja kyläasutus	Pienipiirteisesti vaihtelevan purolaakson varteen ja Storträsketin ja Kittsträsketin rannoille muodostunut vanha metsäsaarekkeiden rytmittämä viljelymaisema. Alueen halki kulkevan mutkittelevan vanhan Gesterbyntien varressa ja metsäsaarekkeissa on säilynyt perinteistä kyläasutusta.	yleiskaava G13	läntinen osa maakunnallisesti arvokas alue, muinaisjäännösalueita	2	B
40502	Gesterbyn läntinen kyläasutus	Gesterby	kyläasutus	Gesterbyn viljelymaisemaan liittyvä tiivis kyläasutus, johon sisältyy vanhojen maatilarakennusten ryhmiä, 1900-luvun alun asuinrakennuksia sekä mm. kansakoulu 1920-luvulta.	yleiskaava G13	maakunnallisesti arvokas alue, useita muinaisjäännösalueita	2	B
40503	Gesterbyn itäinen kyläasutus	Gesterby	kyläasutus	Gesterbyn viljelymaisemaan liittyvä tiivis kyläasutus, johon sisältyy vanhojen maatilarakennusten ryhmiä ja muuta maaseudun asutusta, sekä entinen myymälärakennus ja rukoushuone.	yleiskaava G13	läntinen osa maakunnallisesti arvokas alue, muinaisjäännösalueita	2	B
40801	Hangelbyn kyläasutus ja viljelylaakso	Hangelby	Kyläasutus ja viljelymaisema	Laajaan, pienipiirteisesti vaihtelevaan viljelymaisemaan liittyvä alue. Kumpareilla sijaitsevien vanhojen talojen pihapiirit tuuhean pihapuuston suojaamat, luonnonkivimuurien rajaamat. 1700-luvun lopulla laakson itäpuolen kaikilla kukkuloilla oli talo.	Sipoon yleiskaava 2025 G 13, osin E 4A Jontaksen urheilupuiston asemakaava 2020		2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyss- luokka
40901	Sipoonjokilaakso, Hindsbyn kylä ja viljelysmaisema	Hindsby	joki- ja viljelysmaisema, kyläasutus	Jokilaakson reunalla maisemallisesti hallitsevalla paikalla sijaitseva Hindsby on Sipoonjokilaakson vanhimpiin kuuluva kylärakenteeltaan hyvin säilynyt kylä. Alue muodostaa maisemallinen solmukohdan, jossa useat puro- ja jokilaaksot, vanhat tiet ja viljelymaisemat kohtaavat. Asutuksen sijoittuminen, kylän rakenne ja viljelymaiseman avoimet tilat kuvastavat tilannetta, joka on vähäisiä muutoksia lukuun ottamatta säilynyt todennäköisesti keskiajalta asti samana.	yleiskaava G13	Hindsbyn kylä on valtakunnallisesti merkittävä alue (RKY 2009), maakunnallisesti arvokas, useita muinaisjäännösalueita	1	B
40902	Hindsbyn kyläasutus ja kartanoympäristö	Hindsby	kyläasutus	Tiiviisti rakennettu vanha kylänmäki, jolla sijaitsee kantatilojen tilakeskuksia ja näihin liittyvää kyläasutusta vanhoine asuin- ja talousrakennuksineen, maatarakennuksineen, kyläkauppoineen ja vehreine pihapiireineen. Rakennukset reunustavat paikoin tiiviisti vanhaa kylätietä, jolta avautuu pitkiä näkymiä viljelymaisemaan. Erityisen arvokkaan kokonaisuuden muodostavat mäen harjalla sijaitsevat Hofgårdin kartanon ja Trumpetaksen tilan tilakeskukset pihapiireineen.	yleiskaava G13	Hindsbyn kylä on valtakunnallisesti merkittävä alue(RKY 2009), maakunnallisesti arvokas, useita muinaisjäännösalueita	KY/ 1	A
40903	Byabäckenin viljelylaakso	Hindsby	viljelysmaisema	Hindsbyn kylän ja Svartbölen välinen kapea, jyrkkärinteinen, polveileva viljelylaakso ja vanhan kylätien maisema. Peltojen lisäksi täällä on hakamaita, niittyjä ja puronvarsilehtoja, joista osa jo metsittynyt.	yleiskaava G13	useita muinaisjäännösalueita	2	B
40904	Hälsängsbäcken ja Ritobäckenin viljelylaaksot	Hindsby	viljelysmaisema	Hindsbyn viljelylaaksosta lännessä erkanevat kaksi pienialaista edelleen viljeltyä purolaaksoa vanhoine mautiloineen.	yleiskaava G13	useita muinaisjäännösalueita, itäosa maakunnallisesti arvokas,	2	C
40906	Byabäckenin yläjuoksun viljelylaakso	Hindsby	tiemaisema, viljelysmaisema	Vanhan Porvoontien varrella, kunnan länsirajalla sijaitseva purolaakson peltomaisema. Vanhat tilat ovat laakson ylärinteillä, mistä ne näkyvät kauas ja niistä on laajat näkymät laakson yli. Mosabackan tila sijaitsee melko avoimesti peltojen vieressä.	yleiskaava G13	Perinnemaisema, Hindsbyn niityt. Pykälä - Bonn (2000) Uudenmaan perinnemaisemat	2	C
41001	Hitån kartanomaisema	Hitå	Kartanon tilakeskus ja viljelyaukea	Sipoonlahteen rajautuvassa jylhässä maisemassa sijaitseva kartano pienialaisine viljelysalueineen. Päärakennuksesta erillään Hitåntien varressa sijaitsevat talous- ja asuinrakennukset muodostavat aluelle "porttiaiheen".	G 13 Sipoon yleiskaava 2025.	Maakunnallisesti arvokkaan alueen osa (2024)	2	B
41002	Hitån-Kallbäckin peltolaakso	Hitå, Kallbäck, Skraddarby	viljelysmaisema	Jyrkkärinteisten kallioiden rajaamat kapeat, pitkät peltolaaksot. Monipuolinen kasvillisuus, johon sisältyy sekä luonnonkasvillisuutta että kulttuurisidonnaisia lajeja.	yleiskaava G13		3	C

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyss- luokka
41201	Hertsbyn viljelymaisema ja kylänmäki	Herrala	kyläasutus ja viljelymaisema	Sipoonjokilaakson viljelysmaisema vanhoine mautiloineen ja kyläasutuksineen. Kylämäellä on säilynyt tiivis ja moni-ilmeinen ryhmä pääosin 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa rakennettuja asuin- ja talousrakennuksia vehreine pihapiireineen. Peltosaarekkeisiin ja mäen reunoille sijoittuvat maatilojen pihapiirit vanhoine rakennuksineen ovat maisemassa tunnusomaisia. Asutus on pysynyt mäen rinteillä, ja peltoja viljellään edelleen.	yleiskaava G13	useita muinaisjäännösalueita	2	B
41202	Hertsbyn kylänmäki	Herrala	kyläasutus	Sipoonjokilaakson reunalla nouseva tiiviisti rakennettu vanha kylänmäki. Kylämäellä on säilynyt tiivis ja moni-ilmeinen ryhmä pääosin 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa rakennettuja asuin- ja talousrakennuksia vehreine pihapiireineen.	yleiskaava G13	useita muinaisjäännösalueita	KY/2	B
41301	Immersbyn viljelylaakso, Sipoonjokilaakso	Immersby	kyläasutus ja viljelymaisema	Sipoonjokilaaksosta lounaaseen haarautuvan viljelylaakson kulttuuriympäristö. Pienipiirteisesti vaihteleva maisema, jossa vanhoja maatiloja ja paikoin kylämäisen tiivistä asutusta metsäsaarekkeissa ja korkealla laaksonrinteillä. Peltomaisemassa kyläteiden varsilla maamerkkeinä useat vanhat ladot ja riihet.	osayleiskaava G21	maakunnallisesti merkittävä, useita muinaisjäännösalueita, rakennuksia ja alueita on suojeltu osayleiskaavassa sr ja /s merkinnöin	KY/1	B
41302	Immersbyn läntiset kylänmäet	Immersby	kyläasutus	Immersbyn läntiset kylänmäet, joilla sijaitsevat maisemallisina maamerkkeinä Broarsin, Nybondasin ja Walborgsin kantatilojen tilakeskukset hyvin säilyneine vanhoine rakennuksineen ja pihapiireineen.	osayleiskaava G21	maakunnallisesti merkittävä, useita muinaisjäännösalueita, rakennuksia ja alueita on suojeltu osayleiskaavassa sr ja /s merkinnöin	KY/1	A
41303	Immersbyn keskeinen kylänmäki	Immersby	kyläasutus	Immersbyn keskeinen kylänmäki, jolla sijaitsee tiiviinä ryhmänä Lassasin, Kurasin ja Bysbertasin kantatilojen tilakeskukset vanhoine rakennuksineen. Maisemassa kauas näkyvä kokonaisuus, jossa perinteisten rakennusten ohella korostuvat peltoaukealle sijoittuvat suurikokoiset talousrakennukset. Metsän reunassa kylätien varressa on kyläkuvassa tunnusomainen VPK:n talo.	osayleiskaava G21	maakunnallisesti merkittävä, useita muinaisjäännösalueita, rakennuksia ja alueita on suojeltu osayleiskaavassa sr ja /s merkinnöin	KY/1	A
41401	Kallbäckin viljelylaakso	Kallbäck	Kulttuuriympäristö	Sipoonjoen ja Kallbäck-puron alavaa suistoaluetta, reunoiltaan voimakkaasti kumpuilevaa maastoa. Kallbäckin kylän kolme taloa olivat puron viereisillä kukkuloilla 1700-luvun lopulla. Maisema on säilyttänyt perinteisen leiman. Eriksnäsintien varressa vanhaa rakennuskantaa ja tiestä hieman etäämmällä erityisenä maamerkinä entisen Eutasin kartanorakennus.	yleiskaava G13	Maakunnallisesti arvokkaan alueen osa (2024)	2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys- luokka
41402	Kallbäckin viljelylaakson itäosa ja Eriksnäsintien risteys	Kallbäck	Viljelysmaisema ja Söderkullan vanhat liikerakennukset	Kallbäckin purolaaksoa rajaa reunoiltaan voimakkaasti kumpuilevaa maasto. Maisema on laajalti säilyttänyt perinteisen leiman. Söderkullan uudet liikerakennukset peltoaukean reunalla ovat muuttaneet maiseman luonnetta. Lännessä alue rajautuu entisen Eutasin kartanomaisemaan. Eriksnäsintien ja Vanhan Porvoontien risteysalue 1900-luvun alkupuolen liikerakennuksineen ja tietä reunustavine jylhine kalliioineen muodostaa risteyksessä tunnusomaisen porttiaiheen.	yleiskaava G13, pienellä osa-alueella asemakaava		3	C
41403	Eutas	Kallbäck	kartanoympäristö	Kallbäckin viljelylaaksossa sijaitseva kartanoympäristö.	yleiskaava G13	useita muinaisjäännettöalueita	1	A
41601	Sipoon kirkonkylä	Kirkonkylä	kirkkomaisema, kulttuuriympäristö	Suuren Rantatien (Kuninkaantien) varrella harjanteella sijainnut kylän paikka, jota hallitsevat maamerkkeinä Sipoon maisemassa ikoniset kaksi vanhaa kirkkoa. Laajan avoimen viljelymaiseman ympäröimä alue on maisemallinen ja kauas historiaan ulottuva liikenteellinen solmukohta, joka muodostaa sisääntulon Nikkilän nykyiseen keskustaan. Kokonaisuuteen kuuluvat pappilan rakennusryhmä puistomaisine pihapiireineen sekä Kuninkaantien varren metsäsaarekkeissa säilynyt vanhempi asutus.	yleiskaava G13, itäosassa asemakaava	RKY alue, maakunnallisesti arvokas, kirkkolain mukaisia kohteita, useita muinaisjäännettöalueita, asemakaava-alueella sr, srk ja /s merkinnön suojeltuja rakennuksia ja alueita	1	A
41602	Sipoon kirkonkylä, länsiosa	Kirkonkylä	viljelysmaisema ja vanhat maatilat	Vanha, avoin viljelymaisema, Suuren Rantatien (Kuninkaantien) varrella sekä Sipoonjoen ja Ruddammsbäckenin yhtymäkohdan ympäristössä. Viljelyalueen reunoilla ja metsäsaarekkeissa vanhojen maatilojen hyvin säilyneitä rakennusryhmiä pihapiireineen. Pitkiä näkymiä eri puolilta kirkkojen suuntiin sekä Kuninkaantien varrelta eri suuntiin haarautuvien viljelytasankojen yli.	yleiskaava G13	maakunnallisesti arvokas, useita muinaisjäännettöalueita	2	B
41603	Kappalaisentien viljelymaisema	Kirkonkylä	viljelysmaisema	Nikkilän taajaman luoteispuoleinen Keravantiehen, Antbackan kylämäkeen ja Martinkyläntiehen ja Jokivarrentiehen rajautuva viljelysmaisema jonka reunalla harvakseltaan sijoittuvia 1900-luvun alun pientiloja ja uudempaa asutusta. Alueeseen sisältyy Kirkonkylän vanhimpiin kuuluva Torpetin tilakeskus vanhoine rakennuksineen. Mutkittelevan Kappalaisentien varrelta avautuu näkymiä kauas viljelymaiseman yli. Alueen eteläreunassa kulkeva Nikkiläntie on jakanut aiemmin yhtenäisenä kirkkojen suuntaan jatkunutta maisemakokonaisuutta.	yleiskaava G13	alueen kaakkoisosa Rky- aluetta ja maakunnallisesti arvokas, muinaisjäännettöalue	2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyshuokka
41604	Sipoonjokilaakso Nikkilän eteläpuolella	Kirkonkylä/ Nikkilä	viljelysmaisema	Lännessä Brobörentiehen ja pohjoisessa Nikkilän taajamaan rajautuva Sipoonjokilaakson avoin vljelymaisema, jota on muuttanut aluetta itä-länsisuunnassa halkova 1970-luvulla rakennettu Öljytie sekä pellolle rakennetut urheiluhallit. Tieltä avautuu näkymiä Nikkilän taajamaan ja Itäisen Jokipuiston alueelle. Mutkittileva Sipoonjoki on maisemaa edelleen laajalti hallitseva tunnusomainen maamerkki.	yleiskaava G13, osalla aluetta asemakaava	Laaja osa alueesta maakunnallisesti arvokas, muinaisjäännösalueita	2	B
41900	Söderkullan kartano	Massby	kartanoympäristö	Merkittävä kartanoympäristö kartanopuistoinen Sipoonjoen itärannalla. Kokonaisuuteen liittyy vuonna 1907 rakennettu kookas kivinen päärakennus, uusgoottilainen viljamakasiini, huvila 1700-luvulta sekä laaja kartanopuisto. Maamerkki maisemassa.	yleiskaava G13	valtakunnallisesti merkittävä alue (RKY 2009), maakunnallisesti arvokas, muinaisjäännösalue	KY/1	A
41901	Söderkullan kartano ja Massbyn viljelylaakso	Massby	kulttuuriympäristö	Sipoonjokilaakson laaja maisemakokonaisuus, jota maamerkinä hallitsee joen itärannalla mäenharjanteelle sijoittuva Söderkullan kartano kartanopuistoinen. Länsirannalla näkyvät mm. Kavalsin ja Kuusin vanhat maatilat sekä Massbyn kansakoulu. Jokilaakson ja sen varren laajojen viljelyalueiden yli avautuvat pitkät näkymät kytkevät Massbyn ja Söderkullan alueita toisiinsa. Molemmiin puolin jokea kulkevien vanhojen kapeiden kyläteiden varsilla on säilynyt 1800-luvun ja 1900-luvun alun asutusta. Massbyssä metsäharjanteella sijaitsevaa Arlan laajaa tehdasaluetta merkitsee maisemassa tehdaspiiput ja jokimaisemaan avautuva muuntamoalue.	yleiskaava G13, osalla aluetta asemakaava	osa alueesta RKY aluetta, maakunnallisesti arvokas, useita muinaisjäännösalueita	1	A
41902	Taasjärven rannat	Massby	loma-asuntoalue	Loma-asuntoalue Taasjärven itärannalla. Alue on esimerkki varhaisesta ja kylämäisyydessään erityisestä kesämökkikulttuurista. Vehreä lähiympäristö. Taasjärven metsäiset rannat muodostavat suojavyöhykettä rannan länsi ja pohjoispuolisille uusille tiiviisti rakennetuilla asuinalueille.	asemakaava	useita asemakaavalla suojeltuja rakennuksia	2	B
41904	Bergåstantien viljelymaisema	Hangelby	viljelysmaisema	Taasjärven itäpuolella sijaitseva perinteisen ilmeensä säilyttänyt pienialainen viljelysmaisema vanhoja mautiloineen.	yleiskaava G13		3	C
42001	Myrasin kartanomaisema	Myras	kartanoympäristö	Avara ehyt peltomaisema avautuu Vanhan Porvoontien-Suuren Rantatien varrella, harjanteen eteläpäässä sijaitsevan Myraksen kartanon rakennusryhmän viereen.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalue	2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyyss- luokka
42101	Ollbäckenin kulttuurimaisema	Martinkylä	kulttuuriympäristö	Monikerroksellinen kulttuurimaisema Ollbäckenin laajassa purolaaksossa. Martinkylä kuuluu Sipoon suuriin vanhoihin kyliin. Vanhan mutkittävän kylätien varrella on säilynyt kylämäisen tiiviisti sijoittuvaa vanhempaa rakennuskantaa. Mårsbackantien varressa pientiloja ja maisemassa maamerkinä seisova Alåsan seuraintalo.	yleiskaava G13	useita laajoja muinaisjäännösalueita	2	B
42102	Huttrasbackan ja Molmossan viljelymaisema	Martinkylä	viljelymaisema	Moni-ilmeinen, kallioisten mäkien rajaama vanha viljelymaisema, jossa maatilojen nykyinen rakennuskanta pääosin 1900-luvun alkupuolelta. Molnmossantien ja Vähäsuontien varsilla myös uudempaa pientaloasutusta.	yleiskaava G13		2	B
42104	Flätbackan viljelymaisema	Martinkylä	viljelymaisema	Metsäisten mäkien ympäröimä vanha peltoaukea.	yleiskaava G13, länsiosassa asemakaava	muinaisjäännösalue	2	C
42105	Talman kartanomaisema	Martinkylä, Talma	kartanomaisema	Kartanokumpare on kauniisti kumpuilevien, metsien rajaamien peltöjen ympäröimä. Kahden tilan pihakeskuksen alue on välillä ollut melko umpeenkasvanut, täällä on paljon suorarunkoisia puita, mutta niiden lisäksi myös vanhoja leveäoksisia puita.	osayleiskaava G20		2	B
42106	Nygårdin ja Hökärrin viljelymaisema	Martinkylä	viljelymaisema	Avara, laakea, metsien ja mutkittävän Keravanjoen rajaama viljelymaisema, jonka reunoilla on ollut astutusta jopa kivikaudelta lähtien. Nykyisten maatilojen rakennuskanta on pääosin 1900-luvun alusta, osittain vanhempaa. Uudempaa rakennuskantaa on etenkin alueen pohjoisosassa. Kaskelantien varressa säilyneet ladot ja vanhat maatilarakennukset ovat tunnusomaisia maamerkkejä maisemassa. Tieltä avautuu pitkiä näkymiä jokilaaksoon.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalue	2	B
42107	Antbackan kylämäki	Martinkylä	kylämäki	Nikkilän taajaman luoteispuolella sijaitseva peltoalueiden ympäröimä tiiviisti rakennettu kylämäki, jolla on säilynyt runsaasti vanhaa 1800- ja 1900-luvun alun rakennuskantaa sekä myöhempää täydennysrakentamista.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalueita	KY/ 2	B
42108	Martinkylän kylänmäki	Martinkylä	kylämäki	Vanhan mutkittävän mäelle kohoavan kylätien varrella on säilynyt kylämäisen tiiviistä moni-ilmeistä vanhempaa rakennuskantaa pääosin 1800-luvulta ja 1900-luvun alusta.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalueita	KY/ 2	B
42201	Nevasjoen viljelymaisema	Nevas, Träskby	viljelymaisema	Nevasjoen laakson ja lounais-koillisuuntaisen kallioisen kumparejonon risteyskohtaan sijoittuu maiseman solmukohtana toimiva Nevaksen kartanokeskus. Korkeiden kallioiden välissä kulkee kapea jokilaakso. Alue on maisemallisesti vaikuttava viljelymaisema, johon liittyy hevos- ja lammaslaitumia. Merenlahden rannalla sijaitseva perinteinen torppa-asutus leimaa maisemaa. Alueella on maisemakuvalliset, puutarhataiteelliset ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot.	osalla aluetta yleiskaava G13, osalla Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16	alueella useita pienialaisia perinnemaisemaympäristöjä	2	B

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
42202	Nevaksen kartano	Nevas, Träskby	kartanon tilakeskus	Nevasjoen laakson ja kumparejonon risteyskohdassa on nykyään hevosurheilu- ja golfkeskuksena toimiva kartanon keskus, jossa vanhat talous- ja asuinrakennukset ryhmittyvät läpikulkevan vanhan tien molemmin puolin, luoden maisemaan vahvan leiman. Maisemanäkymiin luo vaihtelua topografialtaan pienipiirteinen ympäristö. Kartanokeskuksen tuntumassa kasvaa runsaasti jalopuita ja kauas näkyviä pihtoja. Päärakennus sijaitsee joen sivupuron yläpuolella, ja oli aikaisemmin selvemmin näkyvissä pohjoispuolen peltoalueelta katsottuna. Nykyään talo on puuston katveessa.	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16	Boxin kylätaajaman osayleiskaava G16:n kohde sr (892)	KY/ 1	A
42301	Itäinen jokipuisto ja Tallbacka	Nikkilä	laitosympäristö puistoinen	Helsingin vuonna 1910 perustama ja 1910-luvulta alkaen rakennettu entinen mielisairaala-alue. Pääosa rakennuskannasta 1920-luvulta arkkitehti G.Taucherin suunnittelemaa. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti erittäin arvokas alue, joka liittyy kiinteästi Sipoon kirkonkylän maisemakokonaisuuteen. Kokonaisuuteen liittyy mäen koilliskulmalla, maisemassa näkyvällä paikalla säilynyt Tallbackan tilan vanha rakennusryhmä.	asemakaava	RKY-alue, maakunnallisesti arvokas	KY/ 1	A
42302	Nikkilän kartanoympäristö ja viljelyalue	Nikkilä	kartanoympäristö ja viljelysalue	Bybergetin metsän reunalla säilynyt merkittävä kartanoympäristö, johon liittyy arvokas rakennusryhmä ja kartanopuisto, sekä vanha viljelysmaisema. Kartanon jalopuu- ja pihtaistutukset erottuvat maamerkkeinä kauas maisemassa.	yleiskaava G13, asemakaava vireillä	muinajäännösalueita, alueen eteläosassa perinnemaisema	KY/ 1	A
42303	Nikkilän asema, Iso Kylätie ja asuinalueet	Nikkilä	kauppatatu ja asemanympäristö	Kuntakeskuksen vanhan kauppakadun ja kylätien varressa säilynyt kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä 1900-luvun alun rakennusten ryhmä, sekä asemanseudun vanha tunnusomainen rakennuskanta vehreinen pihoiheen.	yleiskaava G13, osalla aluetta asemakaava	muinajäännösalueita, asemakaavalla suojeltuja rakennuksia	KY/ 2	A
42304	Nikkilän pientalokorttelit	Nikkilä	pientalokortteli	Kuntakeskuksen tunnusomaiset pientalokorttelit, joilla on säilynyt runsaasti 1900-luvun alun perinteistä rakennuskantaa vehreine puutarhoineen. Täydennysrakentaminen ja ilmettä uudistavat koraukset näkyvät uusina kerrostumina.	asemakaava	osa alueesta maakunnallisesti arvokas, asemakaavalla suojeltuja rakennuksia	KY/ 2	B
42305	Sipoonjokilaakson kirkkopelto	Nikkilä	viljelysmaisema	Nikkilän keskustaajama rajautuva Sipoonjokilaakson avoin vanha viljelysmaisema.	yleiskaava G13		3	C
42401	Norrkullan kartanomaisema	Norrkulla	kartanomaisema	Sipoon vanhimpia rälsstitiloja. Viljelyaukeiden ympäröimälle mäenkumpareelle sijoittuva tilakeskus vanhoine rakennuksineen on kauas näkyvä maamerkki maisemassa. Tätä vahvistaa tunnusomainen kartanopuutarhakasvillisuus, korkeat kuuset, suuret jalot lehtipuut, tammikujanne.	yleiskaava G13	maakunnallisesti arvokas, muinajäännösalue	1	A

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys- luokka
42402	Norrkullan kartano	Norrkulla	kartanoympäristö	Sipoon vanhimpia rälssitiloja. Kartano on rakennettu korkealle kumpareelle, luonnostaan näkyvä kiintopiste maisemassa moneen suuntaan. Tätä vahvistaa tunnusomainen kartanopuutarhakasvillisuus, korkeat kuuset, suuret jalot lehtipuut, tammikujanne.	yleiskaava G13	maakunnallisesti arvokas, muinaisjäännösalue	KY/ 1	A
42601	Pohjois-Paippisen viljelymaisema	Paippinen	kylä- ja viljelymaisema	Laakea, avara viljelysmaisema. Useita vanhoja tiloja rajaavien metsien reunoilla, metsäsaarekkeissa ja Paippistentien varrella. Maamerkkeinä maisemassa ovat Pohjois-Paippisen koulu ja Rajakulmantien pohjoispuolella sijaitseva rukoushuone 1900-luvun alusta, sekä vanhat tilakeskukset.	yleiskaava G13, osayleiskaava vireillä		2	B
42602	Etelä-Paippinen, viljelymaisema	Paippinen	kylä- ja viljelymaisema	Kylän eteläpuolinen alue on maisemaltaan voimakaspiirteinen. Sipoon vanhimpia teitä kulkee Linnanpellostä Sipoonjokilaakson korkeilla ylärinteillä, syöksyen jyrkästi alas puron sillan kohdalla. Maiseman vanhat piirteet ovat säilyneet. Sipoon hienoimpia näköalapaikkoja Snickarbackantietä.	yleiskaava G13		2	B
42603	Etelä-Paippisen kylä	Paippinen	kyläasutus	Sipoonjoen varteen maisemalliseen solmukohtaan sijoittuva viljelyaukeiden ympäröimä kyläasutus. Silta joen yli, Paippistentien tienhaara harjun ylärinteellä olevan Ruxasin kohdalla, Ruxasin talo ja pihapiiri muodostavat huomattavan maisemallisen solmukohdan. Kyläkeskustassa on säilynyt tiivis kylämäinen asutus liikerakennuksineen. Rakennuskanta on pääosin 1900-luvun alkupuolelta, mutta myös yksittäisiä vanhempia rakennuksia on säilynyt näiden joukossa. Erityisiä maamerkkejä maisemassa ovat mäenharjanteella sijaitseva Ruxasin tilakeskus sekä kyläkeskustassa sijaitseva funkkisvaikutteinen rapattu liikerakennus 1950-luvulta ja siihen liittyvä pieni bensakioski.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalueita	KY/ 1	B
42701	Morarna	Pigby	viljelymaisema	Suuri, yhtenäinen peltoalue Savijärven kartanon lähellä. Kuivatettu, ennen soistunut alue.	yleiskaava G13		3	C
42801	Savijärven kartanomaisema	Savijärvi	kartanoympäristö	Metsiköiden suojaama vanha kartanoalue, jolla on säilynyt merkittävän kokonaisuuden muodostava vanha rakennusryhmä puistomaisessa ympäristössä. Kartanomäeltä avautuu näkymiä Savijärven suuntaan. Kartanon puistotietä merkitsee Öljyntien varteen ulottuva vanha lehmuskujanne.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalue	2	B
42802	Savijärven kartanomäki	Savijärvi	kartanoympäristö	Metsiköiden suojaama vanha kartanoalue, jolla on säilynyt merkittävän kokonaisuuden muodostava vanha rakennusryhmä puistomaisessa ympäristössä. Kartanomäeltä avautuu näkymiä Savijärven suuntaan. Kartanon puistotietä merkitsee Öljyntien varteen ulottuva vanha lehmuskujanne.	yleiskaava G13	muinaisjäännösalue	KY/ 1	A

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
42901	Joensuun kartano	Skräddarby	Kartanon tilakeskus	Joensuun eli Skräddarbyn kartanon aluetta rajaavat pohjoisessa jyrkkärinteinen mäki ja idässä Sipoonjoen ranta-alueet sekä muutoin pelto- ja metsäsaarekkeet. Kartanolle johtaa sen länsipuolelta pellon reunaa myötäilevä tammikuja. Kartanoalueen rakennukset sijoittuvat päärakennuksesta länteen, pihapiirin rakennuskantaan kuuluvat nurkkakivillä seisova aittarivi, renkitupa, navetta, liiteri, lato, tiilinen muuntaja ja uudisrakennus. Kartano liittyy maisemallisesti ja historiallisesti Sibbesborgin muinaislinnaan ja autioituneeseen Skräddarbyn kylätonttiin. Se rajautuu valtakunnallisesti merkittävään alueeseen Sibbesborgin keskiaikainen linnasaari ja Sipoonjokilaakson viljelymaisema.	Osin yleiskaava G13, osin S19C Asemakaava Joensuun venesatama Massby ja Skräddarby 2013		KY/ 1	A
43001	Spjutsundin kyläasutus ja viljelymaisema	Spjutsund	Kyläasutus, perintötilat ja viljelymaisema	Spjutsundissa oli jo 1700-luvun lopulla merkittävä kyläkeskus rannikolla. Alueen ominaispiirteitä ovat pienipiirteisesti vaihteleva viljelymaisema rannan tuntumassa. Kylän pohjoispuolella, kallioharjanteen pohjoispuolella, avautuu suuri avara peltomaisema. Skogbyn tiiviisti rakennettu alue muodostaa kylälle vaikuttavan portin, kun lähestytään Spjutsundintietä pohjoisesta. Alueella on useita vanhoja taloja ja pihapiirejä.	yleiskaava G13, eteläosa osayleiskaava G15	useita muinaisjäännos-kohteita	1	A
43002	Svartbäckin viljelymaiseman länsiosa	Spjutsund	Laaja viljelymaisema	Laajan viljelymaiseman osa, joka liittyy etelässä Spjutsundin viljelymaisemaan ja idässä Porvoon puolella jatkuvaan Kärrbyn viljelymaisemaan. Peltoaukean reunassa kulkevalta vanhalta kylätieltä avautuu laajoja näkymiä maisemaan.	yleiskaava G13		3	C
43101	Svartbölen kulttuuri-maisema	Svartböle	viljelymaisema	Vanhan Porvoontien varrella oleva pieni kylä, nykyään vanhan tien ja uuden Jokivarrentien risteyksessä. Byabäckenin purolaakso, jonka rinteellä vanha tie kulkee, kaartuu itään, Kirkonkylän suuntaan. Maiseman solmukohta.	yleiskaava G13		2	B
43302	Storörsbottnet ja Bölen viljelylaakso	Itäsalmi (Östersundom)	Ranta- ja viljelymaisema	Entisen Bölen torpan ympäristössä Fallbäckenin purolaaksossa sijaitseva pienipiirteinen viljelymaisema, jossa jo 1900-luvun puolivälistä lähtien on sijainnut kasvihuoneviljelmää. Kokonaisuuteen liittyy Vanhan Turuntien varrelta Storörsbottnetin lahteen avautuva tunnusomainen merimaisema.	yleiskaava G13, alueen länsiosaan liittyy B13 Storörenin asemakaava ja asemakaavan muutos 2009	Storörenin asemakaavan suojaviheralue EV-1	3	C

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys- luokka
49000	Sipoonlahden kulttuuri-maisema		Kulttuurimaisemak okonaisuus	Monipuolinen maisema historiallisesti, luonnonolosuhteiden kannalta ja kulttuurimaisemana. Sipoon asuttamisen portti, viljelymaisema ja kartanokeskittymä. Vanhoista kartanoista Joensuun rakennuskanta on 1700-luvun keskivaiheilta, Sipoonlahden suulla sijaitsevan Eriksnäsin kartanon päärakennus 1810-luvulta ja pihapiiriä ympäröivä puisto 1700-luvulta. Sipoon jokilaakson erikoisuutena on Sibbesborgin 1300-luvun jälkipuoliskolta olevan linnan alue, joka on säilynyt hylkäämisensä jälkeen lähes koskemattomana. Aikoinaan saarelle rakennetusta linnasta on jäljellä rakennusten perustuksia ja tiiliseiniä.	Sipoon yleiskaava G13, alueen lounaisosassa Osayleiskaava G15, K7 Söderkulla 5A Rakennuskaavan muutos 1997, osin S19C Asemakaava Joensuun venesatama Massby ja Skräddarby 2013	Maakunnallisesti arvokas laaja alue (2024), josta osa on nyt RKY 2009, Sibbesborg	1	A

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys- luokka
112	Gumbostrand	Massby	Kylämäinen rannikkoasutus	Gumbostrandin ranta-alue, jonka reunoille sijoittuvat mm. vanha torppa, Gumbostrandin koulu, Fransmanin vanha kaupparakennus ja ranta laitureineen sekä huvila Rospiggen. Rannikon kulttuurialue.	Osayleiskaava G15	Uuteen aluerajaukseen sisältyy osayleiskaava G15 Sr-alue 112. Uusi aluerajaus sisältää kohteen ST 1104.	1	A
114	Majviken-Svartviken	Itäsalmi (Östersundom)	Huvila-, torppa- ja puutarha-kokonaisuus	Östersundomin kartanon historiaan liittyvä Majvikenin huvilan ja puutarhan alue, johon on kuulunut myös Svartvikenin torppa. Torpan pihapiirissä kauppapuutarhan rakennelmia.	Osin asemakaava B17 Majvik, osin yleiskaava G13	B17 Majvik 1:n asemakaavassa alueella suojeltu rakennus (sr-5).	1	A
117	Hartwallin alue Ängsviken ja ympäristö	Hitå, Massby	Ranta-asutus ja teollinen perintö	Kommandiittihtiö K.Hartwallin toimintaan liittyviä rakennuksia sekä yksityistaloja hyvin hoidetussa puutarhaympäristössä, meren rannalla huvilat Gumbo ja Strandby näyttävine puutarhoineen. Rantatie, hopeapajut, rantamaisema.	Osayleiskaava G15	Alueella osayleiskaava G15:n kohteet SR 1101, SR 1106, /s 1117 ja sl/109	2	B
121	Kariluodon tila	Träskby	Rannikkotila	Kariluodon tilan vanha, laajennettu ja korotettu, L-muotoinen päärakennus vuodelta 1876 meren rannalle viettävine viljelyaukioineen, jonka reunoilla uudempiä asuin- ja talousrakennuksia. Tila on myöhemmin jaettu osiin.	Osayleiskaava G15	Osayleiskaava G15:n Sr-alue 121.	1	A
122	Nothusviken	Träskby	Viljelymaisema	Nothusvikenin lahden pohjukassa sijaitseva peltoaueka ja vanhat asuinpaikat muodostavat kokonaisuuden, joka uudisrakentamisesta huolimatta on ilmeeltään perinteikäs. Edwin Laine on käyttänyt paikkaa filmeissään, mm. Niskavuoren Hetassa.	Osayleiskaava G15		3	C
123	Linnäsintie-Byträskintie	Träskby	Viljelymaisema	Träskbyssä Linnäsintien-Byträskin tien varrella sijaitsevat viljelyaukeat reunoilla olevine asuinrakennuksineen ja tienäkymässä korostuva entinen rukoushuone.	Osayleiskaava G15	Alueella osayleiskaava G15:n kohde /s 1216.	3	C
125	Kalkkirannan tehdas	Träskby	Teollisuus-ympäristö	Kalkkirannan tehtaan historiallinen ja muuttuva teollisuusmiljö, joka jatkaa Sipoossa jo 1500-luvulla alkanutta ja 1700-luvulla laajentunutta teollista perinnettä. Vanhat nimet, kuten Kalkbruksfjärden viittaavat myös kalkkikaivoksen pitkiin perinteisiin. Ympäristöä leimaa vuodesta 1933 suurteolliseksi toiminnaksi kasvanut kaivostoiminta konttoreineen, työväen asuinrakennuksineen ja tuotantorakennuksineen.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas Kalkkirannan teollisuusalue 264. Alueella osayleiskaava G15:n alue ma-2/104. Sisältää kohteen /s 1219 ja alueen SL/21.	3	C
128	Kalkkirannan asuinalue	Nevas	Teollisen ympäristön pientaloasutus	Kalkkitehtaan läheisyyteen syntynyt ajallisesti joihin yhtenäinen omakotitalojen alue, jonka rakennukset ovat pääosin Kalkkirannan tehtaan työntekijöiden itselleen 1940-luvulta alkaen rakentamia asuintaloja. Talot ovat tyypillisiä 1940-50-lukujen tyyppitaloja, usein puutaloja, yksilöllisesti muokattuja ja paikoin laajennettuja. Metsän lomassa sijaitsevat, väljästi rakennetut rakennuspaikat.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas Kalkkirannan teollisuusalue 264. Alueella osayleiskaava G15:n alue ma-2/104.	3	C
132	Stadsvikenin salmi	Nevas, Spjutsund	Rannikko- ja loma-asutus	Stadsvikenin salmessa sekä Hemisnäsetin että Sandviksuddenin puolella useita perinteisiä rakennuksia 1800-luvun lopusta 1900-luvun alusta rantapeltoineen, kuten Kesäkumpu-nimisen tilan päärakennus.	Osayleiskaava G15	Alueella osayleiskaava G15:n kohde /s 1301.	2	B
141	Sandviken	Kitö	Saaristolais- ja loma-asutus, viljelyaukio	Useamman rakennuksen ja laajan puutarha-aukean muodostama kokonaisuus, pääosin Sandviken alueella. Päärakennus rakennettu 1900.	Osayleiskaava G15		3	C

tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
142	Svartviken ja Svartviksudden	Kitö	Saaristolais- asutus	Laivureiden asuinpaikka viidessä sukupolvessa perinteisine asuin- ja talousrakennuksineen. Lahti tunnetaan levähdyspaikkana matkalla itäiseen saaristoon, siellä saattoi vielä 1960-luvulla nähdä useampia jaaloja yhtä aikaa ankkurissa. Kaunis ja hyvin hoidettu peltoaukea, jonka liittyminen melkein suoraan merenrantaan on nykyään harvinainen. Niemellä Svartviksuddenin arvokas huvilakokonaisuus pihapuineen ja aksiaalisine puutarhasommitelmineen.	Osayleiskaava G15	Alueella osayleiskaava G15:n kohteet /s 1401 ja sr 1402.	1	A
143	Morsvikenin tienvarsitalot	Kitö	Saaristolais-asutus	Kitön tien varressa sijaitsevat talot ja rantaan laskevat pellot muodostavat tunnistettavan kokonaisuuden, jonka rakennukset ja pellot ovat säilyttäneet perinteisen saaristolaisen ilmeensä. Lahden pohjukassa sijaitseva, poikkipäädyllinen Hasselberg näkyy hyvin merelle.	Osayleiskaava G15		2	B
146	Byviken	Kitö	Ranta-asutus ja viljelysmaisema	Useamman rakennuksen, pihapiirien ja pellon muodostama, meren rantaan rajautuva kokonaisuus. Vanhoja rakennuksia, paikalla on 1800-luvulla ollut kolme taloa.	Osayleiskaava G15	Muinaisjäännösalue, osayleiskaavaan merkitty sm-2/844	3	C
151	Löparön salmen kulttuurimaisema	Löparö ja Kitö	Kartanoympäristö, saaristo- ja loma-asutus	Löparön ja Kitön välisen kapean, vuonomaisen salmen rannoille rakentuva, kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus, johon kuuluvat Löparön 1600-luvulta periytyvän kartanon alueet ja torppien pihapiirit, 1800-luvulta alkanut huvila-asutus näyttävine huviloineen ja puutarhoineen sekä muuta saaristoasutusta ja myöhempää mökkiasutusta.	Osayleiskaava G15	Alueeseen 151 sisältyy alue 152: Osayleiskaava G15:n alue ma-1/102, joka sisältä kohteet SR 1506, SR 1507 ja sr 1509 sekä SM/857 ja sl/48. Ks. alue 152, vuodesta 2009 Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Alueen 151 muut osayleiskaava G15:n kohteet: SR 153, sr 1405, /s 1407, sr 1503, SR 1504, SR 1508,	1	A
152	Löparön kartano	Löparö	Kartano viljelyaukeineen ja torppineen	Löparön salmen rantaan rajautuvan kartanon alue, jota hallitsee korkealla, kallioisella ja metsäisellä mäellä sijaitseva kartanon kivinen päärakennus puistopuineen, peltoineen ja kartanoon historiallisesti liittyvine rakennuksineen. Kartanon lähiseudun laiduntaminen on muokannut maisemaa perinteiseen tapaan, puiden hahmot piirtyvät kauniisti erottuen tasaisesta nurmi- ja niittypohjasta.	Osayleiskaava G15	Vuodesta 2009 Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Aluerajaus kuten osayleiskaava G15:n alue ma-1/102, joka sisältä kohteet SR 1506, SR 1507 ja sr 1509 sekä SM/857 ja sl/48.	Ky/1	A
153	Talludden (Lindudden)	Löparö	Saariston huvila-asutus	Löparön saaren pohjoisrannalla. sijaitseva 1860-luvulta periytyvä näyttävä symmetrinen, kaksikerroksinen, satulakattoinen vuorattu hirsihuvila lasi- ja avoverantoineen. Huvilan ympäristö on puistomainen suurine nurmikkoineen, lehmuksineen, tammineen, vaahteroineen ja mäntyineen. Talousrakennuksia eri ajoilta ja rannassa vanha, kunnostettu uimahuone.	Osayleiskaava G15	Alueella osayleiskaava G15:n aluekohde SR 153	1	A

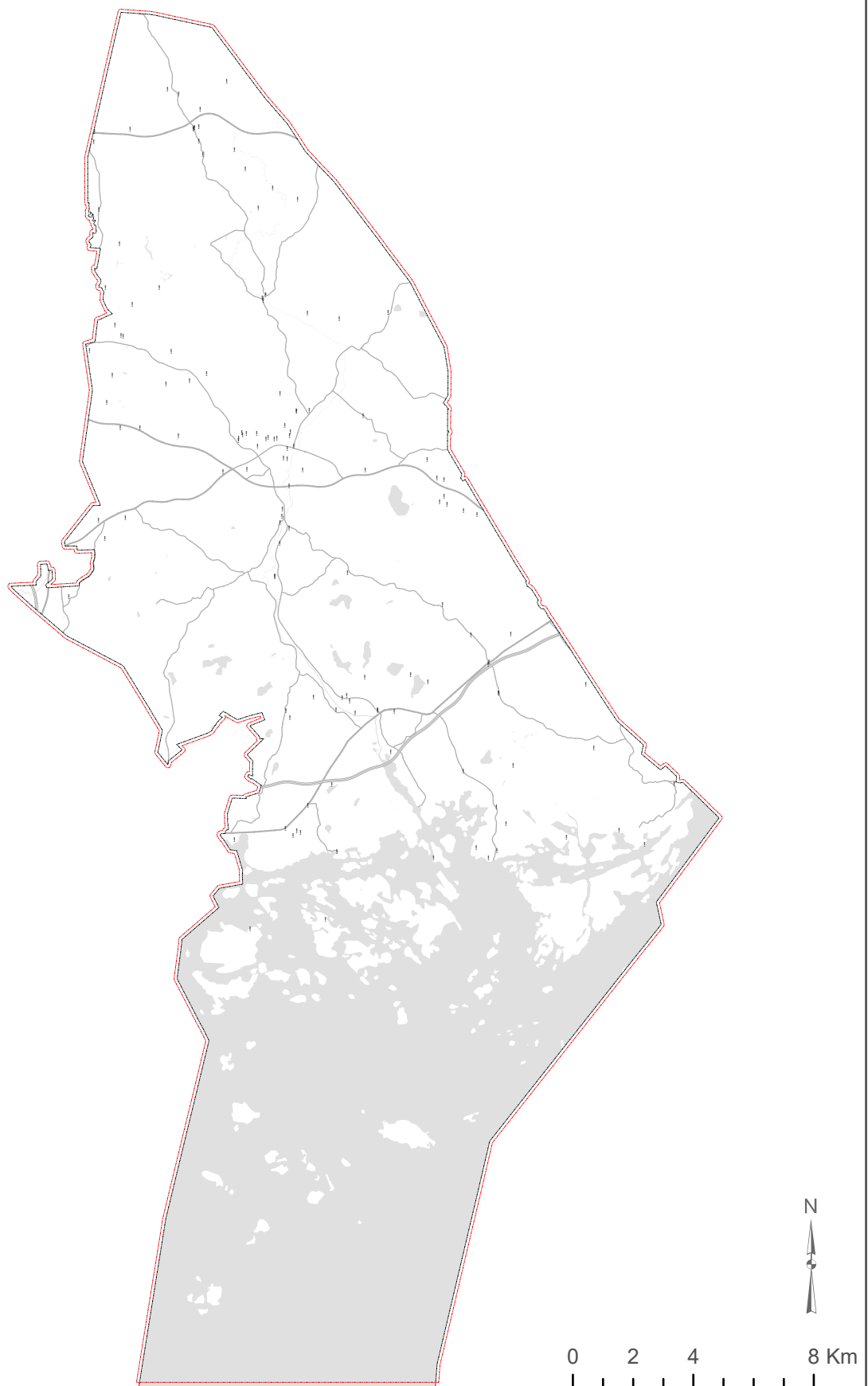
tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
171	Kaunissaari (Fagerö)	Kaunissaari (Fagerö)	Saariston loma-asutus ja saaristotilat	Noin 100 hehtaarin kokoinen, luonnonkaunis Kaunissaari, jolla on monivaiheinen historia mm. kalastajien asuinpaikkana ja Skräddarbyn kartanon sahalaituksen paikkana, on vuodesta 1959 ollut Helsingin kaupungin ulkoilualueena, jossa viimeisen kalastajaperheen entinen asuinrakennus toimii kahvilana. Rakennuksen lähiympäristössä on säilynyt avoin peltoaukea ja talousrakennus. Saari on järjestetty ulkoilualueeksi laitureineen, kävelyreititeinen ja venepoukamineen ja siellä on vuokratäytössä kymmenkunta kaksikerroksista, punaiseksi maalattua, useimmiten mansardikattoista rakennusta.	Osayleiskaava G15 ja Kaunissaaren rantakaava	Maakunnallisesti arvokas Kaunissaaren virkistysalue 265. Osayleiskaava G15:n alue /s 171. Sisältää osa-alueet S-1/25, S-1/26, S-1/28, S-1/30, S1-31, S-1/32 sekä luo/29 ja luo/33. RA 5 Kaunissaaren ranta-asemakaava, sisältää sr-3 ja sr-4 merkinnöin suojeltuja rakennuksia, muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäänneksiä (sm), arvokkaita vesi- ja luontokohteita.	2	B
181	Granlandet-Halsörn-Asplandet	Granlandet-Halsörn-Asplandet	Saaristolais- ja loma-asutus	Krämaröarna-saariryhmään kuuluvien Granlandetin Halsörnin ja Asplandetin historiallisen ajan asuinpaikkojen kokonaisuus. Sipoon ulkosaariston asutusta. Satamapoukamat, perinteiset ja uudehkot rakennukset sekä Asplandetin saaristotila.	Osayleiskaava G15	Sisältää osayleiskaava G15:n kohteen sr 1803. Lisäksi sm 003, sm 004, sm 006, sm 151, sm 007	2	B
182	Musta-Hevosen-ranta	Musta-Hevonen (Svarta Hästen)	Saariston huvila-asutus	Laivaväylälle hyvin näkyvä Musta-Hevosen satamapoukama, jossa avoimen saaristolaismaiseman lisäksi kaksi vanhahkoa päärakennusta jäljellä hoidettuine piha-alueineen.	Osayleiskaava G15	Osayleiskaavan alue Sr 1806.	2	B
191	Skyttenskar	Skyttenskar	Höyrylaivareittien huvilaympäristö, saaristolais- ja loma-asutus	Jo kuninkaankartastoon 1770-luvulle merkitty Löparön torpan paikka, jonne on myöhemmin rakennettu huvilavahdin ja kalastajan "torppa" talousrakennuksineen ja venevajoineen. Vanhemman torpan hirsinavetta on säilynyt. Pohjoisrannalla arkkitehti Gustaf Nyströmin suunnittelema huvila vuodelta 1895 talousrakennuksineen, puutarhoineen, kivipengerrettyine pihoineen, rantakäytävineen ja uimahuoneineen. Entisen höyrylaiva- ja postilaiturin kaidemalli ja vanha portti on siirretty uudelle laiturille.	Osayleiskaava G15, Skyttenskar rantakaava 1991	Osayleiskaavan alue Sr 191 sekä kohde SR 1912.	1	A
192	Stora Korpholmen	Stora Korpholmen	Höyrylaivareittien huvila-asutus ja saaristolaisasutus	Saarella on ollut torppia jo 1800-luvulla ja yhteysalus pysähtyi Korpholmenin laiturissa. Entiset pellot ovat kasvaneet umpeen. Nykyisin monipuolinen ja kerroksinen loma-asuntokäytössä oleva rakennuskanta, joka muodostaa sopusointuisen kokonaisuuden, johon kuuluu entisiä, muunnettuja torppia ja varsinaisia huviloita, kuten Villa Ersta.	Osayleiskaava G15	Osayleiskaavan alue Sr 192 sekä kohde /s 1910.	1	A
201	Kuiva-Hevonen (Svarta Hästen)	Kuiva-Hevonen (Svarta Hästen)	Tiivis loma-asutuskokonaisuus	Pienten lomamökkien täyttämä saari ja lähisaaret. Suomalaisen mökkeilyn historian kannalta mielenkiintoinen ja poikkeuksellinen ryhmämökkeilyä edustava kohde, jossa on yli 120 yksityisomistuksessa olevaa mökkiä mökkiläisten muodostaman osakeyhtiön omistamalla maalla.	Osayleiskaava G15, Kuiva-Hevosen rantakaava 1999	Osayleiskaava G15:n alue /s201	3	C

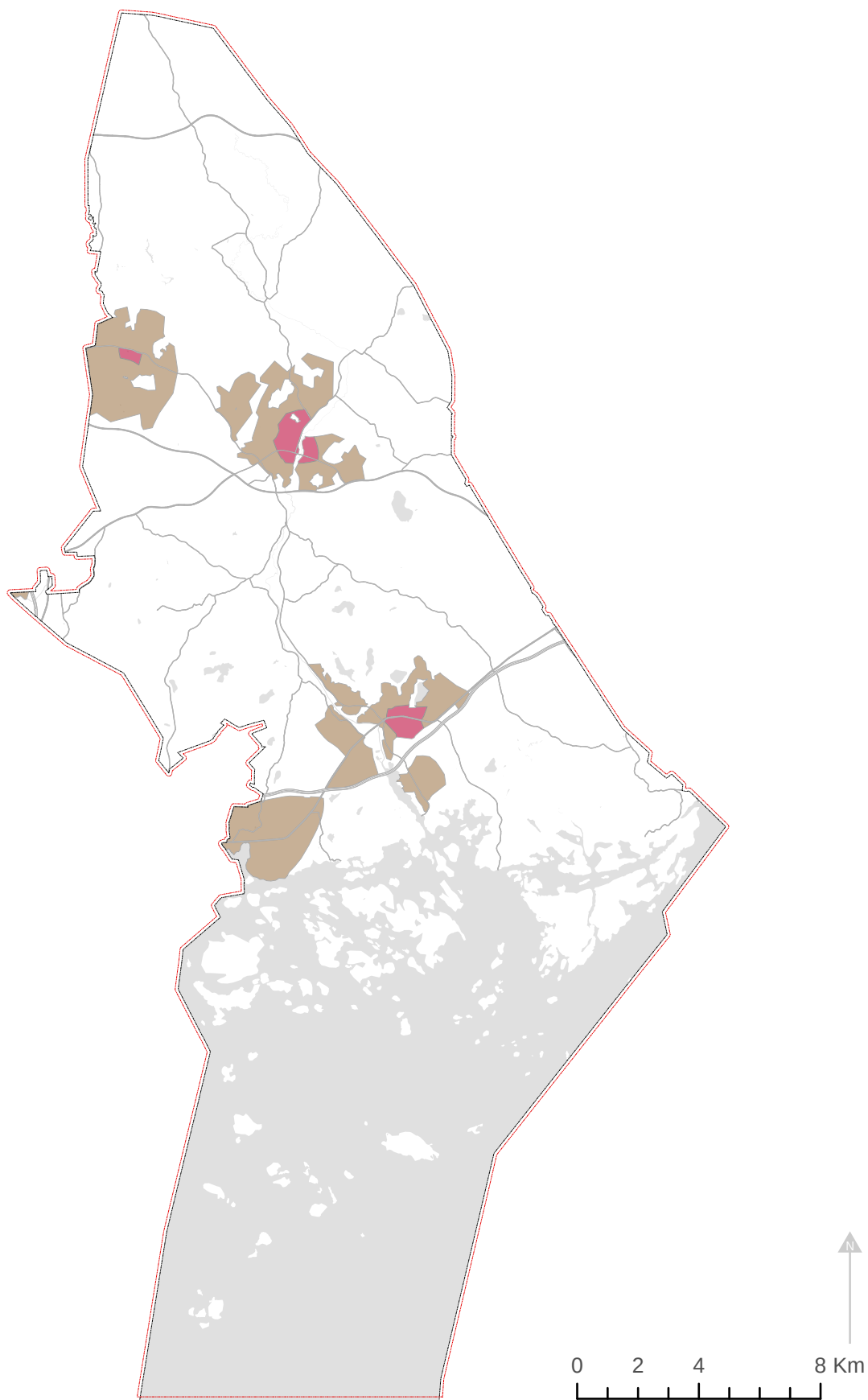
tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
211	Eestiluoto (Estlotan)	Eestiluoto (Estlotan)	Ulkosaariston saaristolaisasutus	Sipoon ulkosaaristossa sijaitsevalla saarella kolme arvokasta pihapiiriä lähiympäristöineen. Saaren etelärannalla on ollut kuninkaallisen merikartaston mukaan suojasatama jo 1700-luvun lopulla ja siihen on myöhemmin muodostunut kolmen merkittävän kalastajaperheen yhteisö, jonka kalastajatilat ovat säilyneet 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Kalliomäellä kohoaa puolustusvoimien entinen tulenjohtotorni. Nykyään saari on Helsingin kaupungin virkistysaari.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas Eestiluoto 262. Osayleiskaava G15:n alue Sr 211. Lisäksi sm 0001 sekä S-1/6, sl/9 ja SL/7.	1	A
221	Mölandet	Mölandet	Höyrylaivareittien huvila-asutus ja saaristolaisasutus	Mölandet, jaettiin kokonaisuudessaan huvilatonteksi vuonna 1922. Yhteyslaiturille johtavan kävelyreitit halkoman saaren rannoille on pääosin 1920-40-luvuilla rakentunut jokseenkin yhtenäinen, melko korkeatasoinen kesähuvila-asutus, jonka puutarhoja on suunnitellut mm. puutarha-arkkitehti Paul Olsson. Saarella on mm. Oiva Kallion 1920-luvulla suunnittelema palatsimainen, klassistinen Villa Sainio. Pohjoisrannalla on säilynyt entisen torpan perinteinen pihaympäristö.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n alue /s221. Sisältää kohteet sr 2218 ja sr 2208 sekä sm 159.	1	B
231	Granön vanha asutus- ja viljelyalue	Granö	Kylämäinen saaristolaisasutus viljelyaukioineen	Granön pohjoisranta on Sipoon saariston vanhin tunnettu asuttu alue, 1500-luvulla saaressa sijaitsi kolme torppaa. Nykyisen Gammeltorpin pellot periytyvät asuin- ja viljelyspaikkana jo 1600-luvulta. Isovihan jälkeen 1700-luvun puolivälissä syntyi uutta asutusta, Östersundomin kartano perusti Granöhön kaksi torppaa. Kartanon 1830-luvulla perustaman tiilenpolttimon vanhat uunikummut sekä savenottokuopat ovat säilyneet ja saaressa kulkee vanha tiilitie itärannalle. Saaren pohjoisrantaan avautuu laaja viljelyaukea ja rantavyöhykkeellä on useita asuinrakennuksia.		Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	2	B
241	Kamsholmen	Kamsholmen	Saaristolais-asutus viljelyaukeineen	Kamsholmen on 1800-luvun alusta asuttu saari, jonka itärannan asuinpaikassa pursimies Arved Winbergin suku on valmistanut kompassoja. Perinteisen ilmeensä säilyttänyt saari on elävä saaristolaisympäristö, jonka ympäristöä leimaavat avoimina säilyneet peltoaukeat, vanhat asuin- ja talousrakennukset sekä ympärivuotinen asutus.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n alue /s241.	2	B
253	Röysö: Flånvarpet ja Björknäs	Röysö	Saaristolais- ja loma-asutus	Saaren pohjoisrannan suojaosan satamapoukaman rannoille perustettujen torppien paikalle muodostunut asutus, jonka rakennuksia on muutettu ja laajennettu. Paikka on kuitenkin säilyttänyt perinteisen saaristolaisen ilmeensä, mm. avoimien pihamaiden ansiosta. Saaren sisäosaan ulottuvan Fladanin rannalla on osaksi säilynyt perinteinen saaristomaisema, jossa näkyy vanhan pellon ja niityn pohjaa, torppamainen rakennus, kiviaita ja hirsinavetta tms.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n kohde /s 2502 sekä sm 161 ja sm 162.	2	B
263	Simsalö	Simsalö	Kylämäinen saaristolaisasutus	Sipoon saariston perinteinen keskus, jossa jo 1800-luvulla asui Sipoon muihin saariin nähden eniten asukkaita. Asutus on keskittynyt koillisrannalle, missä on yhteyslaituri ja tieyhteys. Yhteyslaituri on kyläyhdistyksen saavutus, yhteysliikenne mantereelle on alkanut 1976. Saaren entinen koulurakennus on 1890-luvulta, rukoushuone hieman uudempi. Kauppoja on ollut useita. Vapaapalokunnan rakennus on säilynyt pohjoisrannalla. Veneenrakentajia on ollut useassa perheessä ja saarella toimii edelleen kaksi pientelakkaa.	Osayleiskaava G15. Osin ST 8 Simsalö I Rantakaava 1994.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n alue /s 263. Sisältää kohteet sr 2601, sr 2617 ja /s 3907.	1	B

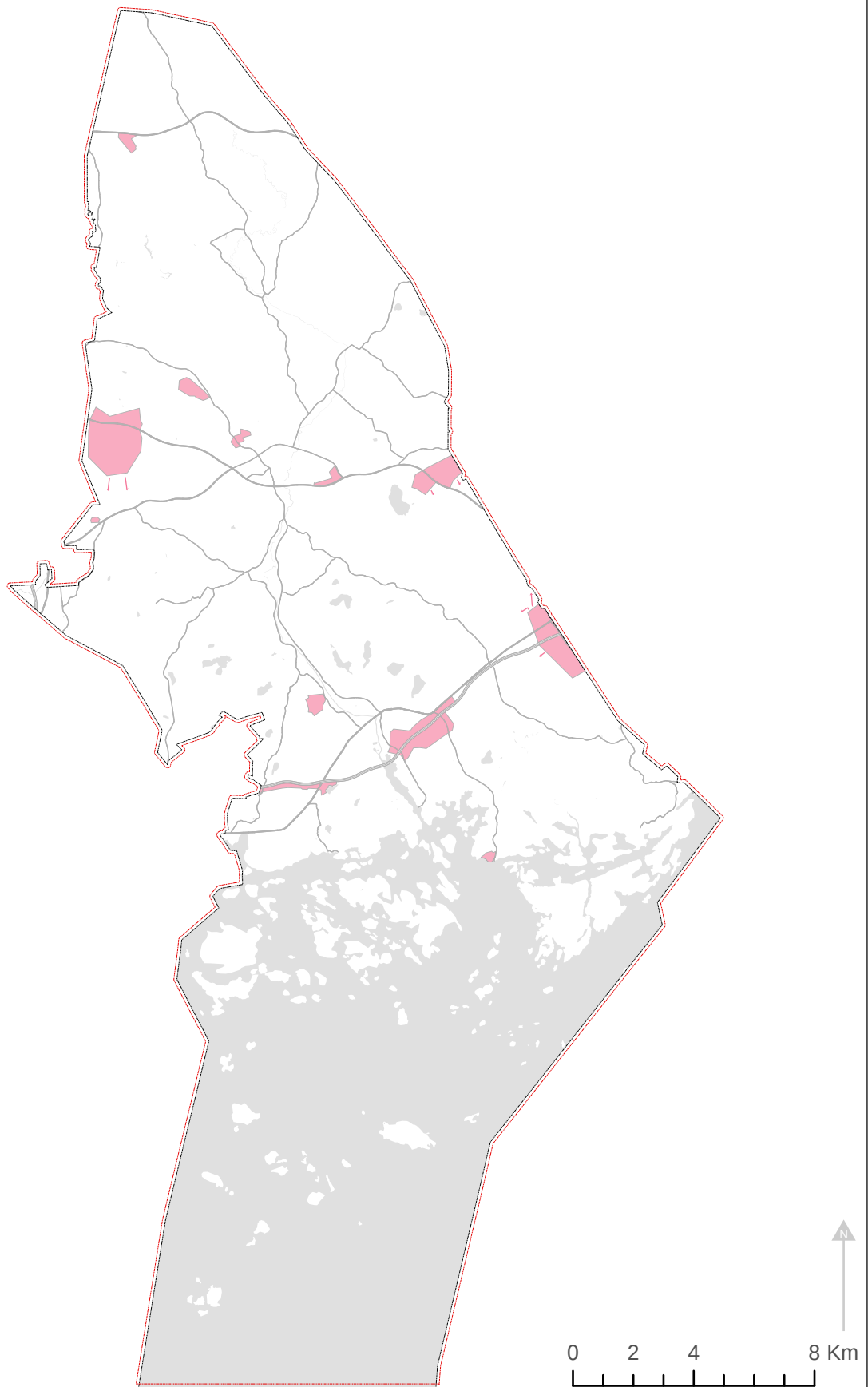
tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
271	Katriholmen	Katriholmen	Höyrylaivareittien huvila-asutus ja lomakotialue	1910-luvulla huvilapalstoiksi jaetulla saarella on useita samalta ajalta olevia huviloita, joista useita rakennusmestari Oskari Vilamon suunnittelemaa ja rakentamia huviloita. Saarella toimii Miina Sillanpään aloitteesta 1920-luvulla perustettu ja rakennettu Kesäkoti Kallioniemi, jonka käytössä on useita tontteja ja rakennuksia, kuten kaksi huvilaa ja isohko ruokalarakennus 1950-luvulta.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	1	A
272	Mågsholmen	Mågsholmen	Höyrylaivareittien huvila-asutus	Mågsholmenin saari on jokseenkin ehjä 1900-luvun alun huvilayhdyskunta, jolle 1910 muodostettiin alun toistakymmentä huvilapalstaa. Huvilapalstoja yhdistää saaren läpäisevä, entiselle yhteislaiturille johtava tie. Vanhimmat huvilat ovat 1900-luvun ensi vuosilta ja niiden piha-alueiden ilme vaihtelee melko jyrkkään rinnemaastoon pengerretyistä puutarhoista kalliomaaston ja saaristometsän piirteitä säilyttäneisiin tontteihin.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo	1	A
273	Stora Bergholmen huvilat	Stora Bergholmen	Höyrylaivareittien huvila-asutus	Saaren itäosan huvilaympäristö, joista maisemanäkymää hallitsee 1900-luvun alussa rakennettu kaksikerroksinen, cottage-tyypin huvilarakennus Björkberga. Huvila sijaitsee laajan puutarhan keskellä, osa talousrakennuksista on säilynyt. Saaren koillisosassa sijaitsevaan Morgonsol-huvilaan kuuluu myös isohko puutarha.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo	1	A
292	Björkholmen	Björkholmen	Saaristolais-asutus	Maisemassa näkyvälle saaristolaisasutukselle tunnusomainen ympäristökokonaisuus rantakalliolle rakennettuine aittoineen 1700-luvulta periytyvän torpan paikalla. Punamullan väristen rakennusten kylämäinen kokonaisuus on loma-asuntokäytössä.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo	2	B
293	Stora Svedje-holmen	Stora Svedjeholmen	Saaristolais-asutus	Laivureiden ja kalastajien asuinpaikkana toimineen saaren luoteeseen avautuvan suojaisan satamapoukaman ilmettä leimaavat suuret venevajat. Asuin- ja talousrakennukset kehystävät avointa pihamaata.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo	3	C
301	Norrkullalandet	Norrkullalandet	Höyrylaiva-reittien huvila-asutus ja saaristolais-asutus	Kulosaaren huvilakaupunkiyhtiön 1910-luvulla ostama saari päätettiin palstoittaa virkistyskäyttöön ja arkkitehti Lars Sonck laati kaavan 56 rantatonttia varten. 50 myydyistä tontista vain osaa käytettiin aluksi suunniteltuun tarkoitukseen. Saarella on useita arkkitehtien suunnittelemaa, rakennustaiteellisesti arvokkaita huviloita. Rantakaavassa vuodelta 1993 Sonckin ajatukset pohjois- ja lounaisrantojen palstoittamisesta sekä kaakkoisrannan ja saaren keskiosan jättämisestä virkistyskäyttöön ovat pääosin toteutuneet.	Osayleiskaava G15. Norrkullalandet-Söderkullalandet rantakaava RA7 Norrkullalandetin ranta-asemakaava ja ranta-asemakaavan muutos 2022. Osittain st 12 Norkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus-Sipoon saaristo. Norrkullalandet-Söderkullalandet rantakaavassa suojeltuja rakennuksia ovat arkkitehti Sonckin suunnittelemat Villa Solhem ja Villa Lavinko sekä arkkitehti Flinckenbergin huvila vuodelta 1918.	2	B
305	Träskviken	Norrkullalandet	Saaristolais-asutus	Träskvikenin entinen kruununtila on yksi Norrkullalandetin vanhimpia asuinpaikkoja, johon on merkitty torppa sekä niittyjä jo 1770-luvulla Kuninkaankartastoon. Rakennukset ovat 1900-luvulla laajennettuja, ympäristössä on säilynyt perinteisen saaristolaisasutuksen leima.	Osayleiskaava G15. Osin ST 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993/VL ja RA-2.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	1	A

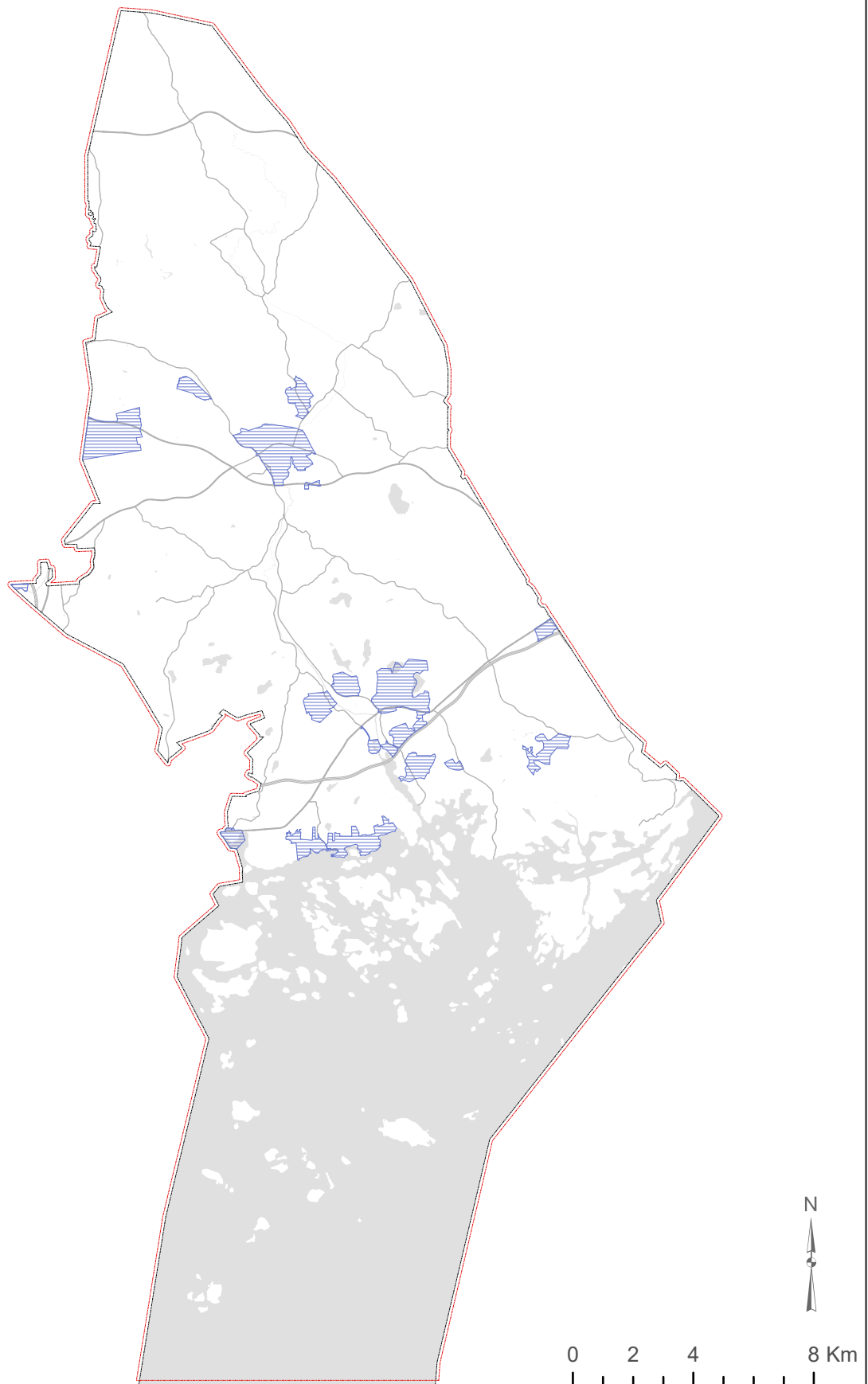
tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
306	Simosvikenin huvilat, Norrkullalandet	Norrkullalandet	Höyrylaiva-reittien kesähuvila-asutus	Arkkitehtien 1920-1960-luvuilla suunnittelemat kolme rakennustaiteellisesti arvokasta huvilaa asettuvat Simosvikenin kapean, kallioiden lahden molemmin puolin.	Osayleiskaava G15. Osittain ST 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n kohteet sr 3010, sr 3018 ja sr 3005.	1	A
307	Störjevikenin huvilat, Norrkullalandet	Norrkullalandet	Höyrylaiva-reittien kesähuvila-asutus	Störjevikenin lahden rantatonteilla sijaitsee kaksi Lars Sonckin piirtämää huvilaa, toinen tasaiseen maastoon, puutarhaympäristöön sijoitettu Villa Lavinko, joka on siirretty Kulosaaresta 1927, sekä lahden vastarannan kalliomaastoon sovitettu tummansävyinen, korkea ja jyrkäv hirsihuvila Solhem pihaa rajaavine talousrakennuksineen.	Osayleiskaava G15. Osittain ST 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15:n kohteet SR 3002 ja SR 3004.	1	A
312	Dyvikenin huvila-asutus	Söderkullalandet	Höyrylaiva-reittien kesähuvila-asutus	Dyvikenin lahden rannalla, höyrylaivareittien huvila-asutukselle tunnusomaisten huviloiden, Villa Vårvikin ja arkkitehti Gustaf Nyströmin suunnitteleman, laajan puutarhan ympäröimän Villa Solvikin lisäksi alueella on useita uudempia lomarakennuksia sekä metsään työntyvän viljelyaukion eteläosaan sijoittuva, Simsalöns saaresta siirretty renkitupa ja muita talousrakennuksia.	Osayleiskaava G 15. Osittain ST12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993. Osin Norrkullalandet-Söderkullalandet 1993 rantakaava. ST13 Rantakaavan laajennus Norrkullalandet - Söderkullalandet 1994.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo. Osayleiskaava G15 ma-2/87. Sisältää kohteet sr 3106, SR 3107 ja sr 3108.	1	A
313	Alviken	Söderkullalandet	Saaristolais-asutus	Loivien kalliorinteiden rajaama, rantaan asti ulottuva saaristolle tyypillinen kapea viljelyaukio, nykyinen nurmikko, jonka reunoilla on asuin- ja talousrakennuksia, rantaviivalla mm. venevajoja. Paikalla on ollut asutusta ainakin 1800-luvun loppupuoliskolla. Vanhin rakennus on todennäköisesti kalliolla Sunnanvikin alueella.	Osayleiskaava G15. Osittain st 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993. Osin ST 13 Rantakaavan laajennus Norrkullalandet - Söderkullalandet 1994.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	2	C
314	Söderkullalandet laituri-Martins	Söderkullalandet	Saaristolais-asutus	Söderkullalandetin itärannalla sijaitseva yhteyslaituri, laiturilta lähtevä tie, sen varrella olevat peltoaukeat sekä tien päässä oleva, useille tonteille jakautunut vanha Martinsin tila muodostavat kahteen suuntaan rantaan rajautuvan, monipuolisen saaristolaismiljöön huvilamaisine asuinrakennuksineen, talousrakennuksineen, rantaittoineen ja puutarhaistutuksineen.	Osayleiskaava G15. Osittain st 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993. Osittain st 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	2	B
315	Söderbacka ja Bruksängen	Söderkullalandet	Saaristolais-asutus	Karuun, kallioiden saaristoluontoon perustettu vanha torppa-asutus, jonka niityt ja viljelyaukeat ulottuvat rantaan saakka, niiden reunoilla on talousrakennuksia. Avoin maisematila, entinen peltokuvio on pysynyt kauan yhtä laajana. Söderbacka, entinen Fredriksholmstörpin paikalla, näyttäytyy kallioiden ja kivienä, matalien eläinsuojien ja varastorakennusten rajaama, vanha asuinrakennus perinteiseltä saaristopaikalta. Pihapiiriä rajaavat tuuheat, kauan avoimessa paikassa kasvaneet pihapuut.	Osayleiskaava G15. Osittain st 12 Norrkullalandet ja Söderkullalandet rantakaava 1993.	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	1	A

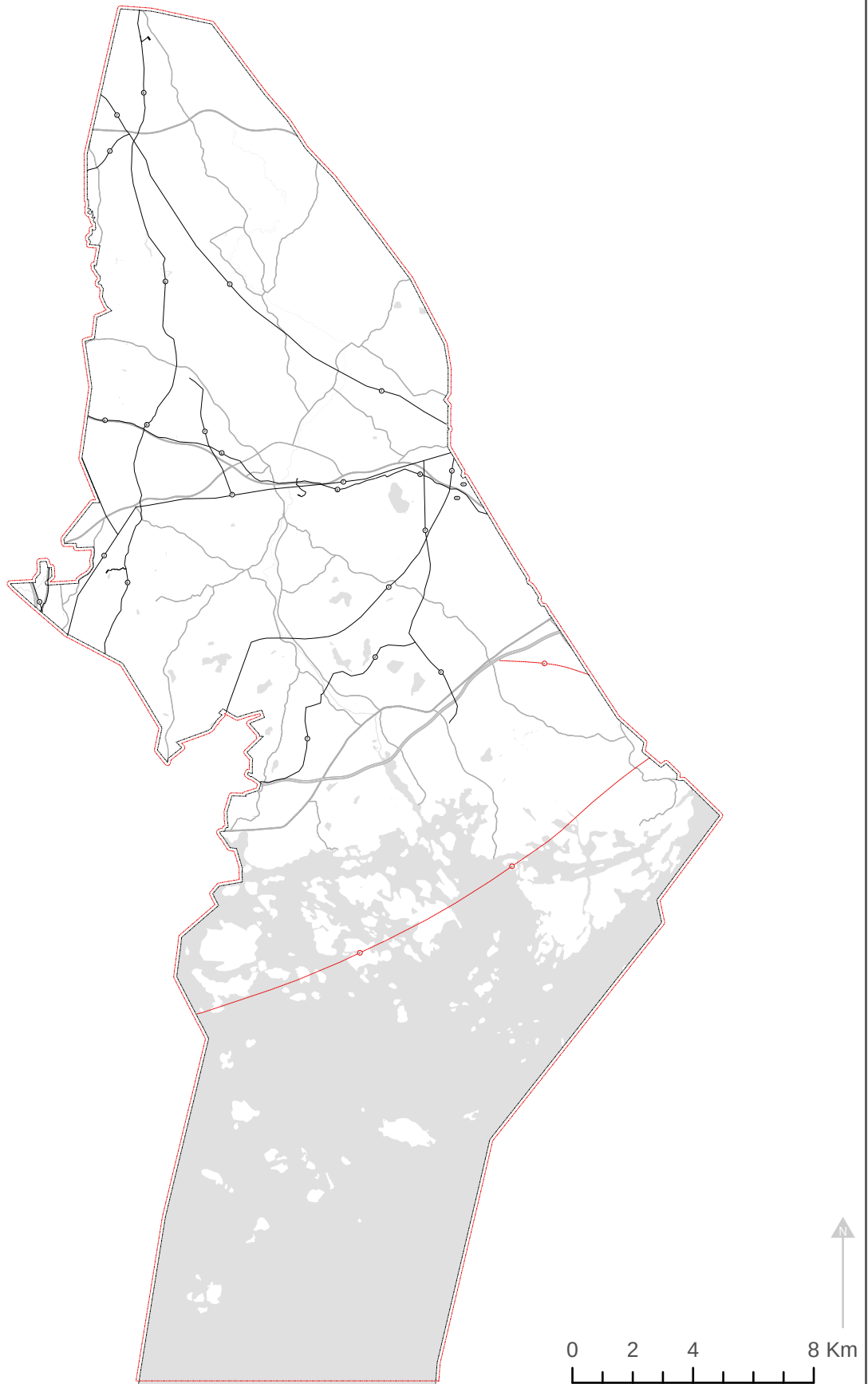
tunnus	nimi	saari tai kylä	tyyppi	kuvaus 2024	kaavatilanne	suojelutilanne	arvotus	herkkyys-luokka
321	Majholmenin huvila	Majholmen	Vanhan huvilan ympäristökokonaisuus	Pohjoiseen rannikon suuntaan ja etelään meren suuntaan katsova vanha huvilakiinteistö, joka on myöhemmin jaettu osiin. Laajan, avoimen puutarhan ja puiden ympäröimä, aikansa huvila-arkkitehtuurin ihanteita toteuttava Majholmenin kookas huvila verantoineen sekä muita, samanaikaisia piharakennuksia.	Osayleiskaava G15		1	A
341	Bläsudd	Takvedaholmen	Höyrylaiva-reittien huvila-asutus	Suuri pyöröhirsinen, perimätiedon mukaan nuoren arkkitehdin Svante Magnus Schjerfbeckin Haikon kartanon maille suunnittelema, tyylillisesti harvinainen, cottage-tyyppinen pyöröhirsihuvila on alunperin rakennettu 1882. Haikosta se on siirretty Takvedaholmenin saaren länsiosan rinne-maastoon. Huvilan tonttiin rajautuvat, entiset avoimet viljelyaukiot ovat kasvamassa umpeen.	Osayleiskaava G15		1	A
361	Bergarholmen	Bergarholmen	Saaristolais-asutus	Avoimesti merelle avautuva, perinteisenä säilynyt saaristolaisasutus viljelyaukioineen, talousrakennuksineen ja satamapaikkoineen, jossa on satuja vuosia ollut asutusta, ainakin 1750-luvulta lähtien. Saaressa on asunut mm. laivureita ja laivanrakentajia ja saaressa on toiminut kaksi kauppaa.	Osayleiskaava G15		2	B
331	Huvila Brobergs, Torstenholm	Torsten-holm tai Ryssholmen	Höyrylaiva-reittien huvila-asutus	Pastori Brobergin maisemallisesti näkyvä tornillinen huvila Ryssholmen / Torstenholm-saaren lounaisniemellä, liittyy laajempaan höyrylaivareittien kesähuvila-asutuskokonaisuuteen Söderkullalandetin pohjoisrannan huviloiden kanssa.	Osayleiskaava G15	Maakunnallisesti arvokas alue: 263 Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Sipoon saaristo.	1	A
401	Strömmingsholmen	Strömmingsholmen	Sotienjälkeinen saaristoasutus	Kulttuurihistoriallisesti merkittävä, harvinainen esimerkki saaristoasutuksesta, johon on asettunut Hangosta evakuoituneita kalastajaperheitä. Jo 1700-luvulla asutussa saaressa on harjoitettu peltoviljelyä 1970-luvulle saakka ja asunrakennusten yhteydessä on säilynyt hyötypuutarhoja Perinteinen 1940-1950-luvun saaristolaisilme on säilynyt uudemmasta rakennuskannasta huolimatta.	Osayleiskaava G15		2	B
402	Hemisviken	430 Spjutsund	Rannikkotorppa-asutus	Hemisvikenin rannalla sijaitsevat rantapellot ja entiset torpat muodostavat rannikolle tunnusomaisen ympäristön.	Osayleiskaava G15, ST15 Vikbacka rantakaava 1996	Alueella osayleiskaava G15:n kohteet /s 1302, sr 1304 ja /s1306	2	B

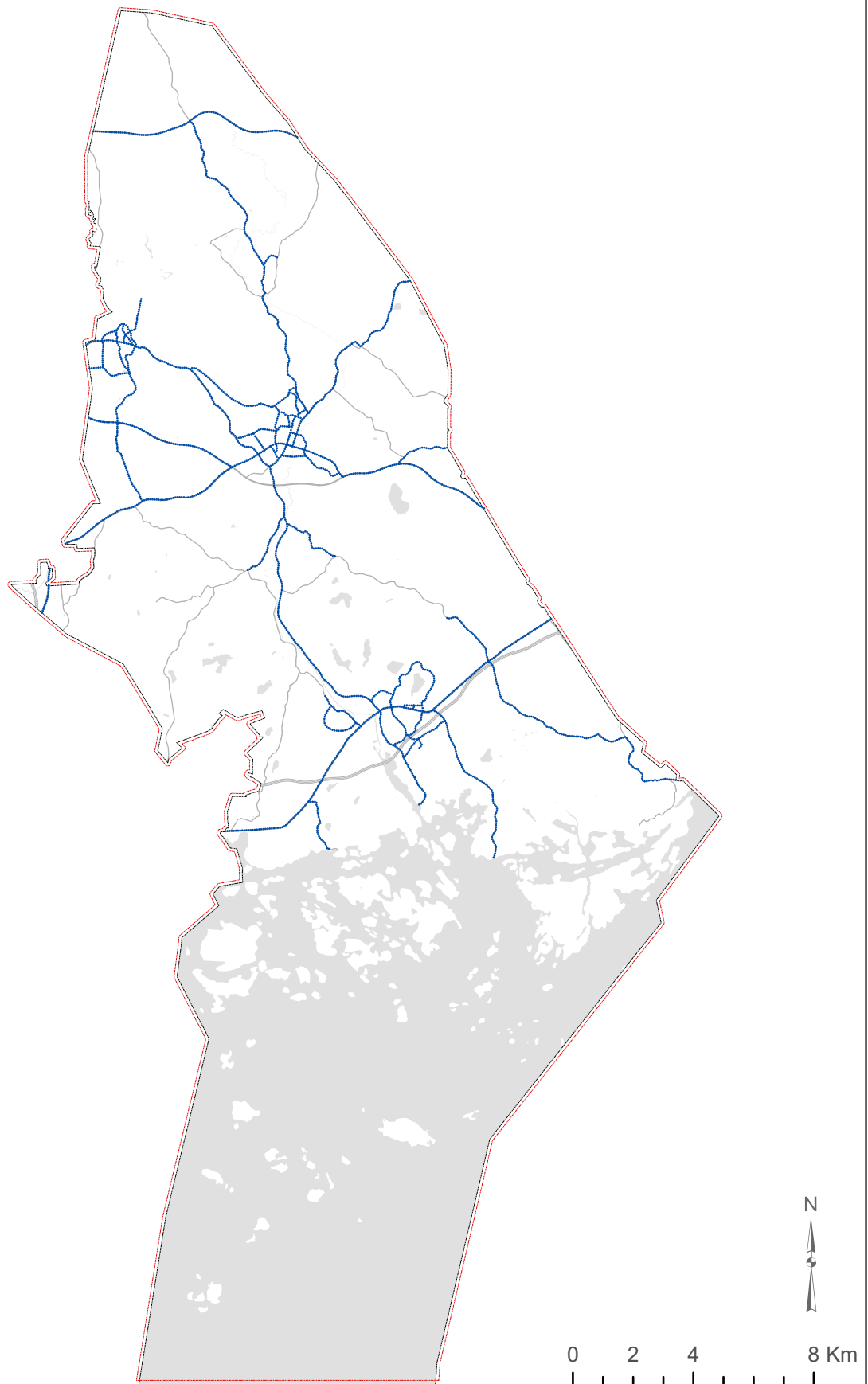

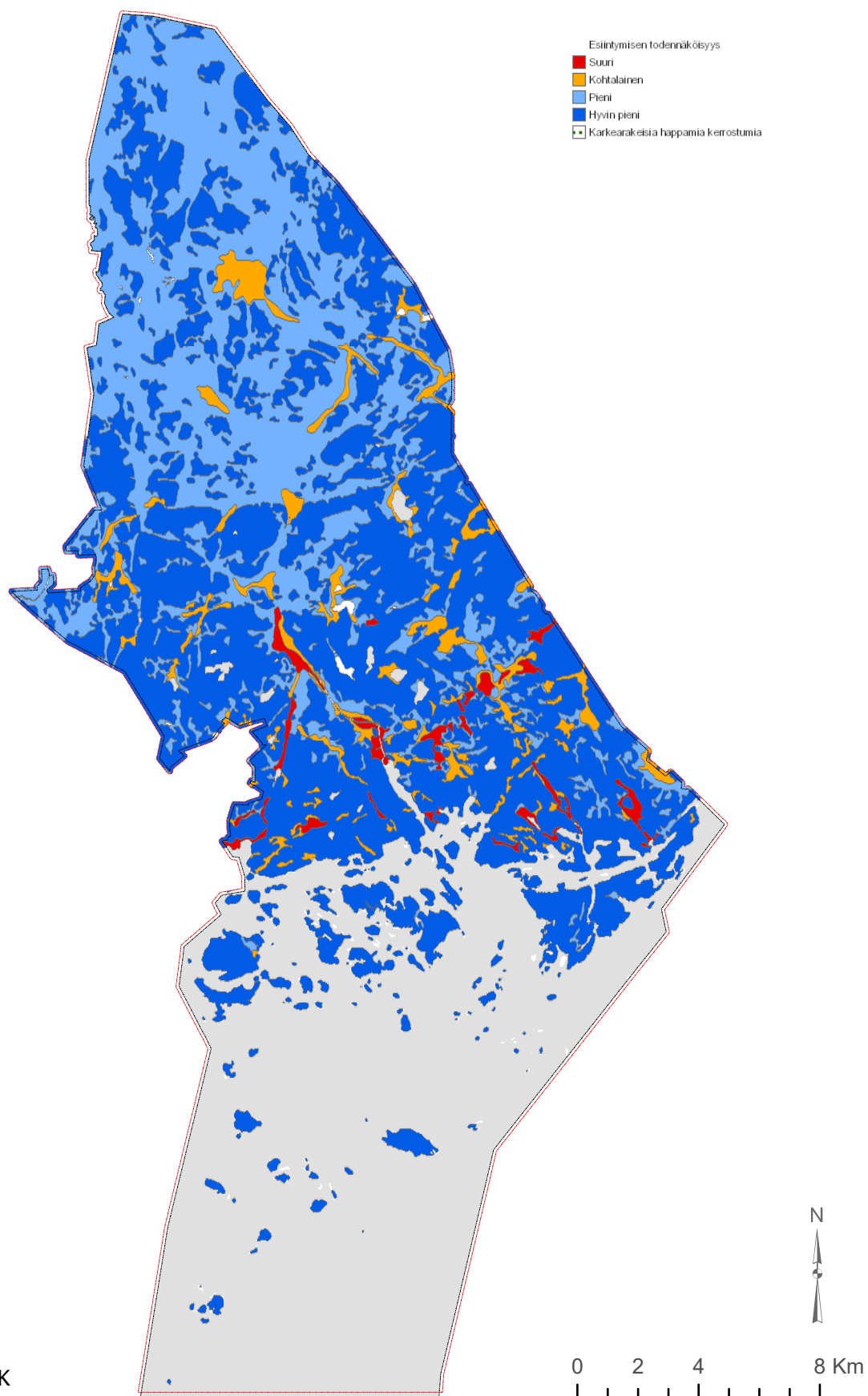

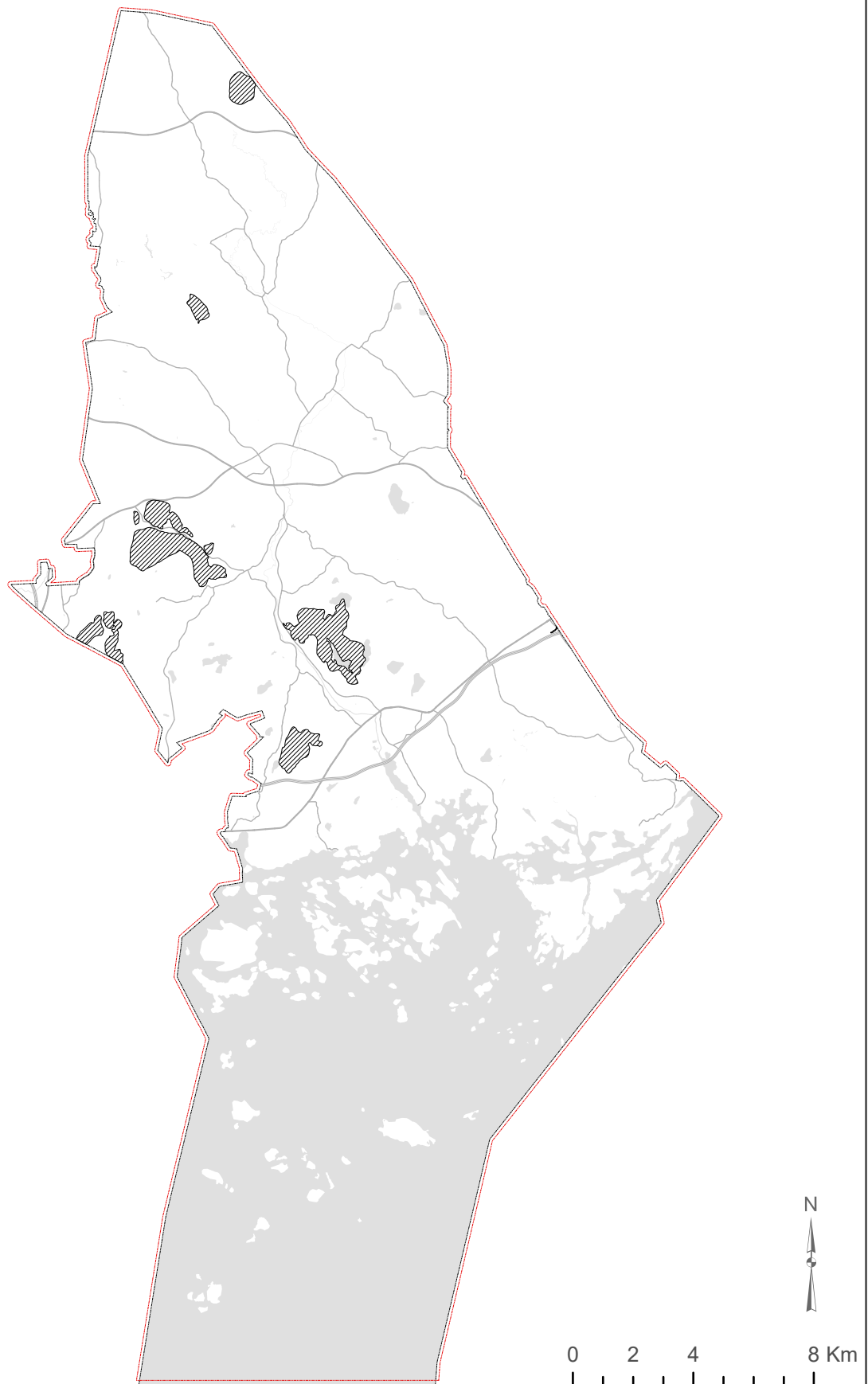

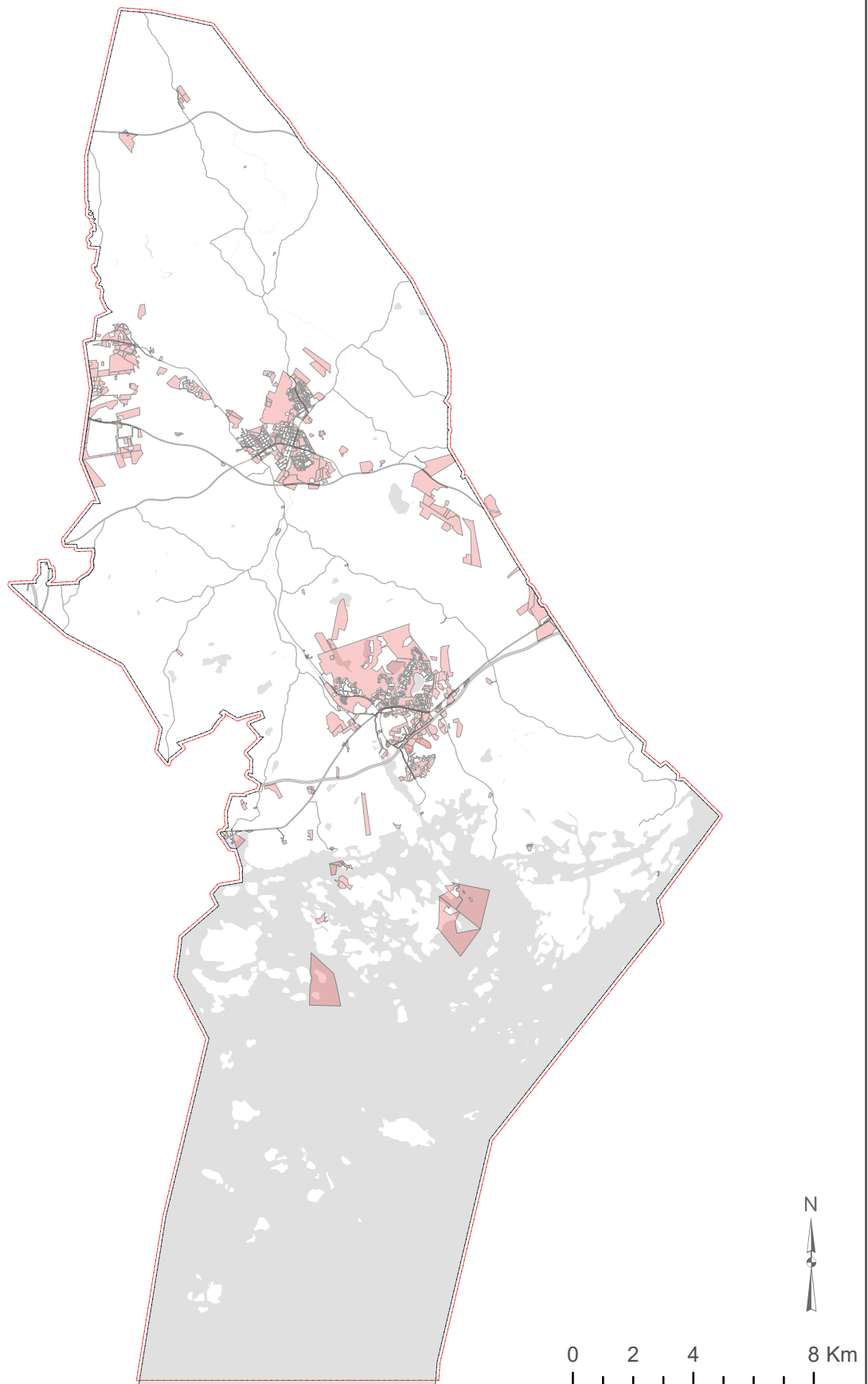

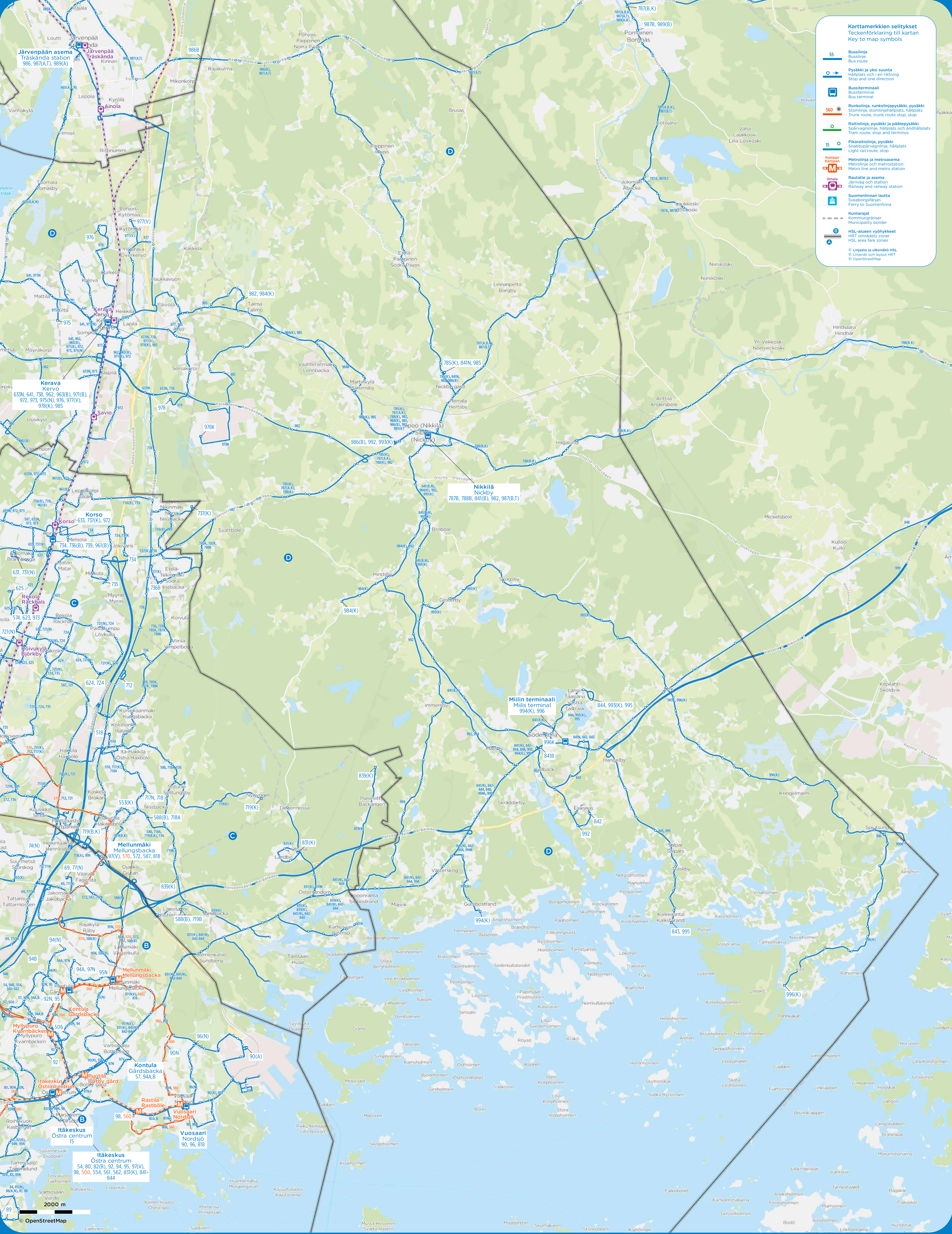

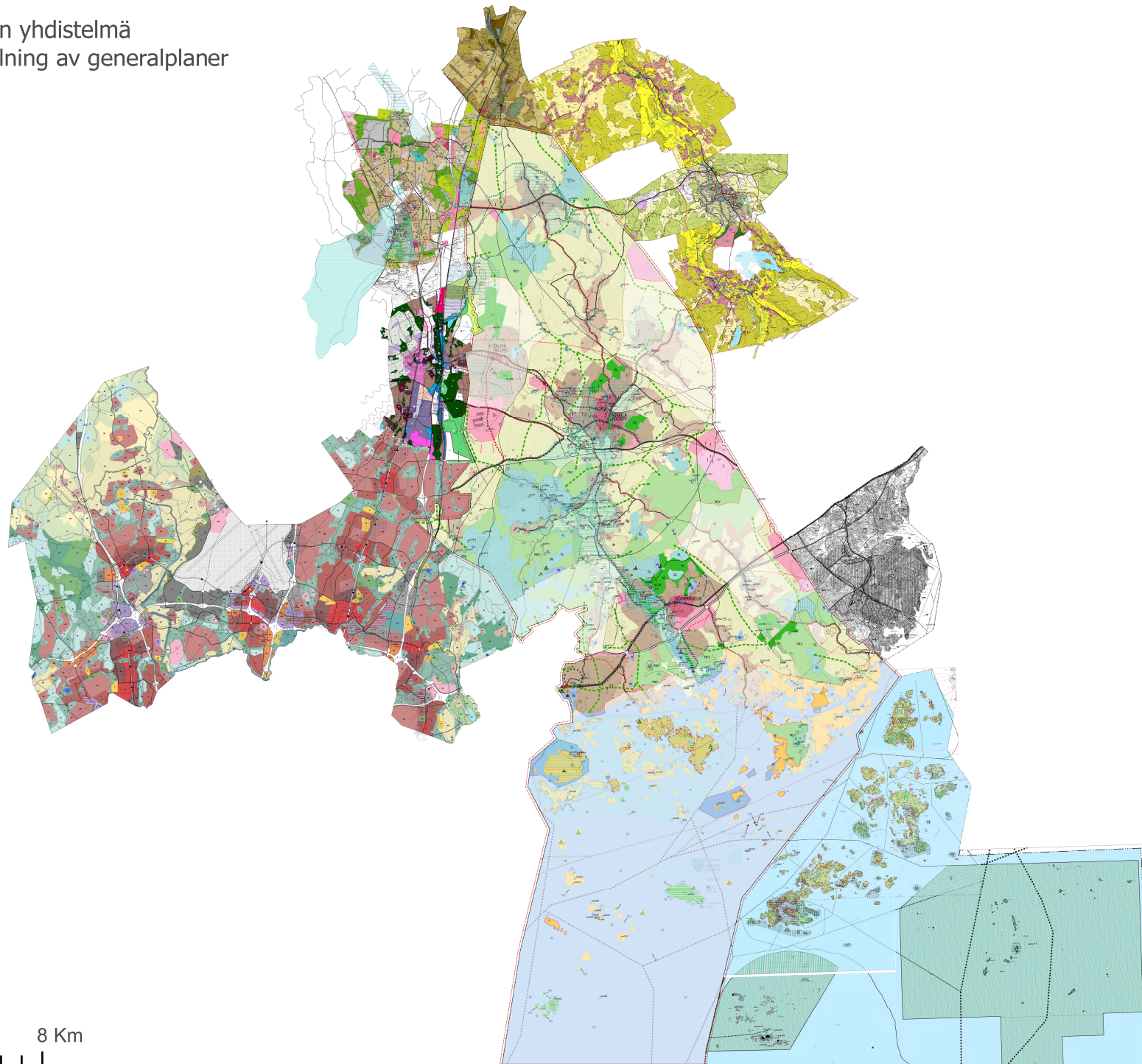
Sipoon linjakartta

Linjekarta Sibbo/Route map Sipoo

Liite 21 Bilaga 21

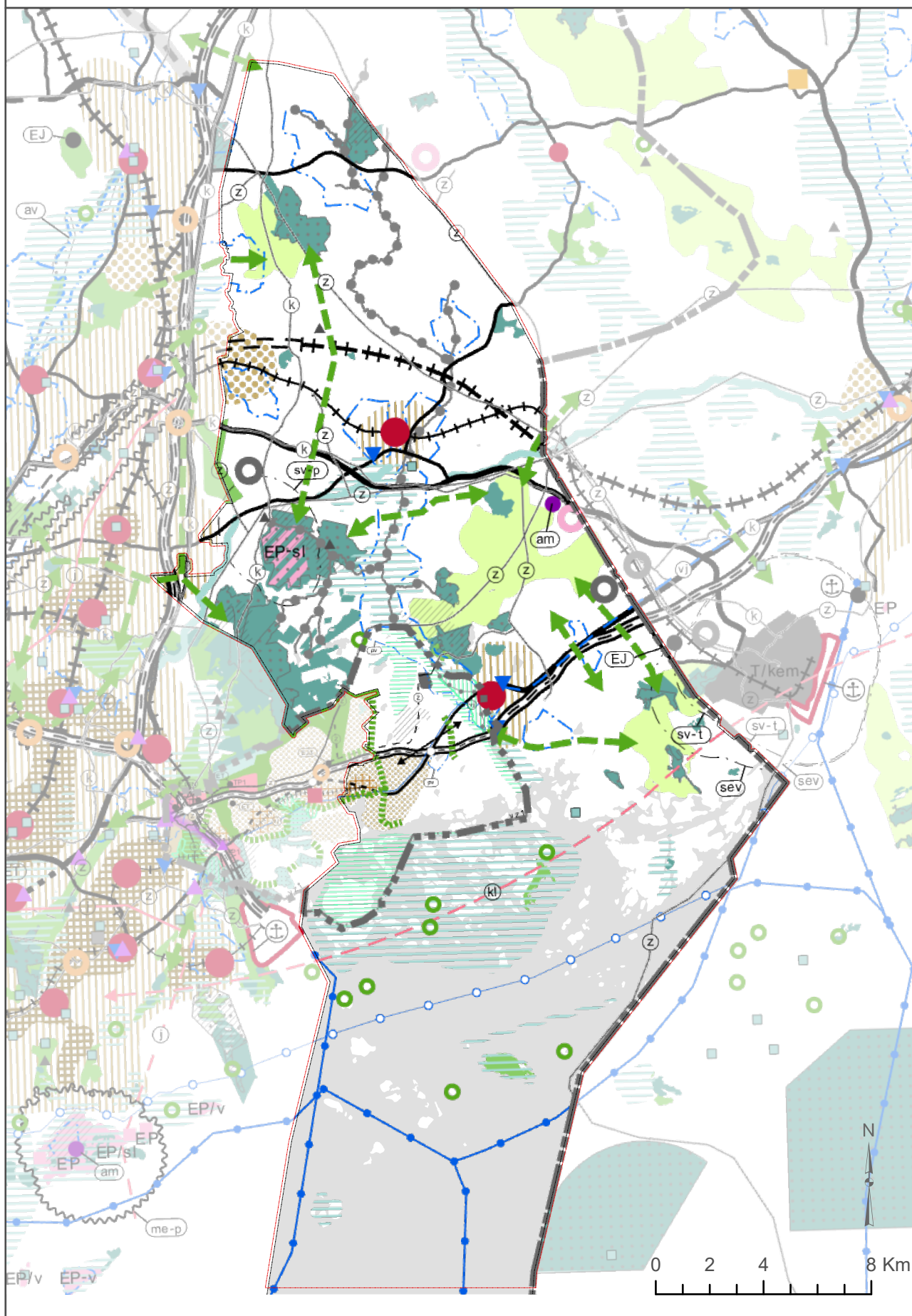
12.8.2024-10.8.2025

0 2 4 8 Km

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS VALTAKUNNALLISISTA ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISTA

Annettu julkipanon jälkeen Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2017. Tällä päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston 30. päivänä marraskuuta 2000 tekemän ja 13. päivänä marraskuuta 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

1 Alueidenkäytön ratkaisulla vaikutetaan tulevaisuuteen

Alueidenkäyttö ja aluerakenne ovat jatkuvasti muuttuva alusta, joka luo perustan väestön elinoloille ja toimintaedellytykset elinkeinoelämälle sekä vaikuttaa merkittävästi ympäristön kestävyys. Kestävä aluerakenne ja alueidenkäyttö koostuvat eri kokoisista, toimivista ja elinympäristöltään laadukkaista yhdyskunnista, tehokkaista ja toimintavarmista liikenneyhteyksistä ja energiahuollosta sekä elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä.

Maailmassa ja suomalaisessa yhteiskunnassa tapahtuva kehitys edellyttää uusia toimia kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Varsinkin ilmastonmuutos, kaupungistuminen ja väestön muutokset, elinkeinojen uusiutuminen ja digitalisaatio sekä luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ovat kehityssuuntia, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia Suomen menestymisen mahdollisuuksiin. Ne haastavat alueidenkäytön ja sen suunnittelun uudenlaiseen ajatteluun ja ratkaisuihin.

Alueidenkäytön suunnittelulla vaikutetaan suoraan asumisen, elinkeinoelämän ja vapaa-ajan toimintojen sijoittumiseen sekä niitä yhdistäviin verkostoihin. Kestävällä alueidenkäytön suunnittelulla edistetään yhteiskunnan toimivuutta, rakennetun ympäristön laatua ja ihmisten arjen sujuvuutta. Nyt tehtävät alueidenkäyttöä koskevat ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen.

1.1 Alueidenkäyttö tukee siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan

Ilmastonmuutos ja siitä johtuvat sään ääri-ilmiöt aiheuttavat kaikkialla maailmassa ihmisten hyvinvointiin, talouteen ja ympäristöön kohdistuvia riskejä sekä merkittäviä terveys- ja ympäristöhaittoja, joiden ennaltaehkäisyyn on pyrittävä kiinnittämään huomiota.

Kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämisellä voidaan merkittävästi vaikuttaa ilmastonmuutokseen, talouteen ja energiavarmuuteen. Rakennetussa ympäristössä muodostuu merkittävä osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Energian loppukäytöstä rakennusten osuus on noin 38 prosenttia ja liikenteen osuus noin 17 prosenttia. Liikenne tuottaa noin 40 prosenttia taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöistä, ja siitä noin puolet aiheutuu henkilöautoliikenteestä, johon alueidenkäyttö vaikuttaa merkittävässä määrin.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ääri-ilmiöihin varautuminen edellyttävät siirtymistä kohti vähähiilistä yhteiskuntaa, missä kasvihuonekaasupäästöt on minimoitu. Kasvihuonekaasupäästöjen huomattava vähentäminen vaatii vastaisuudessa yhä enemmän toimia kaikilla aloilla. Alueidenkäyttö on tässä tärkeässä roolissa.

1.2 Luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön kestävää käyttöä edistetään

Luonnon monimuotoisuuden kiihtyvä heikkeneminen on yksi keskeisimpiä haasteita niin kansainvälisesti kuin valtakunnallisesti. Ekosysteemien sopeutumiskyky on rajallinen, ja sen ylittäminen voi johtaa luonnon ihmisille tuottamien palveluiden, ruokaturvallisuuden ja talouden äkilliseen heikkenemiseen. Suurimpia muutoksia on tapahtunut luontaisista elinympäristöistä eniten rannoilla ja metsissä sekä kulttuuriympäristöissä, kuten perinnebiotoopeilla. Viime vuosina myös suo- ja turvemaiden sekä muiden kosteikkojen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ovat kasvaneet. Ilman lisätoimia näistä elinympäristöistä riippuvainen eliölajisto vähenee sekä vaateliaan tai erikoistuneen lajiston uhanalaistuminen sekä vieraslajien leviäminen jatkuu.

Kulttuuriympäristöt muuttuvat varsinkin talouteen, elinkeinoelämään ja väestönkehitykseen liittyvien muutosten seurauksena. Rakennetun ympäristön vajaakäyttö tai käytön puute ovat suurimpia haasteita kulttuuriympäristöjen arvojen säilyttämiselle. Rakennetun ympäristön laadukkaalla kehittämisellä voidaan edistää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta ja ajallista kerroksellisuutta. Niiden merkitys alueiden identiteetille ja vahvuuksiin perustuvalla elinkeinoelämälle sekä asukkaiden viihtyisyydelle ovat voimistumassa muun muassa kansainvälistymisen myötä.

1.3 Alueidenkäytöllä luodaan mahdollisuuksia elinkeinojen uudistumiselle

Globaalin kilpailun kiristytessä ja digitalisaation edetessä elinkeino- ja yritys rakenne uudistuu nopeasti. Kehitystä leimaa ilmastonmuutoksen vaikutukset ja työnjaon muutokset globaalilla ja paikallisella tasolla. Digitaalinen palvelutuotanto ja teollinen internet muuttavat niin tuotannon kuin kulutuksenkin toimintatapoja oleellisesti. Suomella on monilla aloilla vahvaa osaamista, mikä luo edellytyksiä korkeaa arvonlisää tuottavien osaamisintensivisten vientituotteiden ja -palveluiden, digitaalisen osaamisen ja luovan talouden kehittämiseksi. Suomessa nousevia aloja digitalisaatioon perustuvan palvelutuotannon lisäksi ovat bio- ja luonnonvaratalous sekä kiertotalous. Maailman väestön nopea kasvu, ehtyvät luonnonvarat ja luonnon hupeneva monimuotoisuus sekä ilmastonmuutos edellyttävät uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvan biotalouden ja luonnonvarojen kierrätykseen perustuvan kiertotalouden kehittämistä.

Maan eri osien vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä elinkeinotoiminnan kehittämisessä ja uudistamisessa voidaan tukea toimintakykyisten keskusten ja niitä ympäröivien alueiden välillä verkostoitumisella.

Elinkeinorakenteen palveluvaltaistuminen ja työmarkkinoiden erikoistuminen lisäävät toimintojen alueellista keskittymistä, jota suurten tuotantolaitosten toiminnan supistuminen tai lakkauttaminen teollisuuspaikkakunnilla vahvistaa. Useat toimialat hyötyvät kasautumisesta suurimmille kaupunkiseuduille, jolloin ne sijoittuvat toisten yritysten ja markkinoiden läheisyyteen. Toisaalta digitalisaatio, ruoantuotanto, biotalous, matkailu sekä luonnonvarojen jalostus tuovat uusia mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseksi kaikkialla maassa. Rakennemuutoksen ennakointi ja sitä tukeva alueiden käyttö ylläpitävät alueen elinvoimaa ja vähentävät muutoksista aiheutuvia haittoja.

1.4 Kaupungistuminen tarjoaa mahdollisuuksia ja luo haasteita

Suomessa yhdyskuntarakentaminen keskittyy yhä selvemmin suurimmille kaupunkiseuduille, joissa työssäkäynti- ja asiantialueet laajentuvat. Keskisuuret keskukset säilyttävät kehityksessä asemansa, mutta monien pienempien keskusten ja maaseutualueiden väestö vähenee. Väestön ikääntyminen vaikuttaa huomattavasti alueidenkäyttöön tulevana vuosikymmeninä. Myös palvelut keskittyvät ja digitalisoituvat, mikä muuttaa ihmisten liikkumistarvetta ja myös liikkumisen tapoja. Erilaisten äylaitteiden ja paikannuspalveluiden yleistymisen mahdollistaa muutoksen, jossa ihmiset ja tavarat ovat yhä vähemmän yksittäisistä paikoista riippuvaisia.

Alueellisen kehityksen erot johtuvat yhä enemmän ei-aineellisista tekijöistä. Kaupunkiseudut ja maaseutumaiset alueet tarjoavat erilaisia ympäristöjä ja vetovoimatekijöitä elinkeinotoiminnalle ja asumiselle. Monipaikkainen asuminen yleistyy, ja tiiviimmät ja väljemmät alueet kytkeytyvät toisiinsa entistä vahvemmin.

2 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden lähtökohdat

2.1 Tavoitteiden oikeusperusta

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää maakunta-, yleis- ja asemakaavojen ohella. Tavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteiden tarkoituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaan valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita voidaan antaa alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevista asioista, joilla on:

- aluerakenteen, alueidenkäytön tai liikenne- ja energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyyteen, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n 3 momentin mukaan valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita annettaessa on lisäksi otettava huomioon maankäyttö- ja rakennuslain 1 §:ssä säädetty lain yleiset tavoitteet ja 5 §:ssä säädetty alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet. Lain perustelujen mukaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tulee tukea ja edistää 5 §:ssä esitettyjen alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista.

Lain yleisen tavoitteen mukaisesti valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet luovat osaltaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistävät ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Kestävän kehityksen edistämisen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoivat valtakunnallisesti merkittävissä asioissa maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:ssä säädettyjä alueidenkäytön suunnittelun tavoitteita. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eivät laajenna kaavojen sisältövaatimusten alaa eivätkä luo uusia oikeudellisia perusvaatimuksia kaavoitukselle.

Maankäyttö- ja rakennuslaki on osa ympäristöä koskevaa ohjausjärjestelmää. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla ei luoda muun lainsäädännön kanssa päällekkäistä ohjausta eikä niissä toisteta muista laeista johtuvia rajoituksia. Näin ollen valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa käsitellään sellaisia kysymyksiä, jotka on tarpeen huomioida alueidenkäytön suunnittelussa osana laaja-alaista ja eri alueidenkäyttötarpeita ennalta yhteen sovittavaa toimintaa.

2.2 Tavoitteiden merkitys kansainvälisten velvoitteiden ja sopimusten täytäntöönpanossa

Vaikka alueidenkäyttöä koskeva päätöksenteko on kansallista, vaikuttavat siihen kansallisen tavoitteenasettelun lisäksi kansainväliset velvoitteet ja sopimukset. Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla turvataan osaltaan kansainvälisten velvoitteiden ja sopimusten täytäntöönpano alueiden käytössä.

Keskeisimmät valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin liittyvät kansainväliset päätökset ovat:

- YK Kestävän kehityksen tavoitteet - Agenda 2030
- Pariisin ilmastopöytäkirja (SopS 75/2016)
- YK Habitat III – Uusi kaupunkikehitysohjelma
- Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (SopS 78/1994)
- Maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemista koskeva yleissopimus (SopS 19/1987)
- Euroopan rakennustaiteellisen perinnön suojelua koskeva yleissopimus (SopS 10/1992)
- Eurooppalainen yleissopimus arkeologisen perinnön suojelusta (SopS 26/1995)
- Eurooppalainen maisemayleissopimus (SopS 14/2006)

YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävän kehityksen tavoitteista ja toimintaohjelmasta YK:n Agenda 2030:sta, joka ohjaa kestävän kehityksen edistämistä vuoteen 2030 asti. Agenda 2030 velvoittaa maita takaamaan turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat. Toimenpiteinä edellytetään muun muassa kaikille riittävän edullista asuntoa, kestävästä liikennejärjestelmästä ja maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemista.

YK:n Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteena on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle 2 °C:ssa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä rajoittamaan nousu 1,5 °C:een. Lisäksi sopimuksen tavoitteena on vahvistaa valtioiden sopeutumiskykyä ilmastomuutokseen sekä suunnata toimia kohti vähähiilistä ja ilmastokestävää kehitystä. Tavoitteiden saavuttamiseksi maailmanlaajuiset kasvihuonekaasupäästöt tulee kääntää laskuun mahdollisimman pian. Osana sopimuksen toimeenpanoa Euroopan komissio on esittänyt Suomelle 39 prosentin päästövähennystavoitteen ei-päästökauppareille vuoden 2005 päästöistä vuoteen 2030 mennessä. Kansallisesti päästövähennykset kohdistuvat erityisesti liikenteeseen. Varsinkin kaupunkiseutujen alueidenkäyttöä ja yhdyskuntarakennetta koskevilla ratkaisulla on merkittävä rooli päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa.

Agenda 2030 ja Pariisin ilmastopöytäkirjaan liittyviä kaupunkistumisen tavoitteita on edelleen tarkennettu YK:n Habitat III:n uudessa kaupunkikehitysohjelmassa, joka hyväksyttiin vuonna 2016. Uuden kaupunkikehitysohjelman mukaisesti kaupunkia ja asuinyhdyskuntia kehitetään siten, että kaikille asukkaille on tarjolla asumisvaihtoehtoja, viheralueita ja kestäviä liikkumismahdollisuuksia. Tavoitteina ovat lisäksi monikeskuisen aluerakenteen, kaupungin ja maaseudun vuorovaikutuksen, terveellisen ja kriisinkestävän elinympäristön, kiertotalouden ja uusiutuvien energiamuotojen edistäminen sekä kaupunkiekosysteemien, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristöpalvelujen turvaaminen.

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteena on maapallon ekosysteemiin, eläin- ja kasvilajien sekä niiden sisältämien perintökäytöiden monimuotoisuuden suojeleminen ja kestävä käyttö. Suomi ja muut sopijapuolet ovat sitoutuneet tämän tavoitteen toimeenpanoon tarkoituksena pysäyttää vuoteen 2020 mennessä biologisen monimuotoisuuden häviäminen maailmanlaajuisesti, kansallisesti ja alueellisesti. Sopimus laajentaa suojelun myös perinteisen luonnonsoojelun ulkopuolelle. Yleissopimuksen osapuolikokouksen 2010 hyväksymä maailmanlaajuisen strategian suunnitelma viedään käytäntöön kansallisten strategioiden ja toimintaohjelmien avulla. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia ja toimintaohjelma sisältää myös alueidenkäyttöön läheisesti liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka koskevat muun muassa suojelualueverkoston kytkeytyneisyyttä, vihreää infrastruktuuria ja heikentyneiden ympäristöjen ennallistamista.

Suomea velvoittaa neljä maisema- ja kulttuuriympäristön suojelua koskevaa kansainvälistä sopimusta: Unescon yleissopimus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemiseksi; Euroopan rakennustaiteellisen perinnön suojelun yleissopimus; eurooppalainen yleissopimus arkeologisen kulttuuriperinnön suojelusta; sekä eurooppalainen maisemayleissopimus. Ne velvoittavat maita kulttuuri- ja luonnonperinnön, rakennustaiteellisen perinnön, arkeologisen perinnön, sekä luon-

non- ja kulttuurimaisemien, suojelualueiden ja arkiympäristön turvaamiseen ja huomioimiseen alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa.

2.3 Maakuntauudistus

Maakuntauudistuksessa perustetaan 18 maakuntaa sekä valtion lupa- ja valvontavirasto. Uudistuksen yhteydessä lakkautetaan maakuntien liitot, elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset (ELY-keskus) sekä aluehallintovirastot. Uudistus vaikuttaa toteutuessaan merkittäväällä tavalla alueidenkäytön suunnittelusta ja sen ohjauksesta vastaaviin organisaatioihin. Maakuntakaavoitus siirtyy maakuntien liitoista maakuntien tehtäväksi. Kuntien alueidenkäytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen siirtyy ELY-keskuksista maakuntien tehtäväksi. Nykymuotoinen ELY-keskusten tehtäviin kuuluva kaavoituksen valvonta lakkaa maakuntauudistuksen yhteydessä.

Maakuntauudistuksen yhteydessä ei muuteta maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavajärjestelmää, johon kuuluvat edelleen maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Maakuntauudistuksen yhteydessä ei myöskään muuteta näiden kaavojen välisiä keskinäisiä ohjaussuhteita. Kaavoitusta koskevan valtion jälkivalvonnan poistuminen korostaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden merkitystä ennakkollisen viranomaisyhteistyön välineenä.

3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

3.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Tavoitteiden tausta ja tarve

Suomen kilpailukyvyyn parantamiseksi ja asukkaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi on tärkeää, että alueet ja yhdyskunnat kehittyvät elinvoimaisina ja että niiden vahvuuksia ja voimavaroja voidaan hyödyntää tehokkaasti ja kestävästi. Monikeskuksinen aluerakenne tukee maan eri osien vahvuuksien hyödyntämistä. Alueiden välisellä verkottumisella ja yhteistyöllä voidaan vahvistaa alueiden toimintaedellytyksiä ja vetovoimaa. Aluerakenteen ja yhdyskuntien toimivuuden perusedellytys on, että alueidenkäytössä vastataan väestö- ja työpaikkakehityksen edellyttämiin tarpeisiin ja mahdollistetaan eri väestöryhmien tarpeita vastaava asuntotarjonta sekä elinkeinojen uusiutuminen ja kehittyminen. Erityisesti kaupunkiseuduilla kohtuuhintaisten asuntojen riittävä tarjonta on tärkeää työvoiman saatavuuden ja sitä kautta koko maan elinkeinoelämän kilpailukyvyyn kannalta.

Rakennettuun ympäristöön on sitoutunut valtaosa Suomen kansallisvarallisuudesta. Kansantalouden ja resurssitehokkuuden kannalta on tärkeää hyödyntää olemassa olevaa rakennetta mahdollisimman hyvin. Yhdyskuntien toimivuus on perusedellytys asukkaiden arjen sujumiselle erityisesti väestön ikääntyessä. Resurssitehokas ja vähähiilinen yhdyskuntakehitys on välttämätöntä, jotta Suomi pystyy täyttämään Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaiset päästövähennysvelvoitteet. Päästöjä voidaan vähentää olemassa olevan rakenteen hyödyntämisen lisäksi edistämällä työpaikkojen, palvelujen ja vapaa-ajanalueiden saavutettavuutta sekä parantamalla kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen hyödyntämismahdollisuuksia. Lisäksi on tärkeää edistää uusia viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluita. Suurten kaupunkiseutujen alueidenkäytön ratkaisulla ja varsinkin yhdyskuntarakenteen eheyttämisellä on suuri merkitys ilmastomuutoksen hillitsemisen sekä yhdyskuntien toimivuuden ja taloudellisuuden kannalta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

3.2 Tehokas liikennejärjestelmä

Tavoitteiden tausta ja tarve

Liikennejärjestelmän toimivuus, toimintavarmuus ja turvallisuus on koko maan kehityksen perusedellytys. Sitä voidaan kehittää taloudellisesti hyödyntämällä tehokkaasti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja -verkostoja. Uusia yhteyksiä, palveluja ja teknologiaa kehitetään liikenteellisten tarpeiden mukaisesti. Liikennejärjestelmällä on keskeinen merkitys vähähiilisyiden edistämisessä.

Käynnissä oleva liikenteen murros vaikuttaa myös alueidenkäytön suunnitteluun. Digitalisaatio ja automaatio mahdollistavat eri liikennemuotoja yhdistävien matka- ja kuljetusketjujen toimivuuden tehostamisen ja olemassa olevan liikenneverkon tehokkaamman käytön. Alueidenkäytöllä vaikutetaan liikkumistarpeeseen, kulkumuotojen käyttömahdollisuuksiin sekä liikenneinfrastruktuurin tilantarpeeseen ja kokonaiskustannukseen.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän rungon muodostaa verkko, joka yhdistää maakuntakeskukset, tärkeät aluekeskukset ja merkittävät henkilö- ja tavaraliikenteen terminaalit, ja jolla on merkittävä rooli elinkeinoelämän kuljetuksissa. Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien yhteyksien jatkuvuus ja solmupisteiden kehittämismahdollisuudet on tärkeä varmistaa Suomen kilpailukyvyen kehittämiseksi.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

3.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Tavoitteiden tausta ja tarve

Kestävän alueidenkäytön yhtenä tehtävänä on ennalta ehkäistä merkittäviä terveys- ja ympäristöhaittoja. Se on välttämätöntä myös talouden kannalta. Varsinkin ilmaston lämpeneminen kasvat-
taa vakavien ja peruuttamattomien muutosten todennäköisyyttä, ja edellyttää alueidenkäytön ratkaisuja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi. Tarve sopeutua ilmastomuutokseen johtuu erityisesti muutoksista sademäärissä, tulvissa, keskilämpötilassa, maaperässä ja pohjavesiolosuhteissa sekä sään ääri-ilmiöiden, kuten myrskyjen, rankkasateiden ja taajamatulvien yleistymisessä.

Elinympäristön terveellisyys- ja turvallisuuteen liittyviä häiritteitä ovat erityisesti liikenteen ja tuotantotoiminnan päästöt maaperään, veteen ja ilmaan, altistuminen melulle sekä ympäristöön vaikuttavat onnettomuudet.

Liki miljoona suomalaista altistuu haitalliselle ulkomelulle. Jatkuvan melualtistuksen on todettu aiheuttavan vakavia terveyshaittoja. Tärinähaittoja aiheutuu erityisesti raideliikenteen ympäristössä. Ilman pienhiukkasten on arvioitu aiheuttavan vuosittain noin 2 000 ennenaikaista kuolemaa Suomessa. Haittoja voidaan vähentää sijoittamalla niille herkäät toiminnot tarkoituksenmukaisesti tai rajoittamalla itse päästöjen leviämistä tai muodostumista.

Sijaintiratkaisut sekä muut alueidenkäytön varautumisen keinot ovat yleensä taloudellisempia kuin alueiden toteuttamisen jälkeen tehtävät toimenpiteet. Alueidenkäytön suunnittelulla on merkittävä rooli pohjavesien turvaamisessa. Erityisiä haasteita asettavat asutuksen ja muiden herkkien toimintojen sekä suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittuminen toistensa läheisyyteen. Seveso III –direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että suuronnettomuuksien ehkäisemisen ja niiden ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvien seurausten rajoittamisen tavoite otetaan huomioon jäsenvaltioiden maankäytön suunnittelussa. Haittojen altistuksen vähentämisellä on merkittävä vaikutus väestön terveyteen ja kansantalouteen.

Suomen kokonaisturvallisuuden kannalta on keskeistä varmistaa yhteiskunnan toimintakyky ja edistää kansalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia. Alueidenkäytössä on tarpeen varmistaa valtakunnan kokonaisturvallisuuden edellytykset, kuten maanpuolustuksen, rajavallvonnan, pelastustoimen ja huoltovarmuuden tarpeet. Puolustusvoimien toiminnoille on luonteenomaista se, että niiden vaikutukset ulottuvat käytössä olevien alueiden ulkopuolelle. Toimintaedellytysten turvaamiseksi alueidenkäytössä onkin tarpeen kiinnittää erityistä huomiota niihin alueidenkäytön rajoitteisiin, joita puolustusvoimien ja rajavallvonnan toiminnasta ja kehittämisestä aiheutuu.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

3.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Tavoitteiden tausta ja tarve

Luonnon- ja kulttuuriympäristöstä huolehtiminen kestäväällä tavalla on tärkeää elinkeinojen, väestön hyvinvoinnin ja alueiden identiteetin kannalta. Alueidenkäytöllä on ratkaiseva merkitys luonnon- ja kulttuuriympäristöjen sekä arkeologisten arvojen säilymiselle sekä niitä koskevien kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanolle. Alueidenkäytöllä vaikutetaan myös luonnonvarojen kestäväan hyödyntämiseen. Luonnon- ja kulttuuriympäristöjen kestävä käyttö toteutuu turvaamalla niiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus. Suomalaisen kulttuuriympäristön kokonaisuus perustuu viranomaisten laatimiin valtakunnallisiin inventointeihin, jotka koskevat valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja

kulttuuriympäristöjä ja valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita. Alueidenkäytössä on tarpeen tunnistaa nämä alueet ja ottaa huomioon siten, että niiden arvot turvataan. Valtioneuvosto päättää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisten inventointien korvaamisesta uusilla inventoinneilla.

Merkittävä osa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeistä luonnonarvoista samoin kuin arvokkaista yhtenäisistä luonnonalueista sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella. Luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja sitä koskevien kansainvälisten velvoitteiden kannalta on tärkeää, että luonnonarvot ja niiden kannalta tärkeät alueet ja ekologiset yhteydet otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelussa eikä niitä pirstota tarpeettomasti muulla alueidenkäytöllä. Ekologisten yhteyksien merkitys on tärkeä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta, koska ne mahdollistavat lajiston siirtymisen uusille elinalueille ilmaston lämmetessä. Kaupungistuminen, luonto- ja kulttuurimatkailemisen kasvu, ihmisten vapaa-ajan lisääntyminen sekä luontoliikunnan tärkeä merkitys kansanterveydelle lisäävät virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden tarvetta. Tämän vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen kiinnittää huomiota laadultaan ja tavoitettavuudeltaan hyvien virkistysalueiden riittävyyteen ja virkistysyhteyksien jatkuvuuteen.

Alueidenkäytössä on tarpeen varautua bio- ja kiertotalouden kasvuun osana Suomen uusiutuvaa elinkeinorakennetta ja kiinnittää huomiota luonnonvarojen sijoittumiseen ja niiden kestäviin hyödyntämisedellytyksiin. Bio- ja kiertotalouden edistämiseksi on tarpeen huomioida tuotantolaitosten lisäksi logistiikan toimivuus sekä uusiutuvien luonnonvarojen tuotantomahdollisuudet. Met-sillä on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä. Riittävän yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden säilyminen on tärkeää biotalouden, huoltovarmuuden, maiseman ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Tämän vuoksi alueiden käytössä on tarpeen ottaa huomioon maa- ja metsätalouden kannalta toimivat ja riittävän yhtenäiset alueet. Alueidenkäytössä on tärkeää huolehtia saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kehittämisedellytyksistä ja niille tärkeiden alueiden säilymisestä, jotta saamelaisille alkuperäiskansana kuuluva oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan toteutuisi.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

3.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tavoitteiden tausta ja tarve

Pariisin ilmastositoumuksessa ja Euroopan unionissa sovitut ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat voimakkaasti Suomen ilmasto- ja energiapolitiikkaa. Suomen kansallisten linjausten mukaan uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta nousee yli 50 prosenttiin ja energiaomavaraisuus yli 55 prosenttiin 2020-luvulla. Tämän vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiatuotannon, erityisesti bioenergian tuotannon ja käytön merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Bioenergian käytön lisääminen asettaa vaatimuksia niihin liittyvien kuljetusten ja varastoinnin toimivuudelle.

Tuulivoimatuotannon lisääminen edellyttää tuulivoimarakentamisen sovittamista ympäröivään maankäyttöön ja haitallisten vaikutusten asianmukaista huomioon ottamista. Tuulivoimaloista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan minimoida ja teknistaloudellista toteutettavuutta parantaa, mikäli tuulivoimalat sijoitetaan suuriin yksiköihin.

Yhteysverkostojen ja energiahuollon kannalta oleellista on valtakunnallisten tarpeiden turvaaminen siten, että edistetään toimivaa aluerakennetta ja kansainvälistä kilpailukykyä. Toimintavarma energiahuolto on tärkeä osa kansallista huoltovarmuutta. Luotettava ja mahdollisimman häiriötön energiansaanti on elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja kansalaisten arjen sujuvuuden kannalta ensi arvoisen tärkeää. Kantaverkon kehittämiseen kohdennetaan mittavat investoinnit tulevaisuudessa. Alueidenkäytön suunnittelulla on keskeinen merkitys energiahuollon toimivuuden varmistamiseksi tarvittavien voimajohtojen ja kaasuputkien toteuttamismahdollisuuksien varmistamisessa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljetamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

4 Tavoitteiden keskeiset vaikutukset

Tavoitteiden uudistamisen yhteydessä on tehty viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen vaikutusten arviointi ja laadittu ympäristöselostus. Työssä on arvioitu laadullisesti keskeisiä yhdyskuntarakenteeseen ja liikenteeseen, ympäristöön, talouteen, ihmisten hyvinvointiin sekä viranomaisten toimintaan kohdistuvia vaikutuksia. Arviointia on hyödynnetty valmistelun aikana.

Koska tavoitteet koskevat alueidenkäyttöä, ilmenevät useat tavoitteiden merkittävimmistä vaikutuksista alue- ja yhdyskuntarakenteessa. Aluerakenteen kannalta voidaan arvioida, että toteutuessaan tavoitteet luovat edellytyksiä monikeskuksiselle aluerakenteelle sekä alueiden tasapainoiselle kehittämiselle ja elinvoiman lisäämiselle. Tavoitteiden toteutuminen tukee yhä tehokkaamman ja taloudellisemman yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Sekä keskusta-alueiden että maaseudun taajamien ja kyläverkoston elinvoimaisuus ja kehittämismahdollisuudet lisääntyvät, kun yhdyskuntarakenteen kehittämisen lähtökohtana on tavoitteiden mukaisesti hyvä saavutettavuus, olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen, asuntotuotannon riittävyys sekä terveellinen ja turvallinen elinympäristö.

Tavoitteiden toteutuminen tukee yhä toimivamman ja sujuvamman liikennejärjestelmän ja kuljetusketjujen alueidenkäytöllisiä kehittäisedellytyksiä kokonaisuudessaan, millä on myönteisiä vaikutuksia sekä talouteen, ihmisiin että ympäristöön. Tehokkaat liikenneyhteydet turvaavat sekä kotimaisen että kansainvälisen kaupan toimintaedellytyksiä. Toteutuessaan tavoitteet edistävät palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden saavutettavuutta koko maassa erilaisilla alueilla ja eri ihmisryhmien tarpeiden kannalta. Toisaalta sekä henkilö- että kuljetusliikenne saattaa lisääntyä tietyillä alueilla, millä olisi haitallisia ympäristö- ja terveysvaikutuksia.

Olemassa olevien rakenteiden, kuten yhdyskuntarakenteen, liikenneinfrastruktuurin ja energiahuollon johtokäytävien, hyödyntämisellä ja kehittämisellä on monia myönteisiä vaikutuksia. Yhdyskuntarakenteen hajautuminen sekä maa-alan, luonnonvarojen ja energian käyttö vähenevät. Liikennepalveluiden ja yhdyskuntahuollon kehittäisedellytykset paranevat, korjausvelan taittaminen helpottuu sekä palveluiden järjestämisen ja kehittämisen edellytykset paranevat.

Valtakunnalliseen kulttuuriperintöön kohdistuvat haitalliset vaikutukset vähenevät. Kulttuuriperinnön vaalimisen edellytykset paranevat alueiden elinvoimaisuuden lisääntymisen myötä. Biotalouden edistäminen voi lisätä metsien hakkuita, mikä voi johtaa ristiriitoihin luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kanssa.

Useat yhdyskuntarakenteeseen, liikkumiseen ja energiahuoltoon liittyvät tavoitteet tukevat toteutuessaan ja yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa Suomen siirtymistä kohti vähähiilistä ja resurssitehokasta yhteiskuntaa. Tavoitteet tukevat rakennetun ympäristön sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tavoitteiden toteutuminen tukee ihmisten asuinympäristöjen viihtyisyyttä ja terveellisyyttä vähentämällä ympäristöriskejä ja huolehtimalla virkistyskäytön kannalta tärkeiden alueiden säilymisestä. Ympäristöriskien väheneminen pienentää myös taloudellisia riskejä ja lisää kokonaisturvallisuutta. Kulttuuri- ja luonnonarvojen säilyminen edistää asuinympäristöjen viihtyvyyden lisäksi myös elinkeinojen, esimerkiksi matkailun vetovoimaisuutta. Tuulivoimaloiden sijoittaminen suurin yksiköihin vähentää niistä aiheutuvia haittavaikutuksia.

Maakuntakaavojen ja kuntien yhteisten yleiskaavojen vahvistamisesta on luovuttu. Kunnan, maakunnan ja valtion muuttuneita rooleja tavoitteiden toimeenpanossa on syytä tarkastella, vaikka keskeiset suunnitteluvälineet pysyvätkin ennallaan aluehallintomuutoksessa. Tavoitteiden lukumäärän vähentäminen ja niissä käsiteltävien asioiden tarkempi rajaaminen voi johtaa kevyempään hallintoon sekä maakuntien ja kuntien itsehallinnon vahvistumiseen.

Toteutuessaan tavoitteet parantavat maankäytön suunnittelun ennakoitavuutta, mikä edesauttaa kestävien maankäyttöratkaisujen tekemistä. Nämä ovat tärkeitä esimerkiksi kohtuuhintaisen asuntotuotannon, elinkeinoelämän sijoittumismahdollisuuksien sekä liikenne- ja viestintäyhteyksien varmistamisen kannalta.

5 Tavoitteiden oikeusvaikutukset

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:ssä, jonka mukaan ne koskevat alueidenkäytön suunnittelua ja valtion viranomaisten toimintaa.

Lain 24 §:n 1 momentin mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Valtion viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta.

Lain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat pääasiassa kaavoituksen kautta. Maakuntakaavoituksella on tässä keskeinen rooli. Maakunnan suunnittelussa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmennetään maakunnallisiksi alueidenkäytön ratkaisuiksi ja sovitetaan yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa.

Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla ei ole välittömiä oikeudellisia vaikutuksia yksittäisen rakennusluvan, poikkeamisluvan tai suunnittelutarveratkaisun myöntämisedellytyksiin maaseudulla tai muualla. Vaikutukset yksittäiseen rakennushankkeeseen ja maankäyttöön muutoin välittyvät kaavoituksen kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Alueidenkäytön kannalta keskeisiä suunnitelmia valmistellaan ja päätöksiä tehdään eri tahoilla valtionhallinnossa. Valtion viranomaisten toiminnassa tulee tukea ja edistää tavoitteiden toteutu-

mista. Tältä osin huomioon ottamiseen vaikuttaa kuitenkin se, millä tavalla viranomaisten päätöksenteon oikeudellisista edellytyksistä ja niihin liittyvästä harkintavallasta on ao. erityislaeissa säädetty.

6 Päätöksen voimaantulo ja toimeenpano

Tämä päätös tulee voimaan 1. päivänä huhtikuuta 2018.

Tämän päätöksen voimaan tullessa valmisteilla oleva kaava voidaan hyväksyä tämän päätöksen estämättä 30 päivään syyskuuta 2018 mennessä, mikäli kaavaehdotus on asetettu julkisesti nähtäville ennen tämän päätöksen voimaan tuloa.

Tämän päätöksen voimaan tullessa valmisteltavana oleva muu päätös tai toimenpide voidaan tämän päätöksen estämättä tehdä 30 päivään syyskuuta 2018 mennessä.

Ympäristöministeriön tulee edistää ja seurata päätöksen toimeenpanoa eri viranomaisten toiminnassa ja alueidenkäytön suunnittelussa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Ympäristöministeriön tulee arvioida päätöksen ajantasaisuutta tarpeen mukaan. Arviointien perusteella ympäristöministeriön on tarpeen vaatiessa huolehdittava päätöksen tarkistamisesta ja sen saattamisesta valtioneuvoston käsiteltäväksi. Ajantasaisuuden ohella tavoitteiden tarkistustarvetta tulee arvioida niiden soveltamisessa mahdollisesti havaittujen ongelmien perusteella. Tavoitteiden tarkistukset on valmisteltava maankäyttö- ja rakennuslain 23 §:n mukaisesti vuorovai-
kutuksessa eri tahojen kanssa ja eduskunnalle on varattava mahdollisuus tarkistusten käsittelyyn.

7 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoit-
tus on tämän päätöksen liitteenä.

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Ympäristöneuvos Timo Turunen

LIITE

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Valtioneuvoston päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valtioneuvoston istunnon pöytäkirjanote, johon sisältyy jäljennös valtioneuvoston päätöksestä
- asiamiehen valtakirja, mikäli valituksen on laatinut valittajan valtuuttama asiamies
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo toimitettu viranomaiselle.

Valtioneuvoston istunnon pöytäkirjanote on tilattavissa valtioneuvoston kansliasta.

Postiosoite: PL 23, 00023 Valtioneuvosto

Puhelin: Kirjaamo 0295 160334, vaihde 0295 16001

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vnk.fi

Valituksen toimittaminen perille

Muutoksenhakukirjelmän voi lähettää postitse, sähköpostitse tai tuoda KHO:n kirjaamoon. Postin ja sähköpostin käyttäminen on lähettäjän vastuulla. Muutoksenhakukirjelmän tulee olla perillä korkeimmassa hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Tämä koskee myös sähköpostitse lähetettäviä muutoksenhakukirjelmia.

Muutoksenhakijalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 500 euroa Maksuista ja tapauksista, joissa maksua ei peritä, säädetään tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015).

Korkeimman hallinto-oikeuden

Postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puhelinvaihde: 02956 40200

Telekopio: 02956 40382

Sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi